

ጠረጋ

(FIRE ON THE MOUNTAINS)

በሬይሞንድ ዴቪስ

**በኢትዮጵያ የአንድ
ቤተ ክርስቲያን አስደናቂ ታሪክ**

ተርጓሚ በቀለ ገሙ

1986 ዓ.ም.

« . . . የወላይታ ቤተ ክርስቲያን አስደናቂ ታሪክ
በሐዋርያት ሥራ ከተጻፈው ታሪክ ቀጥሎ ሁለተኛውን
ደረጃ የሚይዝ ነው። »

ከሚስቶናዊው ኤል ዳቭስን ሪፖርት የተወሰደ

ለኤስ አይ ኤም በአፍሪካ መቶኛ ዓመት፤
እንዲሁም በኢትዮጵያ 65ኛ ዓመት
ግስታወሻ

ለግንኛውም አስተያየት
የፖ.ግ.ቁ. 31252

አዲስ አበባ

በት.መ.ግ.ግ.ድ. ታተመ።

መቅደም

ክፍል አንድ፡እሳቱ ተቀጣጠለ	7
ምዕራፍ 1. የእሳት ባሕር	7
ምዕራፍ 2. የዳና ማጃ ውሳኔ	10
ክፍል ሁለት፡ እሳቱ ተለኮሰ	14
ምዕራፍ 3. የተገለጡ ምስጢሮች	14
ምዕራፍ 4. ምቹ አጋጣሚዎች	19
ክፍል ሦስት፡ «ቤተ ክርስቲያንን እሠራለሁ»	26
ምዕራፍ 5. የመሠረት ድንጋዮች	26
ምዕራፍ 6. ኢየሱስ ክርስቶስና ሰይጣን	31
ምዕራፍ 7. የመጀመሪያ ቤተ ክርስቲያን	36
ምዕራፍ 8. ክርስትናና ባሕል	39
ክፍል አራት፡ የጦርነቱ እሳት	43
ምዕራፍ 9. ጦርነቱ ተጀመረ	43
ምዕራፍ 10. ቶሮ	52
ምዕራፍ 11. በድጋሚ እስከምንገናኝ	56
ምዕራፍ 12. እግዚአብሔር ግን	57
ክፍል አምስት፡ በእሳት ተጠመቁ	63
ምዕራፍ 13. እሳቱ ተዛመተ	63
ምዕራፍ 14. በመከራ ውስጥ መዘመር	65
ክፍል ስድስት ፡ ቤንዚን መጨመር	74
ምዕራፍ 15. ቋጠሮችን መፍታት	74
ምዕራፍ 16. ምግብ ለአካል-ምግብ ለነፍስ	80
ምዕራፍ 17. ሕልምና መጽሐፍ ቅዱስ	85
ምዕራፍ 18. ፈውስና ጸሎት	89
ምዕራፍ 19. ተግባራዊ ቤተ ክርስቲያን	93

ክፍል ሰባት - ቋሚ ብርሃናት	99
ምዕራፍ 20. ናና	99
ምዕራፍ 21. ባሎቴ	103
ምዕራፍ 22. አሞኔ	110
ምዕራፍ 23. ግፋቴ	113
ምዕራፍ 24. የአዳ ሚስት	116
ምዕራፍ 25. ላፋሚ	120
ክፍል ስምንት፡ ያልጠፋው እሳት	123
ምዕራፍ 26. የወላይታ ቤተ ክርስቲያን ዛሬ	123
ምዕራፍ 27. ለምን በወላይታ ሆነ?	127
መደምደሚያ	132

መቅድም

የወላይታ ቤተክርስቲያን ታሪክ በኢትዮጵያ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ ደራሲው ራይዎንድ ደቪስ እንዳሉት «ተአምራዊ ታሪክ» ነው። ታሪኩን የሠራው ሰው ሳይሆን ራሱ መንፈስ ቅዱስ ነው። አዎን መንፈስ ቅዱስ ሳይፈቅድና ሳይሠራ ወንጌልን ማስተማርና መስበክ፣ በሕግ በተከለከለበት ጊዜና ቦታ ስለጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መመስከር፣ በሰይጣናዊ እምነትና አምልኮ፣ በጠንቋዮችና ቃልቻዎች ማስፈራሪያ የታሰረውን ሕዝብ የምሥራቹን ቃል በማሰማት ዝግግውጣት የግረታ ማወቅ፣ መንፈስ ቅዱስ ካልሆነ በስተቀር ፊደል ካልቆጠሩ፣ በቋንቋቸው የእግዚአብሔር ቃል ተተርጉሞ ካላነበቡና ካላጠኑ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት ገብተው ካልሠለጠኑ ሰዎች መካከል በአካባቢያቸውና በሌሎችም የሀገሪቱ ክፍሎች ዞረው የምሥራቹን ቃል የግረታው ጁ ወንጌላዊያንና ድንቅ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን መፍጠር የግረታ ማወቅ።

አዎን ለወላይታ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ቅዱሱ መንፈስ በሙላት ተሰጥቷቸው ስለነበር ወንጌል በኃይልና በሥልጣን ተሰብኩ በብዙ መተ ሺህ የግረታ ሰዎች ኢየሱስ ክርስቶስን አመኑ። አርጌ ባሕልና ሰይጣናዊ አምልኮ ተወገደ፣ ጠንቋዮችና ቃልቻዎች ገቢያቸውን አጡ፣ አልፈውም የአምልኮ መሣሪያዎቻቸውን በመጣልና በመሰባበር እጃቸውን ለወንጌል በመስጠት ተማረኩ። በወላይታ ሕብረተሰብ ውስጥ እግዚአብሔርን ማምለክ ሲጀመር አመለካከት፣ አስተሳሰብ፣ አለባበስ፣ አመጋገብ በአጠቃላይም እናደር ተለወጠ። ከሰይጣንና ደቀ መዛሙርተኛ ዛፍና ሽብር በወንጌል ዝ ስለወጣ በእያንዳንዱ አማኝ ልብ፣ ቤተሰብና አካባቢ ሰላም ሰፈነ።

በበዓለ ሃምሳ መንፈስ ቅዱስ ወርዶ ሐዋርያት ከተቀበሉት በኋላ ወንጌል በኃይልና በሥልጣን እየተሰበከ እንደሰደድ እሳት ሲቀጣጠል (ሐዋ. ሥራ 2 እና 3) ወዲያው የክርስቶስ ጠላቶች ሐዋርያትን ማሳደድ እንደጀመሩ (ሐዋ. ሥራ 4) ሁሉ የወላይታ ክርስቲያኖችም ወንጌልን አምነው ስለተቀበሉና መልሰው ስለሰበኩ ባላባት አስተዳዳሪዎች፣ የአርጌ አምልኮ መሪዎችና የኢጣሊያ ቅኝ ገዥዎች አማኞችን ከሰሰዋል፣ አሳሰረዋል፣ ገርፈዋል። በአዲስና አርጌው እምነት መካከል በተፈጠረው ልዩነት ምክንያት ልጅ ከአባት (እናት)፣ ወንድም ከወንድም፣ ባል ከግሪስት፣ ዘመድ ከዘመድ፣ ጓደኛ ከጓደኛ . . . ወዘተ ተለያይተዋል። ይህ የወላይታ አማኞች የከፈሉት ውድ ዋጋ ከስድሣ አምስት ዓመታት በፊት የተለኮሰውን የወንጌል እሳት እስከዛሬ ጠብቆ አቆይቶታል።

እንግዲህ ይህንን በእግዚአብሔር የተሠራ አስደናቂ ታሪክ ነው በግረታ ጥሉት ገጾች የምናነበው። ታሪኩ የእግዚአብሔር አሰራር፣ የግሪሲያውያን፣ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና የአማኝ ሕዝብ ክርስቲያናዊ ተጋድሎ ታሪክ ነው። መጽሐፉን እንድትረጉመው ያነሣሣኝ ይህ በሀገራችን የተፈጸመ አስደናቂ ታሪክ ለምዕራባውያን አንባቢያን በቋንቋቸው የተጻፈ ቢሆንም በቋንቋችን ተተርጉሞ ለሀገራችን አንባቢያን ያለመቅረቡ ነበር። መጽሐፉ በውጭ አሥራ አራት ጊዜ ተደጋግሞ መታተሙና በሌሎች ሦስት የውጭ ቋንቋዎች መተርጎሙ በዓለም አቀፍ ደረጃ በክርስቲያኖች ዘንድ

ተወዳጅ መሆኑን ያመለክታል። አሁን ደግሞ ወደ አግርኛ ተተርጉሞ መቅረቡ በሀገራችን ለግል አንባቢያን፣ ለቤተ ክርስቲያን ታሪክ አጥኚዎች፣ ለመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶችና ለመሳሰሉት እጅግ ጠቃሚ ነው።

የመጽሐፉ አርአስት በእንግሊዝኛ «ፋይር እንዘ ግውንተንስ» የግሊ ሲሆን በወንጌል እሳት የሰይጣን ሥራ ሁሉ ተጠራርጎ የጠፋ መሆኑን ስለግሊያመለክት «ጠረጋ» ብዬ ተርጉሟለሁ። «ጠረጋ» ግለት ግንጽት፣ ግስወገድ . . . ወዘተ ግለት ሲሆን በወላይትኛ ደግሞ የሰደድ እሳት ግለት ነው።

በመጽሐፉ ውስጥ የተገለጹት ድርጊቶች የተፈጸሙት በወላይታ ባሕልና ሥርዓት ውስጥ ይሁን እንጂ ጸሐፊው ይህንን ሥርዓት፣ ባሕልና ቋንቋ የማያውቅ የውጭ አገር ሰው ሲሆን የተጻፈውም ለውጭ አንባቢያን ነው። እኔ ደግሞ የወላይታን ባሕልና ቋንቋ የማውቅ መሆኔ በትርጉሙ ሥራ በጣም የረዳኝ ቢሆንም ታሪኩን ለሀገራችን አንባቢያን በግስግማና በግንባ መንገድ ተርጉሞ ግቅረብ ቀላል እንዳልሆነ ግልጽ ነው። ስለዚህ በሰዎችና በታዎች አጠራር፣ ተኖችንና ዓመታትን ከአውሮፓውያን ወደ ኢትዮጵያ አቆጣጠር ስለውጥ ይህንንና በመሳሰሉት ላይ ስሕተት ቢኖር አንባቢያን በይቅርታ እንደምታልፉኝ ተስፋ አደርጋለሁ። በትርጉሙ ላይ ያላችሁን አስተያየት ደግሞ አጥብቄ የምሻ መሆኔን በተጨማሪ እገልጻለሁ።

ትርጉሙን በምሠራበት ጊዜ በምክር በእርማት በሌላም ሁሉ ለረዱኝ ወንድሞች እህቶችና ድርጅቶች ጥልቅ ምስጋና አቀርባለሁ።

በቀለ ገሙ

ከፍል አንድ፡- እሳቱ ተቀጣጠለ

ምዕራፍ 1. የእሳት ባሕር

... በስብከት ሞኝነት የሚያምኑትን ሊያድን
የእግዚአብሔር በጎ ፈቃድ ሆኖአልና።

1ኛ ቆሮ. 1:21

ዳና ግጁ በከፊል እንቅልፍ ልብ ገድግዳ ተደግፈው ተቀምጠዋል። ሌሎች ግን ጭውውት ይዘዋል፤ ፈታቸውና መልካቸው ብልጭ ድርግም እያለ ከሚነጸው እሳት ነበልባል የተነሣ ደምጽል። ወዲያው ዳና ግጁ በጭውውቱ ርዕስ በመደናገጥ ከሕልም እንደሚነቃ ሰው ባነኑ። ከድካምና መጫጫን ጋር እየታገሉ ከነቁ በኋላ ስለ አባያ ሐይቅ አብረዋቸው ያሉ ሰዎች የሚያወሩትን ግዳሚ ጀመሩ።

«ይህ ስለ ሐይቁ የምትነግረን በጣም እንገዳ ነገር ነው፤ ነገሩ በርግጥ እውነት ነው?» ሲል ጠየቀ ሉላም።

«ኃይለ ሥላሴ ይሙት!» አለ የቤቱ ባለቤት። ቀጥሎም «እውነት ነው፤ ከዚህ ካለንበት ቦታ ቢበዛ ከሁለት ሰዓት የእግር ጉዞ በኋላ ከሐይቁ ዳርቻ ብዙም ሳይርቅ ከድንጋዮች ስንጥቅ እጅግ ብዙና የማያቋርጥ ደመና ለእንፋሉት ሲወጣ ግየት ይቻላል። ይህም የሚሆነው ብዙውን ጊዜ በቀዝቃዛ ወራት ነው።»

ዳና ግጁ ቀና ብለው «ምንድነው እሱ? ሙቅ ውሃና እንፋሉት ከምድር ውስጥ ይወጣል? ከየት ነው የሚመጣው? እሳትስ የለም?» አሉ።

«እንግዶቼ ባይደክማችሁ ኖሮ አሁኑኑ ያን ሥፍራ እንድታዩት በወሰድኋችሁ ነበር። ከፈለጋችሁ ነገ ጧት ጉዞአችሁን ስትጀምሩ ይህንን በአይናችሁ እንድታዩት ወደዚያው እመራችኋለሁ። በጨለማ ስለሚያስፈራ ቀን በፀሐይ ብርሃን ብናየው ይመረጣል።»

ወዲያው እሳቱ መጥፋት ሲጀምር አንድ በአንድ እንቅልፍ አሸነፋቸውና ፀጥታ ሆነ፤ ቤቱም ጨለመ። ዳና ግጁ ግን የሰሙት አላስደሰታቸውም። ውሃውን ሊያፈላ የሚችል ሙቀት ከሆነ እሳት መኖር አለበት ብለው አሰቡ። ስለ እሳት ባሕር ሌላ መግለጫ ግጥሙ ያጋጣሚ ጉዳይ አይመስለኝም፤ ለሁሉም እስቲ ነገ ጧት አየዋለሁ።

ነገር ግን ዳና ማጃ የጠበቁት የጧቱ ሰዓት ተሉ የሚደርስ አልሆነላቸውም። ሲዘፋና ሲገባበጡ እንቅልፉም ሊወስዳቸው አልቻሉም። እነዚያ ዋንዳሮ የተናገራቸው ቃላት በአንጎላቸው ደግመው ደጋግመው እየተመላለሱ በሀሳባቸው የሚፈጥሩትን አስፈሪ ሥዕላዊ መግለጫ ማጥፋት አልቻሉም። «እሱ የሚለውን መስማት አልነበረብኝም ገና በመጀመሪያ ሳየው አንድ የተለየ ነገር እንዳለው ይታወቀኝ ነበር» ብለው አሰቡ።

ዋንዳሮ ልዩ ሰው ነበር፤ ገራገር ነገር ግን ደፋርና ግልጽ። ዳና ማጃ በሰዎች ሁሉ ዘንድ የታወቁ የተፈሩና የተከበሩ፤ አንዳንዴ ትልቅ ሰው ወይም በአካባቢው አጠራር «ዳና» ስለነበሩ ቁጡና ዝምነተኛ፤ ከወላይታም ሆነ ከሌላ ጎሣ የሆኑ ብዙ ባሪያዎች ያሏቸው ናቸው። («ዳና» ማለት ሹም ማለት ነው።)

ዳና ማጃ በቆላማ የጥጥ እርሻቸው ሆነው ንብረታቸውን ሲቆጣጠሩና ሲጠብቁ ነበር አንድ ጉስቁል እንግዳ ሰው ባልተለመደ አኳኋን በድፍረት ሊያነጋግራቸው የጀመረው። «ጎዶ (ጌታዬ)! አንድ ቀን ንስሐ ሳይገቡና በኢየሱስ ክርስቶስ ሳያምኑ ቢሞቱ ወደ ገሃንም ወርደው በማይጠፋ የእሳት ባሕር ይቃጠላሉ።»

ሹሙ ለመስማት ባይፈልጉም ያለመፈለጋቸውን ሰላልገለጹ ከመስማት አላመለጡም። በጎ ሰው እንዳልሆኑ ስለሚያውቁ ከሞት በኋላ ምን እሆን ይሆን እያሉ ሁልጊዜ ራሳቸውን ይጠይቁ ነበር። እንግዳው እንዲጠጋቸው እየጠፋሉ ስለዚሁ ጉዳይ የበለጠ እንዲነግራቸው ጠየቁት። ዋንዳሮ መዳንና ለጋጠላታቸውም ይቅርታ ለማግኘት የኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ፈቃድ እንደሚያስፈልጋቸው ለዳና ማጃ በግልጽና በቀላሉ መስከረላቸው። ዳና ማጃ ይህ የሚታመንበት ሰው የሚገኝበትን ቦታ ሲጠይቁት ዋንዳሮ ይህ ሰው አሁን በመንግሥተ ሰማይ እንዳለ፤ አንድ ቀን (ምናልባትም በቅርብ ጊዜ) ወደ ዓለም እንደሚመለስና በእርሱ የሚያምኑትን ሁሉ ወደዚያው አስደናቂ ሀገር እንደሚወስድ ነገራቸው።

ዳና ማጃ በእሳት ስለሚቃጠለው ባሕር ከሰሙ ሳምንታትና ወራት ያለፉ ቢሆንም ያንን ደጋግመው ማስታወሳቸው አልቀረም። ትናንት እርሳቸውና ሉላም በስተደቡብ ከሶዶ አሥር ማይል ያህል ርቆ ከሚገኝ ቤታቸው ተነስተው ነበር ጉዞ የጀመሩት። በመሸባቸውም ጊዜ ለአዳር በአባያ ሐይቅ አጠገብ አረፉ፤ የተጓዙትም ሃያ ማይሎች ያህል ነበር። በዚህ ቦታ ከመረት ውስጥ (ያውም ከሐይቅ አጠገብ) አንፋሉት መፍለቁ ሲሰማ እንዴት ያስደንቃል! ሀሳቡ በጣም ስለረበሻቸው እንቅልፍ ሊወስዳቸው አልቻሉም።

እንደማይነጋ የለምና ነጋ። ዳና ማጃ ድካም እየተሰማቸው ከሌሎች በመቀላቀል በኮርቻቸው ተቀመጡ። በሰውነታቸው ሕመም ይሰማቸዋል፤ ቀዝቃዛው ንፋስ አጥንታቸውን ከፋኛ ገርፎታል። በድንጋያማው የአገር መንገድ ከሚሰማው ከእንስሳቱ ኮቴ በቀር ፀጥታ ሰፍኗል።

ማዶ ከሰፊው ሐይቅ ባሻገር በተራሮች ጫፍ ላይ ፀሐይ ስትወጣ ትታያለች።

የፀሐይዋ ብርሃን በሐይቁ ሲንፀባረቅ እሳት ይመስላል። ወደ ጉድ! ምነው የማየው ነገር ሁሉ ዋነኛ የነፃረኝነት ታሪክ ያስታውሰኛል! ይህንን የመሰለ ሐይቅ ደግሞ ሊነድ ይችላል??

ይኸውና ከፊት ለፊታቸው ጥቁር ግራጫና የተለየ ቅርፅ ካላቸው ድንጋዮች ውስጥ እንፋሉት ሲወጣ በማለዳው የፀሐይ ብርሃን በግልጽ ይታያል።

«ይህ መሆን ከጀመረ ስንት ዓመት ነው?» ሲሉ ጠየቁ ዳና ግጃ

«ማን ያውቃል? እኛ ከድሮ ጀምሮ እንደዚህ እንደነበረ እናውቃለን። ሁልጊዜ ስለማይጠፋው እሳት ሲነገር እንሰማለን። ትናንት እንኳን ከአንድ ሽማግሌ ጋር ስንጫወት እነዚሁ እንፋሉት የሚያፈልቁ ቀዳዳዎች ቁጥራቸው ከዓመት ዓመት እየጨመረ መሄዱንና አንድ ቀን ከሐይቁ ጠርዝ ሊደርስ እንደሚችል፣ ይህ ከሆነ ደግሞ ምናልባት የሐይቁ ውሃ በሙሉ ሊሞቅና ሊፈላ እንደሚችል ነግሮኛል። ብቻ እኔ ምን አውቃለሁ?»

ለዎቼ ጎንበስ ብለው እጆቻቸውን በድንጋዮቹ ላይ ሲያሳርፉ ሙቀት እንዲያውም ግለት እንዳለ ተሰማቸው። በነፋሱ ኃይል ወዳሉበት አቅጣጫ ይጓዝ የጀመረው እንፋሉት ከአፍንጫቸው ሲገባ ሽታው እንግዳ ስለሆነባቸው ፈሩና በፍጥነት ወደኋላ አፈገፈጉ።

ዳና ግጃ ግመን አቅቷቸው ራሳቸው እየነቀነቁና የተመሰቃቀሉ ጸጉራቸውን እያሻሹ «እኔ ይህንን አላምንም» አሉ። አብረዋቸው ያሉት ሁሉ በመርበትበት ሲንጫጩ እሳቸው ግን በጣም በመገረም ምንም አልተናገሩም፣ ፈጥነው ወደ በቅሉአቸው በመመለስ ጋልበው ጉዞአቸውን ጀመሩ።

ሙቀት፣ እንፋሉት፣ ፍል ውሃ። እሳት ከሌለ እነዚህ ሊኖሩ አይችሉም እሳት ግን አላየሁም ሆኖም ያለጥርጥር በምድር ውስጥ ያውም በቅርብ እሳት መኖር አለበት። አይኮባ (ምንም አይደል)! ከዚህ ቦታ ርቂ ከኖርኩ ጉዳት አይደርስብኝም ብዬ እገምታለሁ።

በተረከዘቻቸው ሲኮረከሩት በቅሉው በመጠብቅ መንገድ እየተነገገገገገ ይዞአቸው ሲኳትን ነገሩን ረስተውት ጉዞአቸውን ቀጠሉ።

ከጥቂት ጊዜ በኋላ የዳና ግጃ ወንድም ታመመ። ተስፋ የቆረጡ ዘመዶች በቃሬዛ ተሸክመው አሥር ማይል ያህል ርቂ ወደሚገኝ ወደ ሶዶ ሚሲዮን ከሊኒክ ወሰዱትና የከሊኒኩ ነርስ ሕክምና አደረገችለት።

«አማኝ ነዎት?» ስትል ነርሷ ዳና ግጃን ጠየቀችው።

«በዚህ ጠርሙስ ለወንድምዎ መድኃኒት ሞልቼ ብስጥ ጠርሙሉን መልሰው ያመጡልኛል?»

«አዎን» ሲሉ መለሱ ዳና ግጃ። የሁለቱም ጥያቄዎች እውነተኛ መልስ ግን ተቃራኒው መሆኑን በልባቸው ያውቁታል።

ዳና ግጃ ነርሷ ለወንድማቸው የምታዘጋጀውን መድኃኒት ከሌሎችም ጋር በመሆን እየተጠባበቁ ፈረንጁ የሚናገራቸውን ያዳምጡ ነበር፣ ፈረንጁም የሚናገራቸው የዛን ቀደም ሲል ዋነኛ የነገራቸውን ሰው ስም እያነግ ነበር።

በጣም እንገዳ የሆነባቸው ነገር አንድ ቀን ኢየሱስ ከሰማይ ተመልሶ ሲመጣ እርሱን ያወቁትንና የወደዱትን ወደራሱ ይወስዳቸዋል፤ ሌሎች ግን ስላላወቁ ይተዋቸዋል፤ እነርሱን ፍርድና የእሳት ባሕር ይጠብቃቸዋል ያለው ነበር።

ዳና ግጃም በጠርመሱ የተዘጋጀውን መድኃኒት እንደተቀበሉ ፈጥነው ሄዱ። መድኃኒቱም ባለቀ ጊዜ ለግሰጨመር ወደ ሚሲዮኑ መምጣት ግድ ሆነባቸው። ነጭ ሰዎች አስደናቂና እንገዳ ነገር እንደሚያደርጉ ሰምተው ነበርና መጥፎ ነገር እንዳይደርስባቸውና እንዳያስቷቸው የሆነ መከላከያ እንደሚያስፈልጋቸው አሰቡ። በወላይታ ሰዎች ዘንድ ሌሎች ሰዎች ከሚያደርጉት አስማት፤ መተት ወይም ባልታወቀ ኃይል ምክንያት ከሚከሰት መጥፎ ነገር ለመከላከል ክታብ መጠቀም ወይም ለመጠቀም መፈለግ የተለመደ ነበር። ዳና ግጃ ራሳቸው ሁሉንም ለሰይጣን መስዋዕት ያቀርባሉ፤ በጣም ትም ያምናሉ። አሁን ግን የነጮችን ግላሳቻ ለመከላከል ምን ግድረግ እንዳለባቸው አልታወቃቸውም።

ነጮች ስለግያጨሱ ለመከላከያ ትንሽ ትንባሆ መጠቀሙ ሳይሻል አይቀርም ብለው በግሰብ ጥቂት የትንባሆ ቅጠሎችን በመቀንጠስ በኪላቸው ያዙ፤ ይህም ዳግመኛ ወደ ሚሲዮኑ ጣቢያ በሚሄዱበት ጊዜ ሊደርስባቸው ከሚችል ሁሉ ሊከላከላቸው እንደሚችል ተስፋ አደረጉ። በዚህ በመተማመንም ለተጨማሪ መድኃኒት ወደ ሚሲዮኑ ነርስ መጡ። ምንም ነገር ስላልደረሰባቸው የትምባሆው መተት የሠራላቸው መሰላቸው።

ዳና ግጃም የወትር ሕይወታቸውን ለብዙ ወራት ቀጠሉ።

ምዕራፍ 2. የዳና ግኔ ውሳኔ

እየተንቀጠቀጠና እየተደነተ፡- ጌታ ሆይ ምን አደርግ ዘንድ ትወዳለህ? አለው። ጌታም ተነስተህ ወደ ከተማ ግባና ታደርገው ዘንድ የሚያስፈልግህን ይነግሩሃል አለው።

የሐዋርያት ሥራ 9:6

«ይኸው! ይኸው!» ብለው ከፍ ባለ ድምፅ ጮኹ ዳና ግጃ። «ይህ ይሆናል ብሎ ዋንዳር የነገረኝ ነገር ነው። አስደንጋጭ ድምፅ፤ የመራት መንቀጥቀጥ፤ እሳት፤ ጭስ! ይህ የእግዚአብሔር ፍርድ ነው፤ ኢየሱስ የተባለው ወደ ምድር እየመጣ ነው ማለት ነው።»

ዳና ግጃ በይ ውስጥ በፍርሃትና በመንቀጥቀጥ ወድቀዋል። በዚያን ዕለት በግለዳ ከቤታቸው ተነስተው ነበር ወደ ሶዶ ጉዞ የጀመሩት። በመንገዳቸው በአካባቢያቸው ያሉትን ነገሮች ሁሉ ብዙውም ሳያጠኑ በሐሳብ ተውጠው ይጓዛሉ። በትሉአቸውም የጌታውን ተሉ የመድረስ ፍላጎት የተረዳ ይመስል በፍጥነት እየገሰገሰ ነበር። ነገር ግን ምንም እንኳን እሳቸው ባይጨነቁለትም

አንድ ያልተለመደ ድምፅ ለብዙ ደቂቃዎች ተሰምቷቸዋል። ድምፁ እየጨመረ ሲመጣ ግን ስሟታቸውን ስለላበ ወደላይ ቀና ሲሉ አንድ ዓይነት ቅርጽ ያለው ነገር በአየር ሲበር ተመልክተው በጣም ደነገጡ። እውጥተውና አውርደው ምንነቱን ለመመርመር ጊዜ አልነበራቸውም ወዲያው ምድሩ ተንቀጠቀጠ፤ ሰማዩ ከባድ ድምፅ አሰማ፤ ከእሳቱ የተነሣ ደማቅ ብርሃን ሰማዩን ሞላው፤ ድንጋዮች ከመሬት ወደላይ ተወረወሩ፤ ምድሪቱ የምትፈነዳ መሰለች፤ ካልተለመደ አስደንጋጭ ድምፅ የተነሣ በቅሉአቸው ደንብር ዳና ማጃን እመሬት ጣላቸው፤ እሳቸውም ከፍርሃትና ድንጋጤ የተነሣ ልባቸው በጋይል እየመታ በወደቁበት ቀሩ።

ድምፆቹ መስማታቸውን ለሰዓታት ከቀጠሉ በኋላም ፀጥታ ሲሰፍን ዳና ማጃ እየተሟሟቸው ቀና ብለው በእግራቸው ቆሙ። ታላቅና ኩሩ አለቃ በዚህ ሁኔታ ላያቸው ምስኪንና አሳዛኝ ሆነው ልብሶቻቸው ተመሰቃቅለው በጭቃ ተለውሰው ፈታቸው በፍርሃትና መደናገጥ ተሞልተው ነበር። በጣም ተቸግረው በቅሏቸውን ከያዙ በኋላ እላዩ ላይ ወጡ። አሁን አንድ ነገር ማድረግ ብቻ ይቀራቸዋል፤ ይኸውም በተቻለ ፍጥነት ኢየሱስን ማመንና መከተል ነው። ኢየሱስ የመጣ እንደሆነ በወላይታ ብዙ ጊዜ ላይቆይ ስለሚችል አብረው ወደ መንግሥተ ሰማይ ለመሄድ ዳና ማጃ መዘጋጀት ነበረባቸው። ስለዚህም ማድረግ ያለባቸውን ዘርዘር የሚነግራቸው ሰው ፈለጉ።

በቅሉአቸውን በፍጥነት እየጋለቡ በአቅራቢያ መኖሩን ወደሚያውቁት ወደ አንድ ክርስቲያን ሰው ቤት ሄዱ። ላባኒያ ጎዶ (አባ ካባኒያ) እቤት ባይገኝም ባለቤቱ ነበረች። እሷም ዳናን ከሩቅ ስታያቸው በጣም ፈራች። «ወደ ቤት አላስገባቸውም፤ ባለቤቴም የሄደበትን አልነግራቸውም፤ ባሪያ የሚያደርጉትን ሰው ይዘው ሊሄዱ አይደል!» አለች በልቧ። ምንም እንኳን ባለቤቷ የሄደው ለጥምቀት አገልግሎት መሆኑን ቢታወቅም ይህንን ላለመንገር «የሄደበትን አላውቅም» ብላ መለሰችላቸው።

ዳና ማጃ ትተው ወጡ። በመንገዳቸውም በቡድን የሚሄዱ ሰዎችን አገኙና «ወዴት ትሄዳላችሁ?» ብለው ጠየቋቸው። ወደ ጥምቀት አገልግሎት የሚሄዱ ቢሆንም ይህንን ለዳና ማጃ ለመንገር ጥቂት አመነቱ። ላባኒያ ጎዶ ከተጓዦች አንዱ ነበርና መልሶ ለጓደኞቹ እንዲህ አላቸው «ጌታ ኢየሱስ ለዘጠና ዘጠኙ በጎች ሲል የጠፋውን አንድ በግ አልተወውም፤ እኛስ ለኚህ ሰው ለመመስከር ለምን እንፈራለን? ስለ ጌታ ኢየሱስና ስለ ሥራው ልንነግራቸው ይገባል»። በዚያው በነበሩበት መንገድ ላይ መስከረላቸው። ቀጥሎም «እኛ አሁን የምንሄደው ለጥምቀት አገልግሎት በመሆኑ አብረን እንሄድና ያዩታል» ሲላቸው ዳና ማጃ ለመሄድ ተስማሙ።

ወደ መጠመቂያው ወንዝ ሲደርሱ በወንዙ በሁለቱም በኩል ብዙ ሰዎች ተሰብስበው ሲመለከቱ አዩ። እሳቸውም በጥምቀት አገልግሎት ሲገኙ የመጀመሪያ ጊዜያቸው በመሆኑ በሕዝቡ መሐከል ሆነው ክርስቲያኖች የሚያደርጉትን ሁሉ በጉጉት ይመለከቱ ጀመር። አስቀድመው ወደዚያ እንደደረሱ ከሚጠመቱት ውስጥ ጥቂቶቹ ቀድሞ ባሪያዎቻቸው ሆነው ግን ያፈነገጡ ስለነበሩ እሳቸውን ሲያዩ ደግመው ባሪያ ሊያደርጓቸውና

ሊወስዷቸው የመጡ መስፈሪያዎች በሌላ አቅጣጫ ከወንዙ ወጥተው ወደ ግዶ ከተሻገሩ በኋላ ተሰወሩ። ዳና ግጃ ግን አእምሮአቸው በመንገድ ባጋጠማቸው ጉዳይ ተረብሾ ስለነበር የሚጠመቁ ሰዎችን ግንኙነት ልብ አላሉም ነበር።

ከዚያም በኋላ ሁሉም ለጌታ ራት (ቁርባን) አገልግሎት ወደ አንድ ሽግግሌ ቤት ሄዱ። በዕለቱ የተጠመቁት የጌታን እራት ሲወስዱ ይህ የመጀመሪያ ጊዜያቸው መሆኑ ነበር። ያልተጠመቁ አማኞች ዳና ግጃም ጭምር ውጪ እንዲቀመጡና እንዲጠብቁ ተደረገ። ዳና ግጃ በቤቱ ውስጥ የሚከናወነውን ያዩ ዘንድ መግባት ባለመቻላቸው ተናድደው ነበር።

ወዲያው ራሳቸውን በራሳቸው «ለምን ውጪ እቀመጣለሁ? ዳና እንደመሆኔ መጠን ቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ መግባት አለብኝ» አሉ። ሆኖም ጉልበተቻቸው ስለ ዛሉ ከመሬት እንኳን ሊነሱ አልቻሉም። ዳግመኛም ሊነሱ ሞከሩ፤ አሁንም አልቻሉም። በዚህ ሁኔታ ቁጭ ብለው በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ የነበሩት በአፋቸው የሆነ ነገር ሲጨምሩ እየተመለከቱ ሲገረሙ ከቆዩ በኋላ አገልግሎቱ ተጠናቅቆ ሰዎቹ ከቤት ወጡ።

በዚያን ሰዓት የዳና ግጃ በዚያ መኖር በሁሉም ዘንድ ታወቀ። ወዲያው የቤተ ክርስቲያኑ መጋቢ፣ ሽግግሌዎችና ላባኒያ ጎዶ ወደ እሳቸው ቀርበው ኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝ መሆኑን ግወቅና ከእርሱም የሚገኘውን ደስታና ሰላም መለማመድ እንዴት ያለ ድንቅ ነገር እንደሆነ ነገሩዋቸው።

ከሽግግሌዎቹ አንዱ ዋንዳር ነበር።

«ሳር ሳር (ሰላም ሰላም) ዕለቱን በሰላም አሳለፉ?» ሲል ጠየቀ ዋንዳር።

«በሰላም? በዚህ ዓይነት ጊዜ ግን ሰላምን ሊያገኝ ይችላል? በዛሬው ዕለት ምንም ሰላም አልነበረኝም። እንዲያውም ዛሬ በከፋት በተመላው ረዥሙ ሕይወቴ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ፈርቼ ነበር። እስቲ ነገረኝ ዋንዳር፣ ኢየሱስ ክርስቶስ መጣ?» ሲሉ ከፍ አድርገው ተናገሩ ዳና ግጃ።

«ዳና ግጃ! ኢየሱስ ክርስቶስ እስካሁን አልመጣም። ነገር ግን በተለይ መጣ ይሆናል» ሲል ዋንዳር መለሰላቸው። ቀጥሎም «ኢየሱስ ክርስቶስ መጥቶ ቢሆን ኖሮ እርስዎ እኔንና ሌሎች በዚህ ያሉትን ሊያዩአቸው አይችሉም፤ ምክንያቱም እርሱ እኛን ወደመንግሥተ ሰማያት ይወስደን ነበር። በኢየሱስ ማመንና እስኪመጣም ተዘጋጅቶ መጠባበቅ እንዴት ጥሩ ነገር መስልዎት ዳና ግጃ! » አላቸው።

በዚህን ጊዜ ዳና ግጃና ዋንዳር ከላባኒያ ጎዶ ጋር በመሆን ወደ ላባኒያ ጎዶ ቤት የሚያመራውን መንገድ ይዘው እየሄዱ ነበር።

«ታዲያ ዛሬ ወደ ሶዶ ሰሄድ ያየሁት ምንድነው? በጣም ትልቅ ድምፅ ሰዎቹ ወደ ሰማይ ብመለከት አንድ ትልቅ ነገር አንዳች ሌላ ነገር ሳይጎትተው ወይም ሳይገፋው በአየር ላይ ሲበር አየሁት። አመለኛ በቅሉዬ ደንብር በመሬት ጣለኝ። መሬት ተንቀጠቀጠ፣ ድንጋዮችና ቆሻሻች ወደ ላይ በረሩ፣ ዛፎችና ቤቶች በሬቲ ተናዱ፣ ይህንን እናንተ አላያችሁም? አልሰማችሁም?»

«አዎን እኛም አይተናል፤ ሰምተናልም» ፈርተንም ነበር። ነገር ግን ይህ የኢየሱስ ክርስቶስ ዳግመኛ መምጣት እንዳልነበረ እናውቃለን» ሲል መለሰ ዋንዳሮ። በመቀጠልም «እነዚያ እርስዎ ያዩዋቸው ወራሪው ጠላታችን ሀገራችንና ንጉሳችንን ለማንበርከክ የሚጠቀማቸው የጦር መሣሪያዎች (መኪኖች) ናቸው። ጠላታችን በአየር መብረርም ይችላል። አንዳንድ ጊዜ የጠላታችን ሰዎች ከብረት በተሰሩ ትናንሽ ቤቶቻቸው ውስጥ ገብተው ከቤቶቻቸው ጋር በመሬት እንደፈረሰ እየሮጡ በበሮችና በመስኮት በኩል በጠመንጃቸው ወደ ውጪ ይተኩላሉ» አሏቸው።

ዳና ማጃ በጣም ፈርተውና ግራ ገብተዋቸውም ስለነበር የሚነገራቸው ሊገባቸው አልቻለም። ወንጌል እንዲመሰክርላቸው እንዲረዱም መረጋጋት ነበረባቸው፤ ስለዚህም ላባኒያ ጎዶ ቤት ከደረሱ በኋላ ሙቅ ውሃ ቀርቦ ላባኒያ ጎዶ እግራቸውን አጠበ፤ ከልብሳቸው ጭቃ ተራገፈ፤ እሳት እንዲሞቁ ታስቦ ተቀጣጠለ፤ የላባኒያ ጎዶ ባለቤት ትኩስ የወላይታ ቡና በጪው አቀረበችላቸው። ወዲያው ዳና ማጃ ተዝናንተውና ተረጋግተው ለመስማት ዝግጁ ሆኑ።

ደጋግመው ስላዩትና ስለሰሙት ነገር ሲያስቡ ይዘንንናቸዋል፤ ይንቀጠቀጣሉም። ዳና ማጃ በእርግጥ በሕይወታቸው ፈርተው አያውቁም። በመንጠቅና በመፈንገል የሰበሰቧቸው ከመቶ በላይ ባሮች ያሏቸውና ይህን ሁሉ ሲያደርጉ ለማንም ለምንም ፈርተውና ሰግተው የማያውቁ ናቸው።

በእሳት የሚቃጠለው ባሕር ትዝታ ዋንዳሮ ከነገራቸው ቀን ጀምሮ ለወራት ከአእምሮአቸው አልጠፋም። አሁን ደግሞ እሳቸው ካላቸው ኃይልና ሥልጣን የበለጠ ነገር መኖሩን ስላዩ ዳና ማጃ በለሰለሰ ድምፅ፤ በሽንፈት መንፈስና በልመና መልክ ዋንዳሮን ያነጋግሩታል።

«ዋንዳሮ አንተ አትፈራም? ዛሬ ያየውና የሰማው ነገር ሁሉ በፍርሃት ውሃ የሚያደርገን አይደለም ወይ? አንተና ጓደኛህ ላባኒያ ጎዶ ከማንም የማትበልጡ ተራ ሰዎች ስትሆኑ ይህ ሁሉ ነገር እንዴት አያስፈራችሁም? አያስደነግጣችሁም? አይደንቃችሁም?»

«እርግጥ ነው ዳና ስለጣሊያን ወታደሮችና መሣሪያዎቻቸው ስንሰማና ስናያቸው አንዳንድ ጊዜ እኛም እንፈራለን፤ ነገር ግን እኛ በልባችን ሰላም አለን ምክንያቱም እኛ እግዚአብሔርን እናምናለን፤ በርሱም እንተማመናለን። እኛ የእግዚአብሔር ልጅ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ እንዳዳነንና እንደሚጠብቀን እናውቃለን።»

¹ የጣሊያን ወራሪ ኃይል የተጠቀመባቸው አውሮፕላኖችና ሌሎች መሣሪያዎች ናቸው። ወቅቱ ኢጣሊያ ኢትዮጵያን በመውረር ውጊያ የምታካሄድበት ጊዜ ነበር። ዳና ማጃ ያመኑት በ1929 አካባቢ ጦርነቱ በሚካሄድበት ወቅት ነበር።
² ትናንሽ ቤቶች የተባሉት የጠላት ወታደራዊ ተሽከርካሪዎች ናቸው።

ዋንዳሮ ቀና በማለት የዳና ማጃን ዓይኖች ከፊት ለፊት ትኩር ብሉ እየተመለከተ «እርስዎም ይህ ዓይነት ሰላም ሊኖርት ይችላል» አላቸው።

«ከሀሳቤ ጋር መታገል አቅቶኛል ዋንዳሮ። ስለሚገድሉ የጦር መሣሪያዎች እኔ ግድ የለኝም። እኔ አሁን ማወቅ የምፈልገው በእግዚአብሔር ቤት ቦታ ይኖረኝ እንደሆነ ነው» ብለው መለሱ።

ዋንዳሮ አይኖቹ በደስታ እየተንጸባረቁ በፍጥነት ተነስቶ በእግሩ ቆመ። «ላባኒያ ጎዶ በሌሊት መጥቶ በኢየሱስ እግር ሥር ስለወደቀው ገዢ ታሪክ ከመጽሐፉ አንብብልን። ዳናም እንደዚያ ሊያደርጉ ይፈልጋሉ» ሲል ተናገረ።

በዚህ ዓይነት በዚያን ሌሊት፣ ባለብዙ ባሪያና ብርቱ ባላባት የነበሩት ዳና ማጃ ራሳቸውን ዝቅ በማድረግ ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ መጥተው እርሱን አዳኝቸው አድርገው ተቀበሉ።

ዳና ማጃ ወደ ጌታ የመጡት በወላይታ እንደሚባለው በሁለቱም እጆቻቸው በሙሉም ልባቸው ነበር። በተፈጥሮአቸው መሪ በመሆናቸው ለኃላፊነት የተገቡ ነበሩ። ሰዎች ከፍተኛ እምነት ስለጣሉባቸው መሪነታቸውን በደስታ ነው የተቀበሉት።

በ1929 ዓ.ም. ከማመናቸው በፊት ከሚስቶናውያን ጋር ያደረጉት ግንኙነት በጣም ትንሽ ነበር። ያመኑት በዋንዳሮ ምስክርነት መሆኑን ራሳቸውም ይናገራሉ። ሚስቶናውያኑ አማኝ ዳና ማጃን ሳያዩዋቸውና ሳያውቋቸው ሀገር ለቀው ወጡ። ስለሆነም እግዚአብሔር ካለምንም የውጪ ርዳታ ወይም በጥቂት የውጪ ርዳታ በጥቂት ተራ ክርስቲያኖች አማካይነት ለሠራው ሥራ ዳና ማጃ ቋሚ ምልክት ናቸው። እነዚህ ክርስቲያኖች በጣም አነስተኛ ትምህርት ቢኖራቸውም በነበራቸው ሁሉ ታዝዘዋል።

ዳና ማጃ የመላው ወላይታ ቤተ ክርስቲያን መሪና ኃላፊ ሊሆኑ ነው።

ክፍል ሁለት፡ - እሳቱ ተለኮሰ

ምዕራፍ 3. የተገለጡ ምስጢሮች

መንገዱ ይህች ናት በእርስዎም ሂድ።

ኢሳ. 30:21

በ1920 ዓ.ም. መጋቢት ወር ዕቃ የተጫነባቸው የብዙ እንስሳት ሰልፍ የአዲስ አበባን መሬት ለቅቆ ጉዞ ጀመረ። መንገድ የሚባል ነገር ስላልነበረ ለተጓዣ የተወሰነ መሪ መስመር አልነበረውም። ከከተማው ወጥቶ ወደየትኛውም አቅጣጫ ለመሄድ ጠባብ የእግር መንገዶችን በመከተል ተራሮችንና ኮረብታዎችን እየተጠማዘዙ ሣርማ ሚዳዎችንም እያደረጉ መጓዝ

ያስፈልጋል። እነዚህ መንገዶች ለብዙ ዓመታት ብዙ ሰዎች፣ በቅሎች፣ ፈረሶችና አህዮች የተጓዙባቸው ናቸውና።

ጉዞው የተመራው በዶክተር ተግሰ ላምቤ ሲሆን ዓላማው በምዕራብ ኢትዮጵያ ጂማ ከተማ ለመድረስ ነበር። ዶክተር ላምቤ የህክምና ዶክተርና የረጅም ጊዜ ልምድ ያላቸው ሚስቶናዊ ከመሆናቸውም በላይ ከመጀመሪያው የሚሲዮን ጓድ ሦስቱ አባላት (ሮውላንድ ቢንግሃም፣ አልፎሬድ ባክስተን እና ራሳቸው) አንዱ ሆነው ለደቡብ ኢትዮጵያ ክፍለ ሀገሮች የወንጌልን በር ለመከፈት በቅርቡ ራእይ የመጣላቸው ሰው ነበሩ። ለዚህም ነው በአዲስ አበባ በሆስፒታል ውስጥ የጀመሩትን ሥራ ትተው ወደግያውቁት ቦታ ጉዞ የጀመሩት።

የተጓዣን መስመር ከፈት ጫፍ ሆነው የጓላውን ጫፍ (መጨረሻ) ግየት ያዳግት ነበር። ሩብ ግይል ያህል ርዝመት ባለው በዚሁ መስመር ውስጥ ስድሳ አምስት በቅሎች፣ ሃያ አህዮች፣ ዘጠኝ ፈረሶች፣ በራሳቸው ዕቃ የተሸከሙ ሃያ አምስት፣ በቅሎችን የሚነዱ ሃያ ሁለት እና ሌሎች የተለያዩ አገልግሎቶችን የሚያበረክቱ ሰዎች ነበሩበት። በበቅሎችና አህዮች የተጫኑት ድንኳኖች፣ የሸራ አልጋዎች፣ ስንቅና የግል መገልገያዎች ነበሩ። በእንስሳቱ ላይ ዕቃዎቹን የሚጭኑት ለጓሚዎች ወይም ጫኞች ሲሆኑ የሚሰበሩ ወይም በእንስሳት ሊጫኑ የማይችሉትን ሰዎች እንዲሸከሟቸው ተጽደዋል። ዘጠኙ ፈረሶች ዶክተር ላምቤና አብረዋቸው የሚጓዙ ሚስቶናውያን የሚቀመጡባቸው ነበሩ። እነዚሁ ሚስቶናውያን ሚሲስ ላምቤ (የዶክተር ላምቤ ባለቤት)፣ ሴት ልጃቸው ቤቲ፣ ሚስተር ጆርጅ ሮድ፣ ባለቤታቸውና ትንሽ ልጃቸው ጆርጅ፣ እና ሦስት ያላገቡ ሰዎች ነበሩ። እነዚህን ሦስቱን ዶክተር ላምቤ አንዳንድ ጊዜ ሲ.አ.ዲ ልጆች ብለው የሚጠሯቸው ሲሆን ስሞቻቸው ግለን ከይን (ሲ)፣ ዋልተር አህማን (አ) እና ከላረንስ ዳፍ (ዲ) ይባላል።

ጂማ ከአዲስ አበባ ሁለት መቶ ግይል ያህል ይርቃል። ቡድኑ በቀን ጉዞው አሥራ ስምንት ግይሎችን መሸፈን ቢችልም በዚህ ፍጥነት የተጓዘባቸው ቀናት ጥቂት ናቸው። የሚመራቸው ኢትዮጵያዊ በሀገሩ እርሱ የግያውቀው መንገድ እንደሌለ አረጋግጦላቸው ነበር። ነገር ግን ከጥቂት ቀናት ጉዞ በኋላ ዶክተር ላምቤ ቡድኑ ወደ ጂማ ሳይሆን ቀጥታ ወደ ደቡብ እየመራ መሆኑን ተገነዘቡ። ቢሆንም ጉዞው በያዙት መንገድና አቅጣጫ እንዲቀጥል ወስነው በመጨረሻ ከምባታ አውራጃ ደረሱ። ወደ ምዕራብ የሚያስከደውና ወደ ደቡብ የሚመራው መንገድ የሚለያየው በዚሁ ሥፍራ በመሆኑ ቡድኑ የምዕራቡን መንገድ በመከተል የአምን ወንዝ አቋርጦ ወደ ጂማ ሊደርስ ይችላል።

በካምባታ ዶ/ር ላምቤ የአውራጃው ገዥ የነበሩትን ደጃዝማች መሸሻን አገኙአቸው። ደጃዝማች መሸሻን ዶ/ር ላምቤ በምዕራብ ኢትዮጵያ (ወለጋ) በሚኖሩበት ጊዜ ያውቋቸው ነበር። በተለምዶ እንግዳ ወዳድ የሆኑ ኢትዮጵያውያን ዶ/ር ላምቤና ቡድናቸው በሆጣዕና የአረፍት ቆይታ

እንዲያደርግና የአገር ገዥውን እንዲገባ ተግዕዝ። የሕክምና ዶክተርነታቸው ገንና በሰፊው ተወርቶ ስለነበረ በዚህ መስክ የሚፈለጉበት ብዙ ሥራ ከመኖሩም በላይ የገዢው ቤተሰብም እርዳታቸውን ይሻል። ደጃዝማች መሸሻም ዶ/ር ላምቤ በካምባታ ቢቆዩና ከሊኒክ ቢያቋቁሙ በጣም ደስ እንደሚላቸው ቢገልጹም ዶ/ር ላምቤ «አይሆንም፤ የሥራ ፈቃዳችን ለጂማ ነው» በማለት ደጋግመው አስረዷቸው።

እንደ እውነቱ ከሆነ ግን በየትም ሥፍራ እንዲሠሩ የሚያስችላቸው ፈቃድ አልነበራቸውም። ከአዲስ አበባ እንዲወጡ የተፈቀደበት ደብዳቤ የጉዞአቸው ዓላማ ጥናታዊ ጉብኝትና «አየር እንዲወስዱ የተፈቀደ» መሆኑን ይገልጻል። በሆላዕና ሳሉ ዶ/ር ላምቤ የወላይታ ገዥና ከረዥም ጊዜ ጀምሮ ወዳጆቻቸው የሆኑት ደጃዝማች ይገዙ መታመማቸውንና የሕክምና እርዳታ የሚያስፈልጋቸው መሆኑን ሰሙ። ከዚህም የተነሣ ጉዞአቸውን ወደ ደቡብ በማቅናት ከብዙ ቀናት በኋላ የወላይታ አስተዳደር ማዕከል ወደሆነችው ሶዶ ከተማ ገቡ። የመምጣታቸው ወሬ ቀድሞአቸው ተሰምቶ ነበርና ሶዶ ሲገቡ ለድል አድራጊ ሠራዊት የሚደረግ ዓይነት አቀባበል ተደረገላቸው።

የወላይታ ገዥ ዶ/ር ላምቤና ሰዎቻቸው በግዛታቸው እንዲቆዩ እንዲሠሩ ጋበዟቸው። በአውራጃዎቹ ምንም ዓይነት የሕክምና እርዳታ ማግኛ ያልነበረ በመሆኑ አስተዳዳሪዎቹ ዶ/ር ላምቤን የመሰለ ብቁና ትሁት ሰው በአካባቢያቸው እንዲቆይ መፈለጋቸው አያስደንቅም ነበር። በተጨማሪም ደጃዝማች ብሩ የተባሉ ሌላ ባለሥልጣን የኃሪቤት አውራጃ ማለትም የሲዳማ ገዥ ሆነው እንደሚሠሩ ሚሲዮናውያኑ አወቁ። በኢትዮጵያውያን ባሕልና ትህትና መግለጫ መሠረት ዶ/ር ላምቤን የመሰለ ክቡር እንግዳ ወደ አካባቢው ሲደርስ የገዥውን ቢሮ ያለመጎብኘትና ለባለሥልጣኑም እጅ ሳይነሱ መቅረት ያልተለመደ ነበር። ስለዚህም የይርጋለም ጉዞ ብዙ ቀናት የሚጠይቅ በመሆኑ ሌሎች ሶዶ እንዲቆዩ ተደርጎ ዶ/ር ላምቤና ከላረንስ ዳፍ ጉዞ ጀመሩ። ይርጋለም ከሶዶ በስተምሥራቅ ርቆ የሚገኝና የሲዳማ አውራጃ ዋና ከተማ ነበር። እነዶ/ር ላምቤ እዚያ እንደደረሱ ገዥው ሞቅ ያለ አቀባበል አደረጉላቸው፤ ስጦታም አምበሸበሹላቸው። በተጨማሪም በዚያ እንዲቀሩ ለመኗቸው።

ሚሲዮናውያኑ አዲስ አበባ ከመልቀቃቸው በፊት ራስ ተፈሪ (በኋላ ንጉሥ ሆነው ኃይለ ሥላሴ የተባሉት) ከሚሲዮናውያኑ ጋር ባደረጉት ውይይት ከአዲስ አበባ ውጭ ሚሲዮን ለማቋቋምና ለመሥራት ሙሉ ፈቃድ መስጠት የማይችሉ፤ ነገር ግን በጉዞአቸው ላይ የሚያገኙአቸው ገዥዎች (ወይም አስተዳዳሪዎች) ይህንን ከፈለጉ ከፈቀዱና ቦታ ከሰጧቸው እሳቸው እንደማይቃወሙ ገልጸውላቸው ነበር። የገዥዎቹ የተደጋገሙ ጥሪና ጥያቄ ከራስ ተፈሪ አገላለጽ ጋር ሆኖ ሲገመገም ምናልባት እግዚአብሔር በአስደናቂ መንገድ የሥራ ፈቃድ እንደሚገኝ ለጊዜው ግረጋገጥ ወደማይችሉበት ወደ ጂማ ከመሄድ ይልቅ በነዚህ አካባቢዎች እንዲቆዩ እየመራቸው ሊሆን እንደሚችል አሰቡ።

ሚሲዮናውያን በወላይታ ለመቆየት በመወሰናቸው የወላይታ ገዥ እጅግ ተደሰቱ። እሳቸውም ከሸለቆው አልፎ የሚታይ ከዳምት ተራራ በታች የሚገኘውን ውብ ኮረብታማ ቦታ ለዶ/ር ላምቤና ለሚስተር ሮድ አሳዩአቸው። በታው ጥሩ ውሃ ያለበት በመሆኑ የሚሲዮኑ ጣቢያ እንዲሆን ሀሳብ አቀረቡ። አስቀድመው ለመድረስ ያቀዱት ሥፍራ ጅማ ሆኖ ሳለ እግዚአብሔር በኃይሉ ወደ ወላይታ ያመጣቸው በመሆኑ በእርሱ የነበራቸው ዕናትና እምነት በየዕለቱ ያድግ ነበርና እንደሐዋርያው ጳውሎስ እነርሱም «ወንጌልን እንሰብክላቸው ዘንድ እግዚአብሔር እንደጠራን መስሎናልና» አሉ (ሐዋ. ሥራ 16: 10)።

በአንድ በኩል በሶዶ (የአስተዳደሩ ግዕዝል እንድትሆን በተቆረቆረች ከተማ) ካሉት ዋናው ገዥና ከጽ/ቤታቸው በሌላ በኩል የሚሲዮኑ ጣቢያ የሚሠራበት መሬት ባለቤት ከሆነው የወላይታ ሕዝብ ተቀባይነት አገኙ። ምንም እንኳን የወላይታ ገዥ የተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አባልና የተማሩ አማራ፣ የሚሲዮኑ ቡድን እንዲቆይ የጠየቁና መሬትም የሰጡ ቢሆንም ሚሲዮናውያኑ የሚያገለግሉትና የሚሠሩት በአማራዎች መካከል ሳይሆን ቋንቋቸው በጽሑፍ ባልዋሉባቸው የወላይታ ሕዝብ መካከል ይሆናል።

በዳምት ተራራ ግርጌ ከሶዶ አንድ ግይል ርቆ ወላይታዎች አቶና ብለው በሚጠሩት ቦታ ጣሪያቸው በሣር የተከደኑ ብዙ ቤቶች በጭቃ ተገንብተው ተሠሩ። (በዝናብ ወራት ከጭቃው ልሰን ውስጥ ሣር ያቆጠቁጥ ነበር) ደግሞ ባልሆነ ጨርቅ በመጋረድ ከፍሎችን ከመጋለጥ ግዳን በመጠኑ የተቻለ ይሁን እንጂ መስኮቶች መስታወት አልነበራቸውም። መጋረጃዎች ዓመቱን በሙሉ ሌሊት ለአሥራ ሁለት ሰዓታት የሚነፍሰውን ተዝቃዛ ነፋስ ለመከላከልም ብዙ አልረዱም። የሶዶ ከተማ በሰባት ሺህ ሜግ ከፍታ ላይ በመሆኑ ሌሊቱ ይቀዝቅዛልና።

ከፍሎች አንዱ ከሌላው በደንብ ያለመለየታቸው ሚሲዮናውያኑ ከወላይታ ሰዎች አስደሳችና ጥሩ መግቢያ የሆነ ቋንቋቸውን እንዲግሩ ረድቷቸዋል። በአቋማቸው ቀጠን፣ በቆዳቸውም ቀለም ጠቆር ያሉ ወላይታዎች ከሚሲዮኑ ገቢ በብዛት በመምጣት የሚሲዮናውያኑን እንቅስቃሴ አንድ በአንድ በጥንቃቄ እየተመለከቱ በአድናቆት እርስ በርሳቸው ይነጋገራሉ፣ ይጠያየቃሉ። የሣጥኖችና ሻንጣዎች እሽግ እየተከፈተ ከውስጣቸው አዳዲስና የተለየ ዕቃ በወጣ ቁጥር «ሃጌ አይቤ! ሃጌ አይቤ!» እያሉ ቅንድቦቻቸውን ወደላይ ሰበው ዓይኖቻቸውን እየከፈቱና ገንባራቸውን እየቋጠሩ ይደነቃሉ።

በዚያን ጊዜ ወላይታዎች ስለ እያንዳንዱ ዕቃ «ይህ ምንድነው?» እያሉ የሚጠይቁ መሆናቸውን ሚሲዮናውያን ተረዱ። ራሳቸውም ወደየዕቃው እያመለከቱ «ሃጌ አይቤ» በሚሉበት ጊዜ የዕቃው ስም በወላይትኛ እየተነገራቸው ጠቅላላ የስም ዝርዝር ተዘጋጀ።

ዋልተር አህማንና ክላረንስ ዳፍ በየቀኑ የወላይታዎችን ቤት ይጎበኛሉ፣ አብረዋቸው በመቀመጥ ምንም እንኳን ቋንቋው ባይገባቸው የሚሉትን ያዳምጣሉ። ነገር ግን አፍሪካውያኑ (የወላይታ ሰዎች) ቋንቋቸውን ለሚግሩ (እንዲግሩ) በመጨነቅ ቀስ እያሉ ቀለል ያሉ አባባሎችንና አረፍተ ነገሮችን ይደጋግሙ ነበር። ግታ ግታም ሁለቱ ፈረንጆች ቀን ቀን በግልታወሻ የያዟቸውን አዳዲስ ቃላትና አረፍተ ነገሮችን ያጠናሉ፣ ይከልሳሉ።

ተራ ሰዎች እንደሚሉት ሳይሆን የጎጣ ቋንቋዎች ገልጽ የሆኑ ሕጎችና ሰዋሰው አላቸው። ጎጣው (ወይም ግህበረሰቡ) ከሌሎች የሀገር ክፍሎች ተለይቶ የሚኖር ወይም የማይገናኝ በሚሆንበት ጊዜ ቋንቋው ያልተላለፈና የተለመደ ይሆናል። በወላይታም ስለ ቋንቋው ሰዋሰዋዊ አተነባበር መጠየቅ የማይቻል ነበር። ሚሳየናውያን በቋንቋው ከሌላው ጋር መነጋገር ቢችሉም የሚያነጋግራቸው የወላይታ ሰው የራሱን ቋንቋ ሰዋሰው ሳያውቅ የኖረ በመሆኑ ሕጉንም መግለጽ አይችልም ነበር። ቋንቋውን ከልጅነት ጊዜያቸው ጀምሮ የተግሩት በመሆኑ ለምን በዚህ አኳኋንና መልክ እንደሚኖሩ ሳያውቁ ገን በትክክል ሲናገሩና ሲገባቡ ኖረዋል።

የወላይታ ቋንቋ ምስጢር በጥረት፣ በትዕግሥት በመግርና በፀሎት ተስበቀስ ተገለጠ። ሚሲዮናውያንም ቋንቋው በያዘው መልክ የሚነገርበትን ምክንያት ከግወቃቸው በፊት ቀለል ባሉ ዓረፍተ ነገሮችና አባባሎች ሰዎችን ግነጋገርና መልሳቸውንም መስግትና መረዳት ቻሉ።

የሕንፃ ሥራ ነሐሴ 1920 ዓ.ም. ሲያልቅ ከአንድ ወር በኋላ ከላረገስ ጻፍ ከከምባታ ሕዝብ ጋር ለመሥራት ሶዶን ለቶ ሄደ። ቀደም ሲል ገለን ከይን ከዶ/ር ላምቤ ጋር በሲዳማ ሥራ ለመጀመር ሄደው ነበር።

ምዕራፍ 4. ምቹ አጋጣሚዎች

. . . ይህ የደረሰብኝ በእውነት ወንጌል?
ለማስፋፋት እንደሆነ ታውቁ ዘንድ እወዳለሁ።
ፊልጵስዩስ 1:12

«የዚያ ሰው ስም ማን ነበር ያልሸኝ?» ብለው ጠየቁ አርጊቷ ከሚሰየናዊቷ ሴት ጋር ቆመው በጉጉት ፊቷን እየተመለከቱ።

«ስሙ ኢየሱስ ነው»

«በስሙ ብናምን እርሱ ይረዳናል ብለሽኛል አይደል?»

«አዎን በእርሱ ቢያምኑና ስሙንም ቢጠሩ እርስዎ ይድናሉ»

ሰልማ በርግስተን በቅሉዋ ላይ ወጥታ ወደ ቤትዋ መንገድ ጀመረች። ጥቂት እንደሄደች በኋላ ድምፅ ስለሰማች በኮርቻ ላይ እንዳለች ዞራ ብትመለከት አርጊቷ እየሮጠ ሲከተሏት አየች።

«እባክሽን ታገሽኝ፤ የነገርሽኝን ማስታወስ አልቻልኩምና አንደ ገና ብትነግሪኝ ስሙ ማን ነበር?»

ሚሰየንዋ እንደገና ነገረቻቸው። እየመሸባት ስለሆነ ፈጥና ከቤትዋ ለመድረስ በቅሉውን በተረከዝዋ እየኮረከረች ጉዞዋን እንደገና ጀመረች።

«ቆዪ ቆዪ ቆዪ! ልጄን ልጥራው። እኔ ስላረጀሁ ቶሎ እረማለሁ። አንዴ ልጄን ልጥራው። የኢየሱስን ስም ለመጥራት በምፈልግበት ጊዜ ልጄ እንዳስታውስ ይረዳኛል።»

ሰልማ በርግስተን ሶዶ የመጣችው በ1921 ዓ.ም. ከሚስተር ኤርል ሉዊስ (ከባለቤቱ ጋር) እና ከነርሷ ሩት ብራይ ጋር ነበር። ወላይታዎች በኢየሱስ ክርስቶስ ስላላቸው የእግዚአብሔር ፍቅር ምሥራቹን ከወንጌል ሲሰሙ አፀፋውን የሚገልጹት በዚህ (አርጊቷ ባላዩት) ዓይነት ድርጊት ነበር። ከእነርሱ ማንም አስቀድሞ ወንጌልን የሰማ አልነበረምና ለብዙ ዘመናትና ትውልድ እንዳለፉት ቀደምት አባቶቻቸው በፍርሃትና በጣዖት አምልኮ ይኖሩ ነበር። ስለሆነም የጋረዳቸውን ጨለማ በወንጌል ብርሃን ለመግፈፍ የነበረው ብቸኛ መንገድ የሚሲዮናውያን ወደዚያ መሄድና ወንጌልን መመስከር (መስበክ) ነበር።

ወዲያው ለመጎብኘትና ሰዎችን ለማነጋገር የሚያመችው በለቅሶ ጊዜና በታ መሆኑ ለሚሲዮናውያን ግልጽ ሆነ። ለቅሶ በወላይታ ሕዝብ ሕይወት ትልቅ ግምት የሚሰጠው ጉዳይ ነውና። አንድ የወላይታ ሰው ዘመዱ፣ ወዳጁ ወይም ደግሞ በሌላ መንገድ የሚያውቀው ሰው ቢሞት ብዙ ማይሎች ርቀት በእግሩ ተጉዞ ለለቅሶው መድረስ የተለመደ ነገር ነው። በሚሲዮን ጣቢያዎች ሆኖ ከሩቅ የለቅሶ ዋይታና ዝማራ ሁልጊዜ ይሰማ ነበር።

ከዕለታት አንድ ቀን ግታ ሁለት ሴት ሚስቶናውያን የአካባቢውን ነዋሪ እንቅስቃሴና ሁኔታ ሲመለከቱ ለቅሶ ያለ ስለመሰላቸው ሐዘናቸውን ለመግለጽ አራትና አምስት እየሆኑ ተቀራርበው ወደተሠሩት የመኖሪያ ቤቶች አመሩ። ወደ አንዱ ቤት ተጠግተው ሲመለከቱ ብዙ ሰዎች ያለቅሳሉ። ወደ ትልቅ ሣር ቤት ውስጥ እንዲገቡና በክብር ቦታ እንዲቀመጡ ተደርጎ ሲያስተዛዝኑ ቆዩ። የሞተው ሰው ሳይሆን ላም መሆኗን ሲያውቁ ግን በጣም ገርሟቸው ነበር።

ሁለቱ ሴቶች በቂ ጊዜ ከቆዩ በኋላ ለመውጣት ሲዘጋጁ ምግብ እየተዘጋጀላቸው መሆኑ ተገለጸላቸው። ጊዜው የመሸ በተለይም ጎጆው ውስጥ በጣም የጨለመ ከመሆኑ የተነሣ ሊበሉት ያለውን ምግብ እንኳን መለየትና ማየት አይቻልም ነበር። በዚህ ብቻ አላበቃም። የወላይታ ሰዎች በጣም እንግዳ ወዳድ ስለሆኑ ለሚሲዮን እንግዶቻቸው ያላቸውን ፍቅርና አክብሮት ለማሳየት ምግብ በእጃቸው አንስተው ያጉርሱዋቸው ነበር። ሚሲዮናውያኑም አለመጣፈጡን ብቻ ሳይሆን የሚበሉት ምን እንደሆነ አያውቁም ነበር።

በኋላ ግን የበሉት ቆጮ (እንስት) መሆኑን አወቁ። ቆጮ ከወላይታ ዋና ምግቦች አንዱ ነው። ቆጮ ለማዘጋጀት የእንስሱ መካከለኛውና የታችኛው አካል ተፍቆ መሬቱ ተቆፍሮ በተዘጋጀ ማከማቻ እንዲቀመጥ ይደረጋል። ይህ ማከማቻ እንደማቀዝቀዣ የሚቆጠር ነው። ከዚያም ሴቶች በባዶ እግር ረጋግጠው ካደቀቁና ከቀላቀሉት በኋላ በኮባ ተሸፍኖ ለወራት ማከማቻው ውስጥ እንዲቆይና እንዲባካ ይደረጋል። በደንብ የበሰለ (የቦካ) መሆኑ ሲረጋገጥ ተቆርጦ ይጋገራል።

አብዛኛዎቹ ሚሲዮናውያን ቆጮውን ጣፋጭ ሆኖ አላገኙትም። ነገር ግን በወላይታ ሰዎች መልካም ጠባይ፣ ፍቅርና እንግዳ አቀባበል ልባቸው ተማረከ። ሚሲዮናውያን ከወላይታዎች ጋር በወላይታ ቤት ውስጥ ሆነው የወላይታን ምግብ ለመመገብ ፈቃደኛ መሆናቸው የመጡበትን የወንጌል መልዕክት ለማሰማት የሰዎቹን ልብ ለመክፈት ጠቃሚ ነበር።

«ቀድሞ እንኖር የነበረው በስተምዕራብ አሞ ወንዝ አጠገብ ኪንዶ በሚባለው ቦታ ነበር። ያኔ ቁጥራችን ጥቂት ነበር ነገር ግን በኋላ በቁጥር አደግን። በኋላም ብዙ ልጆች ያሉት ንጉሥ መጣ። እርሱም ልጆቹ አዳዲስ መሬቶችን (ግዛቶች) እንዲይዙ እና እንዲገዙ ላካቸው። ልጆቹም መሬቶቹን ኩሉ፣ ጋሞ፣ ጎፋ፣ ወላይታ፣ ሌላ ሌላም እያሉ በየራሳቸው ስም ጠሯቸው። ከተወላጆቻቸው የተለያዩ የወላይታ ቋንቋ ያነጋገር ስልቶች ተፈጠሩ።

«ሶዶ? ሶዶማ የማራቆች ነበር። ማራቆ ለሐዲያ ብሔረሰብ የተሰጠ የወላይታ አጠራር ነው። የንጉሡ ታላቅ ልጅ ዳሞቴ ሲሆን እርሱም ከአባቱ በኋላ በኪንዶ የወላይታ ንጉሥ ሆነ። ዳሞቴ የወንድሞቹን አዳዲስ አገሮች በአንድ ላይ አዋህዶ አንድ ትልቅ መንግሥት ከመመሥረቱም በላይ ግዛቱን ለማስፋፋት ከኪንዶ ብዙ ወታደሮችን ይዞ ወደ ምሥራቅ በመዝመት ማራቆችን ከሶዶ ከአቶናና ከዳልቦ አባረራቸው። ምሽጉ አድርጎ የተጠቀመው ይህ ከአቶና በላይ የሚታየውን ተራራ ነበር። በኋላም ተራራውን በሰሙ ዳሞታ ተራራ ብሉ ሰየመው።

«በኋላም ከሶዶ በስተምሥራትና በዓባያ ሐይት አካባቢ ይኖሩ የነበሩ ሲዳማዎችና የአርሲ እርሞች ወደ ሲዳማና ቢላቴ ወንዝ ግዶ ተባረሩ»

«ይህ የተፈፀመው ከብዙ ትውልድ በፊት ቢሆንም የንጉሥ ጸምቲ መቃብር በኪንዶ አሁንም አለ» የክብር ቦታ በመሆኑ ጦርና ጋሻ የያዙ ወታደሮች መቃብሩ ያለበትን ትልቅ የጭቃ ቤት በየግዕዝናቱ ቆመው ቀንና ሌሊት ይጠብቁታል» እያሉ ታሪካቸውን ይነግሯቸው ነበር።

* * *

የጳጳሩ ችሎታቸው በግደጉ ዋልተር አህግንና ኤርላ ሉዊስ በሶዶ አካባቢ ባሉ መንደሮች ውስጥ ከሚኖሩ ሰዎች ጋር ወዳጅነት መፍጠር ችለው የወላይታ ሕዝብ በርኩስ መንፈስና ሰይጣን አምልኮ በመዘፈቅ እግር ተወርች ታስሮ ቢቆይም ከመጀመሪያ ጀምሮ ለወንጌል ያላው ግምት አዎንታዊ ነበር። አብዛኛውም ሕዝብ ርኩስ መናፍስት፣ ጠንቁቾችና ቃልቻዎች ዕለታዊ ኑሮውን ስለሚቆጣጠሩት በፍርሃት ይኖር ነበር።

አንዳንድ ሰዎች ክርስቶስን ለመከተል ሲወስኑ ተቃውሞ የተነሳባቸው በመሆኑ ከእነርሱ ጋር ወዳጅነት የመሠረቱ (እና ወንጌልን አምነው የተቀበሉ) ሰዎች ቀስ በቀስ ግንኙነታቸውን እያላሉ መምጣታቸውን ሚሲዮናውያኑ ተገነዘቡ። በኋላ ሊታወቅ እንደተቻለው በአካባቢው ያለ ታዋቂ ቃልቻ ሰዎች ወደ ሚሲዮናውያን እንዳይመጡ ይከለክላቸው ነበር። ቃልቻው ሚሲዮናውያን አራት ዓይን ያላቸውና ወላይታዎችን እየበሉ ደግቻቸውን ወደ ሀገራቸው የሚልኩ ናቸው በማለት ሕዝቡን ያሳስት ነበር። አራት ዓይን አላቸው ያለው ሚስተር ሉዊስ መነጽር ግድረጉን በግየቱ ነበር።

የተቃውሞ አነጻጽ በዚህ መልክ መሆኑን እንደተረዱ ዋልተር አክግንና ኤርላ ሉዊስ ወደ አሳሳቹ ሰው (የቃልቻው ረዳት) ሄደው «ወደ ቤታችን መጥተህ ውስጡንና ያለንን ሁሉ ፈትሽ» አሉት። ሰውየው በጣም በመፍራት ለመሄድ ያልፈለገ ቢሆንም እንደምንም አድርገውና አባብለው ወለዱት። በጣም እየፈራና እየተንቀጠቀጠ ሄዶ ቤት እንደገባ ምግብ አቀረቡለት፣ በቤታቸው ልዩ ልዩ ክፍሎች፣ በአልጋዎቻቸው ሥር፣ በዛጥን ውስጥ . . . ወዘተ ምንም የሚያስፈራ ነገር እንደሌለ አሳዩት። እርሱ የሚሲዮናውያንን ቤት መጎብኘቱ የብዙዎችን ጥርጣሬና ፍርሃት አስወገደው።

መወገድ ያለባቸው ሌሎች እንቅፋቶችም ነበሩ። የወላይታ ቤቶች አንድ በር (በፊት በኩል) ብቻ አላቸው። ሚሲዮናውያኑ ዞረው ሰዎችን በሚጎበኙበት ጊዜ አንዳንድ ቤቶች የተለዩ (ሁለት በርች ከፊትና ከኋላ ያላቸው) ሆኑ አገኟቸው። እነዚህ የሰይጣን ቤቶች ተብለው መታመናቸው ወላይታዎች ሚሲዮናውያንንና ቤታቸውን የሚፈሩበት ሌላውን ምክንያት የሚያስረዳ ሆነ። የሚሰየን ቤቶች ሁለት በርች (ከፊትና ከኋላ) ያላቸው በመሆኑ ይህም ቃልቻው ከነገራቸው ጋር ተመሳሳይ መሆኑ ሰዎቹ ይበልጥ እንዲጠረጥሩ አደረጋቸው።

የሰይጣን አምልኮ በወላይታዎች መካከል የተለመደ ሆኖ የራሱ የሆነ የአመላክ ሥርዓት ነበረው። የተለያዩ መስዋዕቶች ያሉበት ሲሆን ሥርዓቱ በአብዛኛው የብሉይ ኪዳንን ይመስላል። በዓመቱ መጀመሪያ ቀን በትንቹ

የአይሁድ ፋሲካ የመሰለ ክብረ በዓል ይከበራል። መስዋዕት ግን ለእግዚአብሔር በመሆን ፋንታ ለሰይጣን ይሆናል። በረ ለመስዋዕት ከታረደ በኋላ ሥጋው ከአንድ ወገን (ጎሣ) ለሆኑ ለአራት ወይም አምስት ቤተሰቦች ይከፈላል፤ ደሙ በቅል ወይም በገበት ተይዞ በመቃንና ጉበን (በበር) ይረጫል፤ በቤተሰቡ አባላት በግንባራቸው መሐል በደም ነጥብ ይደረግባቸዋል፤ ሥጋውም ከያንዳንዱ ዓይነት ለያንዳንዱ የቤተሰብ አባል እንዲደርሰው ይደረጋል። በመጨረሻም ምሽት ሲደርስ የቤተሰቡ (የጎሣው) መሪ ተንበርክኮና እጆቹን ወደላይ አንስቶ ለሰይጣን ፀሎት ያደርሳል፤ ከዚያ በኋላ ግብዣ ይበላል፤ ግብዣውም ጥሪ ሥጋ ይሆናል።

* * *

«ውሃ የሚቀዳላችሁ ማንነው?» ብለው ጠየቋቸው ሠራተኞቹ።

«ራሳችን» ብሎ ኤርል ሉዊስ መለሰ።

«አትከልታችሁን የሚከተኩት፤ ከብተቻችሁን የሚጠብቅ፤ ምግብ የሚሠራላችሁ ማንነው?»

«እኛም እነዚህን መሥራት እንችላለን፤ እስካሁንም ስንሠራ ቆይተናል። እናንተ ብትሠሩ እኛ የምንከፍለው ገንዘብ ስለሌለን ራሳችን ደስ ብሎን እነዚህን እንሠራለን። በርግጥ ሥራዎቹ ብዙ ጊዜ የሚወስዱብን በመሆኑ ስለ ኢየሱስ ለሰዎች ለመመስከር ጊዜ ስለሚያንስብን እናዝናለን።»

በ1921 ዓ.ም. የተከሰተው የኤኮኖሚ ቀውስ በዓለም ዙሪያ በሚኖሩ ሰዎች ሕይወት ላይ ተጽዕኖ ነበረው። ሚሲዮኖች ሁሉ በኢትዮጵያ ያሉትም ጭምር የሚያገኙት ድጋፍ በአብዛኛው ቆመ። በቂ ገንዘብ እስከሚገኝ ሥራው እንዲቀነስ፤ ተጨማሪ ሠራተኞች እንዳይላኩና እንዳይሠማሩ የቀረበላቸውን ጥያቄ ሚሲዮኖች በአሉታ መለሱ። ያላቸውን ሁሉ ከሌሎች ጋር ለመካፈል ደስተኞች ከመሆናቸውም በላይ እግዚአብሔር የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ እንደሚያቀርብ እምነት ነበራቸውና።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ለብዙ ወራት ገንዘብ ሳይላክ ቆየ። ሚሲዮኖችም ሠራተኞችን ማግኘት አስቸጋሪ እንደነበር ስለሚያውቁ እያንገራገሩ ችግሩን ለሠራተኞች ለማሳወቅ ወሰኑ። እነዚሁ የወላይታ ሰዎችና ወጣት ሠራተኞች በሚሲዮን ቤቶች ጓር ያሉትን እርሻዎች እያረሱ አትከልቶቻቸውንም እየከተኩ ለባላባቶች ግብር መክፈያ የሚውል ገንዘብ ያገኛሉ። ሠራተኞቹ በበጋ ወራት ማለትም በራሳቸው እርሻ ዘር ከዘሩበት አንስቶ ያንን እስከሚሰበሰቡበት ጊዜ ድረስ በሚሲዮን ተቀጥረው ለመስራት የሚገኙ ሲሆን ለእርሻቸው በሚፈለገበት ጊዜ ግን ከወጣቶች በቀር ሌሎችን ማግኘት አስቸጋሪ ነበር። ሚስተር ሉዊስና ሌሎችም ራሳቸው ያለምንም ገንዘብና ወደፊትም ገንዘብ የማግኘት ተስፋ በሌለበት ሁኔታ ውስጥ የሚኖሩ ቢሆንም ወላይታዎቹ «በእምነት» እንዲሠሩላቸው መጠየቅ የሚከብድ መሆኑ ታያቸው። ስለሆነም የሚከፈል ገንዘብ ስለሌለ ከወሩ መጨረሻ እንስቶ አገልግሎታቸው የማይቀጥል መሆኑ ለሠራተኞቹ ተነገራቸው።

ግስታወቂያው ሠራተኞችን በጣም አስደነቃቸው። እስካሁን ሚስጥናውያን የሚሠሩት በመንግሥት እርዳታና ከፍተኛ ያለመሆኑን ግመን አትቷቸው ነበር። (አገረ ገዥው ሚሲዮናውያኑን በአካባቢው እንዲሠሩ በመጠየቃቸው በመፍተጻቸውና ለጣቢያውም መሪት በመስጠታቸው ሕዝቡ ሚሲዮናውያን በመንግሥት ድጋፍ ይሠራሉ ብሉ ቢያምን አያስደንቅም) አሁን ግን በመገረም እርስ በርሳቸው ተያዩ፤ ሚስጥናውያኑ የነገሩዋቸውን ሁሉ ለግመን ተገደዱ። ከዚያን በፊት እንደሰሙት ሁሉ ሚሲዮናያን የሚሠሩት (የሚያገለግሉት) እግዚአብሔር ልኮአቸውና በሀገራቸው ያሉ ክርስቲያን ወንድሞችና እህቶች ገንዘብ እየላኩላቸው መሆኑን አመኑ።

የወሩ መጨረሻ በደረሰ ጊዜ ሠራተኞቹ የአገልግሎታቸው ዋጋ ተከፈላቸው፤ እግዚአብሔር በቂ ገንዘብ ሲልክ (ሲሰጥ) ግን በድጋሚ ለሥራው እንደሚጠሩ ተነገራቸው። ሰዎቹ ግን (ሠራተኞቹ) ፈንጠር በግለት ለብቻቸው በዝትተኛ ድምፅ ሲወያዩ ከቆዩ በኋላ ተመልሰው በወኪላቸው አግካይነት «እኛ ትተናችሁ አንሄድም፤ ሥራችንን እንቀጥላለን፤ ለአገልግሎታችን ምንም አናስከፍላችሁም፤ እኛ ገንዘብ አንፈልገም» ብለው መለሱ።

«የለም! የለም! እንደዚያ እንድታደርጉ አንፈልገም»።

«ግድ የለም! እንሠራላችኋለን፤ በወሩ መጨረሻ እግዚአብሔር ገንዘብ ከሰጣችሁ ትከፍሉናላችሁ፤ ያለበለዚያም ምንም ዕዳ አይኖርባችሁም»። ከአንድ ሰው በስተቀር ሁሉም ተስማምተው ወደ ሥራቸው ተመለሱ።

ከዚህ ሁኔታቸውም የተነሣ የወንጌልን መልዕክት ለመስማት ፍላጎት እንዲያድርባቸው ወላጎች ጊዜ መጣ። በየቀኑ ጧት ጧት በፀሎት ሰዓት እግዚአብሔር ፍላጎቶችን ለማግለጥ የሚያስችል ገንዘብ እንዲሰጥ ሠራተኞቹ ይጸልዩ ነበር። የወሩ ቀናት ካለፉ በኋላ ፖስታ (ደብዳቤ) ደረሰ። በዚያን ጊዜ ከሁለት መቶ ሃምሳ ግይል የበለጠ ርቆ ከሚገኘው ከአዲስ አበባ ከተማ ፖስታ የሚመጣው በሰው ራስ ተሸክሞ ተራራውን ወጥቶና ወርዶ በመጓዝ ነበር። ደብዳቤውን የላከችው ሚሲስ ሉዊስን በአንደኛ ደረጃ ት/ቤት ያስተማረችት አንዲት ሴት ነበረች። በፖስታው (በደብዳቤው) ውስጥ አምስት የአሜሪካን ዶላር ነበረበት። ይህ ገንዘብ በሶዶ ከሚገኙት የሕንድ ነጋዴዎች ወደ ኢትዮጵያ ብር ተለውጦ (ተመንዘሮ) ለሠሩት ሁሉ ለመከፈል በቂ ገንዘብ ከተገኘ በኋላ ጥቂት ተረፈ።

የሆነው ነገር ሁሉ በእነዚህ ዕድሜያቸው ከስምንት እስከ ሃያ አምስት ዓመት በሚሆን የወላይታ ሠራተኞች ላይ ከፍተኛ ስሜት አላደረገ፤ ለመጀመሪያ ጊዜ እግዚአብሔር ፀሎታቸውን ሰምቶ መልስ ሲሰጥ ግዮታቸው ነውና። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ በሚሲዮናውያን ሥራ ላይ ዝንባሌያቸው በማደጉ ትምህርታቸውንም በፍላጎትና በደስታ ማዳመጥ ጀመሩ።

ነገር ግን በከፍተኛ ፍላጎት ወንጌል የሚሰሙ ወጣቶች ቁጥር እየጨመረ በመጣ ጊዜ በዕድሜአቸው ጠና ያሉ ሰዎችና ሽማግሌዎች ግን «ይህን የማይረባ ነገር እኛ አናምንም አንዳችንም ብንሆን ይህንን አዲስ መንገዳችሁን አንከተልም» እያሉ ያቀሉት ነበር።

በዚያን ጊዜ የሉዊስ የመጀመሪያ ወንድ ልጅ ተወለደ። አፍሪካውያን ልጅ ይወዳሉ። የልጅ መወለድ የእግዚአብሔርን በረከት የሚያሳይ ነው ብለው

ያምናሉ። ሰዎች ከየቦታው ወደ ሉዊስና ባለቤቱ ለሰላምታና የደስታቸው ተካፋይ ለመሆን ቢገርቱም ደስታቸው ወዲያው ወደ ልቅሶ ተለወጠ። ምክንያቱም ሕፃኑ በሦስተኛው ቀን ሞተ። አሁንም ሐዘናቸውን ለመግለጽ በባህላቸው መሠረት ብዙ ሰዎች ይመጡ ነበር።

ጧት በግለጻ ከሚሰየኑ ቤት በስተኋላ ትንሽ መቃብር መቆፈር ሲጀመር ግቢው በሰው ተሞላ። በሰዎችም መካከል አስቀድመው ወንጌልን አጥብቀው ይቃወሙ የነበሩ ሰዎችን ስለተመለከቱ ሉዊስና ባለቤቱ ሐዘናቸው ከደስታ ተቀላቀለ። በወላይታ ባህል መሠረት አንድ ሰው የመጨረሻ ጠላቱ ወይም የጠላቱ ቤተሰብ አባል እንኳን ቢሞት በለቅሶው ሥነ ሥርዓት መገኘት አለበት፤ አለቤያ ለሞቱ ምክንያት ከሆነው መጥፎ መንፈስ ጋር ግንኙነት እንዳለው ይጠረጠራል። ስለዚህ ብዙዎች ወደነሉዊስ የመጡት ከሐዘን ይልቅ ይህንን በመፍራት ነበር።

በለቅሶው ከተገኙት ውስጥ የወላይታ ገዢ ካጀቧቸው በመቶ ከሚቆጠሩ ባለሥልጣናችና ወታደሮች ጋር ይገኙበታል። ገዥው ወደሚሲየን ግቢ ሲቃረቡ ከበቅሉአቸው ወርደው ባርጌጣቸውን በእጃቸው ይዘው ወደግቢው ከገቡ በኋላ ወደ ሚስተር ሉዊስ አመሩ። ሚስተር ሉዊስን በአንዱ እጃቸው ጨብጠው በሌላ እጃቸው አቅፈው ከመጽሐፍ ቅዱስ በመጥቀስ «ዳዊት እንዲህ አለ (እኔ ወደ እርሱ እሄዳለሁ እንጂ እርሱ ወደ እኔ አይመለስም)» ብለው ነገሩት። (በዘራቸው አግራ በሃይማኖታቸው ደግሞ ኦርቶዶክስ በመሆናቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ትውውቅ አላቸው።) ወደ ቤት በመግባትም ሚሲስ ሉዊስን በብዙ አጽናኑአት። የእሳቸው መምጣትና በዚያ መገኘት በህዝቡ ዘንድ ከፍተኛ ስሜትን አሳደረ።

ብዙ ሕዝብ ከሩቅና ከተለያዩ የወላይታ ክፍሎች (ወረዳዎች) ከለቅሶው በኋላ እስከ ሰባት ቀናት ድረስ ይመጣ ስለነበረ ለሚሲየናውያኑ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ለመመስከር ጥሩ አጋጣሚ ሆነላቸው። ለሰው የሐዘን ምክንያት የሆነውን ነገር እግዚአብሔር በሰዎች ልብ ፍላጎትን ለማስገባት መክፈቻ ቁልፍ አድርጎ ተጠቀመ።

ለቅሶው ካለፈ በኋላ ብዙም ሳይቆይ አንድ ቀን ግታ በሚሲየን ጣቢያ አቅራቢያ በሚገኝ አንድ ቤተሰብ ላይ የሚያሳዝን ድርጊት ተፈፀመ። ባሪያ ፈንጋዮች ቤቱን ሠርስረው መግባታቸውን የቤተሰቡ አባላት አውቀው ከነቁ በኋላ ሮሽው ሲነሡ ወዲያው ሁለት ወንዶችና አንዲት ሴት ተገደሉ። ሴቷ የብዙ ልጆች እናት ስትሆን የመጨረሻ ልጅዋ ዕድሜው ከሁለት ዓመት ያነሰ ነበር። ትላልቆቹን ልጆች ዘመዶቻቸው ወሰዷቸው። ትንሹ ግን ከብቶችንም ሆነ ፍየሎች በመጠበቅ ግንንም የማይጠቅም፤ በረሃብም የተጎሳፂለና በሽተኛ በመሆኑ የፈለገው አልነበረም።

ቀስ በቀስ ከሐዘኗ ብርታት ካገኘች በኋላ ሚሲስ ሉዊስ በአካባቢው ያሉትን ቤቶች መጎብኘት ስትጀምር ይህንን አሰላ የተባለ የተረሳና የተጎሳቀለ ልጅ አየች። የራሷን ልጅ ያጣችና በሐዘን ያለች በመሆኗ የሕፃናትን ችግር ተመልክታ ለመርዳት ትፈጥሳለች። አሰላንም እንደተመለከተች በልቧ «እንደሱ ያለ ልጅ ቢኖረኝ ተንከባካቤ አሳድገው ነበረ» አለች።

ከጥቂት ሳምንታት በኋላ የአሰላ እህት ከወንዝ ውሃ ቀድታ እንሥራውን በጀርባዋ እንዳዘለች ስትመለስ በመንገድ ሚስተር ሉዊስ አገኛት። ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ «አየህ! አሰላን ለእናንተ ልንሰጥ ነው» አለችው።

ሚስተር ሉዊስም በኋላ ስለዚሁ ሲናገር «ብዙውን ጊዜ ሰዎች እንደዚህ ዓይነት ነገር ሲናገሩ ከልባቸው እንዳልሆነ ስለማውቅ አላመንኩም» ብሎ ነበር። ነገር ግን ከጥቂት ቀናት በኋላ አንድ ቀን ጧት በብርድና በዝናብ ውስጥ ያቺ ቤት ልጅ ከዘመዶቿ ጋር አሰላን ይዛ ሚስተር ሉዊስ ቤት መጣች። ሁሉም ቤት ገብተው ከተቀመጡ በኋላ ሚሲስ ሉዊስ የሚበላ ነገር አቀረበችና በልተው ሲጫወቱ ቆዩ። ድንገት ጨዋታውን አቋመው «አሰላን ሰጥተናችኋል» ካሉ በኋላ ቤቱን ለቀው ሄዱ።

የሉዊስ ወጥቤት ሠራተኛ ወልዴ ይህንን ሰዎች መጣና «ምን ልታደርጉ ነው» አላቸው በመገረም።

«እንግዲህ ትንሽ ልጃቸውን የሰጡን ይመስላል» አለ ሚስተር ሉዊስ።

«አይደረግም!» አለ ወልዴ። «እነሱ ግን ያደረጉ ይመስለኛል» አለ ሚስተር ሉዊስ እንደገና። ወልዴ ይበልጥ ተገረመ፤ «ልጁ ሊሞት ጥቂት የቀረው መሆኑን ሰው ሁሉ ያውቃል፤ ቢሞት ግን ቃልቻው (ጠንቋዩ) እናንተ ናችሁ የገዳላችሁት ይላችኋል፤ የመጣችሁትም ልጆቻችንን ለመብላት፤ ደማቸውንና መንፈሳቸውን (ነፍሳቸውን) ወደ ሀገራችሁ ለመላክ ነው ብሎ ሕዝቡን ያሳምንባችኋልና ሕፃኑን ልትወስዱት አትችሉም።»

ሆኖም ሉዊስና ባለቤቱ ለሕፃኑ ልባዊና የሚያስፈልገውን እንክብካቤ ከማድረግና እግዚአብሔር ሕይወቱን ከሞት እንደሚጠብቅ ከማመን በስተቀር ምንም ማድረግ አልቻሉም ነበር። እግዚአብሔር እንዲያሳድገው፤ ሕይወቱን እንዲታደግና የተደቀነበትን የሞት ፈተና ወደ በረከት እንዲለውጠው በየቀኑ ይጸልዩ ነበር።

ይህን የሐና (የሐንስ) ብለው የሰየሙትን ሕፃን ገላውን እያጠቡ፤ እያለበሱና ከበሽታው እንዲፈወስ አስፈላጊውን ሁሉ እያደረጉለት በፍቅርና በጥንቃቄ አቆዩት። ወራት ሲያልፉ ከብዙ ውጣ ውረድ በኋላ የሐና ቀስ በቀስ እንደማንኛውም (ጤናማ) ሕፃን ሆነ። አሰላ የተባለው የወላይታ ስሙ ደስታ ማለት ቢሆንም፤ እግዚአብሔር በነሉዊስ ቤት ቦታ እስከሚያዘጋጅለት ድረስ በሕይወቱ ደስታ የሚል ነገር አልነበረም።

የሐና ቤታቸው ከመጣበት ጊዜ ጀምሮ ባሉት ቀናት ሰዎች ለወንጌል መልዕክት የሰጡትን አጻፉ ተመልክተው ሉዊስና ባለቤቱ እንደጳውሎስ «... ይህ የደረሰብኝ» (የአንድያ ልጃቸው ሞትና ወላጅ-አልባ ልጅ ማሳደግ) «በእውነት ወንጌልን ለማስፋት እንደሆነ ታውቁ ዘንድ እወዳለሁ» ይሉ ነበር። ብዙ የወላይታ ሰዎች ለኢየሱስ ክፍሰቶስ መልዕክት ግልጽ ስሜትና ምላሽ ሰጡ።

ክፍል ሦስት፡- «ቤተ ክርስቲያን እሠራለሁ»

ምዕራፍ 5. የመሠረት ድንጋዮች

... ከእርሱ የተቆረጣችሁበትን ድንጋይ
ከእርሱም የተቆረጣችሁበትን ጉድጓድ ተመልከቱ።
ኢሳ. 51፡1

«ሕፃኑ ሲወለድ ቅበረው፣ በምመለስበት ጊዜ እዚህ ቤት ላየው አልፈልግም፤ ልጅ ይብቃኝ ባሪያም ይብቃኝ፤ የምልህን ትሰማለህ? ቅበረው ብዩሃለሁ!»

ጌታው በጣም ለሚያምነው ባሪያ ይህንን ጥብቅ ትዕዛዝ ከሰጠ በኋላ ወላይትኛ ተናጋሪ በሆነው በኩሉ ከሚገኝ መንደሩ ተነስቶ የአሞን ወንዝ ሸለቆ ተሻግሮ ሄደ፤ ብዙ ወራትም አሳለፈ። ልጅ አልፈለገም፤ ያልፈለገበት ምክንያት ግን አልታወቀም። ሆኖም የወላይታ ሰው ልጅ ካልፈለገ ሕፃኑ እንደተወለደ ከነፍሱ ይቀብረው ነበር።

አባቱ መንደሩን ለቆ እንደሄደ ወዲያው ሕፃኑ ተወለደ፤ እናቱም ብሩ ብላ ሰየመችው። አባቱን ብትፈራውም ብሩን በጣም ከመውደዷ የተነሣ ባሪያው (እንኳን ሊቀብር) ሊነካው አልፈቀደችለትም። ሕፃኑ እያደገ ሲመጣ በጣም ወደደችው።

የመንደሩ ሰዎች ሁሉ ፈሩ፤ ተጨነቁም። አባቱ ተመልሶ ሕፃኑን በሕይወት ሲያገኝ ምን ያደርገው ይሆን? ከሕፃኑ አልፎ ሌላውን ሁሉ እስከመገደል ይደርስ ይሆናል በማለት ስጋት ያዛቸው።

የእግዚአብሔር ዓላማ ግን ብሩ እንዲተርፍ ሆነ። ምንም እንኳን እነዚህ ድርጊቶች የተፈፀሙት ሚሲዮናውያን ወላይታ አውራጃ ከመግባታቸው በፊት በምዕተ ዓመቱ የመጀመሪያ አሥር ዓመታት ውስጥ ቢሆንም እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያኑ ሊያደርግ ያለውን ያቅድ ነበር። ለወላይታ ቤተ ክርስቲያን የመሠረት ድንጋዮች ከተለያዩ ቦታዎች (ካባዎች) ተቆፍረው የተለያዩ ግለሰቦች ተዘጋጁ። ብሩም ከእነዚህ አንዱ የሚሆን ነበር።

የብሩ አባት የሚመለስበት ጊዜ ደረሰ። ወደ መንደሩ ሲቃረብ ባሮቹ ሊቀበሉትና የሆነውን ሁሉ ሪፖርት ለማድረግ ወጡ። ስለ እርሻው፣ ስለሰብሉ፣ ስለ ከብተቹ፣ ወዘተ ነገሩት። ከዚያም «ሕፃኑስ»? ብሎ ጠየቀ። በጣም እየፈሩ «ሕፃኑ በሕይወት አለ፤ እንዳንቀብረው እሜቱ ከለከሉን፤ ስለዚህ በሕይወት አለ፤ እያደገም ነው» ብለው መለሱ። በሰማው ዜና ተቆጥቶ የባሮቹ አለቃ ሄዶ ሕፃኑን እንዲያወጣለት አዘዘ።

ከጎረቤት ሴቶች አንዳንዶቹ አስቀድመው ይህ እንደሚሆን ጠርጥረው ነበርና አንደኛዋ ሴት ሕፃኑን መንጭቃ በመውሰድ በእንስት ውስጥ እየርጠች በትግው ውስጥ ታዋቂ ወደሆነው አጎቱ ቤት ወሰደችው። የብሩ አጎት ታሪኩን ከሰማ በኋላ ወደ አካባቢው ጭቃሹም በመሄድ የአባቱን ውሳኔ የሚሸር ትዕዛዝ

አመጣ። በዚህን ጊዜ አባት ሕፃኑን ለመቅበር ጉድጓድ ያዘጋጅ ነበር። ሕፃኑን ቢጉዳ በመቅሠፍት እንዲወድቅ በሹሙ እርግጥን ተጣለበት። ከአጉል እምነቱና ከእርግጥኑ ፍርሃት የተነሣ የሕፃኑንም ሕይወት ለማጥፋት ፈራ።

የብሩ አባት ምንም እንኳን አሁን ብሩን መግደል ባይችልም ከባሪያም በባሰ ሁኔታ የየው ጀመር። ብሩ አባቱን እየፈራና በአካባቢው ያለውን ሁሉ እየጠላ አደገ። በአሥራ ሁለት ወይም አሥራ ሦስት ዓመት ገደማ ከቤት ጠፍቶ አዲስ አበባ ኮበለለ። በዚያ ከስዊድን ሚሲዮን ጋር በመገናኘት ወንጌል ሰምቶ ክርስቶስ አዳኙ እንደሆነ አምና ተቀበለ። ስዊድን ሚሲዮን ት/ቤት ገብቶ አማርኛን ማንበብ ተማረ፤ ለእግዚአብሔር ቃልም ትልቅ ፍላጎት አደረበት።

በ1920 ዓ.ም. የመጀመሪያው የኢስ.አይ.ኤም. ቡድን ወደ ደቡብ ለመንቀሳቀስ ማቀዱንና መዘጋጀቱን ብሩ በማወቁ ራሱን ለሚሲዮኑ አሳወቀ። ሚሲዮኑ ቀጥሮት ሊወስደው ተስማማ። ከዚህም የተነሣ ለብዙ ዓመታት ወደ ተለየበት ወደ ወላይታ እንደገና ተመለሰ። ሥራው ገና ሲጀመር ብሩ በተለይም በዚያ በቂ ባልነበረው የእንግሊዝኛ ቋንቋ እውቀቱ ከፍተኛ አገልግሎት አበርክቷል። ሥራውና የሥራ ግንኙነቱ በግንባር ቀደም ከዋልተር አህማን ጋር ነበር። ጌታ በብሩ ሕይወት ለመሥራት የዋልተር አህማንን ተጽዕኖ ተጠቅሟል። ብሩ በክርስቶስ ያለው እምነቱና ተግባሩ ሥር ሰደደ። እግዚአብሔርም በብዙ መንገዶች ብሩ የወደፊቱ ቤተ ክርስቲያን ጠንካራ መሪ እንዲሆን ያዘጋጀው ነበር።

* * *

ከዕለታት አንድ ቀን ሰልማ በርግስተን አንድ የተጨነቀና የተረበሸ ልጅ አጥሩን ተደግፎ ቆሞ አየች። ልጇ ለሚሲዮኑ ተቀጥረው ሲሠሩ ወንጌል ሰምተው ካመኑ በኋላ ሕይወታቸውን ለኢየሱስ ክርስቶስ አሳልፈው ከሰጡት ውስጥ አንዱ ስሙም ጎዳና የሚባል ነበር።

ጎዳና የተጨነቀው በዕለቱ ከሥራ መልስ ለማደር የሚገባበት ቤት ስለሌለው ነበር። አባቱ ሞቷል፤ የሚኖረው ከእናቱ ጋር ነው። ባለፈው ቀን ሥራ ውሉ ቤቱ ሲመለስ የቤቱ በር ያለወትሮው በመዘጋቱ ለመክፈት ቢሞክር በጥብቅና በአስተማማኝ ሁኔታ የተዘጋ በመሆኑ አልቻለውም።

ከጎጂው ውስጥ እናቱ ለጎዳና ጥሪ መልስ ሰጠች፡ «እዚህ ቤት መኖርና ግደር አትችልም፤ በዚህ ቤት ውስጥ ይህ ኢየሱስ የሚባል ነገር አይኖረንም፤ ጠቦትህን ከቤቱ ጓሮ አስራልሃለሁና ይዞህ ወደምትሄድበት ሂድ» አለችው።

«ታዲያ ጠቦትህን ይዞህ ወዴት ነበር የሄድከው?» ብላ ጠየቀች ሚሲስ በርግስተን። ጎዳና ጠቦቱን ወደ አጎቱ ቤት እንደወሰደውና በእዚያ እንዳደረ ነገራት። አሁን ግን ተጨንቋል። ጠቦቱን ይዞ የት ሄዶ ነው ሌሊቱን የሚያሳልፈው? እርሱ ቤቱን መልቀቅ ያለበት መሆኑ ሳያንስ ጠቦቱም ተጨምሮ መባረሩ በጣም አሳሰበው።

«ካሪ እንግዲህ ለራስህና ለጠቦትህ ግደሪያ ለመፈለግ ከሥራ በጊዜ መውጣት ትችላለህ» ብላ ነገረችው ሚሲስ በርግስተን።

ከሥራ እንደወጣ ጎዳና ጠቦቱን ወደ አጎቱ ቤት መልሶ ወሰደው። አጎቱ ቀደም ሲል ወንጌልን የሰማና ያመነ ሲሆን ጎዳና ከጠቦቱ ጋር በእርሱ ቤት እንዲኖር ፈቀደለት። በዚህም ደግሞ እግዚአብሔር ለወላይታ ቤተ ክርስቲያን የመሠረት ድንጋዮችን ያዘጋጅ ነበር።

* * *

ዋንዳር የእግዚአብሔር ጥበብ ሕያው ምስክር ነበር። ከውጭ የሚታይ ምንም ዓይነት የተለየ ባሕሪይ ስለሌለው ሰዎች መሪ ይሆናል ብለው አይገምቱትም። ሆኖም «ሰው ፊትን ያያል፤ እግዚአብሔር ግን ልብን ያያል።» ሰዎች ያልተስተካከለ ጥሪ ድንጋይ ሲያዩ እግዚአብሔር ግን የከበረ እንቁ አየ። የራሱ የዋንዳር ምስክርነት ማንነቱንና ጥቅሙን ያረጋገጠ በመሆኑ የሰዎች ግምት ስሕተት ሆኖ ቀረ።

«በአንድ ቀዝቃዛና ብርዳም ቀን ገና ፀሐይ ሳትወጣ እሁድ ገበያ ለመሄድ ከቤቱ ወጥቼ ስንዝ አቶና ከነጮች መንደር ደረሰኩኝ። መንደሩን በሚያቋርጠው መንገድ ሳልፍ በአንድ በልዩ ዓይነት ቤት አጠገብ ቆሞ የነበረ አንድ ነጭ ሰው ጠራኝ። ሌሎች ወላይታዎች አብረውት ቆመዋልና መሄዱ አደጋ የሌለበት መሆኑን አውቄ ተጠጋሁ።

«ውጪ በጣም ቀዝቃዛና ይዘንብም ስለነበረ ሁላችንም ወደ ትንሹ የሣር ቤት ውስጥ እንድንገባ ተጋበዝን። በቤቱ ውስጥ ነጮች ካከማቹት መድኃኒት የተነሣ እንግዳ የሆነ ሽታ ነበር። መድኃኒቱ ታመው ለእርዳታ ለሚመጡ ሰዎች የሚሰጥ ነበር። ነጩ ሰው በመካከላችን ሆኖ በወለሉ ተቀመጥን። እርሱም ጤም የሌለው፤ ፊቱ የገረጣ (የነጣ)፤ ልብሶቹም እንግዳ የሆኑ ለግላጋ ወጣት ነበር። ቋንቋችንን በደንብ ባይችለውም የሚናገረውን ስለወደድኩ አዳመጥኩት። በኋላም ከሰባት ቀናት በኋላ እንድንመለስ ጋብዞን እኔም ለመሄድ ተነሣሁ።

«እንደገናም ነጩ ኢየሱስ ስለተባለው ሰው ሲናገር ሰማሁ። ይህ ሰው ወደዚሁ አለም በእግዚአብሔር የተላከ ሲሆን እርሱም ብዙ ድንቅ ሥራዎችን አከናውኗል ሲል ነገረን። ነጩ ወጣት በእጁ የያዘውን መጽሐፍ እግዚአብሔር እንደሰጣቸውና እግዚአብሔር በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ማንም ሰው (ወላይታም ጭምር) ለጋጢአቱ ይቅርታ እንዲሁም ለልቡ ሰላምን ቢፈልግ የኢየሱስ ተከታይ በመሆን ሊያገኝ ይችላል እንደሚል ነገረን። ለሁሉም ይህ በውስጤ እንደማር ስለጣፈጠኝ ደግሜ መምጣትና ይበልጥ መስማት እንዳለብኝ አሰብሁ።

« ከሰባት ቀናት በኋላ እንደገና አቶና መጣሁ። ነጭ ሰው እኛ ብዙ መጥፎ ነገሮችን በመሥራት እግዚአብሔርን ያስቆጣን መሆኑን ደግሞ ደጋግሞ ተናገረ። እርሱ ይቅርታ እንዲያደርግልንና ጋጢአታችንን እንዲወስድልን እኛ በኢየሱስ ማመን አለብን። በቀጥታ ወደ እኔ በማመልከት ማመን እንደምፈልግ ቢጠይቀኝም አባቴ ጠንቋይ እንደሆነ ነገርኩት። አባቴ በራሱና በሁምቦ ተራራ አካባቢ ለሚኖሩ ሰዎች ሁሉ (መጥፎ) መንፈሳዊ መሪ ነበር።»

ዋንዳሮ ወንጌልን ለሦስተኛ ጊዜ ከሰማ በኋላ ልቡን ከፈተ፣ ራሱንም ለኢየሱስ ክርስቶስ አሳልፎ በመስጠቱ ሕይወቱ ወዲያው ተለወጠ። ማንበብን መግር ቢፈልግም የነበረው መጽሐፍ ቅዱስ በአግርኛ ቋንቋ ብቻ ነበር። አግርኛ ብሔራዊ ይሁን እንጂ አብዛኛው የወላይታ ሕዝብ አያውቀውም።

አግርኛ በትንሹ የአብራይስጥ ቋንቋን የሚመስል ሲሆን በእያንዳንዳቸው ሰባት ዓይነት የድምፅ አናባቢዎች ያሏቸው ሰላሳ ሦስት ድምፅ ሰጪ ፊደሎች አሉት። በተጨማሪም በርካታ ድምፆች ያሉት ሲሆን ይህም የፊደሎችን ብዛት ሁለት መቶ ሃምሳ ስድስት ያደርገዋል። ይህ እንኳንስ ለዋንዳሮ በደንብ ለተማረ ሰውም አስቸጋሪ ሥራ ነበር። እንዲያውም የሱ የመማር ችሎታ ከአብዛኛዎቹ ያነሰ ነበር። ሆኖም ትምህርቱን ለመከታተል አሥራ አምስት ማይሎች ርቆ ከሚገኝ መንደሩ በሳምንቱ ውስጥ በብዙ ቀናት ወደ ሚሲዮኑ ጣቢያ ይመላለስ ነበር።

ሚሲስ ሉዊስ ብዙ ወጣት ክርስቲያኖችን ማንበብ አስተምራለች። ዋንዳሮ ግን የአግርኛ ፊደሎችን መያዝና መረዳት ባለመቻሉ ሚሲስ ሉዊስ ብዙ ለፋች። ከክፍል ጓደኞች ወደኋላ በመቅረቱ እርሱም ተስፋ ቆረጠ። ሚሲስ ሉዊስም ታምሮ ለረጅም ጊዜ ውሉዋ በመኝታ ክፍሏ ሆነ። ለዋንደሮ ካላት ሀሳብ የተነሳ በሳምንት ሦስት ጊዜ በተለየ ልታስተምረው ጀመረች። ሁልጊዜም አንገቱን ዝቅ አድርጎ እግዚአብሔር ተጨማሪ ፊደል ለመማር እንዲረዳው ሲጸልይ ታስተውለዋለች። በመጨረሻ ትምህርቱ ግልጽ ሲሆንለት የምሥጋና ፀሎት በያንዳንዱ ክፍለ ጊዜ ደጋግሞ ያደርጋል። በአንድ ቀን አንዲት ፊደል እንኳን በደንብ ተምሮ ሲያውቅ በዚህ ደስ ይለዋል።

ከሚሲስ ሉዊስ ትዕግሥት ከተሞላበት እርዳታ የተነሳ ዋንዳሮ አግርኛ በደንብ ባያቀላጥፍም በጥሩ ሁኔታ ማንበብ ቻለ።

አንድ ቀን ዋንዳሮ በአሁድ የአምልኮ ፕሮግራም ላይ እንዳለ ተነስቶ ለመናገር አስፈቀደ። በዚህ ንግግሩ ወንጌልን ለመስማት የሚመጣው ሕዝብ ቁጥር እያደገ በመምጣቱ ስብሰባው ከሚካሄድበት የሚሰየኑ ክሊኒክ ሕንፃ አቅም በላይ መሆኑን አስታውቆ ሕዝቡ የራሱን ቤት ተጋግዞ እንደሚሠራው ሁሉ እግዚአብሔር የሚመለከበትን ቤት በአንድነት መሥራት እንዳለበት ጠቆመ።

ጥቆማው በአማኞች ተቀባይነት አግኝቶ በሚሲዮኑ ጣቢያ አጠገብ በተመደበው ቦታ ቀን እርሻቸውን እየሠሩ ከሰዓት ዘግየት ብሎና ማታ ቤተ ክርስቲያን መሥራት ጀመሩ። ቤቱ የሚሠራው እንደ አብዛኛዎቹ የሚሲዮኑ ቤቶች ከጭቃ በተሠሩ ጠቦች ነበር። ሚሲዮኖቹም በኩራዝና በፋናስ መብራት ሥራው ሲካሄድ አብረው በእጃቸው በመሥራት ይረዷቸው ነበር። ማታ ማታ ከምሽቱ በሦስት ሰዓት አካባቢ ሲቶቹ ቡና አፍልተው ከቦቆሉ ቆሎ ጋር ያመጣሉ። ይህም ከተበላና ከተጠጣ በኋላ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ተካሂዶ ሰዎች ወደየቤታቸው ይሄዳሉ።

አንድ ቀን ማታ በእሳት ዙሪያ ተቀምጠው (እሳት እየሞቁ) ልምዳቸውን ሲያካፍሉ ዋንዳሮ እንደት ሊያምን እንደቻለና ውጤቱንም ይነግራቸው ነበር። «እውነቱን ነው የምላችሁ! ያኔ ያደረግሁት እነካሁን አይገባኝም። በቆምኩበት

ጊዜ እግዚአብሔርን ግመንና የኢየሱስ ተከታይ ለመሆን መፈለግ ከውስጥ ሲገለጽልኝ በእኔ አንድ ነገር ሆነ። ከዚያን ጊዜ አንስቶ እስካሁን ልቤ በደስታ ተሞላ፤ አይቺው የግላውቀው አዲስ ሰላምም በውስጤ ሰፈነ።

«በኋላ ሌሎችም አመኑ። ብዙ ሰዎች በሣምንቱ ቀናት ሁሉ ከሁምቦ እስከ ሶዶ ከእኔ ጋር ይመላለሱ ነበር። ፈረንጁ ሰውዬ እኛ ከፈለግን ወደምንኖርበት መንደር መጥቶ ለተወሰነ ጊዜ ከእኛ ጋር ለመቆየትና ስለ ኢየሱስ የበለጠ ለማስተማር ፈቃደኛ መሆኑን አስታወቀ።

«በዚያን ጊዜ የሁለት ዓመት ልጄ ታመመ። ጠንቋዩ አባቴ ልጄ የታመመው እኔ የአባቴን ሃይማኖት ስለተወኩ መሆኑን ገልጾ ወቀሰኝ። እኔ የቤተሰባችንን ጣዖቶች ትቼ ኢየሱስ የተባለ አዲስ አምላክ መከተል ስለጀመርኩ አሁን ደግሞ ኢየሱስን ከጀ ወደ ቤተሰባችንና ጉዛችን እምነት ተመልሼ እንደገና ለሰይጣንና ሌሎችም ርኩስ መናፍስት መስዋዕት ካላቀረብሁ የታመመው ልጄ እንደሚሞት አረጋገጠ። ይህም በአካባቢው ባሉ መንደሮች ሁሉ ተነገረ፤ ታወቀ። ነገር ግን አንድ በኔ ውስጥ ያለ ድምፅ ይህንን እንዳላደርግና እንደቅድመ አያቶቼ፤ ሰይጣንና ርኩስ መናፍስትን ወደ ግምለክ እንዳልመለስ ይመከረኛል። ስለዚህም «ለርኩስ መናፍስት መስዋዕት አላቀርብም፤ በእኔ ወይም በልጄ ላይ ምንም ነገር የሚደርስ ቢሆን ይህንን አላደርግም» ብዬ ነገርኩት።

«ከጥቂት ጊዜ በኋላ ልጄ ሞተ። በባህላችን መሠረት ለለቅሶና ዋይታ የመጡ ሰዎች ፈታቸውን መቧጨርና መቆራረጥ ደረታቸውንም መምታት ጀመሩ። እኔም ይህን እንዳያደርጉና እንዲያቆሙ እኔ ራሴ ምንም የግላማርርና የግላዝን ስለሆንኩ እነሱም እንዳያለቅሱ አጥብቄ ነገርኳቸው። እርግጥ ነው የልጄ ሞት ለእኔ ትልቅ ጉዳት በመሆኑ ተሰምቶኛል። ነገር ግን በውስጤ ከፍተኛ ሰላምና የደህንነት ስሜት ስላለ እነርሱ እንዲያለቅሱ አልፈለግሁም።

«ባለቤቴ ገና ወጣት ቤት ነበረች። እሷም በሰይጣንና በማያምኑት አምልኮ ሥርዓት ተወጣ ስለነበር ዋይታዋን፤ ፊቷን መቧጨርና ሌሎችንም ማድረግ ቀጠለች፤ እግዚአብሔርንም ሰደበች። የምታደርገውን እንድታቆም ብነግራት በጣም ተቆጣች። ለቅሶው ከሰባት ቀን በኋላ ሲያበቃ ትታኝ ወደ ወላጆቿ እንደምትሄድ ነገረችኝ። ለቤተሰቡ ፍቅር የሌለው ከመሆኑ የተነሣ ለአባቴ ጣዖት መስዋዕት አቅርቦ የራሱን ልጅ ሕይወት ለማዳን ከማይፈልግ ሰው ጋር መኖር እንደማትችል ከገለጸች በኋላ ቤቱን ለቃ ሄደች።

«ከዚያን ወዲህ ለብዙ ጊዜያት ይህ ነጭ ሰው ከእግዚአብሔር መጽሐፍ የሚያነብልን ቃል እውነት መሆኑን አረጋግጧለሁ። እርግጥ ነው የዚህን ዓለም እውቀት ያልተማርኩ ተራ ወላይታ ነኝ፤ ቢሆንም ከመጽሐፉ የተማርከው የእግዚአብሔር ቃልና ኢየሱስን መከተልህ በውስጥህ ሰላምን አይፈጥርም ብሎ ሲያስተምረኝ የሚቃጣ የለም። እግዚአብሔር ኃጢአቴን ይቅር እንዳለልኝና ልጄ እንዳደረገኝ በልቤ እውቀዋለሁ።»

በዋንዳር ሕይወት የተከሰተውን ለውጥ ተመልክታ ባለቤቱም ወደርሱ ተመለሰች። ያሁን መልካም ጠባዩ ከድሮ የተለየ በመሆኑ ትቀርበው፤ ታዳምጠውና ለእሷም ሆነ ለሌላው ሁሉ የሚመሰክረውን መልዕክት አመነች። አብረውም በታማኝነት ጌታን ለብዙ ዓመታት አገልግለዋል።

ምዕራፍ 6. ኢየሱስ ክርስቶስና ሰይጣን

ከጨለማ ወደ ብርሃን ከሰይጣንም ሥልጣን ወደ እግዚአብሔር
ዘወር እንዲሉ ዓይናቸውን ትክፍት ዘንድ . . .

የሐዋ. ሥራ 26:18

ዲያሣ የተወለደውና ያደገው በማያምን አካባቢ በመሆኑ ብዙ ዓይነት
የጥንቆላ ብልሃቶችን ተምሯል። ከእስላሞችም ጋር በመገናኘት
የሃይማኖታቸውን ትምህርት ለማወቅና ለመከተል ሞክሯል።

በኋላም የሚያውቃቸውን ሃይማኖቶች ሁሉ እየሞከረ ሲያነሣና ሲጥል
ቆይቶ ዕድሜው ሃምሳ ዓመት ያህል በሚሆንበት ጊዜ ከሚሲዮናውያን ጋር
ተገናኘ። በጣም ያስጨነቀውን የልቡን ፍላጎት ለማሟላት ሲል ትንሽ ተስፋ
ፍለጋ ቢንከራተትም ባለማገኘቱ ጭራሽ ብስጩ ሆነ። በኢየሱስ ክርስቶስ
በማመን የሚገኘውን የመዳንን ቃል ለመስማት ሁልጊዜ ወደ ሚሲዮኑ ይመጣ
ነበር።

በመጨረሻም ቃሉን ደጋግሞ ከሰማ በኋላ እየፈራና ብዙም እርግጠኛነት
ሳይኖረው ዲያሣ ክርስቶስን አምና መቀበሉን ገለጸ። ጽኑ ያልሆነ ተለዋዋጭ
ጠባይ ያለው ከመሆኑ የተነሣ የተለማመዳቸውን ሌሎች ኃይማኖቶችን ትቶ
ሙሉ በሙሉ በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ባለመተማመኑ በሕይወቱ ወዲያውኑ
ለውጥ ሊታይ አልቻለም።

ምንም እንኳን በዚህ ጊዜ ዲያሣ በራሱ አልፎ አልፎ ሽበት የጀመረው
ጠና ያለ ሰው ቢሆንም ንባብ ለመማር ትልቅ ጉጉት ነበረው። ከዚህም የተነሣ
በሚሲዮኑ የቀን ት/ቤት ገብቶ ከአሥራ አራትና አስራ አምስት ዓመት ልጆች
ጋር ተቀምጦ ተማረ። እንደዋንዳር ሳይሆን ዲያሣ አማርኛ በደንብ መናገር
የሚችል ስለነበረ ንባብ ለመማር ብዙ ባለመቸገሩ ጥሩ እድገት አሳየ።

መጽሐፍ ቅዱስ በማንበቡ የዲያሣ ሕይወት በመለወጥ ወላዎይና ፈሪ
የነበረው ልብ - ሙሉና ጀግና ክርስቲያን ሆነ። እስካሁን ይጠራበት የነበረ
ዳርጌ የተባለ ስሙን ዲያሣ እንዲባልለት ጠይቆ አስቀየረ። እንዲህም አለ
«ከአሁን ጀምሮ ዳርጌ ተብሎ መጠራት አልፈልገም፤ ይህ ስም እኔ ሰይጣንን
በማመልከት ጊዜ የነበረኝና በጠንቋዬም የምታወቅበት ነው፤ ወደፊት በዚሁ
መንገድ መታወቅ ስለማልፈልግ አባቴ ዲያሣ ብሎ የሰየመኝን የመጀመሪያ
ስሜን እፈልገዋለሁ።»

ዲያሣ በኢየሱስ ክርስቶስ ፍቅር የተሞላ በመሆኑ በየትም ቦታ ስለ አርሱ
መናገር ይወዳል። ዘበኛ በመሆኑ ሳይተኛ መጠበቅ ቢኖርበትም ማታ ማታ
አጭር እንቅልፍና እረፍት ያደርጋል። ቀን ቀን ሰዎችን ለማገኘትና ለማገገር
በቂ ጊዜ ይኖረዋል። በርካታ የወላይታ ለቅሶች ግጅን ለማከበርና ለዘመዶቹ
ኃዘናቸውን ለመግለጽ ለሚመጡ በሺህ ለሚቆጠሩ ሰዎች ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ

ለመመስከር ምቹ ሁኔታ ይፈጥራታል። ዲያሣ ከሰዎች ጋር ተቀምጦ ስለ ወደፊት ሕይወት በዝግታ ይነግራቸዋል።

አንድ ቀን ጧት የለቅሶና የዋይታ ጩኸት የአቶናን ሚሲዮን ጣቢያ ከግድ ጋራ የሚለየውን ትልቅ ሽለቆ አልፎ ይሰማል። የሞተው አንድ ሀብታም የወላይታ ሰው ሲሆን ቤቱም በአትክልትና በዛፎች አሸብርቆ ከአቶና ይታያል። ዲያሣ ሽለቆውን አቋርጦ እየተሻገረ ብዙ ጊዜ የመስከረለት ቢሆንም ሰውየው ኩሩ በመሆኑ ሳይቀበለው ቆይቶ ዛሬ ግን ያለክርስቶስ ወደ ዘላለማዊ ጥፋት ሄደ።

ዲያሣ ብዙ ጠንቋዮችና ሌሎች ሕዝቦች በለቅሶው እንደሚገኙ በግወቅ በማለዳ ሽለቆውን አቋርጦ ወደ ለቅሶ ቦታ ሄደ። ከመቀመጡ በፊት በወላይታ የተለመደውን የአለቃቀስ ወግና ሥርዓት ሳይጠብቅ ወደ አልቃሾቹ ቀርቦ የተሰማውን ሐዘን ገለጸ። ሌሎች ግን በሐዘንተኞች ፊት ይሄዱና ይመለሱ፣ በአክሮባት ይወድቁ፣ በጥፍርቻቸውም ሰውነታቸውን ይነጩ፣ ደረታቸውንም ይደልቁ ነበር። ከዚህም በላይ ትንሽ ጭብጥ የአጋም እሾህ ይዘው ጉንጫቸውን በፊታቸውና በልብሳቸው ደም እስከሚፈስ ይገርፋና ይቦድሱ ነበር። በዚህ የእብድ ዓይነት ሥራ ነበር ሚቹን የማጣት ጥልቅ ሐዘንና የሐዘናቸውንም ልባዊነት ለማሳየት ተስፋ የሚያደርጉት።

ዲያሣ በተቃራኒው በፀጥታና ሐዘን በተሞላበት ሁኔታ በመራመድ ወደ ሚች ቤተሰቦችና ዘመዶች ቀርቦ ከኢየሱስ ቃል «ልባችሁ አይታወክ፣ በእግዚአብሔር እመኑ፣ በእኔም ደግሞ እመኑ። በአባቴ ቤት ብዙ መናሪያ አለ፣ እንዲህስ ባይሆን ባልጓችሁ ነበር» አላቸው። ለሚቹ ሰው አሁን ባይቻልም በሕይወት ላሉ ዘመዶቹ በኢየሱስ ክርስቶስ ለማመንና ለመዳን ዕድል እንዳለ አረጋገጠላቸው። ከዚያም ወደ ዛፍ ጥላ ሥር ሄዶ ከሌሎች ሰዎች ጋር ተቀመጠና መመስከሩን ቀጠለ።

በዚያ እንዳለ ከሱ ብዙም ሳይርቅ ዋናው ጠንቋይ (የጠንቋዮች ጠንቋይ) ተቀምጦ አየው። ጠንቋዩ የተለየና በራሱ ላይ ሰባት ለየብቻ የተገመዱና የታወሩ ፀጉሮች ያሉት ሲሆን በመላው ወላይታ የተፈራና በመቶ የሚቆጠሩ ሰዎችን በመርገም የገደላቸው መሆኑ የሚታመንለት ሰው ነበር። ቤቱ ሦስት ግቢዎች ያሉት ሲሆን ወደ ሦስተኛው ግቢ ማለትም ጠንቋዩ ርኩስ መናፍስትን በመጥራት ሰይጣንን የሚገናኝበት ትንሽ ጎጆ ቤት ውስጥ መግባት የሚችለው ራሱ ጠንቋዩ ብቻ ነበር። ግቢው በጦር አጥር የታጠረ ሲሆን እያንዳንዱ ጦር የመጣው እርሱ ረግሞ ከገደለው ሰው ቤት ነበር። የረገመው ሰው ከሞተ በኋላ የሚቹን ጦር ዘመዶቹ ለጠንቋዩ የማምጣት ግዴታ ነበረባቸው። ስለዚህ ሰዎች ይህንን ጠንቋይ ቢፈሩና በፊት ቢንቀጠቀጡ አያስደንቅም።

ዲያሣ ግን አልፈራም። ሰዎቹ አሁን እንደሚያደርጉት ማልቀስ እንደሌለባቸውና ኢየሱስ ክርስቶስ በኃይሉ ሰዎችን ከሰይጣን ሥልጣን ነፃ እንደሚያወጣቸው መመስከሩን ቀጠለ። ሰዎችም የዲያሣ ንግግር ጠንቋዩን የማያስደስትና የሚያስቆጣ መሆኑን አውቀው በመፍራት ዲያሣን ዝም ለማሰኘት ሞከሩ።

«ተጠንቀቅ አንተ ሰው! ሌላ ትርፍ ቃል እንዳትናገር» አሉት።

ዲያሣም ዝም ከማለት ይልቅ ድምፁን ከፍ ኣድርጎ ይናገር ጀመር። በመጨረሻ ጠንቋዩ ራሱ «ዝም በል!» በማለት በኃይል ቃል ሊዘዘ።

«ማን ነህ ኣንተ ዝም በል የምትለኝ?» ኣለ ዲያሣ። ሰዎቹ ቤተላይም የዲያሣ ወገኖች በድፍረት በጣም ደገጠዉ፤ ፈሩም። ዲያሣ በእርግጥ እንዲሞትባቸው ስለማይፈልጉ «ዝም በል፤ ሌላ ሃገር እንዳትናገር» በማለት ኣባባሉ።

ዲያሣ ግን ለጠንቋዩ መመለሱን ቀጠለ «ዝም በል የምትለኝ ኣንተ ማን ነህ? ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ይህንን መልዕክት በየትም ቦታ ላሉ ሰዎች ሁሉ እንድናገር ኣዘኛል»።

ጠንቋዩም በጣም ተቆጥቶ «ማን እንደሆንኩ ኣታውቅም?» ኣለ።

ዲያሣ «ኣንተ ማን እንደሆንክ ኣውቃለሁ፤ ኣንተ ጠንቋይ ነህ፤ ኣንተ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ኣዳኝህ መሆኑን እንደማታውቅም ኣውቃለሁ» ብሉ መለሰ።

«ኣንተ የጠንቋዮች ሁሉ ኣውራ ጎቻ ጎዶን ኣትፈራም?»

«ኣልፈራም፤ እኔ ኢየሱስ ክርስቶስን እፈራለሁ፤ ኣክብራለሁ። ኣንተ ሰዎችን በፍርሃት በማጥመድ ችግር ትፈጥርባቸዋለህ። ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ኣዳኝ ነው። እርሱ ሰዎች በስሙ ቢያምኑ ያንተን ሥልጣን በመሰባበር ሕይወትን፤ ብርሃንንና ኣርነትን ይሰጣል።»

የዲያሣ ድፍረትና ንግግር ጎቻ ጎዳን በጣም ኣስቆጣው። «ይህ መንፈቀ-ዓመት ሳያልቅ ከፊታችን መስቀል (በዓል) በፊት ከነጭ ሰዎች ኣገልጋዮች ኣንዱ ይሞታል!» ብሉ ጮኸ ጠንቋዩ።

«የነጮችን ትምህርት የሚከተሉ ብዙ ሰዎች ኣሉ፤ ትምህርቱ እንኳን የነጮች ሳይሆን የእግዚአብሔር በመሆኑ ብዙዎቻችን እግዚአብሔርን እንከተላለን። እንግዲህ እንዳጋጣሚ ከእነዚህ ኣንዱ ሊሞት ይችላል፤ እኔን የምትለኝ ከሆነ ለምን በስሜ ኣትጠራኝም?» ኣለ ዲያሣ በዝግታ።

ጎቻ ጎዶ ይበልጥ ተቆጣ። የኣንድ እጁን ሌባ ጣት በረዥም ጥፍሩ መሬት ላይ ተከለና በሌላ እጁ ጣት ወደ ዲያሣ እያመለከተ በጉረና ድምፁ ቃሉችን ይተፋ ጀመረ።

«ከመንፈቀ ዓመት መጨረሻ በፊት የፊታችን መስቀል ሳይደርስ ትሞታለህ!»

እርግጥን የሰሙ ሰዎች ለመተንፈስ እንኳን ባለመቻላቸው ፀጥታ ሆነ። ኣንድ ዓይነት ኃይለኛ መቅሰፍት እዚያው በዲያሣ ላይ ይወርዳል ብለው ስላሰቡ ከቆሙበት ወደኋላ ኣፈግፍገው ኣይናቸውን ኣፍጠው ይመለከቱ ነበር።

ዲያሣ ወደ ሕዝቡ መለስ ብሉ እጆቹን በማንጣት የተቃውሞ ጩኸት እንዳይኖር እየተከላከለ እንዲህ ኣላቸው፤ «ይህ ክፉ ሰው ያለውን ሰምታችኋል፤ ኣባቱ ሰይጣን የወሸቶች ሁሉ ኣባት ነው። እንግዲህ ይህንን የሰማችሁ ሁሉ ተመልከቱ። ይህ እርግጥ ከወራና እኔ ከሚመጣው መስቀል

ወይም ስድስት ወር በፊት ከሞትኩ ሰይጣንን አምልኩት ተከተሉትም። እኔ ካልሞትኩና በሕይወት ካለሁ ግን ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ ተመልሳችሁ የግል አዳኝችሁ በግድረግ ከእኔ ጋር አብራችሁ እግዚአብሔርን እንድታመልኩ አፈልጋለሁ።»

ዲያግ የተናገረውና ያደረገው በወላይታ ተደርጎ አይታወቅም። የተፎካከረው ከወላይታ አውራ ጠንቋይ ጋር ብቻ ሳይሆን ከራሱ ከሰይጣን ጋር ስለሆነ መንፈስ ቅዱስ በኃይል እንደሞላውና እንዳበረታው እንዳደፋፈረውም አይጠረጠርም።

ኤልያስ እንኳን ፈርቶ እንደነበረ፣ ዲያግም በዚያን ቀን ግታ ሥራ ከመግባቱ በፊት እየተንቀጠቀጠ ያደረገውን ሁሉ ሊነገረው ወደ ግስተር ሉዊስ ሄደ።

«መምህር የሠራሁት ትክክል ነው?»

ግስተር ሉዊስም «አዎን ትክክል ነው፣ አትፍራ፣ ግሰብ ያለብህ ሰይጣንን የተጋፈጥክ መሆንህን ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሰይጣንም የበለጠ ኃይለኛ ነው። እርሱ ራሱ (አይዞአችሁ እኔ ሃለምን አሸንፈዋለሁ።) እንደገናም (ሥልጣን በሰግይና በምድር ተሰጠኝ) ብሏልና። እርሱ ከግንም ከምንም የበለጠ ኃይለኛ በመሆኑ ከሰይጣንም በላይ ነው። አየህ ዲያግ! አንተ በክርስቶስ የምታምንና ነፍሱህንም ለርሱ አሳልፈህ የሰጠህ ስለሆነክ እርሱ ይጠብቅሃልና የሰይጣን እርግጥን ሊጎዳህ አይችልም።» ሁለቱም አብረው ከእግዚአብሔር ቃል ጌታ የግይተዋቸውና የግይለያቸው መሆኑን የሚያረጋግጠውን ክፍል ካነበቡ በኋላ ዲያግ ብርታት አገኘ።

«እስቲ እንጸልይና ጉዳዩን ለእግዚአብሔር አስልፈን እንስጥ። አንተ ግን በምትሔድበት ሁሉ በምትበላውም ምግብ ሁሉ በጣም መጠንቀቅ አለብህ፣ እርግጥ በአንተ ላይ እንዲፈጸም ጠንቋዩና ደጋፊዎቹ የግይሞክሩት መንገድ አይኖርምና። ምግብ ስትበላ መርዝ ሊጨምሩበት ስለሚችሉ በነዚህ ስድስት ወራት ውስጥ የትም ስትሄድ ምግብም ስትበላ ራስህን ጠብቅ።»

ሁልጊዜ ግታ ግታ ዲያግ ለሥራ ሲመጣ አብረው ይጸልያሉ። ዲያግም እግዚአብሔር ብርታትና ድፍረት ስለሰጠና ከፍርሃትም ነፃ ስላወጣው ልቡ ሰላም አገኘ። በሰይጣን ባርነት ታስሮ ነፃ የወጣ (ዲያግና ሌሎች አግኝተን የመሰሉ) እንጂ ሌላ ሰው መጥፎውን መጋፈጥና ከሰይጣን ኃይል ነፃ ወጥቶ አርነትን መለግመድ ግለት ምን እንደሆነ ሊገባው አይችልም።

የስድስቱ ወራት መጨረሻና የመስቀል በዓል ደረሰ። በዓሉ የሚከበረው ከግሊየኑ ጣቢያ ስድስት ወይም ሰባት ግይሎች ያህል ርቆ በዋናው ጠንቋይ በጎቻ ጎዶ ቤት አጠገብ ባለው ግዳ ነበር። በሺህ የሚቆጠሩ ሰዎችም በሚዳው ተሰበስቡ። በየታው ምን እንደተፈጸመ ግስተር ሉዊስ ሲገልጽ «ዲያግ ከፈረሰኞቹ በአንዱ፣ ደሲታ (ሌላው አግኝ) በሌላው ፈረሰ ተቀምጠው ከእኔም ጋር በሰቆውን ተሻግረን ወደ ጠንቋዩ ቤት ሄድን። ግዳው ከስድስት መቶ በሚበልጡ የፈረሰ ጎገስና የጦር ውርወራ በሚጨው ፈረሰኞች ተሞልቷል። እኛም ወደ ውስጥ ገብተን ጠንቋዩ ወደ ተቀመጠበት ስንጠጋ በፊቱ ሰባት የሰይጣን ከበሮች ባለግዳረጥ እየተመቱ (ሰይጣናዊ) ዳንስና ጥፈራ ሲካሄድ ተመለከትን። አንድ ትልቅ ዋርካ ተቆርጦ ተጥሏል፣ ትርንጫፍኛም አልተመለሙም። ዋርካው በወደቀበት የሚያድግ ለግስመሰል የተደረገ ሲሆን

ትናንሽ ጭብጥ ግሮችም በቅርንጫፍ ታስረዋል። ሰዎችም የከበረውን ምት እየተከተሉ ይደንቡ ነበር።

«ድንገት የከበረው አመታት ተቀየረ፤ ይህም ሰዎች ሁሉ ወደ አንድ ቦታ የሚሰበሰቡበት ሰዓት መሆኑን የሚያመለክት ነበር። ሰዎችም ሁሉ ጠንቋዩ ከመኻላቸው ሆኖ ለሰይጣን መስዋዕት ለማቅረብ ተጠጋግጠው ተሰበሰቡ። እኛም የቆምነው በብዙ መቶ በሚቆጠሩ ሰዎች በተከበበው በራሱ በሽማግሌው ጠንቋይ አጠገብ ነበር። አሁንም መቼዎቹ የከበረውን አመታት ሲቀይሩ ዳንሱም ልዩ መልክ ያዘ፤ የመስዋዕቱ ማቅረቢያ ዝግጅት ሲደረግ ሰዎች ሁሉ ለሰይጣን አምልኮና ክብር መዘመር ጀመሩ።

«ዲያሣ በፍጥነት ተነስቶ በእግሩ ቆመና (ጎቻ ጎዶ! ታስታውሰኛለህ? በዛሬው ቀን በሕይወት አትኖርም ብለህ የነበርከው ሰው ነኝ። አንተ እስከ መስቀል ድረስ አትኖርም ብለኸኝ ነበር፤ እኔ ግን ይኸው ጤነኛ ሆኜ እኖራለሁ። አንተ ውሸታም፤ አንተ የምታመልከው ሰይጣንም ውሸታምና ኃይል የሌለው መሆኑን መመስከር እወዳለሁ) ብሎ ተናገረ።

«ዲያሣ ወደ ሕዝቡ መለስ ብሎ (ያኔ ምን ብዬ እንደ ነበር አሁን ታስታውሳላችሁ? እኔ ብሞት ለሰይጣን ተገዙ፤ እርሱንም አገልግሎ፤ ባልሞትና በሕይወት ብኖር ግን ወደ እግዚአብሔር ተመለሱ ብዬ ነበር። ዛሬ እዚህ ካላችሁት ውስጥ ያኔ በዚያ ቦታ የነበራችሁት ብዙዎቻችሁ በእርግጥ ይህ ከሆነ ወደ እግዚአብሔር ለመመለስ ቃል ገብታችሁ ነበር። ይኸው እኔ በሕይወት አለሁ ጤናማም ነኝና ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ ተመልሳችሁ አዳኛችሁ አድርጋችሁ እንድትቀበሉት እፈልጋለሁ።)

«ዓይኖች ሁሉ በጠንቋዩ ላይ ተተክሉ፤ ማንም ሊንቀሳቀስ ወይም ሊናገር አልደፈረም። እስካሁን ማንም የዚህን የሰይጣን ካህን የዕድሜ ልክ ሥልጣን ደፍሮ የተጋፈጠ አልነበረም። የሰዎቹ ፊት በፍርሃት ጨለመ። ምን አስደንጋጭ ነገር ይፈፀም ይሆን? ዲያሣ እዚያው በሞት ይመታል፤ እያሉ እሱን ለመንካት ካለመድፈራቸውም በላይ ጎቻ ጎዶን የተጋፈጠ ሊኖር እንደሚችል ባለማመን በአጠገቡ የቆመት በፍርሃት ወደኋላ አፈገፈጉ።

«የከበረ ምት ቆሞ መቼዎቹም ሆኑ ደናሾቹ ሁሉ በቆሙበት ቀሩ፤ በጠቅላላ ፀጥታ ሆነ፤ ጠንቋዩ በቁጣ አፍጦ ዲያሣን ያይ ነበር። ዲያሣና አብረውት የሄዱት በአንድ ወገን ሕዝቡ ደግሞ በሌላ ሆነው የሰይጣን ወኪል እና የእግዚአብሔር ልጅ ለተወሰነ ጊዜ ፊት ለፊት ተፋጠጡ። ጠንቋዩም ተጨንቆና ተደናግሮ እጆቹም ተዘለፍልፈው በወደቁ ጊዜ ተነስቶ እንደተገረፈ እንስሳ ሮጦ ወደ ግቢው ገባ።

«መተትና አስማቱ ሲሰባበር በቦታው የነበረው ጫጫታና ሁካታም አበቃ፤ ሰዎችም ሁሉ በፍርሃት እየተንቀጠቀጡ ሥፍራውን ለቀው ሄዱ፤ ጠንቋዩም በሕዝቡ ላይ የነበረው የኃይል ይዞታ ሲሰባበር የእርሱ ሰይጣናዊ በዓልና ስብሰባ ማድረግም አብሮ አከተመ።»

ምዕራፍ 7. የመጀመሪያ ቤተ ክርስቲያን

... በብዙ ወንድሞች መካከል በኩር ይህን ዘንድ አስቀድሞ
ያወቃቸውን የልጁን መልክ እንዲመስሉ አስቀድሞ ደግሞ
ወስኗልና።

ሮጪ 8:29

«ምንም ሥራ አልሠራንም፤ ሁሉም ገና ነው» አለ ደሴታ እየተገረመና
መጽሐፍ ቅዱሱን በእጁ ይዞ ወደ ኤሪል ሉዊስ እየመጣ።

«ምንድነው እሱ?» ብሎ ጠየቀ ሉዊስ።

«(አመት ተጠመቁ)፤ እዚህ የማነበው ያመኑት ተጠመቁ የሚል ነው፤ እኛ
ግን ሁሉንም ገና አላደረግንም።»

ደሴታ በአቶና ሚሲዮን ጣቢያ ከሚሠሩ ወጣት ወላይታዎች አንዱ ነበር።
ደሴታና ወልዴ በኢየሱስ ክርስቶስ የማያወላውል አጭም ከወሰዱት ውስጥ
የመጀመሪያዎች ነበሩ። (ወልዴ የሉዊስ ወጥ ቤት ሠራተኛ የነበረ ነው።) ደሴታ
ይህንን ሲያደርግ ባለቤቱ የነጭ ሰው ኃይማኖት ስለተቀበለ ድሮ ይደበድበኝ
የነበረውን በማቆሙ ሌሎች ሴቶች «ባልሽ ሴት እንጂ ወንድ አይደለም» እያሉ
ይሰድቡኛል በማለት ጥላው ሄደች። እርሱ ብዙ ቢነግራትና ቢመክራት «ፈጽሞ
አልመለስም» ብላ ነገደች።

ደሴታ ባለቤቱን አላምኖ ከእርሱ ጋር እንድትኖር ማድረግ ቢችል ምናልባት
እርሷና መላ ቤተሰቧ በተነካኩበት የጥንቆላ ሥራ ይጠመድ ነበር። እናቱም
በጥንቆላ የሚያምኑ ስለነበረ በኑሮው ችግር ፈጣሪ ነበሩ። ባለቤቱ ጥላ በመሄዷ
ግን ክርስቶስን ለመከተል በወሰደው ውሳኔ ጸና። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ደሴታና
ሌሎች ሁለት ክርስቲያኖች በሉዊስና ባለቤቱ ለምተው ልጃቸው መቃብር
እንዲቆፍሩና በቀብሩ እንዲረዱ ተመረጡ፤ በዚያ ክርስቲያኖች ለምትና ሐዘን
ያላቸውን ስሜትና መተባበር ተመልክቶ እንደገና የሚያገባ ከሆነ ክርስቲያን
ሚስት ማግባት አለብኝ ብሎ ወሰነ።

ደሴታ የአማርኛ ፊደል በመጀመሪያ በሃያ አምስት ዓመቱ አካባቢ ከሚሲስ
ሉዊስ የተማረ ሲሆን ኅበዝ ተማሪ ስለነበረ ሌሎችንም ለማስተማር የሚችል
ሆነ። ለቀድሞው አውራጃ ገዥ ለብዙ ዓመታት የሠራ በመሆኑ አማርኛ መናገር
ስለሚችል ፊደል መማር አላስቸገረውም። አማርኛ እና መጽሐፍ ቅዱስ በደንብ
የሚያነብ በመሆኑ ለሌሎች ክርስቲያኖች ኅበዝና ገቁ መሪ ሆነ። የአዲስ ኪዳን
አማኞች መጠመቃቸውን እንብቦ ስለነበረ የጥምቀት አገልግሎት እንዲኖር
ሀሳብ አቀረበ።

ከዚህም የተነሣ ጠቅላላ የሚሲዮናያን ኮንፍራንስ በ1926 ዓ.ም. በሶዶ
ተጠርቶ ለመጠመቅ የሚፈልጉ ክርስቲያኖች እንዲገኙና በተለይ ለጥምቀቱ
አገልግሎት በተዘጋጀ ልዩ ስብሰባም እንዲሳተፉ ተጠየቁ። ሊጠመቁ ከሚጠበቁት
ሃያ ሦስት ሰዎች ውስጥ አሥራ ስድስቱ በልዩ ስብሰባው ተገኝተዋል። ከእነዚህ

ውስጥ ደሲታና እውነተኛ ክርስቲያን መሆኗን አረጋግጦ ያገባት አዲስ ሚስቱ ግሚቲ ይገኛሉ።

በመጀመሪያው ስብሰባ እያንዳንዱ የሚጠመቅ አማኝ በግል ስለ ክርስትና ልምምዱ ሚሲዮናውያን ሁሉ ባሉበት ተጠይቆ ከአሥራ ስድስቱ ውስጥ አሥራ ሦስቱ ለጥምቀቱ ብቁና ዝግጁ ሆኑ።

ከዚያም ጥምቀት ማለት ምን ማለት እንደሆነ የሚያብራራ ውይይት ተካሂዶ መዳን በእምነት ብቻ እንጂ አንድን ነገር በመሥራት ወይም ባለመሥራት የማይገኝ፤ ጥምቀትም ቢሆን የሚያድን ሳይሆን ለወላጆቻቸው፤ ዘመዶቻቸውና ጎረቤቶቻቸው አማኞቹ ኢየሱስ ክርስቶስ በእነሱ ስለሚኖር አዲስ ሰዎች ለመሆናቸው ምስክር እንደሆነ ተገልጾቸው።

በመጨረሻ ደሲታ ተነስቶ የሚጠመቁ የወላይታ አማኞችን ተመለከተ፤ እንዲህም አላቸው።

«ከኛ ውስጥ ጥቂቶቻችን በመዋሸት እርስ በርሳችንን ሆነ ነጮችን ማታለል እንችላለን። ነገር ግን ማናችንም ቢሆን እግዚአብሔርን ማታለል ወይም ማሞኘት አንችልም። አንዳንዶቻችን ጋያ ማጩስ ብንተውም ትንባሆ መትከልና አዘጋጅተን ለሌሎች መሸጥን አልተውንም፤ አንዳንዶቻችን ቦርዲ (የሚያሰክር ባሕላዊ መጠጥ) ወይም ጠላ መጠጣት ብናቆምም መጠጡን በቤታችን አስጠምቀን በገበያ ወይም በቤታችን መሸጥ አላቆምንም፤ ሚስቶቻችንም ይህን ማድረግ አላቆሙም። ታዲያ ለእግዚአብሔር ነው የምንዋሸው? እግዚአብሔርን ነው የምናታለለው?»

«እግዚአብሔር ልባችንን ያያል፤ እርሱና እኛ እነዚህ አሮጌ ነገሮች ከልባችን ተጠራርገው መውጣት ያለማውጣታቸውን እናውቃለን።»

ከዚያም ወደ ሚሲዮናውያኑ በመዞር፡-

«እናንተ ለጥምቀቱ መርምራችሁናል፤ እኛስ ራሳችንን ብንመረምር ትቃወማላችሁ?» ብሎ ጠየቀ።

«በፍጹም! በፍጹም አንቃወምም» ብለው መለሱ ሚሲዮናውያን።

ደሲታ መጽሐፍ ቅዱስ ከፍቶ የሐናንያና የሰጺራን ታሪክ ለአማኞቹ አነበባላቸው። የኢየሱስ ተከታዮች ነን በሚሉ በእነዚህ በሁለቱ ሰዎች ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ እንዴት እንደመጣባቸው ሲያውቁ በጣም ተደነቁ። ከዚህ ቀጥሎ በተደረገው ምርመራ ክርስቲያኖችን በጣም የሚያሳስብ ነገር ግርዘት መሆኑ ተረጋገጠ።

በወላይታ ባሕላዊና ሕብረተሰብአዊ ወግ መሠረት ግርዘት ለአካል ንጽሕናና ጤና ብቻ የሚደረግ ነገር አይደለም። ግርዘት ልጅ በማህበራዊ ሕይወት ውስጥ ተካፋይ ሊሆን የሚችል መሆኑ የሚታወቅበት ሥነ ሥርዓትም ነው፤ በዚህ ሥነ ሥርዓት አማካይነት ልጁ ያደገና የጉለመስ ኃላፊነትንም ለመሸከም የተዘጋጀና የሚችል የግዛው ወንድ አባል መሆኑ ይታወቅለታል። በመንፈሳዊ መልኩ ደግሞ ያልተገረዘ ወንድ ለመናፍስቱ መስዋዕት ሲቀርብ በሥነ ሥርዓቱ ተካፋይ እንዲሆን አይፈቀድለትም። (በወላይታ ባሕል ግርዘት የሚፈፀመው በሕፃንነት ዕድሜ ሳይሆን ለአቅሙ-አዳምና ሔዋን ሲደረስ ነው)።

ከዚህ ባሕላዊ መልኩ የተነሣ እያንዳንዱ የሚጠመቅ ሰው በቀድሞ የወላይታ ሳክልና ወግ መሠረትና ዓላማ ለመገረዝ ራሱን አሳልፎ እንዳይሰጥ ቃል እንዲገባ ለመጠየቅ አማኞች ሁሉ ወሰኑ። (ግዴታው ለአማኞች ሁሉ ግለትም ለወንዶችም ለሴቶችም ነበር፤ የሁለቱም መገረዝ ባሕላዊ ዓላማ ተመሳሳይነት አለው፤ የሴቷ መገረዝ ለማግባትና ልጅ ለመውለድ . . . ወዘተ መድረሷን ያመለክታል፤ የተገረዘ ወንድ ያልተገረዘችውን ሴት በሚሰትነት አያገባትም)። በዚህ የሥነ ሥርዓት ጉዳይ ላይ ከተደረገው ውሳኔ የተነሣ ሊጠመቁ ከተጠበቁት ውስጥ ባለመስማማት ሦስቱ ሲለዩ አሥር ብቻ ቀሩ።

ታህሣሥ 1 ቀን 1926 ዓ.ም. የመጀመሪያ ሚሲዮናውያን ወደ ወላይታ በገቡ በአምስት ዓመት ተኩል የመጀመሪያዎቹ አሥር የወላይታ ክርስቲያኖች በሚሰዩኑ ግቢ በነበረው ሰፊ ጉድጓድ ውሃ ተጠመቁ። እነሱም ስምንት ወንዶችና ሁለት ሴቶች ነበሩ፤ ደሴታ፤ ማሚቲ (የደሴታ ባለቤት)፤ ጮራሞ፤ ፓካሪ (የጮራሞ ባለቤት)፤ ዲያሣ፤ አራቦ፤ ብሩ፤ ዋንዳይ፤ ጎዳና፤ እና ካዎና ቃባ ናቸው።

ከሁለት ሳምንት በኋላ ለአማኞቹ የጌታ ራት (ቁርባን) አገልግሎት ሲካሄድ የተዘጋጁት የተለመዱ የወላይታ ምግቦች ግለትም የቦቶሉ ቂጣና በውሃ የተበጠበጠ ማር ነበር። በሥነ ሥርዓቱ ላይ ማሚቲ እንዲህ ብላ ነበር፤ «ከክርስቶስ ለእኛ ሲል መሰበሩንና መሰቃየቱን የሚያመለክቱትን እነዚህ ትናንሽ የቂጣ ስባሪዎችን እስካየን ድረስ እግዚአብሔር እንዴት እንደወደደን አልገባኝም ነበር።»

ደሴታም ቁርባኑን ከወሰደ በኋላ አፀፋውን ሲመልስ እግዚአብሔር ጽድቅን እንደሚፈልግ በማሳሰብ ነበር፤ «(ሳይገባው አይብላ) የሚለውን ቃል እያሰበ የክርስቶስ ተከታይ የሆነ ሰው ራሱ የማይበላውን ምግብ ሌላው እንዲበላ አይጋብዘውም።»

አንድ ሰው «ይህ ግለት ለምግብ ብቻ ነው?» ብሎ ጠየቀ።

«አይደለም! ክርስቲያኖች ሆነን ማድረግ የማይገባንን ነገር ሁሉ ሌላው እንዲያደርግ መፈለግ የለብንም ግለት ነው።»

«ወደ እግዚአብሔር የሚያደርሰው መንገድ ጠባብ ነው፤ አዎን ኃጢአትን ላልተወና ላልጠላ ሊያልፍበት አስከማይችል ጠባብ ነው። ነገር ግን ኃጢአቱን ተናዝዞ ወደ እግዚአብሔር ለሚመጣ ትልቅና ግዙፍ ኃጢአተኛ እንኳን የእግዚአብሔር መንገድ እጅግ ሰፊ ነው።»

ስምንቱ ወንዶች ከተጠመቁ በኋላ በመደበኛው የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት በየተራ ይሰብካሉ። ወዲያው ሦስት ሽማግሌዎች ተመርጠው ኃላፊነት እንዲሸከሙ በወሰኑት መሠረት ደሴታ፤ ዲያሣና ጎዳና ተመርጠው ሁለተኛው የጥምቀት አገልግሎት ሲደርስ የሚጠመቁትን አማኞች በመመርመርና በማጥመቅ አገልግለዋል።

የሚተጉሉት ሁለት ዓመታት እድገት የታየባቸው ናቸው። የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናቶች በሳምንት አራት ምሽቶች ይካሄዳሉ፤ ሁላጊዜ ቅዳሜ ግታ አንድ ሚስጥናዊ በገጠር ዞረው እሁድ እሁድ ሲሰበኩ የሚረዳቸውን ልዩ መልዕክት ለወላይታ ሰባዚያን ይሰጣል። ሁላጊዜ እሁድ ግታ አገልጋዮቹ

ልምምዳቸውንና ሳምንቱን በሙሉ ጌታ ያደረገላቸውንና የባረካቸውን ሪፖርት ያደርጋሉ።

ሌሎችም በርከት ያሉ የሚሲዮን ጣቢያዎች መጀመሪያ በደቡብ ምዕራብ በጎፋ ቀጥሎ በአባያ ሐይቅ አጠገብ በጋሞ ተቋቋሙ። የሚሲዮናውያን ብዛት ጨመረ፤ የክርስቲያኖች ቁጥርም ቀስ በቀስ እያደገ ሄደ።

ምዕራፍ 8. ክርስትናና ባህል

... አዲስ ፍጥረት ነው፤ አርጌው ነገር አልፎአል፤
እነሆ ሁሉም አዲስ ሆኖአል።

2 ቆሮ. 5:17

«ቦርዴ¹ ከሌለ ቤት መሥራትም የለም!»

የቁጣ ድምፆች የጧቱን አየር ሰንጥቀው ይስተጋባሉ። «ቦርዴ ከሌለ ቤት መሥራትም የለም፤ ቦርዴ ካላቀረብክልን በቤትህ ሥራ አንረዳህም!»

ነገር ግን ከምግብና ቡና በቀር ቦርዴ የሚቀርብ አልሆነም። በብዛት መጥቶ የነበረው ሕዝብ ቀስ በቀስ ወደየቤቱ እየተመለሰ ተመናምና ጥቂቶች ማለትም የአዲሱን ቤት ሥራ በዚያን ዕለት ለማስጀመር አቅዶ ሳይሳካለት በመቅረቱ የተረበሸው ዲያሳ እና በምግብና ቡና ዝግጅት የረዱት ጥቂት ክርስቲያኖች ብቻ ቀሩ።

*

*

*

በወላይታ ኑሮ ከጥንትም ጀምሮ የጋራና ባሕሉንም የሚመስል ነው። አዲስ መሬትን ማረስ፤ ቤት መገንባት፤ በዓል ማክበር፤ የሞተውን መቅበር እና የመሳሰሉት የሚካሄዱት በጋራ (በደቦ) ሲሆን በዚህም ሁልጊዜ ቦርዴ በብዛት ይጠጣል።

አንድ ሰው (ለምሳሌ ያህል) ቤት መሥራት የሚፈልግ ቢሆን ማድረግ ያለበት ሥራውን የሚጀምርበትን ቀን መወሰንና ማሳወቅ ሲሆን ቀኑ ሲደርስ ዘመዶችና የጎረቤት ሰዎች በግል አንዳንድ እስር ሣር ወይም እንጨት ይዘው ይመጣሉ። ለዚህ የሚመለስላቸው ውለታ የሚጠጡትን ቦርዴ ማቅረብና ራሳቸውም ቤት በሚሠሩበት ጊዜ በዚህ ዓይነት መርዳት ነው።

የወላይታ ክርስቲያኖችም የጀመሩት አዲስ የሕይወት መንገድና ለኢየሱስ ክርስቶስ ያላቸው ታግኝነት ከአርጌው ጎጣዊ አደኗር የሚለያቸው መሆኑን ተመልክቱ። ክርስቲያኖች የሚያስከሩ መጠጥ መጥመቅም ሆነ መጠጣት ስላቆሙ ነበር ዲያሣ ለደቦው ቦርዴ ያላቀረበው። ቦርዴ ካላቀረበ ቤቱን እንወራም ያሉ ወዳጆቹና ጎረቤቶቹ በብዛት የቀረበውን ምግብና ቡና እንኳን እያዩ ሀሳባቸውን አልቀየሩም፤ ስለሆነም ለመሥራት ባለመፈለግ ተመልሰው ወደየቤታቸው ሄዱ።

¹ ቦርዴ ከገብሰና ከበቀሉ የሚጠመቅና የሚያስከሩ ባህላዊ መጠጥ ነው።

ከዚህም የተነሣ አግኝቶና ሚሲዮናውያኑ አዲስ፣ ከባድና ያለመጸት ችግር ስለአጋጠማቸው ተሰብስብው ተመካከሩ፣ የእግዚአብሔርንም ምሪት ጠየቁ።

በመጨረሻም ምንም እንኳን ባሕሉ የቆየ ቢሆንም ከክርስቲያን ጥሪና ምስክርነት ጋር የሚጋጭና የሚገረርም ስለሆነ ቦርዴ ላለግቅረብ በወሰኑት ውሳኔ ላይ ለመጽናት ተስማምተው ከዚህም የተነሣ የሚመጣውን ችግር ለመቋቋም ራሳቸው ተረዳድተው ቤቶቻቸውን ለመሥራት ወሰኑ። ሚሲዮናውያን እንኳን ሳይቀሩ በቤቶቹ ሥራ ከልብ በመሳተፍ በዚህ ለእነሱ ባልተለመደና እንግዳ በሆነ ሥራ ክርስቲያኖችን ረድተዋል።

ለብዙ ቀናት ክርስቲያኖች አዲሱን ቤት ሲሠሩ ተመልክተው ያላመኑ ጎረቤቶችና ዘመዶች ግራ የተጋቡ ቢሆንም ከልብ መሥራታቸውና ጽናታቸው ልባቸውን ነክቷል። ስለሆነም ቤቱን ሠርቶ ለመጨረስ የሚያስፈልገው የሰው ኃይል እስከተሰበሰበና ከዚያም እስከሚበልጥ ድረስ አንድ በአንድ እየመጡ ይረዱ ጀመር።

* * *

የወላይታ ቤተ ክርስቲያን እንደተመሠረተ ክርስቲያኖቹ ፍጹም ተለውጠው ከአርጌው አኗኗር ስለተለዩ አዲስ የአኗኗር መመሪያ ወጥቶ በሥራ ላይ ዋለ። መመሪያ የተዘጋጀው የወላይታ ባህልና ክርስትና ስለተጋጨና ሊሰግሙ ስላልቻሉ እንጂ በነጮች ግፊት አልነበረም። ይህ በእምነት ጸንቶ የመቆም ሥነ ሥርዓት መመሪያ አዲስ ክርስቲያኖችን ይበልጥ ብረቱ አድርጎአቸዋል።

በሌላ በኩል መመሪያው በዘመዶችና ወላጆች መካከል እንኳን ሳይቀር ብዙ ችግር (ያለመደሰትና ያለመግባባትን) አስከትሎ ነበር። አንዳንድ ያላመኑ ወዳጆች ቦርዴ ባይቀርብላቸውም ቤት ሲሠራ ለመርዳት ፈቃደኛ ሲሆኑ ሌሎች ይህንን ሐሳብ አልተቀበሉም። እነርሱ ያለቦርዴ የሚሠራ ቤት አይረባም ወይም ፀንቶ አይቆምም ብለው ያምናሉ። የጥንቱን የወላይታ ልማዶችን ካጠፉት ከቅድመ አያቶች መናፍስት ሕዝቡ ነፃ አልወጣም ነበር።

ገና ከመጀመሪያው ክርስትና በወላይታ ክርስቲያኖች ዘንድ ከውጭ እንደመጣ ሳይሆን የእነሱና የተለመደ ነገር ሆነ። ይህም ሚሲዮናውያኑ የተመኙት ነበር። ሚሲዮናውያኑ የወላይታ የአኗኗር ዘይቤ በተቻለ መጠን ተጠብቆ እንዲቆይና በወላይታ ቤተ ክርስቲያንም ከመሠረታዊው ክርስትና ውጪ የሆነው የምዕራባውያን ባሕላዊ ዘዴ እንዳይለመድ ነበር የፈለጉት።

ከዚህም የተነሣ ወላይታዎቹ ቤተ ክርስቲያኖቻቸውን የሚሠሩት በራሳቸው ቤት ቅርጽና መልክ ነበር። ምንም እንኳን በሚሲዮኑ ውስጥ የተሠራው የመጀመሪያው ቤተ ክርስቲያን እንደሌሎችም የጣቢያው ቤቶች በጭቃ ጠብ የተሠራ ቢሆንም ክርስቲያኖቹ ቤቱን እንደ ስብሰባ አዳራሽ እንጂ እንደ ቤተ ክርስቲያን አይቆጥሩትም ነበር። የወላይታ ቤት ከብ ሆኖ ከገንድና ከዛር የሚሠራ ነው። በመጀመሪያ በይ መሰል ከብ ጉድጓድ ተቆፍሮ ገድገዳ እንዲቆም ይደረጋል። ገድገዳውም ከታች አንስቶ እስከ ላይ ድረስ በሲባጐ ወይም በወፎች ይታሠራል። ቤቱ አንድ በር ብቻ ያለው ይሆንና መስኮት አይኖረውም።

የመጀመሪያዎቹ ቤተ ክርስቲያናት የተሠሩት ሚስዮናውያን ከወላይታ ለቀው ከወጡ በኋላ ሲሆን ቤቶቹ ከመኖሪያ ቤቶች ጋር ሲነፃፀሩ ሰፊና ለአየር ግንኙነትም ሲባል ብዙ በሮች ያሏቸው ነበሩ። ወላይታዎች «ዎሳ ኪታ» ግለትም «የፀሎት ቤት» ይሏቸው።

የወላይታ «ፀሎት ቤቶች» ወንበር አያስፈለጋቸውም፤ አግኞቹ ለፀሎቱ በሚሲዮን ጣቢያ ይሰበሰቡ በነበረበት ጊዜም ምንም ዓይነት መቀመጫ አይጠቀሙም ነበር። አግኞቹ ቤተ ክርስቲያን በሚገቡበት ጊዜ ቤቱ ብዙ ሰው እንዲይዝ የገባ ሁሉ ያለ መስመር በተገኘው ቦታ ዝም ብሎ መቀመጥ አለበት። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ቤቶችና ወንዶች ተለይተው ይቀመጣሉ፤ ተናጋሪውም (ሰባኪው) የመስበኪያ ሰነት የለውም።

የምዕራባዊያንን ቤተ ክርስቲያን የዝግሪ ቃና የወላይታ ክርስቲያኖች አልወደዱትም፤ ሚሲዮናውያኑ መዝሙሮቹን ተርጉመው ያቀረቡ ቢሆንም ከወላይታ የአዘግመር ስልት ጋር የግጣጣምና ለወላይታ ክርስቲያኖች ጆሮ የሚጥም የሚገባቸውና የሚያደንቁትም ሆኖ አልተገኘም። ቀስ በቀስ የወላይታ ክርስቲያኖች የራሳቸውን ስልት ግጠናቱ ጀመሩ።

የወላይታ አዘግመር ሁለቱ ድምፆች የሚደጋገሙበት ዜግ ነው፤ መሪው ሲዘምር ጉባኤው በጋራ ተቀብሎ አዘግቼን በመዘመር አጸፋውን ይመልሳል። የወላይታ ክርስቲያኖች በየትም ለመዘመር በሚቻልበት ቦታ ግለትም በሥራ ላይ ሆነው በጉዞ ላይ ሁሉ ይዘምራሉ።

ይህም ወላይታዎች የሚረዱትና ሐላባቸውንም በበቂ ሁኔታ ሊገልጹ የሚችሉበት የአዘግመር ስልት ነው። ታላቅና ዜግዎቹ የሚፈልቁት እንዲያው ከልምዳቸው፤ ለኢየሱስ ክርስቶስ ካላቸው ፍትርና ለክርስቶስ ሕይወት ካላቸው ግንዛቤ ነው። በመዘመር ተመስጦ የሚገኝ አንድ የመዝሙር መሪ ወዲያው አንድ አዲስ መዝሙር ሊያጠናቅርና ሊያስዘምር ይችላል።

በጣም ተወዳጅ ከነበሩት መዝሙሮች አንዱ «እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ነው» የሚል ነው። መሪው ወይም ዜግ አውራጅ «እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ነው» ብሎ ሲዘምር ጉባኤውም «እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ነው» ብሎ ይተባላል።

እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ሰጪ ነው (መሪ)

እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ነው (ተቀባይ)

እግዚአብሔር የሚያሸክመው ቀላል ቀንበር ነው (መሪ)

እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ነው (ተቀባይ)

እግዚአብሔር ለወንዶችም ለሴቶችም የሚሰጥ ነው

እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ነው

እግዚአብሔር ሰላምና ደስታ የሚሰጥ ነው

እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ነው

እግዚአብሔር ከሰዎች በላይ ነው

እግዚአብሔር የሕይወት ቃል ነው።

በለቅሶ በተለይም በቀብር ጊዜ የግዜመር ደግሞ «እንነሳለን» የግል ነው።

እግዚአብሔር ከመቃብር ውስጥ ሲጠራን (መሪ)

እንነሳለን (ተቀባይ)

እርሱ ለርሱ ለሆኑት ሲመጣ (መሪ)

እንነሳለን (ተቀባይ)

በፊት የሞቱትም ሁሉ ሲነሡ

እንነሳለን

እግዚአብሔር ከመቃብር ያስነሳናል

እንነሳለን

እርሱም በማንጠብቅበት ለግት ይመጣል

እንነሳለን

ከዚያም መዝሙሩ ሳይቋረጥ መሪው የመልዕክቱን አዝማች ይቀይርና ይህ(ች) ዛሬ የተለየን (ች) ወንድማችን (እህታችን)

ይነሳል (ትንሣላች)

መቃብር ይዞት (ይዟት) አይቀርም

ይነሳል (ትንሣላች)

እንደገና እናየዋለን (እናያታለን) . . .

በዚያ ዘሽታ በሌለበት ሀገር እናየዋለን . . .

በዚያ ችግር በማይታወቅበት አገር እናየዋለን . . .

በዚያ ግብር በማንጠብቅበት አገር እናየዋለን . . .

በዚያ ረሐብ በሌለበት ሀገር እናየዋለን . . .

በዚያ አዳዲስ ልብሶች ለብሰን እናየዋለን . . .

በእርግጥ እናየዋለን፤ እናየዋለን . . .

እንነሳለን

በኢየሱስ ቤት እንገናኛለን

እንነሳለን

በኢየሱስ ቤትም ለዘላለም እንኖራለን

ከፍል አራት፡- የጦርነቱ እሳት

ምዕራፍ 9. ጦርነቱ ተጀመረ

እናንተ በዚህ ሰላፍ የምትዋጉ አይደላችሁም
2 ዜና መዋዕል 20:17

ደጃዝማች አበበ ወደ እኔ ዞረው «አንተና ሚስተር አህማን ኢጣሊያኖች ናችሁ፤ እኔና ሚስተር ፎርስበርግ ግን አማርኛ ነን» ብለው ተናገሩ።

እኛ ጎሩ በሚገኝ በሚስተር ፎርስበርግ ቤት ጥሩ ምሳ ከበላን በኋላ ተቀምጦን ሳለን ነበር ደጃዝማች አበበ ይህንን ከከፊል ፈገግታ ጋር የተናገሩት። አመጣጣቸውም ለወዳጅ ጥያቄ ብቻ እንዳልሆነ ካወቅነውም በላይ ካለምንም መጠለያ ከሚሲዮኑ ጣቢያ በታች ባለው ሸለቆ ሌሊቱን ሰፍረው ያደሩ በመቶ የሚቆጠሩ የጎሩ ወታደሮችን አስታወስን። ጨዋታችን የሚጥም ይሁን እንጂ የገዥው አምስት የአንበሳና የነብር ገልገሎች ወዲያና ወዲህ እየተራረጡ ወደ እኛም በመቅረብ እግሮቻችንን እያሸተቱ ሲጫወቱ ስለ ሰጋን አእምሮአችን አላረፈም ነበር።

ጊዜው 1928 መስከረም ወር መጨረሻ ሳምንት ሲሆን ወደ ኢትዮጵያ ከመጣሁ ገና አንድ ዓመት አልሆንኝም። እኔ ዋልተር እና ግርብላ አህማን ለአዲስ ሚሲዮን ጣቢያ የሚሆን ቦታ ለመፈለግ በበትሎ የደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያን ተራሮች እያደረጉን ተጓዝን። በጋሞና በጎሩ ጣቢያዎች መካከል ያለው መንገድ የአንድ ሳምንት ጉዞ የሚጠይቅ ሲሆን ለአዲሱ ሥራችን ቦታ የፈለግነውና ለግግገኝነት ተስፋ ያደረግነው በእነዚህ ጣቢያዎች መካከል ነበር። የዝናቡ ወቅት እያበቃ ቢሆንም ወንዞች ሞልተው ይፈሳሉ፤ ከተራራው ላይም ከፏፏቱዎች ውሃ በብዛት ሲወርድ ይታያል። አረንጓዴ ምንጣፍ የሚመስለው የገጠር መሬት ግርኩን በየቦታው መቆም ነበረብን። በእነዚሁ ባረፍንባቸው ቦታዎች ሁሉ ያገኘናቸው እጅግ በጣም ብዙ ሰዎች ገና ስለ ኢየሱስ ሰምተው የግያውቁና ሳይዘገይ መስማት እንዳለባቸው ግወት ቻልን።

ከሰዶ ጎሩ ጉዞ አንድ ሳምንት ያህል የወሰደብን ሲሆን በጎሩ አንድ ዓመት ያህል ከቆዩ ከፎርስበርግ ቤተሰብ ጋር ባለፉት አራት ወይም አምስት ቀናት የሚያስደስት ቆይታና ጉብኝት አድርገናል። ነገር ግን በጨዋታችንና በወጋችን መሀል በወቅቱ ይነፍስ የነበረውን የጦርነት ወረ ግንኙነታችን አልቀረም።

በ1927 ዓ.ም. ኢጣሊያ በኢትዮጵያና በኢጣሊያ-ሶማሌ መካከል ባለው በረሃማው ግዛት የድንበር ውዝግብን ምክንያት በግድረግ ኢትዮጵያን ለመውረር ታስፈራራና ትዘጋጅ ነበር። ዋናውና ገልጽ ዓላማ ግን የኢጣሊያው አምባገነን ዱቺ ሞላሉኒ ኢትዮጵያንም ጠቅልሎ ለራሱ ሊፈጥር የሚመኘውን የምሥራቅ አፍሪካ ግዛት እውን ለግድረግ ነበር።

የሞሶሎኒን ፍላጎት ለማርካትና ቀጥተኛ ግጭትን ለማስቀረት እንግሊዝና ፈረንሳይ ከእርሱ ጋር ለወራት ድርድር ሲያደርጉ ቆይተው አልተሳካላቸውም። ከዚያን በኋላ እነዚህ መንግሥታት ኢትዮጵያን ለመርዳትም ሆነ ወረራውን ለመቃወም ባለመፈለጋቸው፣ የዓለም መንግሥታት ማህበርም (ሊግ ኦፍ ነሽንስ) ወላዋይ - ደካማና በመሞት ላይ የነበረ በመሆኑ ወረራው የማይቀር ሆነ።

ንጉሥ ኃይለ ሥላሴ ሀገራቸውን ከወረራ ለመከላከል ብቻቸውን (ያለውጭ እርዳታ) እየተዘጋጁ ነበር። ድንገት ጦርነት ሲመጣ ያልጠበቅነው ነገር ስለነበር መደንገጣችን አልቀረም። በርግጥም ጦርነቱ መጣ፣ የደጃዝማች አበበም ጦር መንቀሳቀስ ጀምሯል።

ጧት ደጃዝማች አበበ እና ጦራቸው የኢጣሊያን ወራሪዎች ለመውጋት ይንቀሳቀሳሉ። መሣሪያዎችንና ሌሎች አስፈላጊ ነገሮችን ሁሉ አዘጋጅቶ (ይዞ) የመጀመሪያውን ሌሊት ከቤት ወጥቶ በቅርብ ማደር የአማራ የዘመቻ ደንብ በመሆኑ ወታደሮቹ በዕለቱ ከሰዓት በኋላ ከቤተ መንግሥት ወጥተው ከሚሲዮኑ ጣቢያ በታች ባለው ሸለቆ ሰፍረው አደሩ። ከእነዚህ አብዛኛዎቹ ዳግመኛ ወደ ጎፋ የሚመለሱ መሆናቸው ያጠራጥራል።

ከሌሎች የሀገሪቱ ክፍለ ግዛቶችና የጦር ካምፖችም በሺህ የሚቆጠሩ ተዋጊዎች ሀገራቸውንና ንጉሠ ነገሥታቸውን ከወረራ ለመከላከል ወደ ዋና ከተማውና ወደ ጦር ግንባር በመጉረፍ ላይ ነበሩ። እጅግ በጣም አነስተኛ የጦር ትምህርት፣ ጥሪ ጀግንነትና ወኔ ብቻ ያለው የንጉሠ ነገሥቱ ሠራዊት እጅግ በጣም ዘመናዊና ሜካናይዝድ ከሆነው ከሞሶሎኒ ሠራዊት ጋር ጦርነት ሲገጥም ውጤቱን መተንበይ ሊያስቸግር ይችላል።

ሆኖም ጦርነት ወዳለንበት አካባቢ ከመድረሱ በፊት በጋሞ የሥራ ጉብኝታችንን አጠናቅቀን ወደ ሶዶ ተመለስን። በመንገዳችንም ሁሉ ሀገሪቱ ውበቷ ጠፍቶ ጨለማ መልበሷን ተመለከትን፣ የእኛና የወላይታ ቤተ ክርስቲያን የወደፊት ዕጣ ምን እንደሚሆን ገና አላወቅንም።

*

*

*

ወጣ ገባ በሆነው በሀገሪቱ የሰሜን ክፍል አንድንሠራ ዶክተር ቢንግሃም (በጊዜው የኤስ.አይ.ኤም. ኢንተርናሽናል ዳይሬክተር) ለወጣቶች ባደረጉት ጥሪ መሠረት ወደ ኢትዮጵያ መጣሁ። በሕዳር 22 ቀን አዲስ አበባ እንደገባሁ ነበር ዶክተር ላምቤ ወደሶዶ ወርጆ በሆስፒታሉ ሥራ እንድረዳ የነገሩኝ። በሰሜን የሀገሪቱ ክፍል ወረራውና ጦርነቱ የማይቀር መሆኑ ግልጽ እየሆነ ስለመጣ በዚያ ሥራ መጀመሩ የሚያዋጣ መስሎ አልታየንም። በሌላ በኩል ለሚሲዮኑ እንድሠራ በእግዚአብሔር ከመጠራቱ በፊት የእርኪቴክት (የሕንፃ ሥራ) ኢንጂነሪንግ ሙያ ማጥናት መጀመሪያ ለሆስፒታሉ ሥራ ወደደቡብ እንድሄድ ይጋበዘኛል። በተጨማሪም ዶክተር ፔርሲ ሮበርት፣ ሚሲሲ ፔርሲ እና ሉዊስ ብርግስ በሶዶ ለጀመሩት የሕክምና ሥራ ተስማሚ ሕንፃ ስለሚያስፈልጋቸው የሆስፒታሉን ሕንፃ ማጠናቀቅ አንገብጋቢ ነበር።

ከአዲስ አበባ ሶዶ መጓዝ በፈረስና በቅሎች ሁለት ሳምንት ወሰደብን። ለሆስፒታሉ የተመላላሽ ሕክምናና ሰርጂካል ክፍሎች መሥሪያ ገና መሪት

ሳንቆፈር ጥር 24 ደረሰ። ለህንፃው የሚያስፈልጉ እንደበርች፣ መስታወት ፍሬሞች፣ ምስግር ጣሪያዎች ያሉ ዕቃዎች በግመሎች ተጭነው ከአዲስ አበባ ሶዶ ለመድረስ ሦስት ሳምንት ፈጀ። ድንጋይ ጭቃና ባሕርዛፍ በአካባቢው በብዛት አለ። በበጉ ፈቃዳቸው ከሚረዱንና በሙያው ሥልጠና ከሌላቸው የወላይታ ሠራተኞችና አንድ ሕንፃዊ አናጢ ጋር ሥራውን በቀስታም ቢሆን ብዙ መግፋት ቻልን። ነገር ግን ከሦስት ወራት በኋላ ገንዘብ በማለቁ ለሕንፃዊው አናጢ የምንከፍለውን አጣን። ወዲያው ጦርነቱ የተጀመረ ቢሆንም የሆስፒታሉ ግንባታ ቀጥሎ ምንም እንኳን ሙሉ በሙሉ ባያልቅም አገልግሎት ላይ ዋለ።

1928 ዓ.ም. መስከረም መጨረሻ ላይ ኢጣሊያ ኢትዮጵያን መውረር ስትጀምር የአሜሪካንና የእንግሊዝ (ብሪታን) ኢምባሲዎች ዜጎቻቸው በአስቸኳይ ሀገሪቱን ለቀው ካልወጡ ለደህንነታቸው ኃላፊነት የሌላቸው መሆኑን አስታወቁ። ይኸው ዜና ለዋናው የሱዳን ኢንቲሪየር ሚኒስትር (ኤስ አይ ኤም) ዳይሬክተር ለዶ/ር ሮውላንድ ቢንግሃም ተላልፎላቸው አንድ ቀን ከሚሲዮኑ የጸሎት ፕሮግራም በኋላ መልሳቸው ደረሰ። መልዕክታቸውም እንደሚከተለው ነበር።

እናንተ የምትገኙት ከእንግሊዝ ንጉሥ ወይም ከአሜሪካን ፕሬዝዳንት በሚበልጥ (በእግዚአብሔር) ትዕዛዝ ሥር ነው። ማድረግ ያለባችሁን ትዕዛዝና መመሪያ ከእርሱ (ከእግዚአብሔር) ተቀብላችሁ ፈጽሙ፤ እኛም ከእናንተ ጋር ነን። በተረፈ እናቶች ከሕፃናት ጋር መመለሳቸውን እንደግፋለን።

እኛም በእግዚአብሔር ፕሪ እዚህ የመጣነው ለእነዚህ ለሚያስፈልጋቸው ሰዎች ወንጌል ለማድረስ ሲሆን አሁን ግን ይበልጥ እኛን የሚፈልጉበት ወቅት ሲመጣ ትተናቸው መሄድ ትከክል ያለመሆኑን ተማምነን በአንድ ድምፅ በኢትዮጵያ ለመቆየት ወሰንን። መቆየት አደገኛ እንደሚሆንብን ብናውቅም እግዚአብሔር ወደ ሌላ አማራጭ አልመራንም። ከዚያን በኋላም በተከታታይ ከታዩት ሁኔታዎች አንፃር የእርሱ ምሪት እንድንቆይ ሆነ።

አዲስ አበባ ሚያዝያ 27 ቀን 1928 ዓ.ም. በጠላት ተያዘች። ንጉሡም ከከፍተኛ ባለሥልጣናቸው ጋር የኢትዮጵያን ነፃነት ለማስመለስ የዓለም መንግሥታት ግህበርን ያልተሳካ እርዳታ ለመጠየቅ ሀገር ለቀው ሄዱ። ዋና ከተማይቱ ግዕዝላዊ አመራርና ቁጥጥር ስላጣች ግርግር ትርምስና ረብሻ ሞላባት፤ በጦርነቱ የተሸነፉ የኢትዮጵያ ወታደሮች ወደመንደራቸው ሲያፈገፍጉ ተስፋ ከመቁረጥ የተነሣ በመንገዳቸው እየዘረፉና እያቃጠሉ ስለሚያልፉ በመንገድ መጓዝም የማያስተማምን ሆነ።

እኔም እቃዎቼን ከታትቼና አስራ ከሶዶ ወደ ሰሜን ወደ ዋና ከተማ (አዲስ አበባ) በእንስሳ ለመጓዝ ተዘጋጅቻለሁ። ታሪኩን የየቀኑ ግስታወሻዬ ራሱ ይናገር።

ሚያዝያ 21 1928 ረቡዕ

ባለፈው ምሽት ሺፋር ሳይጠበቅ የጊዜው አስጊ ሁኔታ እስከሚያልፍ ሁላችንም ጸጥ ብለን እንድንጠብቅ የሚያሳስብ ደብዳቤ አዲስ አበባ ከሚገኘው ከክላራንስ ዳፍ ይዞ ደረሰ። በመልዕክቱ እኔ ባልጠቀስም ከሚስተር አሁግን

ጋር ለመመካከር ስለምፈልግ እርሱም በጥቂት ቀናት ውስጥ እስከሚመለስ ለመቆየት ወስኗ ነበር።

ሚያዝያ 29 ሐሙስ

በዚህን ቀን ያልታሰበ ነገር ተፈጸመ። ጧት ሁለት ሰዓት አካባቢ በርካታ የኢጣሊያ አውሮፕላኖች በገዥው ቤተ መንግሥት (መኖሪያ)፣ በከተማውና በገጠፍ በምብ እየጣሉና ማሸንጋን እየተኮሱ የገጠሩን ጸጥታና የከተማውን ትዳናዎችን በጠበጡ።

ግንቦት 1 ቅዳሜ

በዚህ ቀን ከሰዓት በኋላ ወደ ከተማው ወጣንና የመንግሥት ፖስታ ገና ያልደረሰና ቴሌፎንም የተቋረጠ መሆኑን አረጋግጥን፤ ብዙ ወሬም እየተዛመተ ነበር።

ግንቦት 3 ሰኞ

አሁንም ፖስታ አልደረሰም

ግንቦት 5- ረቡዕ

ዶ/ር ሮበርትስ እና ሚስተር ዌብ በመመለስ ላይ ያሉ መሆናቸውን የሚገልጽ መልዕክት ያለበት የሲዳሞ ፖስታ በዚህ ቀን ቀትር ላይ ደረሰን። እነሱም ማታ በአሥራ አንድ ሰዓት ሲደርሱ አዲስ አበባ በሚያዝያ 27 ቀን በጣሊያናች መወረሯን ጦሩም በጣሊያን ተሸንፎና ተበትኖ ወደ ደቡብና ምዕራብ እያፈገፈገ ዋና ከተማይቷንም የዘረፏት መሆኑን አሰሙ። ወታደሮቹ እኛንም በመንገዳቸው ሊያገኙን ይችሉ ነበር።

ግንቦት 6 ሐሙስ

ይህንን አሳዛኝ ዜና ለመንገር ሚስተር አህማን ተጠባባቂ ገዥውንና ባለሥልጣናቹን ወደ ሚስቶች ግቢ ጠራቸው። ባለሥልጣናቹ በብዛት ሆነው ወደ ግቢያችን ሲደርሱ የአካባቢው ወላይታዎች አይተው በመጠራጠርና ስለ እኛ ደህንነት በማሰብ ጦርና ጎራዴ ይዘው ከመጡ በኋላ በሚሲዮኑ ዙሪያ ያሉ ጥሻዎችን ተጠግተው ቆሙ። በአጠቃላይ የወደፊቱ ሁኔታ ጥሩ ባይመስለንም እግዚአብሔር አሁንም በዙፋኑ ያለና ዜግነታችንንም ከሰማይ በመሆኑ እናመሰግናለን። ቀጥሎ ምን ይመጣ ይሆን?

ግንቦት 7 አርብ

ውድ ወዳጆቹ የሆኑት ተም ደብርስና ከሊፍ ሚቼል በካሲ በረሃ የተገደሉ መሆኑን የሚገልጽ የሰልክ መልዕክት ከሲዳሞ ከአላን ስሚዝ ደረሰን። ሚያዝያ 20 ቀን ከሚስተር ዳፍ ወላይታ እንድንቆይ መልዕክት በተቀበልኩበት ጊዜ ሃምሳ ግድሎች ያህል ወደ ምሥራቅ ርቀው በሲዳሞ ለነበሩት ለእነዚህ ወዳጆቹ መልዕክቱን አስተላልፈላቸው ነበር። ምክንያቱም እነርሱም ወደ አዲስ አበባ ለመንቀሳቀስ እቅድ እንደነበራቸው እንዲያውም ተም ከሦስት ሳምንት በፊት እዚህ መጥቶ በነበረ ጊዜ አብረን ለመንዝ ተስማምተን ስለነበር ነው። ተም እኔና እርሱ ለመገናኘት ከወሰንንበት ቦታ ጥቂት ግድሎች ራት ብሎ የተገደለ መሆኑን ግማን አልቻልኩም። እንደተነገረው ሚያዝያ 29

በተለመደ አካላን ለተለመደ ባሕላዊ ጉዳይ ገደባቸው። (የአርሲያ ሆፕ
የአንዳንድ ጎጃ አባላት ለጋብቻ ፈቃድ ከግጥማቸው በፊት ሌላ ወንድ
ገድለው በመሰለብ ግረጋገጫ ግቅረብ አለባቸው)። አእምሮአችን ምድራዊ
በመሆኑ እነዚህን ነገሮች መረዳት አንችልም። አንድ ቀን ግን እግዚአብሔር
ይገልጥናል።

ግንቦት 8 ቅዳሜ

በአግራና ግረቆች (ሐዲያ) መካከል ጦርነቱ ቀጥሎ በዲቲ (ከሶዶ
በስተሰሜን የሁለት ሰዓት መንገድ) ደርሷል። (የኢትዮጵያ ግዕዝላዊ መንግሥት
ከወደቀ በኋላ ኢጣሊያኖች እስከሚደርሱ በየቦታው የጎሣዎች ግጭት ነበር)።
የመጀመሪያው የተሸነፉ የኢትዮጵያ ወታደሮች ቡድን በዛሬው ዕለት ከገዥው
ቤተ መንግሥት ደርሷል። እንደሚባለው ከሆነ ወታደሮቹ ከአዲስ አበባ ጀምሮ
በመንገዳቸው ሁሉ እየዘረፉና እየገደሉ መጥተዋል። አሁን ደግሞ ከአርጌ ቤተ
መንግሥት ፊት ለፊት ባለው ሜዳ ሰፍረዋል።

ግንቦት 9 እሁድ

ወታደሮቹ የመንግሥት ገንዘብ ቤት ሰብረው ገንዘብ ለመዘረፍ ቢጥሩም
ተጠባባቂ አስተዳዳሪው ይህንን እንዳያደርጉ ሦስት ሺህ ብር እንደሰጧቸው
ሲነገር ሰምተናል።

ግንቦት 10 ሰኞ

ቀን መደበኛ ሥራችንን ለግክናወንና ግታ ግታ ግን ሁላችንም በአንድ
ቤት ውስጥ ብናድር የሚሻል መሆኑን አምነን ወሰንን። ቁጥራችን ስምንት
ነበር፡- ሚስተርና ሚሲስ አህማን፣ ሚስተርና ሚሲስ ሮበርትስ፣ ሚሲስ ሉዊስ
ብርግስ፣ ጆን ትሪዌን፣ አላን ዊብ እና እኔ። የቤቱን ቀዳዳዎች ሁሉ ደፈንን፣
በሮችንና መስኮቶችንም በባሕር ዛፍ ግንዶች አጠናክርን።

ግንቦት 16 እሁድ

ጥቂት ቀናት በፀጥታ ከቆየን በኋላ ዛሬ ትንሽ ተደናገጥን። አምነው
ከተጠመቁት ውስጥ አንዱ ካዎና ቃባ ወደ እኛ መጥቶ ወታደሮች በከተማ
ወደ እርሱ ቀርበው ገንዘብ የምናስቀምጥበትን ቦታ ሲጠይቁት የገንዘብ
ግስቀመጫ ቦታ የግያውቅ መሆኑንና እንዲያውም ገንዘብ ያላቸው
አይመስለንም ብሎ እንደመለሰላቸው ነገረን። ነገር ግን ፀሐይ ከመጥለቅ ጥቂት
ጊዜ ቀደም ብሎ ሃምሳ ያህል የታጠቁ ሰዎች በግቢው በታችኛው መጨረሻ
ተሰብስበው ጨለማን የሚጠብቁ መሆኑን ለግወቅ ቻልን። ከመሸ በኋላ በሁለት
ሰዓት አካባቢ ፈጣን ተኩስና ጥይቶች ከቤታችን በላይ እያፈጩ ሲበሩ ሰግን።
መብራትም በሙሉ በአንድ ጊዜ ጠፋ።

ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ሚስተር አህማን እኔና አላን ሦስታችን ውጭ
ወጥተን ለመታኘትና የሚታይ ነገርም ካለ ለግዥት ጠይቆን ከቤቱ በኋላ በኩል
ወጥተን በግድቤቱ አጠገብ በመሆን ሰዎቹ የሚሲዮኑን ግቢ በመከበብ ላይ
መሆናቸውን አየን። የሚሲዮኑ ግቢ የታጠረው በተላሉ ሊቃጠል በሚችልና
የሕፃንን ጉልበት እንኳን ሊቋቋም በግይቸል አንድ ሚትር ያህል ከፍታ ባለው
የበቆሎ አገዳ ነበር። ግቢውን ፈጽመው ሲከቡና ደጋግመው በጠመንጃቸው
ሲተኩሱም ተመለከትን፣ ከአንድ ሰዓት ያህል በኋላ ግን ሁሉንም ትተው

ሄዱ። ወደ ገቢው ለምን እንዳልገቡና ያሰቡትን እንዳልፈጸሙ የምናውቅበት መንገድ አልነበረንም። ቀደም ሲል ድምፃቸውን እንደሰማነው ከሆነ ግን ምን ግድረግ እንዳሰላቸው በመከላቸው ክርክር ነበር። እኛ ግን እግዚአብሔር ከእኛ ጋር መኖሩ ይታወቅን ነበር። እርሱ እኛን ለማዳን ሲል ምናልባት በእነርሱ ልብ ፍርሃትን ጥልቀት ወይም ሌላ ነገር አድርጎ ይሆናል።

ግንቦት 20 ሐሙስ

የምንኖረው ከቀን ወደ ቀን ነው። ዛሬ ግለዳ አንድ የእርመን ነጋዴ በተረበሽ መንፈስ ከከተማ መጥቶ ሶዶ ያሉ ወታደሮች የውጭ ዜጎችን ሁሉ ገድለው ንብረታቸውን ለመዝረፍ እያደሙ መሆኑን ነገረን። ከሰዓት በኋላ ወልደና ተሸደ ከጋሞ ደርሰው እዚያ ያሉት ወገኖችም ያላቸውን ሁሉ መዘረፋቸውን በሕይወታቸው ላይ ግን ምንም አደጋ እንዳልደረሰ አላወቁን። ትንሽ የፈራን ብንሆንም እግዚአብሔር በቃሉ እስካሁንም ሆነ ወደፊት ታማኝ ስለሆነ በእርሱ እምነታችን የጠነከረ ነበር። የሚመጡት ቀናትና ጊዜያት ምንም መልክ ቢይዙ እግዚአብሔር ታማኝ አድርጎ እንዲያቆየን ፀሎታችን ነበር።

ግንቦት 21-ዓርብ

ይህ ወርሃዊ የፀሎት ቀን ነበር። ሚስተር አህማንና ሚስተር ሮበርትስ ከሲዳሞ አላን ስሚዝን ከጨንቻ ደግሞ ሐርልድ ስትሪትን በስልክ ለማነጋገርና ከባለሥልጣናት ጋር ለመመካከር በፖስት ሰዓት ወደ ከተማ ወረዱ። ሌሎቻችን ተሰብስበን አስደናቂ የፀሎት ጊዜ አሳለፍን። ወደ ከተማ የሄዱትም ሚስተር ስሚዝንም ሆነ ስትሪትን ሳያገኙና ሳያነጋግሩ ተጠባባቂ አስተዳዳሪው ግን የፖሊስ ጥበቃ ለመመደብ ቃል ገብተውላቸው በሰዓት ሰዓት ተኩል ላይ ተመለሱ። በስምንት ሰዓት ለከሰዓት ፀሎት ገብተን በመንፈስ እጅግ ተባረከን። ሚስተር አህማን ከ2ኛ ዜና መዋዕል ምዕራፍ 20 አነበበልን። በጥዋቱ ፕሮግራማችን ጆን ትራቂን ያነበበልን ከዚህ ምዕራፍ ቢሆንም ሚስተር አህማን ይህንን አላወቀም ነበር። ይህ አጋጣሚ ለኢየሱስና «እናንተ በዚህ ሰልፍ የምትዋጉ አይደላችሁም . . . ዝም ብላችሁ ቁሙ» ተብሎ የተሰጠውን መመሪያ ለእኛም አረጋገጠልን።

ግንቦት 22 ቅዳሜ

በጋሞ ያሉ ወገኖቻችን ሁኔታ በጣም ሰላሳበን እነርሱን ወደ እኛ ለማምጣት በቅሎችና ተሸካሚዎችን ፈልገን አልተሳካልንም። ስምብ ባይወረውርም አንድ የጦር አውሮፕላን ዛሬ በከተማውና በጣቢያችን ላይ ሲበር በውጪው ዓለም ትዝታ ተዋጥን። ቤተሰቤም የላከሁላቸው ደብዳቤዎች ሁሉ በአሁኑ ጊዜ ሊደርሳቸው ስለሚችል እግዚአብሔር እንዲያበረታቸውና ከእኔ ጋር እንዳለ እንዲያረጋግጥላቸው እጸልያለሁ።

ግንቦት 30 እሁድ

ከጦር ሚዳ የሚመለሱ ወታደሮች በቡድን እየሆኑ ጣቢያውን በሚያጽርጠው መንገድ አለቱ። ከእነዚህም አንዳንዶቹ ወዳጅነትን የሚያሳዩ ሲሆን ሌሎቹ ደግሞ አይደሉም።

እነርሱም እየጮኑ፣ እየዛቱና ጠመንጃቸውንም ወደ እኛ እየደገኑ ሲያስፈራሩ እኔ በቤቱ ፊተኛው በር ቆሜ ነበር። እግዚአብሔር እጃቸውን ይዞ ይሆናል ምንም አልቀረብንም።

ሰኔ 6 ቅዳሜ

ለመገኘታ ወደየቤታችን (ሌሊቱን ለግሳለፍ) ገባን።

ሰኔ 8 ሰኞ

ዛሬ ብዙ ያለመረጋጋት አለ። የአገሬው ሰዎች መጥተው ወታደሮች ሊዘርፉን የሚመጡ መሆኑን ነገሩን። ወታደሮቹ በሀገረ ገዥው ላይ አምጸው የውጭ ሀገር ሰዎችንና የሀገር ውስጥ ገቢ መሥሪያ ቤትን ለመዝረፍ እንዳይከለክሉ ይጠይቃሉ። ወላይታዎቹ ይህንን በመፍራት መጥተው ነገሩን። እግዚአብሔር ከዚህ በፊት ጠብቆናል፤ አሁንም ሊጠብቀን ይችላል። ጆርጅ የተባለ የገሪክ ነጋዴ እኔ ለመሄድ ከወሰንኩበት አንድ ሳምንት ቀድሞ ከሶዶ አዲስ አበባ ሲሄድ ሲልጤ አካባቢ መገደሉን ዛሬ ሰማን። አቤቱ እግዚአብሔር ለባሪያህ (ለእኔ) ደግ፣ አፍቃሪና ታማኝ ሆኑለታልና እኔም ታማኝ እንድሆንልህ እርሳኝ። የነርሶች መኖሪያ ቤት የውስጥ ግድግዳዎችን ሥሰራ ዋለኩ።

ሰኔ 12 አርብ

ተጨማሪ እና ብዙ ወታደሮች በቡድን እየሆኑ የሚሲዮኑን ጣቢያ አቋርጠው አለቱ። ወደ ጣቢያችን እስከሚደርሱ ድረስ እየዘረፉና እየገደሉ ከመጡ በኋላ ጣቢያችንን በስነ ሥርዓት አቋርጠው አለፍ እንዳሉ ወዲያው ዝርፊያቸውን ቀጠሉ። የእርሱ ጦር ስለሚጠብቀንና እርሱ ከኛ ጋር መኖሩ በግልጽ ስለሚታወቅን እግዚአብሔርን እናመሰግናለን። . . . የነርሶችን ቤት ልስን ብቻ ሲቀር-አጠናቀቅን።

ሰኔ 13 ቅዳሜ

ፎርሰበርግና ባለቤቱ ከስድስት ቀን ተኩል ጉዞ በኋላ ከጎፋ ዛሬ ገቡ። ሚሊስ ፎርሰበርግ የትርፍ አንጀት ቀዶ ጥገና ሊደረግላት ነው። ልትወልድም ደርሳለች። የተደረገላት ቀዶ ጥገና በዶ/ር ሮበርትስ በመልካም ሁኔታ የተከናወነ ከመሆኑም በላይ በዚሁ በአዲሱ ሕንፃ ውስጥ ባለው ክፍል ከተካሄዱት ውስጥ የመጀመሪያው ዋና ቀዶ ጥገና ነበር።

ሰኔ 21 እሁድ

እኛ ዕለቱን በሰላም ያሳለፍን ቢሆንም በአቅራቢያ ያሉ ወላይታዎች ከግረቶች ጋር ለመዋጋት አሥራ አምስት እና ሃያ እየሆኑ በቀትር አካባቢ ሄደዋል። ትናንት ገዥው ጦር መወርወር የሚችል ሁሉ ወደ ጦርነቱ እንዲሄድ ያልሄደ ግን በገበያ መሐል በስቅላት እንዲቀጣ አዋጅ አውጥተዋል።

ሰኔ 27 ቅዳሜ

በዚህ ቀን «በባልዲ» ሲያፈስ ስለዋለ ከዚህ ይልቅ በሀገራችን ይሻለን ነበር። እኔና አላን ዌብ ከጋሞ የሚመጡትን ስትሪትንና አብረውት የሚመጡትን ለመቀበል በእንስሶቻችን ተቀምጦን ብንወጣም ልናገኛቸው አልቻልንም። ከሰዓት በኋላ ግን በጣም ደከመውና ልብሶቻቸውም በዝናብ በስብሰው ደረሱ።

ሰኔ 28 እሁድ

ግል ፎርሰበርግ ዛሬ ግታ ከ2ኛ ዜና ምዕራፍ 20 ሰበከለን። ይህ ምዕራፍ እንግዲህ በያንዳንዱ ተናጋሪ አስቀድሞ መሰበኩ ላይታወቅ ወደ አእምሮአችን እንዲመጣ ሲደረግ ይህ ሦስተኛ ጊዜ ነው።

ሐምሌ 1 ረቡዕ

ፎብ ጎርፎውን አምት በሚያሳዝን ሁኔታ በአልጋ ላይ ተኝቶ ያቃስታል። ዛሬ ጧት እርሱ ጥርሱን ሲቦርሽ የተጠቀመበትን ውሃ በቤቱ የሚያገለግለው ልጅ ሊደፋ ከወሰደ በኋላ የእንግሊዝ ጪው መስሎት ጠጣው። ልጁ መጠጣቱን ሲክድ ከቆየ በኋላ የተወሰነ መጠን መዋጡን አመነ።

ሐምሌ 4 - ቅዳሜ

የጭቃ ጡብ ገምብ (ገድግዳ) ዛሬ ጧት አጠናቀቅን። ቀኑን ሙሉ በሀሰፒታሉ ሥራ ስለ ዋልሁ ግታ በጣም ደክሞኛል። ከሚያዝያ 21 ቀን ጀምሮ ከአሥር ሳምንታት በላይ ፖስታ ስላልደረሰን ብቸኝነትም ተሰምቶኛል።

ሐምሌ 20 ሰኞ

ሚስተር አህማንና ሚስተር ሮበርትስ ገዢውን ለማግኘት በሄዱ ጊዜ ገዥው ልብሶቻችንና ዕቃዎቻችንን የምንሸጥበትን ምክንያት ጠየቋቸው። ምግባችንና ገንዘባችን ያላቀብን መሆኑ ሲነገራቸው ይህንን ስላላወቁ በጣም እንዳዘኑልንና ተቂት ነገር የሚልኩልን መሆኑን ገለጻላቸው። በ11:30 ሰዓት ከመንጋቸው ተመርጦ የተላከልንን አንድ ትልቅ ቅልብ በረ እየነዱ አሸከሮቻቸው ወደ ሚሲየኑ ጣቢያ ደረሱ።

ነሐሴ 4 ሰኞ

ለአሥራ አምስት ሳምንታት ከውጭው ዓለም ተላይተን ከቆየን በኋላ ለመጀመሪያ ጊዜ ዛሬ ጧት ስለ አዲስ አበባ ዜና ይዘው ሁለት ፖስተኞች ከጂማ መጡ።

ጥቅምት 17 ግክለኛ

ከሲዳሞ ሸሽተው የመጡ ብዙ የአግራ ወታደሮች ምንም ሳይረብሹ (ሳይተናኩሉ) በአካባቢው በወላይታ ጎጆች ውስጥ ይኖራሉ። በአቅራቢያው ያሉ የወላይታ ሽግግሌዎች ወደ ሚስተር አህማን መጥተው የፈሯቸው በመሆኑ ከዝርፈያው ለማምለጥ ከእኛም ጭምር ወደ ደቡብ አራትና አምስት ሰዓት ጉዞ ፊት ለፊት ወደሚታየው ወደ ሁምቦ ተራራ እንሸሽ አሉን። እኛ ግን ጌታ ቤተለያዩ ጊዜያት ከ2ኛ ዜና መዋዕል ምዕራፍ 20 ግረጋገጫ የሰጠን ስለሆነ ለቀን እንድንሄድ ከእርሱ ሌላ መልዕክት እስከምናገኝ ድረስ እዚሁ የምንቀመጥ መሆናችንን በስብሰባ ወሰንን።

ሕዳር 14 ግክለኛ

ሚስተር አህማን፣ ሚስተር ሮበርትስ እና እኔ ነጋዴዎች ወደ ጂማ ሳይሄዱ ቀለባችንን ለመግዛት ወደ ከተማ ሄድን። ነጋዴዎቹ ስለ ፈሩና ስለ ደነገጡ ለመሄድ አስበዋል፤ መንገዱን ግን ፈርተውታል።

ሕዳር 18 ዓርብ

ዛሬ የወርሃዊ ፀሎታችን ቀን ነው። በግሪኩ ነጋዴ መጋዘን ያለው ዱቄትና ስኳር እንዲሸጥልን ፈቃድ የደረሳቸው መሆኑን ከከተማ ነጋዴዎች አንዱ ነገረን። እነዚህን የምግብ ዕቃዎችን ስለምናገኝበት ሁኔታ እርግጠኛ ባንሆንም የፀሎታችን መልስ በመሆኑ በጣም ተደስተናል።

በመጨረሻ ዱቄቱ ከተገኘ በኋላ ነቀዝና ትል የሞላበት ሆኖ ተገኘ። ዱቄቱ የግሪኩ ነጋዴ ለሣሙና ማምረቻ የሚጠቀምበት ደረጃውም በጣም ዝቅተኛ የሆነ ነበር። ከዚያም ሌላ ከአንድ ዓመት በላይ በቀዝቃዛ ክፍል የተከማቸ በመሆኑ የሻገተና ጣዕም የሌለው ነበር። መጥፎ ሽታውን ለመቀየር ስንል ዱቄቱን ከቆሻሻው ከለየን በኋላ በሰሌን አድርገን ፀሐይ ላይ አሰጣነው (አስመታነው)።

የየዕለት ማስታወሻዬ ሌላም ብዙ አለው። ለወጣት ሚሲዮናዊው (ለእኔ) የእግዚአብሔርን ጥበቃና ፍቅር የሚገልፁ ድንቅ አጋጣሚዎችና በጣም የሚያስደስቱ ልምዶች ተመዝግበውበታል። እነርሱም በመከራ፣ በአደጋና በሞት መካከል ክርስቲያን እንደት መመላለስ እንዳለበት ለወላይታ አማኞች እግዚአብሔር ምሳሌ ለማሳየት የመረጣቸው መንገዶች ናቸው። እግዚአብሔር እነዚህን የስጋትና የችግር ወራትንና የሁለቱ ወንድሞቻችን አሳዛኝ ሞት በቅርቡ ለሚደርሰው ሁኔታ የወላይታ ክርቲያኖችን ለማዘጋጀት የተጠቀመበት መሆኑ አያጠራጥርም።

የቀሩትም የዓመቱ ቀናት የእግዚአብሔርን የመጠበቅ ኃይሉን በሚመሰክር ስጋት፣ በሚያስፈራ ወሬና ግሩም በሆኑ ልምዶች የተሞሉ ነበሩ። የበጋ ወቅት ሲደርስ የኢጣሊያ ሠራዊት ለመገስገስ በመቻሉ በዓመቱ መጨረሻ አካባቢ ወደ ሶዶ ከተማ ቀረበ። በከተማውና በአካባቢው የተካሄደው የተደጋገመ የጥምብ ድብደባ፣ የመትረየስ ተኩስና የእጅ-ስጡ ወረቀት ብተና የሕዝቡንና የገዢውን ሞራል ሰበረ።

ምግባችን ጨርሶ ካለቀ ብዙ ጊዜ ሆኗል። በተለመደው አሠራር እነዚህ ምግቦቻችን ከአዲስ አበባ ከተገዙ በኋላ በዓመት ሁለት ጊዜ ከዝናብ ወራት በፊትና በኋላ በአህያዎች ወይም በበትሎች ተጭነው ይላኩልን ነበር። የግማሽ ዓመት ቀለባችንን መንግሥት ከመውደቁና ፀጥታ ከመበላሸቱ በፊት ስላላገኘን ከአካባቢው በምናገኘው መቆየት ዝረብን። በመጨረሻ በመጣልን ፖስታ አማካይነት በቂ የአትክልት ዘር ያገኘን ሲሆን ይህንን ለመትከል (ለመዘራት) በደረቅ ወራት ባይቻልም እግዚአብሔር ግን ያለ ጊዜው ዝናብ ሰጠን። ገዢውም ብዙ ጊዜ የተቀለቡ በረዎችን ስለላኩልን ለብዙ ቀናት የምንበላውንና ለሌሎችም አካፍለን ለመስጠት በቂ ሥጋ አገኘን። (ማቀዝቀዣ ስለሌለ ብዙ ግቆየትም አይቻልም ነበር)። አማኝ ወላይታዎችም እምብዛም ለራሳቸው ካልበቃ ቀለባቸው እያካረሉ ይረዱን ነበር።

በመጨረሻም ጥር 11 ቀን 1929 ዓ.ም. ኢጣሊያኖች ሶዶ በመግባት ከተማውንና አካባቢውን ያዙ። ከዚህም የተነሣ በአስጊ ሁኔታዎች መከበባችንና በሌሎች እጅ መጥፎ ነገር ይደርስብናል ብለን መፍራታችን አበቃ። ኢጣሊያኖችም ለእኛ ምግብ በመስጠትና ብዙ የማንቆይ መሆናችን ባረጋገጥንበት ጊዜ አንዳንድ ነገሮችን ስንሸጥ በመግዛት ከእኛ ጋር ጥሩ ወዳጅነት መሠረቱ።

ምዕራፍ 10. ቶሮ

እንጀራህን በውሃ ፊት ላይ ጣለው፥
ከብዙ ቀን በኋላ ታገኘዋለህና።

መከብብ 11:1

ኡኡኡኡ . . . ! ጩኸት! ሁካታ! ጫጫታ! ፍንዳታ! በሚሲዮኑ ግቢ በታችኛው መጨረሻ ካለው የሆስፒታሉ ሕንፃ ሆኜ ዞር በማለት ወደ ቤቴ ስመለከት ከአጠገቡ ሣርና እንጨት ሲበር ተመለከትኩና የሥራ መሣሪያዎቼን ጥዬ ወደዚያ ሮጥሁ። ለማድቤትነት የምገለገልባት ትንሽ የሣር ጎጆዬ ጧት ለሥራ ሲወጣ አንድ በር ብቻ ነበራት። አሁን ግን ሁለት ሆኖ አገኘሁት።

ቶሮ በላሜራ ብረት በተሸፈኑ ሦስት ድንጋዮች በተሠራ ምድጃ ማብሰያውን (ፕሬዝር ኩከር) ጥዶ ምሳዩን ያዘጋጅ ነበር። ማብሰያው ሳይበርድ የላይኛውንና የታችኛውን ክፍል አጥብቆ የሚደዘውን የብረት ቀበቶ ሲፈታ በጣም እንዲጠነቀቅ ተደጋግሞ የተነገረውን ምክር ረስቶ ነበር። ቀበቶው በከፊል ላልቶ ስለነበረ ማብሰያው ፈንድቶ የቶሮን ፊትና ራስ ለጥቂት በመላት ወደ ጣሪያ ወጣ። ቶሮ በፍጥነት መውጣት እንዲችል ዋናው በር ስለራቀበት የራሱን ሌላ በር አበጀ። በኋላም በጣም እየፈራ ብቅ አለ።

ፍርሃቱን ካስወገደ በኋላ «ጎዶ (ጌታዬ) አይገባኝም» አለ።

«ቶሮ! እንዲገባህም አያስፈልግም፥ የነገርኩህን መከተልና መፈጸም እንጂ! የዚህ ማብሰያ ጠባይና አሠራር በጣም ከባድ ወይም ውስብስብ ስላይደለ ቢገባህም ባይገባህም ጥቂትና ቀላል የአሠራር መንገዶችን ማወቅና መከተል አለብህ፥ ያለበለዚያ ትጎዳለህ፥ ነገሩ አይግባህ፥ ዝም ብለህ የታዘዝከውን ፈጽም፥ በቃ» አልኩት።

*

*

*

ቶሮ ወንጌል የሰማው ገና ጽጅ በነበረ ጊዜ ሲሆን በወጣትነት ዕድሜው ለተለያዩ ሚሲዮናውያን ሠርቷል። ከልብ ጌታን መውደዱ የማያጠራጥር ቢሆንም በራሳቸውም ሆነ በሌሎች ችግር ራሳቸውን የመከተት ዝንባሌ ካላቸው ሰዎች አንዱ ነበር። ቆንጆና ደስ የምትል የወላይታ ልጃገረድ ሲያገባ የማረፍና መረጋጋት ተስፋ ያለው መስሎን ነበር።

ነገር ግን ሁለተኛ ሚስት ሲያገባ ከጌታ በስተቀር ሁላችንም ተውነው። ከዚህ ጋብቻ በኋላ ብዙም ሳይቆይ ቤቱ በእሳት ተያይዞ ከሰው በስተቀር ከሀብቱና ንብረቱ ጋር ድብን ብሎ ተቃጠለ። ይህና በተከታታይም የደረሱ ችግሮች ቶሮ ዝቅ እንዲልና ከልብ ንስሐ ገብቶ ሁለተኛ ሚስቱን እንዲተዋት አደረጉት። አሁን ለብዙ ዓመታት ከኛ ጋር በመስማማት ቆይቷል።

በምስክርነት ቀናኢ፡ ሚስተር አህማን በሳምንት አራት ጊዜ በሚያስተምርበት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ክፍል በመገኘትም ታማኝ ሆነ።

ቶሮ የወጥቤት ሠራተኛ ነበር። እርሱን የወጥ ቤት ሠራተኛ ብሎ መጥራት አግባብ ባይሆንም፣ ከእኔ ይልቅ እርሱ ለስያሚው ይቀርባል። በየካቲት 1929 አንድ ቀን ማታ ምግብ ተበልቶ ካበቃና ሰሃኖች ታጥበው ቦታቸውን ከያዙ በኋላ ቶሮ እንደተለመደው ወደ ቤቱ ከመሄዱ በፊት ለነበረው የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትና ለፀሎት መጣ። ፀሎቱ ከበቃ በኋላ በእሳት ማንደጃ አጠገብ ባለው በርጩማ ላይ ተቀምጦ ቆየ። ፊቱ ተረብሷል፣ ጠቁርአል። ደጋግሞ ወደላይ ተመለከተ፣ ከዚያም ተቆላልፈው ወደፊት የተዘረጉ እጆቹን ለመመልከት አንገቱን ደፋ አደረገ።

እንደሱ ያለ ወዳጅ በልቡ የያዘውን ቶሎ እንዲነግረን ማቻላል እንደሌለብን ከረዥም ጊዜ ጀምሮ እናውቅ ነበር። ሲዘጋጅ ራሱ መናገር ይጀምራልና። በመጨረሻም ቶሮ ወደ ላይ እየተመለከተ ከሙሉ ጽናት ጋር «ጌታይ፣ ከሥራዬ ቢያሰናብቱኝ እወዳለሁ» አለ።

ከዚህ ጥያቄ የበለጠ ያስደነቀኝ ነገር አልነበረም። ሚሲዮናውያንና አማኞች እንደምናውቀው ኢጣሊያኖች ላልተወሰነና ለረዥም ጊዜ ችላ ስለማይሉን ውሎ አድሮ ከሀገር እንድንወጣ መገደዳችን አይቀርም። እነርሱ በሚያስተዳድሯቸው ሌሎች የአፍሪካ ሀገሮች ያደረጉት ይህንን ነው። በኢትዮጵያ ይህንን የማያደርጉ መሆናቸውን የሚገልጽ ማስረጃ ከአሁን ድርጊታቸው አልተገኘም፣ ቢገኝም በጣም ጥቂት ነበር። የኢጣሊያን ጦር ሶዶ በገባበት ቀን ወታደሮቹ የሚሲዮኑን ሆስፒታል ሲይዙ በመጀመሪያው እሁድ ቄሱ በሆስፒታሉ ፊት ለፊት ባለው ግልጽ አደባባይ የቅዳሴ ሥነ ሥርዓት (የካቶሊክ) አካሂዶ ነበር።

ስለዚህ ከቶሮ ጋር ተከራክርኩ። «በአሁኑ ጊዜ ከሥራ ለመሰናበት ለምን ጠየቅህ ቶሮ? ውሎ አድሮ የእኔ መሄድና የአንተ ሥራ ማጣት የማይቀር ቢሆንም አንተ ግን አሁን ከላቀቅህ እኔ ደግሞ በጣም እችገራለሁ። በሆስፒታሉ ውስጥ በሥራ ስውል ቤቴን በመጠበቅና ምግብ በማዘጋጀት የሚያገለግለኝ ሰው የለኝም።»

«አዎን ጌታይ፣ የሚሉት ሁሉ እውነት ነው። ምናልባት እናንተ ሚሲዮናውያን አንድ ቀን ወላይታን ለቃችሁ ትሄዱ ይሆናል። ከዚህ የተነሣ ነው እኔም ኮይሻ ወደሚገኝ ቤቴ መመለስ እንዳለብኝ የተሰማኝ» አለ ቶሮ። (ኮይሻ ከሶዶ በስተምዕራብ የሚታየውን የተራራ ሰንሰለት አልፎ የሚገኝ ሥፍራ ነው።)

«እሱ ከዚህ ጋር ምን ግንኙነት አለው ቶሮ? እንደምትለው ይህ ለቅቀን የምንወጣበት ጊዜ ሩቅ አይደለም፣ ታዲያ ወደ ቤትህ ከምትመለስ እስከዚያ ለምን ከእኔ ጋር አትቆይም?» ብዬ ጠየቅሁት።

«ጌታይ፣ እርስዎ እስከሚሄዱ ቆይቼ ብመለስ የእኔ ወገኖች ለገንዘብ ሲል ለነጮች ሲሠራ ቆየ፣ አሁን እነሱ ሲሄዱ ወደ እኛ መጣ ይሉኛል። ከዚህም የተነሣ ብመሰክርላቸውና ወንጌል ብስብክላቸው አይሰሙኝም። ነገር ግን አሁን ሥራዬንና ደመወዜን ትቼ ብሄድ እንደዚያ ሌሎች ስለማይችሉ ብስብክላቸው የማይሰሙበት ምክንያት የላቸውም። እንደሚያቁት በዚያ አካባቢ የሚያምኑ

ሰዎች የሉም። ከብዙ ቀናት ጀምሮ እስካሁን እግዚአብሔር ስለዚህ ሲናገረኝ ስለቆየሁ መሄድ አለብኝ።»

ፊቱን ስመለከተው የሚናገረው እውነት እንደሆነ አየሁት።

«ቶሮ፣ ይህንን አስበህበታል? አላረስክም፣ በጎተራ አልከተትክም፣ ያስቀመጥከው ገንዘብ የለህም፣ አዝመራው እስከሚደርስ ራስህንና ቤተሰብህን የምታቆይበት ቀለብ የለህም።»

«ይህ የሚሉት ሁሉ እውነት ነው ጌታዬ፣ ነገር ግን እግዚአብሔር ያዘጋጅልኛል። እግዚአብሔር የራሱ የሆኑትን እንደማይተው ከቃሉ ሁልጊዜ ያነሱልኝ አልነበረም? እርስዎስ ራስዎ ከቤተሰብዎና ዘመዶችዎ ርቀው እዚሁ በሰው ሀገር ሲኖሩ የሚያስፈልግዎትን ሁሉ እግዚአብሔር እንዳቀረበልዎት መስክረውልኝ አልነበረም?»

«አዎን! ያንን መካድ አይቻልም፣ እግዚአብሔር ላንተ ሁሉን ያዘጋጅልሃል፣ ብቻ ከመሄድህ በፊት ብንጸልይ» አልኩት።

ራሶቻችንን ዝቅ አደረግን፣ ቶሮ እግዚአብሔር ያዘዘውን ማድረግ እንዲችል የሚያስፈልጉትን ነገሮች እግዚአብሔር እንዲሰጠው በሕፃን ዓይነት እምነት በመጠየቅ አስቀድሞ ጸለየ፣ እግዚአብሔር ጸሎቱን ስለሰማለትም አመሰግን።

እርሱ እንዳበቃ እኔ ቀጥሎ ስለ እርሱና ስለ እግዚአብሔር ርዳታ ጸለይሁ። ጊዜው የበጋ ወራት አጋማሽ በመሆኑ እስከሚቀጥለው አዝመራ ድረስ ቤተሰቡን የሚያቆይበት እህል ቶሮ እንደሌለው እኔ አውቅ ነበር። ለእኔ ለሚሠራው የምከፍለው ትንሽ ስለሆነ የሚተርፈው እንደሌለ አውቃለሁ።

በጸሎት ላይ እያለሁ በሚቀጥለው ክፍል በዕቃ ማስቀመጫ ላይ ያለች የጨርቅ ከረጢት ወደ አእምሮቼ መጣች። በዚያች ከረጢት ውስጥ አምስት ክብና የሚያንጸባርቁ የኢትዮጵያ ብሮች እንዳሉ አውቃለሁ። ጸሎቴን እንደቀጠልሁ እግዚአብሔር የቶሮን ጸሎት በእኔ ገንዘብ ሊመልስ እንደሆነ ገባኝ። ያለኝ ገንዘብ ይህ ብቻ መሆኑን ለጌታ እየገለጽሁ ደጋግሜ ጸለይሁ። ገንዘብም ሆነ ሌላ አስፈላጊ ነገር ሁሉ ከአዲስ አበባ የምናገኝበት መንገድ በወረራውና በከበባው የተነሣ ተዘግቶ እስካሁን ያልተከፈተ በመሆኑ ላልተወሰነ ጊዜ ሊናረኝ የሚችል ይኸው ብቻ ነበር። ይህም ቢሆን የተገኘው ዕቃ ተሸጦ ነበር።

ሆኖም እግዚአብሔር ለቶሮ የሚያስፈልገውን ለማግኘት የመረጠው መንገድ ገንዘቤን ለቶሮ እንድሰጥ መሆኑን አጥብቆ ስላሳሰበኝ ያራዘምኩት ጸሎቴን አጠናቀቅሁ።

ተነስቼ በእግራ ከቆምኩ በኋላ ወደሚቀጥለው ክፍል ገብቼ ያችን ትንሽ ነጭ ቦርሣዬን ይገር ተመለስሁና ቶሮ ፊት ቆምኩ። በተዘረጉ ሁለት እጆቼ እነዚያን አምስት ብሮች አራገፍኩ። ቶሮም ትላልቅና ጥቂቁር ዓይኖቼን አውጥቶ «ጌታዬ ይህንን ማድረግ አይችሉም፣ ያለዎት ገንዘብ ይህ ብቻ መሆኑን አውቃለሁ፣ እርስዎም እንደእኔ ያስፈልግዎታል» ብሎ ጮኸ።

«ቶሮ፣ እግዚአብሔር ፍላጎትህን እንዲያግኝልኝ በምጸልይበት ጊዜ ይህንን ገንዘብ ላንተ በመስጠት እንደሚያግኝላልህ ተናግሮኛልና ውሰደው። እርሱ

በሆነው መንገድ ለአኔም የሚያስፈልጉኝ ነገሮችን እንደሚያሟላላኝ እናውቃለን።»

ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ተር በጣም ልቡ እየተነካና እያመሰገነ በበር ውጪ ወጥቶ ጨለማው ውስጥ ገባ። በሚቀጥለው ቀን ጧት ፀሐይ ሳትወጣ ከሚሰቱና ከሕፃን ልጁ ጋር ወደ ገጠር ወደ ትውልድ መንደሩና ዘመዶቹ ተጓዘ።

ከዚያን በኋላ ሶዶን እስከለቀቀን ጊዜ ድረስ ከተር ጋር ሁለት ጊዜ ብቻ ተገናኝተናል። በሚሲዮን ጣቢያ የነበረውን ሥራ ለቀ በመሄድ በዚያ ላሉ ሕዝቦች ለመመስከር መወሰኑ ትክክለኛ እርምጃ እንደሆነ የገባን ከረዥም ጊዜ በኋላ ነበር። በሄደ በጥቂት ሳምንት ውስጥ እግዚአብሔር ለአካባቢው ሕዝቦችና ለዘመዶቹ በቃሉ ይናገራቸውና ይለውጣቸው ጀመረ።

ተር በመጀመሪያ በትውልድ አካባቢው ከመስከረላቸውና ከለወጣቸው ሰዎች መካከል አንዱ ካዎና¹ ገበቶ ነው። ተር የመስከረሉት አንድ ጊዜ ሲሆን ገበቶ ግን ትክክለኛነቱን ተጠራጥሮ ነበር።

ወላይታዎች ወደጠንቋዮች በሚሄዱበት ጊዜ ጉዳያቸው የሚያልቅላቸው በመመላለስ እንጂ በአንድ አልነበረም። ስለዚህ ገበቶ ከጠንቋዮች ጋር አስቀድሞ ይገናኝ ስለነበረ ይህን አስደናቂ ቃል ከተር በሰማ ጊዜ ከጠንቋዮች ጥበብ የተሻለ መሆኑን አይቶ ወደደው።

ተርም ጥያቄውን ሲመልስለት «ምግብ የምንበላው ሁል ቀን ነው ወደስ እንዳንድ ቀን?» ብሎ ጠየቀው።

ገበቶ «የምንበላው ሁልቀን ነው» ብሎ መለሰ።

«ስለዚህ አንተም ሁልጊዜ (በማንኛውም ጊዜ) የምሰጥህን የእግዚአብሔር ቃል ለመቀበል ወደ እኔ መምጣት ትችላለህ» አለው።

ገበቶ የወንጌሉን መልዕክት በመጀመሪያ የሰማው ዓርብ ሲሆን በሰማውና ቃሉ ለተር ባለው ትርጉም በመነካቱ በሚቀጥለው እሁድ አሥር ሌሎች ሰዎችን ይዞ መጣ። የመዳንን መልዕክት እንዲሰሙ ሰዎችን በመያዝ ይመላለስና ያለውን ትርፍ ጊዜ ሁሉ ከተር ጋር ያሳልፍ ነበር። የገበቶ ልብ እንደበጋ አቧራ የተጠማ ይመስላል። ወዲያውም ይህ መልዕክት እሱ ሲፈልገው የነበረ በመሆኑ ከልቡ በግማን በሁለት እጆቹ ኢየሱስ ክርስቶስን አቅሮ ተቀበለ። ከአሥራ ሁለት ሳምንታት በኋላም ተጠመቀ።

ገበቶ ባመነ በምስተኛው ወር መጠመቱን የቤተ ክርስቲያን መሪ አቶ ብሩ ሲሰማ ተጠራጥሮ ነበር።

«እንዴት ተሉ ልትጠመቅ ቻልክ? እኛ ሁልጊዜ ለጥምቀት የታሰቡ ሰዎችን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ለረዥም ጊዜ ለናያቸውና ለጥምቀትም ከመዘጋጀታቸው በፊት ምስክርነታቸውን መስማት እንፈልጋለን» ብሎ ጠየቀው ገበቶን።

— ¹ ካዎና ግለት የገጉሥ ልጅ ግለት ነው። ካዎናዎች የወላይታ ገጉሥ ዘር ናቸው ይባላል።

ተርም «ነገር ግን ለእርሱ ይህንን መጠበቅ አያስፈልገም፤ እርሱ ጌታን ያውቃል ያምናልም» አለ።

ተር ትክክል ነበር። ይህ እንደሆነ ወዲያው ሌሎች ሰዎች በገበቶ ሕይወት ካዩት ለውጥ የተነሣ እርሱን የለወጠውን ኢየሱስ ክርቶስን አመኑ። የገበቶ ባለቤትና ሌሎችም ብዙ ሰዎች በመጠመቃቸው በዚያ አነስተኛ ቤተ ክርስቲያን ተጀመረ።

ምዕራፍ 11. በድጋሚ እስከምንገናኝ

እርሱ ራሱ አልለቅህም ከተም አልተውህም ብሎአልና።
ዕብ. 13:5

ሚያዚያ 9 ቀን 1929 ዓ.ም. በግለሳ-እኛንና ያሉንን ጥቂት ዕቃዎችንን ወደ አዲስ አበባ ለማጓጓዝ የኢጣሊያ ወታደራዊ ተሽከርካሪዎች መጡ። እኛም አሥራ ዘጠኝ ሚስቶናውያንና ሰባት ሕፃናት በጠቅላላው ሃያ ስድስት ነበርን። ተሽከርካሪዎቹ የወታደራዊው ጉዞ (ኮንቪይ) አካል በመሆናቸው መኩንኖቹ በተሉ እንድንለቅ አዘዙን። ለመጨረሻው ስንብት መሳሳምና እጅ መጨባበጥ ባለመቻሉ የተለያየነው በእንባና «በድጋሚ እስከምንገናኝ እግዚአብሔር ከናንተ ጋር ይሁን» በመባባል ነበር። መቼ ይሆን በድጋሚ የምንገናኘው?

ተሽከርካሪዎቹ ከሚሲዮኑ ገቢ መንቀሳቀስ ሲጀምሩ ወደኋላ ዘወር ብለን የወላይታ ክርስቲያኖችንና ከጥቂት ቀናት በኋላ በጂማ በኩል ለመምጣት የቀሩትን እህማንና ባለቤቱን ቆመው ተመለከትን። በጣም አነስተኛና ደካማ ናቸው። አሁን ደግሞ ለዘመናት በኖሩበት አኳኋን እንዲኖሩ ብቻቸውን ተርተዋል። ሆኖም በድሮና በአሁን ሁኔታቸው መካከል ከፍተኛ ልዩነት አለ።

በ1920 ዓ.ም. ሚሲዮናውያን ወደ ወላይታ በመጡ ጊዜ አንድ እንኳን አማኝ አልነበረም፤ መጽሐፍ ቅዱስ ወይም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል በቋንቋቸው አልታተመም፤ ኢየሱስ ክርስቶስንና እርሱን በማመን የሚገኘውን አዲስ ሕይወት ማወቅም አልነበረም። አሁን ከዘጠኝ ዓመት በኋላ ግን የግይታይ የክርስቶስ አካል ቁራጭ የሆነች ትንሽ ቤተ ክርስቲያን ተመሥርታለች። እርባ ስምንት የተጠመቁ አማኞችም ወንጌል በወላይታ ሕይወት ላይ ለመጣው አስደናቂ ለውጥ ሕያው ምስክሮች ናቸው።

በተራራው ጥገ የመጨረሻውን መታጠፊያ ስንዞር የወላይታ ክርስቲያኖች ለመሰነባበቻ እጃቸውን ሲያወዛውዙ በተመለከትን ጊዜ ይህን በድቅድቅ ጨለማ ውስጥ የሚውለበለብ ትንሽ ነበልባል የሚጠብቀው ምን እንደሆነ አስብን። ለመማርና ለመመራት በቋንቋቸው የተጻፈ ከማርቆስ ወንጌልና ጥቂት ከመጽሐፍ ቅዱስ ከተመረጡ ጽሑፎች በስተቀር በእጃቸው

ሌላ የእግዚአብሔር ቃል የሌላቸው እነዚህ ወጣት (ጩታ) ክርስቲያኖች መምጣቱ የግድቀርላትን ስደትና መከራ ይጽጹሙት ይሆን?

ሐምሌ 1927 ዓ.ም. የአሜሪካና ብርታኒያ ኢምባሲዎች ሚሲዮናውያንን ለግስጦጣት ትዕዛዝ ባስተላለፉበት ጊዜ በግድቃ አሥራ ሰባት የተጠመቁ አግኞች ብቻ ነበሩ። ሚሲዮናውያኑ ግን የራሳቸው መንግሥታት የሚሰጧቸውን ጥበቃና ከሌላ በመተው ከሕዝቡ ጋር ለመቆየት ወሰኑ። ከሕዝቡ ጋር የምንቆይበት ጊዜ አጭር እንደሚሆን ስለምናውቅ ክርስቲያኖችን ለግስተግርና የግንኙላ መልዕክትን ለግዳረስ የሚቻለውን ሁሉ አደረገን። በኢጣሊያ ከበባና ወረራ ጊዜ በብሩ ቤት በየዕለቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ይካሄድ ነበር። ከሚሲዮኑ ግቢ መውጣት አስተግጥሞ ባይሆንም የተረገን ትንሽ ጊዜ ወጣት ክርስቲያኖችን በግሠልጠን ግሳለፍ አግዳረና አስረገጠ ነበር።

የተጠመቁት አግኞች ቁጥር ወደ አርባ ስምንት አድጓል፤ ቤተ ክርስቲያንም ተጽፎሏል። የቤተ ክርስቲያኑ መሪ ግን መሆን እንዳለበት ያሰብን ቢሆንም አግኞቹ ራሳቸው እንዲወስኑ ጌታ እንደሚመራቸው ተገምንን ነበር። ባላየንው የምስጢር ድምፅ አስጣጥ መሠረት ምርጫ ተካሂዶ በሙሉ ድጋፍ ብሩ በመመረጡ በጣም ተደስትን።

ግድቃን ከለቀቅንበት አንድ ቀን ቀደም ብሎ ለመጨረሻ ጊዜ ለጌታ እራት ሁላችንም አንድ ላይ በተሰበሰብንበት ጌታ ራሱ ከኛ ጋር ስለ ነበረ ልባችን በደስታና በምሥጋና ተሞላ። የመለያየቱ ሐዘንና ዳግመኛ ለመገናኘት ተስፋ ግጣት ይሆንን ጊዜ ልዩ አድርጎት ነበር። የመጨረሻ ምክርና የግጥናከራያ ትምህርት ተሰጠ። ግንኙላን ለሕዝቦቻቸው መስበክ መመስከርና ግዳረስ ከእንግዲህ የራሳቸው የግድቃ አግኞች ተግባርና ኃላፊነት እንደሆነና ይህንን ተግባርና ኃላፊነት ካልተወጡ እግዚአብሔር የሚጠይቃቸው መሆኑ አጥብቆ ተነገራቸው። እኛም እግዚአብሔር ከፈቀደና ካስቻለን የምንመለስ ካልቻልንም በኢየሱስ እግር ሥር (በፀሎት) የምንገኘኝ መሆናችንን አረጋግጥንላቸው።

የኢጣሊያን ወታደራዊ ተሽከርካሪዎች አባራ እያበሉ ይዘውን ሲከንቱ ይህንን ደስታና ሐዘን የተቀላቀለበት የስንበት ስብሰባ አስታወስን። እግዚአብሔር ታግኝ በመሆኑ በግድቃዎች መካከል የጀመረውን ይህንን ሥራ ጠብቆ እንደሚቆየው ብናውቅም ራሳችንን እንጠይቅ ነበር። ዳግመኛ ወደግድቃ መምጣት ብንችል (ብንመጣ) ምን እናገኝ ይሆን?

ምዕራፍ 12. እግዚአብሔር ግን

በሐዋርያትም ትምህርትና በተበረት እንጀራውንም በመቁረስ በየጸሎቱም ይተጉ ነበር።

የሐዋርያት ሥራ 2:42

«እናንተ ሚሲዮናውያን ለትኩረት በሄዳችሁበት ጊዜ በግድቃ ክርስቲያን ግጥናት ያስቸግር ነበር። አሁን ግን ክርስቲያን ያልሆነ ሰው ግጥናት ያስቸግራል።»

ላውራ እና ሊሊ ዳቭሰን የሰሙትን ለማመን እየተቸገሩ ጥያቄ በተሞላበት ሁኔታ በአዲስ አበባ ቤታቸው አብረዋቸው የተቀመጡትን ወላይታዎች ተመለከቱ። እንዲህ ያለ ወረ እንደት እውነት ሊሆን ይችላል? ምናልባት ጥሩ የወላይታ ተረት ይሆናል። በእርግጥም ያ የወንጌል ብርሃን በመጥፋት ፋንታ እንዲያውም ከመቼም ጊዜ በላይ ጎልቶ እየበራና እየተንባባገ ነው?

ደጋግመው ከወላይታ የመጡትን ሰዎች ቢጠይቋቸውም የሚሰጣቸው መልስ መጀመሪያ የሰሙትን የሚያጠናክር ብቻ ሆነ። አዎን የወላይታ ሰዎች በብዛት ወደ ጌታ ተመልሰዋል። በአጠቃላይ የደቡባዊው የሀገሪቱ ክፍል ጎሣዊ አኗኗር ተቀይሯል። በዚህን ጊዜ በወላይታ አንድ መቶ ያህል ቤተ ክርስቲያናትና አሥር ሺህ ያህል አማኞች ይገኙ ነበር።

ከአርባ ስምንት ወደ አሥር ሺህ! ሃያ ሺህ በመቶ (20,000%) እድገት! እንዲያውም ዳቭሰንና ባለቤቱ ወደ ወላይትኛ የተተረጎሙ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችና ወላይትኛም ሆነ አማርኛ ማንበብ የሚችሉ ሰዎች ጥቂቶች መሆናቸውን ሲያስታውሱ ይህ ዕድገት የማይመስል ነበር። ሆኖም ከወላይታ አዲስ አበባ ድረስ ሊያዩላቸው የመጡትን የወላይታ ሰዎች ብዙ በጠየቁ መጠን ታሪኩም ይበልጥ አስደናቂ እየሆነ ይሄድ ነበር።

በ1935 ዓ.ም. ኢትዮጵያ በማገገም ላይ ብትሆንም ሚሲዮናውያን እንዲመለሱ ገና አልተፈቀደም። ላውራ ዳቭሰን በመጀመሪያ በጎሩ የሚሲዮኑን ሥራ በጀመረው ቡድን ውስጥ የነበረ ሲሆን አሁን እርሱና ባለቤቱ ሊሊ ጠላት የያዘው ግዛት እካል በሆነው በአዲስ አበባ እንግሊዝ ትምህርት ቅንሰላ ውስጥ ይገኛሉ። የእነሱ እዚያ መኖርና ከወላይታ ከመጡ ሰዎች ጋር መገናኘት ራሱ አሁን ስለ ወላይታ ቤተ ክርስቲያን የሚሰሙት ዜና ያህል አስደናቂ ነበር።

ንጉሡ በ1928 ዓ.ም. አገር ለቀው ከመጡ በኋላ የመመለሳቸው ሁኔታ ፈጽሞ አጠራጣሪ ነበር። ለዓለም መንግሥታት ማኅበር ያቀረቡት የእርዳታ ጥያቄም ምላሽ ስላልተሰጠው ለማኅበሩ ትንቢታዊ ማስጠንቀቂያ አስምተው ነበር፡-

መንግሥታትን ሁሉ ስለሚያሰጋቸው ከፍተኛ አደጋ ለማሳወቅ እወዳለሁ። . . . ይህ የዓለም አቀፍ ውሎችን የማመንና የትናንሽ መንግሥታት አንድነት እንደሚከበር የተገባው ቃል ጠቃሚነት ጥያቄ ነው። በአጭሩ ዓለም አቀፍ ግብረገብነት በሚያሰጋ ሁኔታ ላይ ነው ያለው። ከእግዚአብሔር መንግሥት በስተቀር በዚህች ምድር ላይ ማንኛውም መንግሥት በሌላው ላይ የበላይነት የለውም። . . . ፍርዳችሁን እግዚአብሔርና ታሪኩ ያስታውሱታል።

ሆኖም ንጉሡ ማንም ባልጠበቀው አኳኋን በፍጥነትና በአጭር ጊዜ ተመለሱ። በ1932 እና 1933 ዓ.ም. ኢጣሊያ በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ስትገባ ሰሜን አፍሪካ በጦር ቀጠና ተጨመረ። ከአውሮፓና አፍሪካ የመጣው የእንግሊዝ ጦር ከኢትዮጵያ አርበኞች ጋር በመሆን ኢጣሊያኖችን ሲያሸንፍ በጦርነቱ ምክንያት ከዙፋን ወርደው የነበሩ ጋይለ ሥላሴ ወደ ሥልጣናቸው ተመለሱ።

ለክ በሄዱ በአምስት ዓመታቸው በ1933 ገጥሡ ወደ አዲስ አበባ ተመለሰው ገቡ። ነፃ የወጣውን ሕዝባቸውን በንግግራቸው አበረታትተው መለሰ ግንባታና ልማት እንዲጀምር አሳሰቡ። በተሸነፈው የጣላት ኃይል ላይ የበቀል እርምጃ አልወሰዱም፤ ሕዝቡም ከበቀል እንዲቆጠብ አስታወቁ።

ከፋን በከፋ አትመልሱ፤ ጣላት በእኛ የሠራውን ዓይነት የጭካኔ ሥራ በግንም ላይ አታድርጉ።

ከፍተኛ ጭካኔ የተፈፀመበት የኢትዮጵያ ሕዝብ በኢጣሊያውን (ሲቪሎችም ሆነ ወታደሮች) ላይ የበቀል እርምጃ ለመውሰድ ያለመፈለጉ የሕዝቡን ብስለትና ጨዋነት የሚያመለክት ነበር።

ገጥሡ ሰላምን ለመመለስና ለግስፈን ባደረጉት ጥረት የረዷቸው (እንዲመለሱም ያመቻቹላቸው) የእንግሊዝ ወታደራዊ ባለሥልጣኖች ነበሩ። እንግሊዞች በኢትዮጵያ የቆዩት በሰሜን አፍሪካ የነበረውን ጦርነት ለማጠናቀቅ ሲሆን ይህ ከፈል ወታደራዊ ዘመናቸው በኢትዮጵያ ሰላምና ብልፅግናን አፋጥኗል።

ኢጣሊያ ኢትዮጵያን ይዛ በቆየችባቸው ዓመታት ላውራ ዳቭሰንና ባለቤቱ በንረቤት ሀገር በሱዳን ዋና ከተማ ካርቱም ነበር የቆዩት። ዳቭሰን ወደ ኢትዮጵያ ለመመለስ የሚችልበት ጊዜ መድረሱን ባወቀ ጊዜ ወደ ኢትዮጵያ ከሚመጡ የእንግሊዝ ወታደሮች ጋር አብሮ ለመምጣት አመልክቶ ተፈትዶለት ወደ ኢትዮጵያ ገባ። ለተወሰኑ ጊዜያት ከእንግሊዝ ጦር ጋር በአገሪቱ ውስጥ እየዞረ ጉብኝት ካደረገ በኋላ ሁሉም ተረጋግቶ ሰላም ሲሰፍን ወደ ትምህርት ሚኒስቴር ተዛውሮ እርሱም ባለቤቱም በአዲስ አበባ ውስጥ በትምህርት ቤቶች የሥራ ኃላፊነት ተሰጣቸው።

ከዚያም ላወራ በአዲስ አበባ ወደየአካባቢያቸው የሚመለሱ የኢትዮጵያ ወታደሮች ግስተናገጃ አዛዥ ሆነ። በዚያም ወደየቤታቸው ለመመለስ የሚጠበቁ ብዙ የወላይታ ወታደሮች አገኘ። ቋንቋቸውን የሚችል በመሆኑ በቀላሉ ወዳጅነት ፈጠረ። የወላይታ ክርስቲያኖችም የቀድሞ ሚሲዮናውያን በአዲስ አበባ የሚኖሩ መሆኑን ለምተው ስለነበረ ከቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች ብዙዎች ዳቭሰንና ቤተሰቡን ለመጠየቅ ከወላይታ እስከ አዲስ አበባ ድረስ ረዥም ርቀት በእግራቸው መጥተዋል።

በዚህን ጊዜ ነበር ዳቭሰንና ባለቤቱ አብረዋቸው በእሳት ዙሪያ ተቀምጠው ከነበሩ የወላይታ ክርስቲያኖች ሚሲዮናውያን ባልዘረዘሩባቸው አምስት ዓመታት ውስጥ ምን ዓይነት ሁኔታ እንደነበረ የተነገራቸው። በተጨማሪም የእግዚአብሔርን ቃል በመላት ያላወቁ በመሆኑ አንዳንድ ችግሮች ተከስተው እንደነበረ ወላይታዎቹ አስረድተዋቸዋል።

አንድ ቀን ግታ ከዳቭሰን ልጆች አንዱ ትንሽ ውሻ አስከትሎ ወደ ግሉን ከፍል ገባ። ውሻው ጨዋታ በመፈለግ ወደ እንግሥቱ ቢርጥ እነርሱም እንደፈሩ ዓይነት ወደኋላ አፈገፈጉ።

«ይህንን ትንሽ ውሻ መፍራት የለባችሁም፤ በጣም ወዳጃቸው ስለሆነ ሕፃናት ቀኑን ሙሉ ከሱ ጋር ሲጫወቱ ይውላሉና አይነካችሁም» አለ ዳቭሰን እየላቀ።

ውሻውን የመፍራት ጉዳይ ሳይሆን የወላይታ ክርስቲያኖች ውሻ በቤታቸው እንዲያኖሩ ስለማይፈቀድላቸው መሆኑን ከክርስቲያኖቹ አንዱ አስረዳ።

«ይህን አባባል ከየት አገኛችሁት? ክርስቲያን ለምን ውሻ አይኖረውም?»

«ጳውሎስ አማኞችን (ከውሾች ተጠበቁ) ያለውን ከአዲስ ኪዳን እናነብ የለም እንዴ» አለ አንዱ ሽማግሌ።

ዳቭሰንና ባለቤቱ ይህ ቃል ምን ግለት እንደሆነ ካስረዷቸው በኋላ የወላይታ ክርስቲያኖች ሁሉንም ነገር (ቃል) እንዳለ ስለሚቀበሉት ከአዲስ ኪዳን ውስጥ ቀላል አባባል እንኳን ቢሆን ከእነርሱ ጋር መወያየትና ማጥናት እንደሚያስፈልግ ተገነዘቡ።

* * *

ይህን የወላይታ ቤተ ክርስቲያን የሚያስደንቅ እድገት ዶ/ር ቢንጋሃም በሰማ ጊዜ ወዲያው ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ በዓይኑ ለማየት ወስኖ ነበር። በደቡብ ኢትዮጵያ የወንጌልን መንገድ መክፈት ምኞቱ ነበርና ይህም ይኸው እውን ሆነ። ከኢትዮጵያ መንግሥትም ጋር በሀገሪቱ ውስጥ የሚሰዩት ሥራ እንደገና ስለሚከፈትበት ሁኔታ ለመነጋገር ይመኝ ነበር። ካናዳንም ለቆ ወደ ኢትዮጵያ ሊጓዝ ሲል ታመመና ጎዳር 29 ቀን 1935 ዓ.ም. በሞት ተለየ።

እርሱን የተካው ጋይ ፕላይሬይር ሰኔ 24 ቀን 1935 ዓ.ም. ለዚሁ የሥራ ጉብኝት ወደ ኢትዮጵያ ከገባ በኋላ ሁለት ከቀድሞ ሚሲዮናዊያን (በወላይታ ያልሠሩ ነገር ግን አካባቢውን ከሚያውቁ) ጋር ከአዲስ አበባ ወደ ደቡብ በመኪና ጉዞ ጀመሩ። በሦስተኛው ቀን ማታ ለሶዶ አምስት ማይሎች ርቀት ሲቀር በሚገኘው መንደር በአንድ ክርስቲያን ሰው ቤት አረፉ። ወዲያው «ሚሲዮናውያን ተመልሰዋል» የሚለው ወሪ በገበሬው መንደር ከቤት ወደ ቤት ተዛምቶ በየቤቱ ብዙም እንቅልፍ ሳይተኛ ታደረ።

የክርስቲያኖችን ስሜት እንዴት መግለጽ ይቻላል? መላው ሕብተረሰብ፣ የጎሣው ሕዝብ በጠቅላላው ወንጌልን ሰምቷል። ቅጣትና ስደት ሳያግዳቸው በሺህ የሚቆጠሩ አምነዋል። ሁሉም ሚሲዮናውያንን «የእግዚአብሔርን ነገር ያመጡልን» ናቸው ብለው ያምኑ ነበር እንጂ ደግመኛ እናያቸዋለን ብሎ ያመነ አልነበረም። «ተስፋ ያደረግነው በእግዚአብሔር ቤት ልንገናኛችሁ ብቻ ነበር» ይሏቸው ነበር።

አሁን ግን ሳይጠበቅ መጡላቸው።

በነጋታው ግለትም ሰኔ 27 ቀን ክርስቲያኖች በሁሉም አቅጣጫ በመቶዎች እየሆኑ ሚሲዮናውያንን በዓይናቸው ለማየት መሰብሰብ ጀመሩ። ዕለቱም እሁድ ነበረ።

«በእርግጥ የኛዎቹ ናቸው? ከሰማይ ይሆን የወረዱት? ሕልም ነው ወይስ እውን? እንኳን በደህና መጣችሁ!» ሚስተር ፕላይሬይርም በአጻፋው «የዚህን ደስተኛ ሕዝብ ቋንቋ ባወቅሁ» በግለት ተመኘ።

የጧት አምልኮ ፕሮግራም እንዳበቃ ከመቶ ለሚበልጡ ቤተ ክርስቲያናት ከሚሲዮናውያን ጋር ለመገናኘትና ከግዝለኞች ጀምሮ ለሦስት ቀናት በሚካሄደው

ኮንፈራንስ እንዲሳተፉ መሪዎቻቸውን እንዲልኩ ጥሪ ተላለፈላቸው። እንግዶችም ከክርስቲያኖች ጋር መገናኘትና እነርሱንም ግንጋር ቀጠሉ። አብረዋቸውም ለማምለክ አራት መቶ ያህል ሰዎች በአንድ ቤተ ክርስቲያን ተገኝተው ነበር።

ግዝሰኞች ግታ ከመላው ወላይታ የመጡ ሰባት መቶ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ለሰብሰባው ደረሱ። ይህም ሰብሰባ ሂሳብ ላይ ጥላይሬርንና ቡድኑን በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 15 የተጠቀሰውን የቀድሞ ቤተ ክርስቲያን ሰብሰባ አስታወሳቸው።

በሦስቱ ቀናት ሰብሰባ ላይ በቤተ ክርስቲያን እድገትና በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት እጦት ምክንያት በተከሰቱ ችግሮች እና በጣሊያን ወረራ ዓመታት በክርስቲያኖች ላይ በደረሱ ነገሮችና በተሠሩ ሥራዎች ላይ ውይይት ተደርጓል።

ለምሳሌ በየግምንቴ ፃርብ የፀሎት ሰብሰባ ነበር። ይህም የተጀመረው በስደት ጊዜ ሃምሳ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሲታሠሩ ክርስቲያኖች ለመጸምና ለእስረኞችም ለመጸለይ በወሰኑበት ጊዜ ሲሆን ከተፈቱም በኋላ ልግድ ሆኖ ጥርግራው ቀጠለ። ከረዥም ጊዜ ጀምሮ በወላይታ በነበረው አመለካከት መሠረት የአምልኮ ወይም የፀሎት ቀኖች አጠባበቅ ወደ ሕግ ወጥመድነት ቢቀየርም ስለ ሕግና ስለተለዩ ቀናት አጠባበቅ ግልጽ ትምህርት ከመጽሐፍ ቅዱስ ሲሠጣቸው መሪዎቹ በሙሉ ልብ ወዲያው ይቀበሉ ነበር። የአዲስ ኪዳን ትምህርቶች ግልጽ ከሆኑላቸው በኋላ በውስጡ ያሉትን መመሪያዎች ቃል በቃልና ፍጹም በሆነ መንገድ ስለመለከተል የተነሣ ጥያቄም አልነበረም።

ቦርዴ (የአገር ቤት ቢራ) መጠጣት፣ ጥሪ ሥጋ መብላት፣ ትንባሆ ግጭስ እና የመሳሰሉት ጉዳዮች በወላይታ ቤተ ክርስቲያንና በጎረቤት በስተሰሜን ባለው የሐዲያ ቤተ ክርስቲያን መካከል መለያየትን አመጣ። ጥቂት የሐዲያ ክርስቲያኖች ከተወሰኑ ሚሲዮኖች ጋር ሆነው ከካምባታ ወደ ወላይታ በመምጣት አቋማቸውን ገለጹ። እነዚህን ተግባራት በመቃወም የወላይታ ቤተ ክርስቲያን አስቀድሞ የወሰነች ቢሆንም በሐዲያ በኩል ግልጽ ሆኖ አልተቀመጠም ነበር። ከዚህ ሰብሰባ የተነሣ ግን የሁለቱ ቤተ ክርስቲያኖች ሕብረት ቀጠለ። ሆኖም ቦርዴ መጠጣትንና ትንባሆ ግጭስን በመቃወም የሐዲያ ቤተ ክርስቲያን አሁንም የወላይታን ያህል ፍጹም አቋም አልያዘችም ነበር። ጥሪ ሥጋ እንዳይበሉ የሚመከሩት በጤና ምክንያት ብቻ በመሆኑ በዚህ ምክንያት አንድ ሰው ጥምቀት እንዳይከለክል ለክርስቲያኖቹ ትምህርት ተሰጣቸው። ከአገሩ ሂሳብ በላይ ግግባት እንደችግር አልቀረበም፣ እነዚህ ሰዎች እንዳይጠመቁ በሙሉ ስምምነት ቤተ ክርስቲያኒቱ ወስና ነበርና።

የመሪና የሥነ ሥርዓት ጉዳይ የወላይታን ቤተ ክርስቲያን ለመከፋፈል ያሰጋ ነበር። አንዳንድ ሰዎች እንደ አንደኛው ምዕተ ዓመት የቆርገተሰ ቤተ ክርስቲያን የየአካባቢያቸው የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን መሪዎችን መከተል አለብን በማለታቸው ጥምቀትንና የጌታ እራትን አገልግሎት ግን ይምራው? የሚለው ጥያቄ አለመግባባትን አስከትሎ ነበር። ቤተ ክርስቲያኒቱ የአካባቢ ቤተ ክርስቲያኖች መሪዎችን ሥልጣን ሚሲዮኖች ከመሄዳቸው በፊት ከተመረጡ ሦስት መሪዎች ሥልጣን ጋር እኩል አድርጋ አትመለከትም ነበር። ተር ገበተና ዋንዳርን የመሰሉ በአካባቢያቸው ቤተ ክርስቲያን መሪና

ሽማግሌ የሆኑ ሰዎች በአጠቃላይ ቤተ ክርስቲያን አመራር የሚጫወቱት ሚና ወይም ድርሻ አልነበራቸውም።

ከአንድ ሃምሳ አባላት ካሉበት ወይንም ከያንዳንዱ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ሦስት ቢመረጡ ከመቶ ቢያንስ ሦስት መቶ ሽማግሌዎች እንደሚኖሩ ተገልጾ እንዚህ እኩል ሥልጣን የሚኖራቸው ሰዎች ታማኝነታቸው እየተረጋገጠ በመጽሐፍ ቅዱስ መመሪያ መሠረት እንዲመረጡ ተደረገ።

አብያተ ክርስቲያናቱ በሦስት ወረዳዎች (ዞኖች) ተከፍለው አመራሩን ለማቀላጠፍ ከእያንዳንዱ ወረዳ ሰዎች ተመርጠው በየጊዜው ለምክክርና ለአምልኮ ሕብረት በሚሰበሰበው አጠቃላይ ኮሚቴ ውስጥ እንዲገቡ ተደረገ።

በኢጣሊያን ወረራ ጊዜ የወላይታ ክርስቲያኖች ለክርስቶስ ሲሉ ስለተቀበሉት መከራ ሚስተር ፕላይሬርና አብረውት የመጡት ሲሰሙ ተገርመው ነበር። በአንድ ወቅት ሃምሳ መሪዎች ተይዘው እሥር ቤት እንዲገቡ ቢያደርግዋቸውም ኢጣሊያኖቹ ቤተ ክርስቲያኑን ለማጥፋት የሚያደርጉት ጥረት ሁሉ የቤተ ክርስቲያናትን ብዛትና ጥንካሬ የሚያሳድግ መሆኑን ተገነዘቡ። እያንዳንዱ መሪ አንድ መቶ አንዱ ደግሞ አራት መቶ ጅራፍ የተገረፉ በመሆኑ ለወራት በጀርባቸው መተኛት አልቻሉም፤ ሦስት ሞቱ። ቄሱ መስቀል የሚሰሙ ከሆነ ወዲያውኑ የሚለቀቁ መሆኑን ቢገልጽላቸውም እነርሱ ግን በእሥር ላይ ያሉት ስለ ፖለቲካ ሳይሆን ስለ ሃይማኖት በመሆኑ እምነታቸውን ከመካድ መሞትን የሚመርጡ እንደሆነ አስረድተው መስቀል ስሙ መፈታትን ሳይቀበሉ ቀሩ።

ክፍል አምስት፡- በእሳት ተጠመቁ

ምዕራፍ 13. እሳቱ ተዛመተ

... ቃሉን በብዙ መከራ ከመንፈስ ቅዱስ ደስታ ጋር
ተቀበላችሁ... ከእናንተ ወጥቶ የጌታ ቃል...
በሁሉ ሥፍራ ተወርቷል።

1ኛ ተሰሎንቄ 1:6+8

«በምብ ሲፈነዳ እሳት እንደሚረጭ የእግዚአብሔር ቃልም እንዲሁ
በመላው ወላይታ ይሠራጭ ጀመር» እያሉ ሚስጥናውያን ከወጡ በኋላ
ስለታየው የቤተ ክርስቲያን ዕድገት የወላይታ ክርስቲያኖች ይገልጻሉ።

በመጀመሪያ ጥቂት ወራት ይህን ያህልም የሚያስገርም ለውጥ
አልነበረም። እኛ ተለይተናቸው ከመውጣታችን በፊት ሕዝባቸውን በወንጌል
የመድረስ ኃላፊነት ያለባቸው መሆኑን አጥብቀን እንገግራቸውና እነሱም
ቀድመው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ በድፍረት ይናገሩ ነበር። ኢጣሊያኖቹ
የፀሎትና የቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ስብሰባ በሚሲዮኑ ግቢ
ስለከለከሉዋቸው አግኖቹ ተራርቀው በሚገኙ አካባቢዎቻቸው ይሰበሰቡ
ነበር።

ስንለያቸው «እኛ ትተናችሁ ብንለይም እግዚአብሔር አይተዋችሁም»
ነበር ያልናቸው። ሆኖም እነዚህ ሰዎች ገና በመጀመሪያ የሰደትና የመከራን
ምልክት ሲያዩ ተስፋ ቢቆርጡና ቤተው የሚያስደንቀን አልነበረም። ነገር
ግን የመጀመሪያዎቹ ሦስት ወራት ከብርቱ ፀሎት ጋር ራሳቸውን
የሚፈትኑበትና የሚመረምሩበት ጊዜ ሆነ።

ከዚህ በኋላ ነበር እሳቱ መዛመት የጀመረው። አቶ ገንጃ እንደገለጸው
ከሆነ «የተጠግ እንስሳ ወደ ውሃ እንደሚገስገስ ሰዎች ሰይጣናዊ
አምልኮአቸውንና ሥራዎችን እየተው ወደ እግዚአብሔር መመለስ ጀመሩ።»

አነስተኛ ቤተ ክርስቲያናት አምነው ከተጠመቁት ሁለት ሁለት ሰባዚዎች
እየመረጡ መላክ ጀመሩ። ወዲያው ያላመኑት እንኳን ሳይቀሩ
የእግዚአብሔርን ቃል ለመስግት በጣም ጓጉ። በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰዎች
ወደ እግዚአብሔር በመመለሳቸውና ቅርንጫፍ ቤተ ክርስቲያናትም
በመቋቋማቸው በሁለተኛው ዓመት ሕገዎችን መሥራትና ሽግግሎችን
መኖረጥ አስፈላጊ ሆነ።

መለስ ብለን ያንን ጊዜ ብናስብ መንፈስ ቅዱስ ቤተ ክርስቲያኑን
የሠራበትን ሥልት እናደንቃለን። እንደ ጻና ግዥና ብሩ ያሉ ጠንካራና ብርቱ

ገለበጥን አስነስቶ በእነርሱ አግደካይነት ወንጌል በወላይታ ምድር እንደ ሰደድ አሳት እንዲቀጣጠል አደረገ።

ብሩ መሪያቸው እንደሆነ ክርስቲያኖች ራሳቸው ይቀበላሉ። የአግርኞ መጽሐፍ ቅዱስን ግንብብ ስለሚችሉ ቃሉንም ከሌሎች ይልቅ የተረዳ በዕድሜውም ከፍ ያለና የበሰለ በመሆኑ በእርግጥም ለመሪነት ብቁ ነበር።

ክርስቲያኖች የእግዚአብሔርን ቃልና ንባብ ለመግር በብዛት ወደ ብሩ ቤት ይመጡ ጀመር። ሲመጡም እንጨትና እህል በአህያ ጭነው ትቤ አንዳንዴም በግ ይዘው እንጂ ባዶ እጃቸውን አልነበረም። በተጨማሪም በሳምንት አንድ ጊዜ አጥሩን ይጠግናሉ፤ እርሻውንም ያርሳሉ፤ ከዚህም በላይ የሚጠይቀውን ሁሉ ለመሥራት ዝግጁ ነበሩ። በመጨረሻም በአውራጃው ውስጥ በተለያዩ ቦታዎች አዳዲስ ቤት ክርስቲያናት ብቅ ብቅ በማለታቸው ብሩም እነዚህን ዞር የመጉብኘት ሥራ ስለበዛበት አማኞች ፈረስ ሰጡት።

ሚሲዮናውያን ከሄዱ በኋላ በሁለት ዓመታት ውስጥ ዳና ግጁ ከሰዶ ወደ ደቡብ ብዙ ግድሎች ርቆ በሚገኝ አካባቢያቸው የቤተ ክርስቲያን ሽግግራ ሆነው እንደተመረጡ አስከፊ ሰደት መጣ። የዚሁ አካባቢ አማኞች በዳና ግጁ በሚመራው ቤተ ክርስቲያን ሽግግሌ በሆነው በአንድ ሰው መሪነት ላይ ትልቅ ፀሎት ቤት ሠሩ። ሽግግሌው በልቡ የእግዚአብሔር ቃል ሥር ያልሰደደ በመሆኑ ለጠላት ዛፉ በመፍራት ቤተ ክርስቲያኑ ፈርሶ ከመሪነቱ እንዲነግላት አማኞችን ጠየቀ። ብዙ የወላይታ አማኞች በጊዜው በመንፈስ ሕፃናት ነበሩ። መጥሮ ወረ በሰፊው እየተወራ ስለነበረ ሽግግሌው የሚመጣበትን ተጽዕኖና አደጋ ሊቋቋመው የማይችል መሆኑ ተሰማው። ፍርሃት ተላላፊ ነውና አንዳንድ አማኞችም ጌታን መከተል ቢፈልጉም የሚያስከትለውን በመፍራት በመሪነታቸው የፀሎት ቤቱ እንዲሠራ ለመፍቀድ አልደፈሩም። ሁሉም መፍራታቸውን በመመልከት ዳና ግጁ እንዲህ አሉ «አማኞች የሚሰበሰቡበት ቤት ስለሌላቸው ቤቱ የእግዚአብሔር ቤት ይሆን ዘንድ ለእርሱ እስጠዋለሁ። ትንሽ ቤት ሠርቼ ከቤተሰቦቼ ጋር ወደሱ በመዛወር ትልቁን ቤት ፀሎት ቤት አደርገዋለሁ።»

የክርስቲያኖች ቁጥር ጨምሮ ከዳና ግጁ ቤት አትም በላይ በሆነ ጊዜ ሰብሰባው በውጪ ይካሄድ ነበር። ዳና ግጁም እንደተለመደው ተነስተው «አንገቶቻችንን ዝቅ አድርገን እንጸልይ» አሉ።

አንድ ሰውም ከሰብሰባው መኸል ድምፁን ከፍ አድርጎ «በቅሎዎቻችንን ሊሰርቱ ነውና አታጉንብሉ፤ እይናቻችሁንም አትጨፍኑ» አለ።

«አይዞአችሁ፤ አትፍሩ ወንድሞቼ። እኔ አሁን ጌታን አውቃለሁና እንደ ቀድሞ አይደለሁም» አሉ ዳና መጁ።

በኋላም አማኞች በወላይታ ባሕላዊ ቤት አሠራር ትልቅ የግር ቤት ለቤተ ክርስቲያን ሠሩ። ቁጥራቸው እጅግ የበዛ የራሳቸው ሕዝቦች ይህንን አዲስና እንግዳ የሆነ እምነትና የኑር መንገድ በመምረጣቸው የተበላጩት ያላመኑ ሰዎች አንድ ቀን ግታ በእሳት ድብን አድርገው አቃጠሉት። ተስፋ ያልቀረጡ ክርስቲያኖችም ተሰብስበው በቂ ገንዘብ ካዋጡ በኋላ ቀርቆር ገዝተው ለእሳት የማይበገር ቤተ ክርስቲያን ገዙ።

የክርስቲያኖችንና የሚገኙ ጸሎት ቤቶችን መብዛት ተመልክተው ኢጣሊያኖች ግላደድ ጀመሩ። በመጀመሪያ በኢጣሊያውያን ቄሶች ጠቋሚነት የቤተ ክርስቲያንን ስብሰባና መንፈሳዊ ሥራ ቢያግዱም የቤተ ክርስቲያን እንቅስቃሴ በመቆም ፈንታ ጭራሽ ኃይል አገኘ። ስደቱ በከፋ መጠን ወጣቲቱ ቤተ ክርስቲያን በአፋጣኝ ሁኔታ አደገች።

የአካባቢ አለቆችና ጭቃ ሹሞች የክርስቲያኖች ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደጉ መሄድን ለባለሥልጣኖች ባስታወቁበት ጊዜ ኢጣሊያኖች ቤተ ክርስቲያኖችን እንዲመረምሩና መሪዎችን እንዲይዙ ፖሊሶች ላኩ። ክርስቲያኖች በስደት ላይ ላሉት ንጉሥ ለቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ሲጸልዩ በማግኘታቸው በመቆጣት ፀሎት ቤቶችን አፈረሱ፤ መጽሐፍ ቅዱሳትንና መንፈሳዊ ጽሑፎችን ለማውደም ምክሩ። የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስና የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የነበሩዋቸው አማኞች በሸክላ ዕቃ ውስጥ አድርገው ቀበሩዋቸው። ሌሎች በከባ በመጠቅለል በጣሪያ ላይ ቤቱ በተከደነበት ሣር ውስጥ ደበቁ። ቤተ ክርስቲያኖች የተሠሩባቸው መሪት ባለቤቶች እየተያዙ ወደ እሥር ቤት ተነሱ። መከራው እጅግ የከፋ ከመሆኑ የተነሣ ቤተ ክርስቲያኖቹ የቁርባንና የጥምቀት አገልግሎቶችን ግታ ማካሄድ ጀመሩ።

በዚህን ጊዜ ኢጣሊያኖቹ በይበልጥ የፈለጉት ዎና መታቢ የሆነውን ብሩን ቢሆንም ሊያገኙት አልቻሉም። ፖሊሶች ለስድስት ወራት ቢፈልጉትም ብሩ በጫካ ውስጥ በመደበቅ ወደ ማይታወቅበት ወረዳዎች እየሄደ በመቆየትና ክርስቲያኖችም በቤታቸው እየሸሸጉት ቆየ። በዚህ ምክንያት ባለቤቱን ይዘዋት ለሷ ሲል አጁን እንዲሰጥ አሰሯት። በመንፈሳዊ ሕይወት ጠንካራ ያልነበረችው የብሩ ባለቤት እንኳን በእሥራቱ ምክንያት በእምነት በረታች።

አቶ ብሩ ኢጣሊያኖቹ እንደገመቱት የባለቤቱን መታሠር ሲሰማ ወደ ሶዶ መጥቶ እጁን ሰጠ፤ ወዲያውም ኢጣሊያን ወታደራዊ ችሎት ለፍርድ ቀረበ። በዚያን ቀን ግታ ኢጣሊያኖች እንደሚገድሉት በከተማው ተወራ። በፊት ሲይዙት እንደሚገድሉት ዝተው ነበርና።

በዚያን ጊዜ የወላይታ ደቡብ ምዕራባዊ ክፍል በሆነው በኪንዶ የአማራ ሸፍቶች አራት ኢጣሊያኖችን መግደላቸው ስለተሰማ የከተማው ሕዝብ ስሜት ተነሣሥቶ ስለነበረ የብሩ ጉዳይ ለጊዜውም ቢሆን ተረሣ። ብዙ የኢጣሊያ ወታደሮችም ሁኔታውን ለመቆጣጠር በመሄዳቸው የአቶ ብሩ ሕይወት ተረፈ፤ የአማኞችም እምነት ጠነከረ።

ምዕራፍ 14. በመከራ ውስጥ መዘመር

ነገር ግን እግዚአብሔር ጥበበኞችን እንዲያሳፍር የዓለምን ሞኝ ነገር መረጠ፤ ብርቱንም ነገር እንዲያሳፍር እግዚአብሔር የዓለምን ደካማ ነገር መረጠ።

«እምነትህን ካድ፥ ያለዚያ መከራ ትቀበላለህ» አሉ ፈታውራሪ ዶጊሃ በቀጣ።

«ጥሩ! ላዳነኝ ጌታ ስል ደስ እያለኝ መከራ እቀበላለሁ» ሲል ዋንዳሮ መለሰ።

ፈታውራሪ ዶጊሃ አሥራ አምስት ማይሎች ከሶዶ ወደ ደቡብ ርቆ በዋንዳሮ ቤት አጠገብ የሚኖሩ ወንጌልን አጥብቀው የሚቃወሙ ባለሥልጣን ነበሩ። ዋንዳሮን ተስፋ በሚያስቆርጡ ልዩ ልዩ መንገዶች በዚያ አካባቢ የወንጌል ሥርጭትን ለማቆም ብዙ የለፉ ቢሆንም እቅዳቸው ስለከሸፈ ከፋኛ ተበላጭተው ነበር።

ለዓመታት ዋንዳሮ በእግዚአብሔር ቃል እውቀት እያደገ በመምጣቱ በስብከቱና በምስክርነቱ ቀናኢ ሆነ፥ ተዳፍኖ የነበረ የአመራር ችሎታውም መከራ ሲጀመር ተገለጠ።

ዋንዳሮ ክርስቶስን ከመካድ መከራ መቀበልን መምረጡ ዶጊሃን ስላስቀጣቸው አሸከሮቻቸው አርባ ጅራፍ እንዲገርፉት አዘዙ። የአለንጋው ቅርንጫፎች ወይም ዘላለሞች አንድ ኢንች ስፋት በጫፎቻቸውም ሹል ብረቶች አሏቸው። በኋላም ዋንዳሮ ከሕመሙ ሲያገግም ዶጊሃ «ወደ ቤትህ ሄደህ የቤተ ክርስቲያንህ አባላት በሙሉ ማጥዶቻቸውን ይዘው ከቤተክርስቲያን አጠገብ እንዲጠብቁኝ ንገራቸው። ቃጫው፥ ገመዱ ሌላም ቤቱ የተሠራበት ነገር ሁሉ በማጥዱ እየተቆራረጠ ቤተ ክርስቲያኑ ይፍረስ። በአስቸኳይ ሂድና ለዚህ ሥራ ተዘጋጅ ሌሎችሁም ሁሉ ተሰብስባችሁ እዚያው ጠብቁኝ። እኔም አሁን እደርሳለሁ» ብለው አዘዙ።

ዋንዳሮ ትዕዛዙን ተቀብሎ ሄደ። ጎረቤቶቹና የቤተ ክርስቲያኒቱ አባላት በትዕዛዙ መሠረት ወደ ቤተ ክርስቲያኑ መጡ። ዶጊሃም ደስ ብሎአቸው በቅርብ ጊዜ ብዙ ጉልበትና ጊዜ ፈሰበት የተሠራውን ቤተ ክርስቲያን እንዲያፈራርሱ ትዕዛዝ አስተላለፉ።

«አሁንስ መዘመር ትችላለህ?» ብለው ተንኩል ያዘለ ጥያቄ ጠየቁት።

«አዎን እችላለሁ» አለ ዋንዳሮ።

እያፈዙም ሲመልሱ «ጥሩ፥ ሚሲዮናውያን ያስተማሩህን ዘምርልኝ፥ ሌሎችም አንተ ያስተማርካቸውን መዘመር እንዲዘምሩ አድርጋቸው» አሉ። ሰዎችም ሁሉ መዘመር ጀመሩ።

ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግመኛ ይመጣል (አዝማች)

የራሱን ልጆች ከእርሱ ጋር ይኖሩ ዘንድ ሊወስዳቸው ይመጣል።

እኛን ሊወስደን ይመጣል

በዚያ ምንም መከራ አይኖርም

በዚያ ምንም ሕመም አይኖርም

የራሱ የሆኑትን ሊወስድ ይመጣል

በዚያ ምንም መከራ አይኖርም

በዚያ ምንም ሕመም አይኖርም

በዚያ ምንም እንባ አይኖርም

ኢየሱስ ክርስቶስ ከእርሱ ጋር እንድንሆን ሊወስደን ይመጣል።

ሰዎች ያንን የሚወዱትን ቤት እያፈረሱ መዘመራቸው ዶጊሦን በጣም አስቆጣቸው። በሥራው ላይ የነበሩትን ሰዎች ሴቶችንም ጭምር የፈረሰውን ቤተ ክርስቲያን እንጩት ተሸክመው ወደግቢያቸው እንዲወስዱ ካደረጉ በኋላ በዚያ አሰሯቸው። በምሽትም ሌሎች ክርስቲያኖችና የታሰሩት ሰዎች ልጆች፣ ሚስቶችና እናቶች ምግብ አዘጋጅተው አመጡላቸው።

ክርስቲያኖቹ ሌሊቱን ሙሉ የሚደርስባቸው ሁሉ በጌታ ያላቸውን ፍቅር የማይቀንስባቸው መሆኑን በማወቅ ሲዘምሩና እርስ በርሳቸው ሲጽናኑ አደሩ።

በነገታውም እንጩቱንና ሣሩን በራሳቸውና በጀርባቸው ተሸክመው ሶዶ እንዲወስዱ ታዘዙ። በመንገድም እንደሚከተለው ይዘምሩ ነበር።

ኢየሱስ አይተኛም

እርሱን ተጠባበቀው

እርሱ ባልጠበቅነው ሰዓት ይመጣል

እርሱን ተጠባበቀው

በዙ ጊዜ የተለየ ወንድምህን ከምትጠባበቀው ይበልጥ

እርሱን ተጠባበቀው

ተርበህ ምግብ ከምትፈልገው በላይ ኢየሱስን ተጠባበቀው

እርሱን ተጠባበቀው

በመንገድ ያዩአቸው ሁሉ የተሸከሙት በዶጊሦ ትዕዛዝ የፈረሰው ቤተ ክርስቲያን እቃዎች ቢሆኑም አማኞቹ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ መከራ መቀበላቸውን እንደጥቅም ቆጥረው በደስታ የሚዘምሩ መሆኑን ተረዱ።

ከተግ እንደደረሱ የተሸከሙትን አስቀምጠው ወደየቤታቸው ለመመለስ ነገ ሆኑ። ያመጧቸው ዕቃዎች ግን በከተማው ለሚኖሩ አንድ ትልቅ ሰው ቤት መሥሪያ እንዲሆኑ ነበር። ዋንዳር ግን ከእሥር አልተፈታም። ዶጊሦም እጆቹ የፈጥኝ በገመድ እንደታሠሩ በከተማው ጦርዝ ወዳለው ገበያ ወሰዱት። በገበያው ባለው ሰው ሁሉ ፊት የታሠሩ እጆቹን ወደላይ ከፍ አድርጎ እንዲያሳይ አዘዙ።

«ሁላችሁም ተመልከቱ ዋንዳር ታስርዳል፤ ተጠፍርዳል። እርሱ ስለታሠረና በዚያ ስለሌለ ቤተ ክርስቲያኑም ስለረረሰ ለአምላክ ወደዚያ ቦታ አትሂዱ፤ በዚያ ምንም የለም፤ ዋንዳር የለም ቤተ ክርስቲያኑም የለም።»

ዋንዳርም ከፍ አድርጎ «ሁላችሁም አዳምጡኝ! ለመዳን በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እመኑ፤ ይህ የምታዩትና የታሠርኩበት ገመድ የመጨረሻ ገመድ አይደለም የታሠርኩትም በሰው እንጂ በእግዚአብሔር አይደለም» ብሎ ተናገረ።

ዶጊሃ የቆሙትን ሁሉ «ኮና ግረቴት» ብለው ጋበዙ። እምቢ ቢሉ የዋንዳር ዕጣ ይገጥመናል ብለው የፈሩ ሁሉ በያዙት ዱላና በትር ለመድረስ ያልቻሉትም ቢሆኑ ተንጠራርተው የቻሉትን ያህል መቱት።

ከዚያ በኋላ ዋንዳር እጆቹ ወደኋላ እንደታሠሩ ከዶጊሃ ፊት ለፊት ወደ ከተማ ተነሳ። በዚያ ዶጊሃ የዋንዳርን ጢም ጨብጠው በመያዝ ፊቱን ወዲያና ወዲህ በኃይል ሲያወዛውዙ ጢሙንም ሲነጩት ፊቱ ቆስሎ በደም ተለውሶ ነበር።

«አሁንስ! በዚያ በነጭ ሰው አምላክ ማመን ትተዋለህ?»

«አልተውም! በፍጹም አልተውም! ለምን አትዋለሁ?»

እንደገናም ተገረፈ፤ ምንም ማድረግ ያልቻሉ ዘመዶቹ ስቃዩን ላለግየት ፈታቸውን አዞሩ፤ ጓደኞቹም አለቀሱ።

በመገረፍ ላይ እንዳለ ዋንዳር ለዘመዶቹና ጓደኞቹ «ክርስቶስም በመሪትኮ ነው የተቀበረው! እኔ አሁንም ከእናንተ ጋር ነኝና ለምን ታለቅላላችሁ? ለምንስ ትፈራላችሁ? እኔ ግን አልፈራሁም» አላቸው።

ዶጊሃ አሁንም በመብሸቅና በመገረም «እንደዚህ እንድትበረታ ማን አስተማረህ?» አሉት።

«ሚሲዮናውያን ናቸው!» አለ ዋንዳር በግልጽና በኃይል።

«ሚሲዮናውያን ሄደዋል፤ ሊረዱህም ሆነ ሊያበረቱህ አሁን እዚህ የሉም፤ አንተ ለምን ትጨነቃለህ?» አሉ ዶጊሃ።

«እውነት ነው እነሱ የሉም፤ ነገር ግን እነሱን የላካቸው አምላክ እዚህ አለ። እኔ የማገለግለው ሚሲዮናውያንን ሳይሆን እግዚአብሔርን ነው። እኔ እንድድን የጠራኝና ያዳኝ፤ አሁን እዚህ ያለና የሚያበረታኝ እርሱ እንጂ ነጮች ወይም ሚሲዮናውያን አይደሉም።»

ዶጊሃ ተቆጥተው ዋንዳር ወደገበያው ቦታ ተወስዶ እንደገና እንዲገረፍ አዘዙ። በመሪት ላይ በሆዱ ተኝቶ እንዲገርፉት አምስት ሰዎች ተመድበው ከሰዓት በኋላ ዘጠኝ ሰዓት አካባቢ ጀመሩ። አንዱ ሲደክም ጅራፋን (አለንጋውን) ለሌላው እያቀበለ ፀሐይ እስከትጠልቅ ድረስ ገረፉት።

ቀኑ በምሽት ተተካ፤ የዋንዳርም ስቃይ ጨመረ። ምንም ለማድረግ አቅም የሌላቸው ዘመዶቹ በዚያው ሥቃይ መሀል እያመነቱ ተነስተው ወደሚያድሩበት ሄዱ።

ከዚያ በኋላም ገራፊዎቹ ገርፊያውን አቁመው ሊሞት ደርሶ የጠረውን ተሸክመው እሥር ቤት ወሰዱት። ዋንዳሮ ሰውነቱ ቆስሎ ስለ ገበረና በጣምም ስላመመው መተኛት አልቻለም። ሌሊቱንም ጉልበቱን ኩርምት አድርጉ ሌላ አካሉን በከንዱ ደግሮ አደረ። ሲነጋ ቤተሰቦቹና ዘመዶቹ ሊያዩት ቢመጡም እንዲገቡ አልተፈቀደላቸውም። ሆኖም በእሥር ቤቱ ያደረ ሌላ ክርስቲያን ስላገኙ ሌሊት ዋንደርን ወደ እሥር ቤቱ አምጥተው እንደሆነ ጠየቁት።

«አዎን» ነበር መልሱ።

«አሁን እንዴት ነው» አሉ እየፈሩና ሁኔታውን ለማወቅ እየጓጉ።

«እስካሁን ነፍሱ ያለች ቢሆንም በጣም መጥፎ ሁኔታ ላይ ነው፤ ለነፍሱ ያስፈራል፤ ግን በጣም አነስተኛ ተስፋ አለ»

የዋንዳሮ ባለቤትና ዘመዶቹ ምግብና ወተት አምጥተው ክርስቲያኑን ወንድም ለምነው ግስገባት ቢችሉም ምግቡ ሲቀርብለት ዋንዳሮ ሊመገብ አልቻለም።

ቀኑ ረዥም ነበር፤ ሌሊቱ ተከተለ። ዋንዳሮ አሁንም በሕይወት አለ። ለቤተሰቡና ዘመዶቹ መልዕክት ለመላክ በቻለ ጊዜ «በዚህ ሁሉ እያለፍኩ ወደፊትም መኖሪን የሚቀጥል ይመስለኛል፤ አትፍሩ አታስቡ፤ እኔ ደህና ነኝ፤ ጌታም ከእኔ ጋር ነው» ብሎ አስተላለፈላቸው።

በሚቀጥለው ሳምንት በየቀኑ እርሱን ለማግኘት ተስፋ በማድረግ ቢመጡም እንዲያዩት አልተፈቀደላቸውም። ዋንዳሮም ተጨማሪ መልዕክት ላከላቸው፤ «እኔ አሁን ስለተሻለኝና እየተሻለኝም ስለሚሄድ ብዙ አትድከሙ» እነርሱም ዳግመኛ ሊጠይቁት አልሞከሩም።

እስከፊ ግርፊያ ካለፈ ከሁለት ሳምንት በኋላ አንድ ቀን ዋንዳሮ ከሌሎች እስረኞች ጋር በአንድ ትልቅ በርሜል ከወንዝ ውሃ ሞልተው በርሜሉን በዳገቱ መንገድ ሲገፉ ታየ። በርሜሉን ሲገፉ ያዩት ሰዎች አብረውት ላሉ የኢጣሊያ ዘቦች ይመሰክር እንደነበረ ሄደው ለቤተሰቦቹና ዘመዶች ሲነግሩዋቸው በጣም ተገረሙ። መከራን ተቀብሏል፤ አሁን ለምን የባሰው ይደርስበታል? በምስክርነቱና ስብከቱ ብዙ ቀናኢ እንዳይሆን ለማሳመን ቢሞክሩም እርሱ እንዲህ አለ «እግዚአብሔር አለ፤ እርሱ አሁንም ከእኔ ጋር ነው፤ ታዲያ ለምን ታዝናላችሁ? እርሱ በምድር እንድንኖር እስከፈቀደ ድረስ ስለጌታ መመስከር የኛ ፋንታ ሆኖ ሳለ ለምን ትፈራላችሁ?»

ዓመቱን ሙሉ እሥር ቤት ሲቆይ በየቀኑ ይመሰክር ነበር። አንድ ሰው በየትም ቦታ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲመሰክር ቢታይና ቢሰማ እርሱ ዋንዳሮ ነበር።

እንደ የሌፍ ዋንዳሮም ለሌሎች አርአያ የሚሆን እሥረኛ ነበር። የፖሊስ አለቆችም ስለዋንዳሮ «እርሱ ምግብ ወይም መልእክት ወጥቶ ለመቀበል ቢፈልግ አትከልክሉት፤ ታማኝ ስለሆነ አይጠፋም፤ ተመልሶ ይመጣል» ይሉ ነበር። ዘበኞቹ ለአንድ ጉዳይ ወጣ ወይም ዘወር ለግለት ቢፈልጉ ዋንዳሮን ነበር ጠባቂ የሚያደርጉት።

በመጨረሻም ዋንዳር ከእስር ተፈቶ ወደ ቤቱ ተመለሰ። ዶጊሦ አሁንም በአቅራቢያው ይኖራሉ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ የደረሰ ሰብላቸውን ለመሰብሰብ እንዲረዷቸው በቂ ክርስቲያኖችን እንዲያመጣላቸው ዋንዳርን ጠየቁ። «አንተን መግደል እችላለሁ ብዬ ነበር፤ ሞክራለሁ ነበር፤ ነገር ግን እግዚአብሔር አድኖሃል፤ እንግዲህ እንድትረዳኝ በእግዚአብሔር ስም እጠይቅሃለሁ» አሉ ለዋንዳር።

ዋንዳር ከአንድ መቶ የሚበልጡ ክርስቲያኖች አስከትሎ መከራ ሲያሳየው የነበረውን ሰው በእህሉ መሰብሰብ ሥራ ሊረዳው ሄደ። ክርስቲያኖቹ ሲሄዱም ሆነ ሲሠሩ ይዘምሩ ነበር።

በኋላም ዶጊሦ ዋንዳርን «በአሥራ አምስት ቀን ውስጥ ከቶር፣ ባሩምና ገበቶ ጋር ብትመጣ የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቄስ አስጠርቼ ግርዘትና መጠጥ በመጽሐፍ ቅዱስ መከልከልን ከእናንተም ከቄሱም እንሰማለን። ያልተከለከለ ቢሆን ግን በመጽሐፍ ቅዱስ የተከለከለ ነው ያላችሁት እውነት ስላልሆነ ምስክር ሰዎችህ ይሞታሉ» ብለው አስጠነቀቁ። ዶጊሦ ይህን የተናገሩት በአሥራ አምስቱ ቀናት የሚደርስባቸውን ሳያውቁ ነበር። ከጥቂት ቀናት በኋላ በቤታቸው በወንበር ላይ ተቀምጠው እንዳሉ ወደኋላ ወድቀው ወዲያው በመሞታቸው በግርዘትና በመጠጥ ላይ ሊካሄድ የታቀደው ክርክርና ውይይት ሳይደረግ ቀረ።

ጥቂት ጊዜ ከዶጊሦ ሞት በኋላ ከዋንዳር አካባቢ ብዙ አማኞች ለስብከት ወደ ጎረቤት ጋሞ አውራጃ ሄዱ። የጋሞ ገዥ ወደ ዋንዳር አካባቢ በላከው መልዕክት «ዋንዳር ወላይታን አበላሽቶ ሲያበቃ ጋሞን ሊበክል ሰዎች ልኳል፤ እርሱ መኖር የለበትምና አጥፋት፤ እስካሁን ብዙ ጥፋት አድርሷልና» ብሎ አስተላለፈ።

በአንድ አሁድ አማኞች በዋንዳር ቤት ክርስቲያን ተሰብሰብው ሳለ ሰላሣ መሣሪያ የታጠቁ ሰዎች በድንገት ብቅ አሉ። እነዚህ ሰዎች የሚመጡ መሆናቸውን ዋንዳር ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት የሰማ በመሆኑ ክርስቲያኖቹ ባሳሰቡት መሠረት ከቤተ ክርስቲያኑ ሳይታይ ወጥቶ ለመሸሸግ ችለ። ታጣቂዎቹም ጉባኤውን በሙሉ ነድተው አሰሩ። እሥራቱና ማስፈራሪያው መንፈሳቸውን በማቀዝቀዝ ፋንታ በደስታ ስለሞላቸው ሌሊቱን ሁሉ ሲዘምሩ አደሩ። ሲነጋም ወደየቤታቸው እንዲሄዱ ተለቀቁ።

ከአምስት ቀን በኋላ አንድ ባለሥልጣን ወደገበያ ቦታ ወጥቶ አዋጅ አሳወጀ። አዋጁ የተጀመረው በወላይታ ምሳኤያዊ አነጋገር ነበር፡- «የአንበጣ ንግሥት ክንፍ ባይኖራትም ብቻዋን ከተተወች ክንፍ አብቅላ መብረርዋ አይቀርም። ስለዚህ ንግሥቲቱን ክንፍ ከማብቀሷ በፊት ያዟት፤ ያለችበትን ለሚያገኝ አሥራ አምስት ብር ለገደላት ደገሞ ሰላሣ ብር ሽልግት ይሰጣል» ብሎ አስታወቀ።

በዚያን ዕለት ሌሊት ዋንዳር፣ ባለቤቱና የቤተ ክርስቲያን ሰዎች ሆነው እርሱ ወደሚሸሸግበት ራቅ ያለ ሥፍራ ድብቁን መንገድ ይዘው ይጓዙ ነበር። ወደ አንድ ሌላ መንገድ ማድረግ ሲደርሱ ሁለት ሰዎች በበቅሉ ወይም በፈረስ የተቀመጡ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው እያወሩ አለፉ። ሰዎቹ ጨለማ ስለነበር ዋንዳርንና ተከታዮቹን አላዩአቸውም፤ አልሰጧቸውምም።

«በዚህ ሃረ በገበያ በተነገረው አዋጅ! የአንበጣ ንግሥት የተባለው ዋንዳር ካልሆነ ግን ይመስልሃል?»

«ዋንዳር ነው እንጂ! በእርግጥ እርሱ ነው፤ ሌላ ግን የአንበጣ ንግሥት ይሆናል? እየፈለጉት ነው ግለት ነው፤ ግንም እርሱ ያለበትን የጠቆመ አሥራ አምስት ብር የገደለ ደግሞ ሠላሳ ብር ይሸለማል አሉኩ!» አለ ሁለተኛው ሰው።

ድምፃቸው ከርቀት የተነሣ እየመነመነ ከሄደ በኋላ እነዋንዳር ለጥቂት በግምገማቸውና ስለ አዋጁ በመስማታቸው እያመሰገኑ ጉዞአቸውን ቀጠሉ። በሰሙት ዜና ምክንያት የዋንዳር መሸሸግ አስፈላጊነቱ ተረጋገጠ።

ዋንዳር ወደ መኖሪያ ቤቱና ቤተ ክርስቲያኑ የሚመለስበት አመቺ ሁኔታ እስከሚፈጠር ድረስ ብዙ ወራት አለፉ። ከተሸሸገም በኋላ ጥልቅና ዘላቂ እምነቱ በርሱ ምስክርነት ጌታን የተቀበሉትን እንደድንጋይ ተሸከሞ አቆይቶአቸዋል። በመቶዎች የሚቆጠሩ የአካባቢውና የሀገሩ ሰዎች መሪያቸው አድርገው ይመለከቱታል። ጥቂት በቀላሉ የሚታዩና የሚታወቁ የመሪነት ባሕሪያት አሉት። የዋንዳር ውብ ሕይወት እግዚአብሔር «... ብርቱንም ነገር እንዲያሳፍር... የዓለምን ደካማ ነገር መረጠ፤ የ... የሆነውን ነገር እንዲያጠፋ የዓለምን ምናምንቱ ነገር የተናቀውንም ነገር ያልሆነውም ነገር መረጠ» ለሚለው ትክክለኛ ማረጋገጫ ነበር። ዋንዳር ራሱን ሙሉ በሙሉ ካለውም አንዳች ሳያስቀር ለእግዚአብሔር አሳልፎ የሰጠና ታዛዥ ነበር።

*

*

*

ሚሲዮናውያን ለቀው ከሄዱ በኋላ በሁለት ዓመታት ውስጥ በይበልጥ በተሮና በገበቶ ምስክርነት አንድ መቶ ሰማኒያ ሰዎች በኮይቫ (ከሶዶ በስተምዕራብ) ተጠመቁ። ከዚያን በኋላ በዚያ ስደት ተጀመረ።

ተሮና ገበቶን ጨምሮ የቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎች ተይዘው እያንዳንዳቸው መቶ ጅራፍ ከተገረፉ በኋላ አሥር ወራት እሥራት ተፈርዶባቸው ወህኒ ቤት ገቡ። የእሥር ቤቱ ወለል አፈርና አቧራማ፤ ግድግዳው በጭቃ ያልተመረገና ነፋስ የማይከላከል፤ መስኮት፤ ንጽሕና፤ ምግብ የሌለውና እሥረኞች ከአቅሙ በላይ የታጨቁበት ነበር። ማታ ማታ ደግሞ በጣም ኃይለኛ ብርድ ስለሚገባ የተዳከሙ እሥረኞችን እየገረፈ የሞቱም እንዳሉ ታውቋል።

ከወህኒ ቤቱ አስተዳደር ስለማይቀርብላቸው ለመሪዎቻቸው ምግብ የማዘጋጀቱን ኃላፊነት የተሸከሙት ክርስቲያኖች ነበሩ። የእነሱ ፍቅርና መተሳሰብ ክርስቲያን ባልሆኑ ሰዎች ዘንድ ልዩ ስሜት አሳደረ። ክርስቲያን ያልሆኑት «ችግር ፈጣሪዎች» እያሉ ከክርስቲያኖቹ ርቀው ለመቆየት የሞከሩ ቢሆንም መልካም ኑሯቸውን ለማየትና ለማድነቅ ችለዋል።

የክርስቲያኖቹ የእርስ በእርስ ፍቅር በወላይታ ከተለመደው ከሰዎች የእርስ በእርስ ግንኙነት በጣም የተለየ ስለነበር በአካባቢውና በእሥር ቤቱ ካሉት ሰዎች ውስጥ አብዛኞቹ በኢየሱስ ክርስቶስና ሕይወትን መቀየር በሚችሉ ኃይሉ አመኑ።

ገበጥና ቶሮ አብረው መከራ ስለተቀበሉ በጣም ተቀራረቡ። ከእሥር ቤቱ እንደወጡ ገበጥ ለስድስት ወራት ቶሮ ደግሞ ለሥምንት ወራት ተሸሽጉ። በዚያን ጊዜ ውስጥ በኮይሻ የተጠመቁ አግኞች ቁጥር እስከ አራት መቶና ከዚያ በላይ ድረስ አደገ። በእሥር ቤትም ሆነ በውጭ ባሉ ሰዎች ፊት ግልጽ የሆነው የወላይታ ክርስቲያኖች ኑሮ ለቤተ ክርስቲያኑ እድገትና ለወንጌል ስብከት መሳካት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርጓል። ሥቃይና እሥራትን እግዚአብሔር ለከብሩ ተጠቅሟል።

በመጨረሻም በራሱ በቶሮ ትውልድ ወረዳ ባለው ቤተ ክርስቲያን ያሉ አግኞች ከአንድ ሺህ በላይ ሆኑ። ከአካባቢው ገዥዎች ጥላቻና ቅናት እንዲሁም ደግሞ ከኢጣሊያን ባለሥልጣኖች ጭቆና የተነሣ ቶሮ እንደገና ታወረ። በቆዳ አለንጋበድጋሚ አርባ ጊዜ ተገረፈ። ይህ አልበቃ ተብሎ ኢጣሊያን ባለሥልጣን ሹል ጥርሶች ባሉት ጫማዎቹ በቶሮ ደረት ላይ ቆሞ ለመጨፍለቅ ጥቂት እስኪቀረው ድረስ ዘለለበት። ቶሮም የሕይወቱ መጨረሻ መድረሱን አመነ።

ቶሮ ሰውነቱን ማንቀሳቀስ፣ ማዘዝና መተንፈስም አቅጥቶ በእሥር ቤቱ ውስጥ እንደተኛ እርሱ እንደገለጸው ጌታ ይገለጥለታል። ይህ የሆነበት ጊዜ ሌሊትና ነገሩም ሕልም እንዳልሆነ ነገር ግን ጌታ ያሳየው ራእይ የመሰለና አስደናቂ ትርኢት ሲሆን ራሱን ጌታ ኢየሱስን በከፍተኛ ድምቀት ሆኖ ያየውና እጅግ የፈራ መሆኑን ቶሮ ተናግሮአል። ኢየሱስም ለርሱ ሲናገር፡ «ቶሮ! አትፍራ። አንተ ልጄና ታማኝ አገልጋዩ ነህ። ልብህ አይታወክ፤ በእግዚአብሔር እመን፤ በእኔም ደግሞ እመን። በአባቴ ቤት ብዙ መኖርያ አለ፤ እንዲህስ ባይሆን ባልሁህ ነበር፤ ሥፍራ ላዘጋጅላህ ዘንድ እሄዳለሁ፤ እኔ ባለሁበት አንተ ደግሞ ትሆናለህ።»

ቶሮ በዚያ ቦታ ፀጥ ብሎ ለረዥም ጊዜ እንደተኛና ከዚያን ወዲህም መቼም ፈርቶ እንደማያውቅ ይናገራል። ቀስ በቀስም ካደረበት ሕመም ዳን።

ከጥቂት ሳምንታት በኋላ ከእሥር ቤት ወጣ። በዚያን ጊዜ ክርስቲያኖች መስበክና ቤተ ክርስቲያናቸውን መልሰው መገንባት ቢከለከሉም እንደቀደሙት የመጽሐፍ ቅዱስ ሰዎች እግዚአብሔርን መታዘዝ ስላለባቸው የሚሰበኩና ቤተ ክርስቲያናቸውን የሚሠሩ መሆኑን ወሰኑ።

ክርስቲያኖቹ የፀሎት ቤታቸውን መልሰው ለመሥራት የቆረጡ መሆኑ ሲታወቅ በቶሮና በሌሎች የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ላይ የባለሥልጣናት ቁጣ በከፋ ሁኔታ ወረደባቸው። ወደ ገበያ ሥፍራ ተወስደው በጭቃ መሬት ተደፍተው በመተኛት ራቁታቸውን እያንዳንዳቸው ከመቶ ጅራፍ በላይ ተገረፉ፤ የኢጣሊያን አሳሪዎቻቸው ያፈዙባቸው ነበር፡-

«እስቲ ከእጃችን ሊያድናችሁ የሚችል እግዚአብሔር የታለ? ከዚህ እስር ቤት በሕይወት እንደማትወጡ እወቁ።»

ቶሮ በጣም በደከመና ድምፁን ማሰማት በማይችልበት ሁኔታ «የኔ እግዚአብሔር ፀሎትን ይሰማል - ሊያድነኝም ይችላል - ሊያድነኝ ባይፈልግ ደግሞ ከእርሱ ጋር እንድናር ወደ መንግሥተ ሰማይ እንደሚወስደኝ ተስፋ ሰጥቶኛል» አለ።

ከዚያን በኋላ አንድ ቀን ጥቂት ክርስቲያኖች በአንድነት ሆነው ሲጸልዩ ከዚያ ዝናብና ነጉድጓድ መጣ። ቶሮ እንደዚህ ያለ አስደንጋጭ መብረቅና የነጉድጓድ ድምፅ አይቶና ሰምቶ እንደማያውቅ ይናገራል። በመጸለይና በመዘመር ላይ እንዳሉ ኃይለኛ ነፋስ መጥቶ የእሥር ቤቱን የቆርቆሮ ጣሪያ አንስቶ በታተነው። የዝናብ ውሃ በግድግዳው ላይ ሲፈስ ጭቃው ሚግታ በሰብሶና ተሰባብሮም ወደቀ። እሥረኞችም ነፃ ወጡ።

ክርስቲያን ያልሆኑ እሥረኞች አብዛኛዎቹ አመለጡ። የእሥር ቤቱ አዛዦች በጣም ፈርተው ይህ ለክርስቲያኖች ሲል እግዚአብሔር በቀጥታ ጠልቃ ሲገባ እንደሆነ በግመን እግዚአብሔር ቁጣውን ያነሣ ዘንድ እንዲጸልዩ ከዚያም የሚለቀቁ መሆኑን ለቶሮ በመንገር ተማፀኑ። በኋላም በገቡት ቃል መሠረት ለቀቋቸው።

አንድ ጊዜ ቶሮ በአስከፊ ሁኔታ ከተገረፈ በኋላ «መከራን ብንቀበል ከእርሱ ጋር እንገሳለን» የሚል በታሠሩ ክርስቲያኖች ዘንድ የተወደደ መዝሙር ደረሰ፡-

በምድር ትንሽ መከራ ብንቀበል በላይ ትንሽ ሽልማት አለን

እንገሳለን

እዚህ (አሁን) ለምን ትንሽ መከራ አናይም?

እንገሳለን

ከእርሱ ጋር ለዘለዓለም እንገሳለን

እንገሳለን።

ክፍል ስድስት :- ቤንዚን መጨመር

ምዕራፍ 15. ቋጠሮችን መፍታት

ሥራ የዋለበት ትልቅ በር ተከፍቶልኛልና ተቃዋሚዎችም ብዙ ናቸው።

1ኛ ቆር. 16:9

የወላይታ አውራጃ ገዥ ግራ ገብተአቸዋል። በየካቲት ወር 1937 ዓ.ም. አንድ ቀን ግለዳ በሶዶ ከተማ አንድ እንግዳ ነገር ተከሰተ። ወረውን ለገዥው ያመጡ መልዕክተኞች ቢርሳቸውን ለቀው ከሄዱ ጥቂት ደቂቃዎች አልፈዋል። እርሳቸው ግን የነገሩን ክብደትና ቅለት እያሰቡና እያመዛከሉ በፀጥታ ተቀምጠዋል።

በረዥሙ ጠረጴዛቸው ላይ በግህተም ያሸበረቁ የመንግሥት ወረቀቶችና ደብዳቤዎች የተዘረጉ ቢሆንም ስሜታቸው ሙሉ በሙሉ ያተኮረው በሰሙት ዜና ላይ እንጂ ደብዳቤዎቹ በያዙት ጉዳዮች ላይ አልነበረም። መልዕክተኞቹ የነገሯቸው አራት እግር ያለው ሜሬት ስለመፈለፈሉ ሲሆን ይህም ችላ ተብሎ የማይታለፍ እንግዳ የሆነ ነገር ነበር።

የማይቀረውን መቀበል ያለባቸው መሆኑን ለማመልከት (ግድ የለም) በሚል አኳኋን ትከሻቸውን ነቀነቁ። እጃቸውን ዘግጧቸው በፀሐፊያቸውን ከጠፋ በኋላ በወንበራቸው ወደኋላ በመደገፍ ተዘናገተው ተቀመጡ።

«ነጮቹን አስገባቸው» አሉ።

ላውሪና ሊሊ ዳቭሰን ከሁለት ሴት ልጆቻቸው ጋር እንዲሁም ሰልግ በርግስተንና አልፍሪድ ሮክ እነሱን ተከትለው ሲገቡ ገዥው ከብር ተሰምቷቸው ይሁን ትዕግሥት አጥተው ከስተር ብለዋል። ፈገግታ ሳያሳዩ ከወንበራቸው ተነስተውና እንገታቸውን ዝቅ አድርገው በኢትዮጵያዊ ትህትና ሰልግታ ከሰጧቸው በኋላ ወደ ወንበሮች መራከቸው።

በዚያ ቀዝቃዛ ብርዳም ግለዳ ለምን እንደመጡ ሚስቶናውያኑን ከመጠየቃቸው በፊት ለአጭር ጊዜ ዝምታ ነበር። ሚስተር ዳቭሰን ከአንድ ቀን በፊት ሶዶ የደረሱና በዚያ ቀርተው ለመኖር ያቀዱ መሆናቸውን አስረድቶ የጉዞ ፈቃድ ወረቀቶችን ገዥው እንዲመለከቱት አቀረበ። ገዥው የፈቃድ ወረቀቶችንና የመታወቂያዎችን ሕጋዊነት ለማረጋገጥ በጥንቃቄ መረመሩ። እሳቸው ከሚሲዮናውያንና ከሚሲዮን ሥራ ጋር የቅርብ ትውውቅ የሌላቸው በመሆኑ ሠነዶቹን በሚመለከቱበት ጊዜ የተደናገሩ መሆኑን ፈታቸው ይመስክር

ነበር። ከዚህም የተነሣ ሚሲዮናውያኑ ወይ የፈቃድ ወረቀቶቻቸው ዋጋ የሌላቸው (የማይሠሩ) ወይንም ደግሞ የገዥውን አእምሮ የሚረብሽ አንድ ነገር እንዳለ አመኑ።

ወዲያው በመድረሻቸውና በቆይታቸው ጉዳይ ውይይት መሐል ገዥው ስለ ባለ አራት እግር ጫጩት አነሱ። ዜናው ሚሲዮናውያንን የሚሉትን ሲያሳጣቸው ገዥው ከእነሱ የበለጠ የሚሉትን አጡ። በአእምሮአቸው ውስጥ የሚመለለሱ ነገሮችን ለማስተካከል እየሞከሩ ሚሲዮናውያንን በጥንቃቄ አጠኑአቸው። ያ በዚያን ማለዳ በከተማ የተወለደው ባለ አራት እግር ጉደኛ ጫጩት ምን ቁም ነገር አለው? ከእነዚሁ ነጮች መምጣት ጋርስ ምን ግንኙነት አለው? እንደዚህ ዓይነት ያልተለመደ ክስተት መጥፎ ትርጉም ሳይኖረው አይቀርም። የማይታየው ዓለም ምናልባት ታላቁ መልዕክት እንዲሰማ ፈልጎ ይሆናል። መልዕክቱን ለማስተላለፍ የተጠቀመው ይህን ባለአራት እግር ጫጩት መወለድን ነበር። ይህም በእርግጥ በጥንቃቄ ማጥናትን የሚጠይቅ ነበር።

ሚሲዮናውያኑ እንግዳ የሆነባቸውን የገዥውን ጠባይ የመምጣታቸው ጥላቻ አድርገው መተርጎም ስለነበረባቸው በፀሎትና በጉጉት ነበር የተቀመጡት። የመኖሪያ ፈቃዳቸውን የማግኘቱ ጥያቄም ያሳስባቸው ነበር። ስለ እኚህም የተማሩና ትልቅ ባለሥልጣን ሰው ጠባይ ትንሽ ፍንጭ አገኙ። በጠባያቸውም ተማርኩ። በጥንቃቄ ከሚያቀርቧቸው ጥያቄዎች መረዳት እንደሚቻለው የሚያዳምጡት በአብዛኛው የማይታየውን (መንፈሳዊ) ዓለም ድምፅ እንጂ በፈታቸው የተዘረጉትን መንግሥታዊ ሠነዶች አልነበረም።

ሚሲዮናውያኑ በተደጋጋሚ ተመላለሰው ካነጋገሯቸው በኋላ ገዥው በአካባቢው ሊቆዩ እንደሚችሉ (ቢያንስ በጊዚያዊነት) ፈቀዱላቸው። በአዲስ አበባ ያሉ ከፍተኛ ባለ ሥልጣናት ሚሲዮናውያኑ ወደ ወላይታ ተመልሰው የቀድሞ ሚሲዮን ጣቢያቸውንና ሕንፃዎቻቸውን እንዲይዙ ቢፈቅዱላቸውም የአውራጃው ባለሥልጣናት ሐሳብ ከዚህ የተለየ ነበር። የቀድሞ ንብረታቸውን እንዲረከቡ ስላልፈቀዱላቸው ሚሲዮናውያኑ ከጣቢያው ከአንድ ማይል በላይ ርቆ በሶዶ ከተማ ቤት ተከራዩ። የጉደኛው ጫጩት የመጨረሻ እድል ወይም እሱ ከሚሲዮናውያን ጋር የነበረው ግኑኝነት እስከመጨረሻ ሳይታወቅ ነበር የቀረው።

ከጥቂት ሳምንታት በኋላ ንጉሥ ኃይለ ሥላሴ ሶዶን ጎበኙ። ወቅቱ በኢትዮጵያ መልሶ ግንባታና ማጽቋሚያ የሚካሄድበትና ብዙ የሚሠራ ነገር የነበረበት በመሆኑ ንጉሡና ሌሎች ከፍተኛ ባለሥልጣናት በአገሪቱ ውስጥ ከአንዱ ክፍል ወደሌላው በመዘዋወር ሕግና ሥርዓት እንዲሰፍንና አስተዳደራዊ መዋቅሮችም እንዲዘረጉ ያደርጉ ነበር። በሶዶ ከተማ በቆዩባቸው ብዙ ቀናትም ከገዥውና ከአካባቢው (ከወላይታ) መሪዎች ጋር ረጅም ጊዜ የፈጁ ስብሰባዎችን አካሂደዋል።

አጣሊያውኖቹ የሚሲዮኑን ጣቢያ ከያዙበት ጊዜ ጀምሮ ሆስፒታሉን ለራሳቸው ሲጠቀሙ የቆዩ ሲሆን ከአነስተኛ ለውጥ በስተቀር ለቀው ሲሄዱ ምንም አላጎደሉበትም ነበር። አሁን ግን ግቢውና ሕንፃዎች የሚጠቀምባቸውን አጥተው የቆዩና ግንም ሲገባና ሲወጣባቸው ስለነበር ሁሉም ነገር

የተሠረከረከ፡ የበሰበሰና የወዳደት ይመስላል፡ ጥገናም አልተደረገላቸውም።
ንጉሡና የክብር ተከታዮቻቸው መላውን ግቢ እየተዘዋወሩ የተመለከቱ ቢሆንም
ባልታወቀ ምክንያት ሚስቶናውያን ወደ ጣቢያቸው እንዲመለሱና እንዲረከቡ
አልፈቀዱም።

ላውራ ዳቭሰን በኋላ ሲናገር እንዲህ ብሎ ነበር። «ገዥው በወላይታ
ሕዝቦች መካከል የወንጌልን ሥርዓትና ተጽዕኖ ከሚቃወሙት ጋር በስውር
ተባብረው ይሠሩ ነበር። እኛ በደረሰንበትና ቢሮአቸውን በጎበኘንበት ጊዜ
ያሳዩት ፍርሃትና ጥላቻ እንዲሁም ደግሞ የባላ አራት እግር እንግዳ ጫፎት
ጉዳይ የመነጨው ከዚህ መጥፎ ጥርጣራ ሳይሆን አይቀርም።»

ከንጉሡ ጉብኝት ጥቂት ጊዜያት ቀደም ብሎ የአንድ ሰው ምስቶች የነበሩ
ሁለት የወላይታ ሴቶች ወንጌል ሰምተው ይህንን አዲስ መንገድ ለመከተል
ወሰኑ። ውሳኔያቸው የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን አባል የነበረ ባላቸውን
ሰላስቆጣው እንዲመክራቸውና ሃሳባቸውን እንዲያስቀይራቸው ቂስ ቢጋብዝም
ሴቶቹ በኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን አምልኮ የማይሳተፉ መሆናቸውን ደግመው
አረጋገጡ። እምቢታቸው ተቃውሞ በማስነሣቱ ወሂኒ ገብተው በእግር ብረት
እንዲታሠሩ ተደረገ፤ በመላ ወላይታ የነበሩ ክርስቲያኖችም እነርሱ እንዲፈቱ
ይወልዩ ነበር።

ንጉሡ ጉብኝቱን በሚያደርጉበት ጊዜ ሚሲዮናውያን የነዚህን አማኝ
ሴቶች መታሠር ያውቁ ነበር። ንጉሡን አጅበው ከመጡት ሰዎች ውስጥ
አንዱ ቀድሞ የሚሲዮናውያን ወዳጅ የነበረ በመሆኑ በጉብኝቱ ቀናት
አብሮአቸው ቆይቶ ነበር። ይህን አጋጣሚ ተጠቅሞ ሚስተር ዳቭሰን ለሰውየው
የወላይታ አማኝ ሴቶች በብረት ታስረው እስር ቤት ያሉመሆናቸውን ነገር
ስለነበር ሰውየው ለንጉሡ አሰማ። ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት የሴቶቹን በብረት
መታሰር ሲሰሙ በጣም ደነገጡ። በእሥር ቤት አንዳንድ ጊዜ ወንዶች በብረት
እንዲታሠሩ ይደረጋል፤ ነገር ግን ሴቶች በፍጹም በብረት አይታሠሩም ነበር።

ንጉሡም ሴቶቹን አስጠርተው በጥንቃቄ ከጠየቋቸውና ካነገሩዋቸው በኋላ
ወዲያው እንዲፈቱ አዘዙ። በዚህ አጋጣሚ ሴት እሥረኞችን ተከትለው
ለመጡ በመቶ ለሚቆጠሩ ሰዎች ባደረጉት ንግግር አሁን በአገራቸው በመላ
የሃይማኖት ነፃነት እንዳለ አውጀዋል። ይህ የንጉሡ ያልታሰበ አመለካከት
ገዥውን ከማስከሩትም በላይ የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ፍሶች የበለጠ ጥላቻ
እንዲያደርባቸው አድርጓል።

«የሆነ ሆኖ» አለ ላውራ ዳቭሰን «የታሰሩ ሴቶችን መከራ ማሳወቅ ያለብን
መሆኑ ተሰማን። ይህንን ማድረግ አቋማችንን አደጋ ላይ የሚጥል መሆኑን
ብናውቅም ሌላ ምርጫ አልነበረም። ጌታም ይህንን የእምነት ሥራ ደግሮአል።
ይህ ደግሞ የወላይታ አማኞችን እምነት ለማጠንከር ከመርዳቱም በላይ
በክርስቶስ ከማመናቸው የተነሣ በእሥር ላሉት ለሌሎችም እንዲጸልዩ
አበርካቶአቸዋል።»

አማኞቹ ወንጌልን ስለ ሰበኩ ብቻ ለዓመታት ሲያዙና ሲታሠሩ ቆይተዋል።
ለማስፈታት አቤቱታ በሚቀርብላቸው ጊዜ ሁሉ ንጉሡ ርኅራኄ እያሳዩ
ያስፈቷቸው ነበር። በእሳቸው አመለካከት በሕገ መንግሥቱም በግልጽ
እንደተቀመጠው በሀገሪቱ የኃይማኖት ነፃነት አለ ቢባልም በብዙ ቦታዎች

በተለይም ከማዕከላዊ መንግሥት መቀመጫ (መናገሻ) ከተማ ርቀው ባሉት ገልጽ ችግሮችና ተቃውሞ ነበር።

*

*

*

ዋልተር አህማን፣ ግርሴላ አህማንና ሰልማ በርግሥተን ወደ ወላይታ በተመለሱ ጊዜ የወላይታ አማኞች እንዲህ ብለው ተናገሩ፡- «ከዚህ በሄዳችሁበት ጊዜ በሰማይ በእግዚአብሔር ቤት እንጂ በዚህ ምድር ዳግመኛ ልናያችሁ ተስፋ አላደረግንም ነበር።»

በሐምሌ ወር 1937 ዓ.ም. አህማንና ቤተሰቡ ሶዶ ከተማ በደረሱ ጊዜ በወላይታ አሥራ አምስት ሺህ የተጠመቁ አማኞች የነበሩ ሲሆን አብዛኞቹ ሚሲዮናውያንን ከማመናቸው በፊት ያውቋቸው ነበር። አሁን ክርስቶስ የሚያድናቸው መሆኑን አውቀው ማመናቸውን ለሚሲዮናውያን ለመናገር ሲጎርፉ ማየት ስሜትን ይግርክ ነበር።

በኢጣሊያ ቅኝ ግዛት ዘመናት አህማንና ቤተሰቡ በሱዳን ባሉ መባኖች መካከል ሲያገለግሉ የቆዩ ሲሆን አሁን በኢትዮጵያ የአገልግሎት በር እንደገና በመከፋቱ የመጀመሪያ ፍቅራቸው ወደሆነችው አገር ተመልሰው መጡ።

የቀድሞ ግቢ ለሚሲዮናውያን ያልተመለሰላቸው በመሆኑ በመጀመሪያ ሶዶ እንደተመለሱ ያረፉት ለጊዜው በሶዶ ከተማ ቤት ተከራይተው ከሚኖሩ ከዳቭሰንና ቤተሰቡ ጋር ነበር። ሚሲዮናውያኑ በገጠሩ ዞረው ቤተ ክርስቲያናትን እንዳይመለከቱ ተከልክለው እንደቁም እሥረኛ ቢቆጠሩም በመቶዎች የሚቆጠሩ ክርስቲያኖች ያለ ምንም ገደብ እየመጡ እነዚህን የተወደዱ መንፈሳዊ አባቶቻቸውን ይጠይቁ ነበር። በአንድ ወር ውስጥ ሚሲዮናውያኑን እንኳን ደህና መጣችሁ ለማለት ከአንድ ሺህ አምስት መቶ የሚበልጡ ሰዎች አንዳንዶቹ ብዙ ግይሎችን ተጉዘው መጥተዋል።

የሚሲዮናውያኑ በከተማ ተወስኖ መቅረት የመጽሐፍ ቅዱስን ጥናት ቀንና ግታ ለማካሄድ የረዳ በመሆኑ የተደበቀ በረከት ነበር። ጊዜውን ተጠቅሞ ተጨባጭና ዘላቂ ውጤት ለማግኘት እንዲቻል ግስተማሩ በተቻለ መጠን ብዙ ሰዎችን እንዲይዝና እንዲረዳ ተደርጓል።

እነአህማን የተከሩዩትና የሚኖሩበት ቤት ሦስት ክፍሎች አሉት። ከሰኞ አስከ አርብ ሌሊት ሌሊት ከየወረዳው አሥራ አምስት (ብዙውን ጊዜ ሰላማ) ሰዎች ተጋብዘው ይመጡና ለብዙ ሰዓታት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ከተካሄደ በኋላ ሰዎቹ በማድ ቤቴና ምግብ ቤቴ ወለል ተኝተው ሌሊቱን ያሳልፋሉ። ሲነጋም ወደየቤታቸው ከመመለሳቸው በፊት ለአንድ ሰዓት ያህል የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ይኖራቸዋል።

በእግዚአብሔር ቃል ጥናታቸው ሰዎቹ ብዙውን ጊዜ የሚመለከቱት ሚሲዮናውያን ባልነበሩበት ጊዜ የተነሱትን የቤተ ክርስቲያን አስተዳደርና ሥነ ሥርዓት ችግሮችን ነበር። በቋንቋቸው የተተረጎመ የእግዚአብሔር ቃል ካለመኖሩ የተነሣ አንዳንድ ነገሮች የተዛቡ ከመሆናቸው በቀር የዶክትሪን ጥራትና ከአማኞች ጋር አብሮ የመኖር ጉዳይ የሚደነቅ ነበር። ይህም መንፈስ ቅዱስ እነዚህን ተራ ሰዎች በቀጥታ ሊያስተምራቸው የሚችል መሆኑን የሚያሳይ ነበር።

«ብዙዎቹ እኛ መልስ እንድንሰጥ የተጠየቅንባቸው ጥያቄዎች ናቸው» ሲል ዋልተር አህግን አስታወሰ። «አንድ ቀን አንድ ሰው አንዳንድ ጊዜ የቤተ ክርስቲያን ስብሰባ ለምን በምስጢር እንደሚካሄድ ለመጠየቅ እያወላወለ መጣ። በወር አንድ ጊዜ ከሚኖር ስብሰባ አማኝ ያልሆኑ ሰዎች እንዲጠቡ ይጠየቅ ነበር። ሰውየው አማኝ ስላልነበረ እንዲወጣ ተደርጎ ባለቤቱ ግን አማኝ ስለነበረች በስብሰባው እንድትቆይ በመፈቀዱ «እኛ ከወጣን በኋላ በውስጥ ተርተው የሚያካሂዱት ምን ይሆን?» ነበር ጥያቄው።

«እስከዚያ ጊዜ ድረስ ቤተ ክርስቲያን መጎብኘት ስላልተፈቀደልን ይህንን ያላመኑትን የማስወጣት ልምድ አላወቅነውም ነበር። በወር አንድ ጊዜ የጌታ እራት ሥነ ሥርዓት እንዳላቸውና ይህንንም ምስጢር ነው ብለው እንደሚመለከቱ አንዳንድ ሽግግሌዎችን ጠይቀን ተረዳን።

«ሚሲዮናውያን አገሪቱን ለቀው ከመውጣታቸው በፊት የጌታ ራትን ሥነ ሥርዓት ለማካሄድ ከጊዜ ወደ ጊዜ ከክርስቲያኖች ጋር ይሰበሰቡ ነበር። የተጠመቁ አማኞች ቁጥር ብዙ ስላልነበረ የሚሰበሰቡት በሚሲዮኑ ከሚገኙ ቤቶች በአንዱ መሆኑንም በማየት የወላይታ ክርስቲያኖች ሥነ ሥርዓቱ ያላመኑት ባሉበት አይካሄድም የሚል ሀሳብ አደረባቸው። በተጨማሪም ለጥያቄት የታጩ አማኞች በጌታ እራት አወሳሰድ ጊዜ የሚከናወነውን ሥነ ሥርዓት ሁሉ በምስጢር ለመያዝና ለማንም ላለመናገር ቃል ካልገቡ እንደማይጠመቁ ለማወቅ ቻልን። ምንም እንኳን ያልተጠመቁ አማኞችና ያላመኑት እንዲወጡ ቢደረግም ተጥሎ በሚከናወነው የመባ አገልግሎት እንዲካፈሉ ከጌታ እራት በኋላ እንዲገቡ መደረጉን ባወቅንበት ጊዜ ተደስተናል።»

በለዚህ ጉዳይ ዋልተር አህግን ሽግግሌዎችን በጠየቃቸው ጊዜ እነርሱ «እንዴ! እስካሁን ስንሠራ የቆየነው በዚህ አካሄድ ነው፤ ይህንን አሠራር እንወደዋለንና ለመቀየር ፍላጎት የለንም» አሉ። ነገር ግን ከሚሲዮናውያን ጋር 1ኛ ቆሮ. 11:23-27ን በጥንቃቄ ካጠኑ በኋላ የሥርዓቱን አካሄድ በስህተት የተረጉው መሆኑንና እንዲያውም የጌታ እራት ሥርዓት ለማያምኑት ምስክርነት ይሆን ዘንድ የታቀደ መሆኑ ገልጽ ሆነላቸው።

በተከታታይ ግታ ግታ በተካሄዱት ስብሰባዎችና ውይይቶች ሌሎች ጉዳዮችም ተነስተዋል። በአንድ ምሽት ስለልምዶቻቸውና በኑርአቸው ስለተከሰቱት ለውጦች ሲወያዩ አንድ ሰው ፍየልን ግርባት የሚከለክል ምክንያት ካለ እንዲገለጽለት ጠየቀ። ሰዎቹም በማቴዎስ ወንጌል በጎችና ፍየሎች እንደሚለዩ ስላነበቡ ፍየል በቤታቸው የማያረቡና የማያኖሩ መሆኑን ገለጹ።

የቤተ ክርስቲያናቱ መሪዎች (ፓስተሮች) የእግዚአብሔርን ቃል ትምህርት በትንሹ ብቻ የሚያውቁ መሆናቸውን ከነዚህ የምሽት ጥናቶች ሚሲዮናውያን ግወጭ ስለቻሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት በቀደምትነት የሚያስፈልግ መሆኑን ተገነዘቡ። ብዙ መሪዎች ያልተግሩ ከመሆናቸው የተነሣ አንዳንዶቹ

ሕገን ስለመፈጸም ይሰበኩ ነበር። ቤተ ክርስቲያናትም (አባላቱ) በግርብ ዕለት ይጸሙ ነበር።

በሌላ በኩል የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ለፀሎት፣ ስለ ችግሮች ለመፍገትና የትምህርት ጉድለትን ለመቋቋም የሚመክኩበትን ስብሰባ በየወሩ እንደሚያደረጉ ለሚሲዮናውያን ተገለጸ። ከተለያዩ ወረዳዎች የተመረጡ ሽማግሌዎች (በ1938 ዓ.ም. ስምንት ወረዳዎች) ይሳተፉ ነበር። አንድ መቶ ሃምሳ ቤተ ክርስቲያናት እያንዳንዳቸው ሁለት ተወካዮችን በተለያዩ ቤተ ክርስቲያናት ለሚካሄዱ ስብሰባዎች ይልኩ ነበር።

ወደቀድሞው የአቶና ሚስቱን ጣቢያ እንድንንቀሳቀስ የተፈቀደልን በ1938 ዓ.ም. መከር ወራት ላይ ነበር። ቀደም ብሎ በ1930 ዓ.ም. ስለተወረሱ ንብረቶች ለኦስ.አይ.ኤም. በኢጣሊያ መንግሥት ካሣ የተከፈለ በመሆኑ የቀድሞቹ የሚሲዮኑ ንብረቶች አሁን የኢትዮጵያ መንግሥት ናቸው። ሚሲዮናውያኑ ጣቢያውንና ንብረቶቹን እንዲጠቀሙ ለሆስፒታሉ ዶክተር እንዲያቀርቡ ከመንግሥት ጋር ውል ተደረገ።

ነገር ግን በመኖሪያ ቤቶችም ሆነ በሆስፒታሉ ሕንፃ ክፍሎች ውስጥ ያልተፈቀደላቸው ሰዎች ከእንስሳዎቻቸው ጋር ይኖሩባቸው ነበር። የወንዶች ሕክምና ክፍል ፍርድ ቤት የተደረገ ሲሆን ዕቃ ቤቱን ዳኛው የፈረሰ ጋጥ ያደረገው ይሁን እንጂ ፍት እስከ አንድ ሚትርና ከዚያም በሚበልጥ ክፍታ ተቆልሷል። ሚስተር አህማንና ቤተሰቡ ከዶክተር ናታን ባርሎ ጋር በመሆን ወደ ሕንፃዎቹ ተዛውረው እንዲኖሩ መብታቸው ሲሆንም ንብረቶቹን በእጅ ግድረጉ ሌላው አስቸጋሪ ጉዳይ ነበር። ሕጋዊ ያልሆኑ ነዋሪዎችን ከሕንፃዎቹ ግስጠጣት ከፍተኛ ዲፕሎማሲ የጠየቀ ቢሆንም አንድ በአንድ ክፍሎቹ ተለቅቀው ተወሰዱ፣ ከጸዱ፣ ዕቃ ከገባቸውና ከተጌጡ በኋላም እንዲቆላፉ ተደረገ።

በመጨረሻም በጥቅምት ወር ወደ ሕንፃዎቹ መዛወር ተቻለ። ለሆስፒታሉ መግሪያዎች ከመታዘዛቸው በፊት የዶክተሩ መምጣት ከአቶና አልፎና ርቆ ተወርቆ በሽተኞች ለሕክምና መምጣት ጀምረው ነበር።

በመጨረሻም ዋንዳር ከእስር ተፈቶ ወደ ቤቱ ተመለሰ። ዶጊሦ አሁንም በአቅራቢያው ይኖራሉ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ የደረሰ ሰብላቸውን ለመሰብሰብ እንዲረዷቸው በቂ ክርስቲያኖችን እንዲያመጣላቸው ዋንዳርን ጠየቁ። «አንተን መግደል እችላለሁ ብዬ ነበር፤ ሞክራም ነበር፤ ነገር ግን እግዚአብሔር አድኖሃል፤ እንግዲህ እንድትረዳኝ በእግዚአብሔር ስም እጠይቅሃለሁ» አሉ ለዋንዳር።

ዋንዳር ከአንድ መቶ የሚበልጡ ክርስቲያኖች አስከትሎ መከራ ሲያሳየው የነበረውን ሰው በእህሉ መሰብሰብ ሥራ ሊረዳው ሄደ። ክርስቲያኖቹ ሲሄዱም ሆነ ሲሠሩ ይዘምሩ ነበር።

በኋላም ዶጊሦ ዋንዳርን «በአሥራ አምስት ቀን ውስጥ ከቶር፣ ባሩምና ገበቶ ጋር ብትመጣ የኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቄስ አስጠርቼ ግርዘትና መጠጥ በመጽሐፍ ቅዱስ መከልከልን ከእናንተም ከቄሱም እንሰማለን። ያልተከለከለ ቢሆን ግን በመጽሐፍ ቅዱስ የተከለከለ ነው ያላችሁት እውነት ስላልሆነ ምስክር ሰዎችህ ይሞታሉ» ብለው አስጠነቀቁ። ዶጊሦ ይህን የተናገሩት በአሥራ አምስቱ ቀናት የሚደርስባቸውን ሳያውቁ ነበር። ከጥቂት ቀናት በኋላ በቤታቸው በወንበር ላይ ተቀምጠው እንዳሉ ወደኋላ ወድቀው ወዲያው በመሞታቸው በግርዘትና በመጠጥ ላይ ሊካሄድ የታቀደው ክርክርና ውይይት ሳይደረግ ቀረ።

ጥቂት ጊዜ ከዶጊሦ ሞት በኋላ ከዋንዳር አካባቢ ብዙ አማኞች ለስብከት ወደ ጎረቤት ጋሞ አውራጃ ሄዱ። የጋሞ ገዥ ወደ ዋንዳር አካባቢ በላከው መልዕክት «ዋንዳር ወላይታን አበላሽቶ ሲያበቃ ጋሞን ሊበክል ሰዎች ልኳል፤ እርሱ መኖር የለበትምና አጥፋት፤ እስካሁን ብዙ ጥፋት አድርሷልና» ብሎ አስተላለፈ።

በአንድ አሁድ አማኞች በዋንዳር ቤት ክርስቲያን ተሰብሰብው ሳለ ሰላሣ መሣሪያ የታጠቁ ሰዎች በድንገት ብቅ አሉ። እነዚህ ሰዎች የሚመጡ መሆናቸውን ዋንዳር ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት የሰማ በመሆኑ ክርስቲያኖቹ ባሳሰቡት መሠረት ከቤተ ክርስቲያኑ ሳይታይ ወጥቶ ለመሸሸግ ችለ። ታጣቂዎቹም ጉባኤውን በሙሉ ነድተው አሰሩ። እሥራቱና ማስፈራሪያው መንፈሳቸውን በማቀዝቀዝ ፋንታ በደስታ ስለሞላቸው ሌሊቱን ሁሉ ሲዘምሩ አደሩ። ሲነጋም ወደየቤታቸው እንዲሄዱ ተለቀቁ።

ከአምስት ቀን በኋላ አንድ ባለሥልጣን ወደገበያ ቦታ ወጥቶ አዋጅ አሳወጀ። አዋጁ የተጀመረው በወላይታ ምሳኤያዊ አነጋገር ነበር፡- «የአንበጣ ንግሥት ክንፍ ባይኖራትም ብቻዋን ከተተወች ክንፍ አብቅላ መብረርዋ አይቀርም። ስለዚህ ንግሥቲቱን ክንፍ ከማብቀሷ በፊት ያዟት፤ ያለችበትን ለሚያገኝ አሥራ አምስት ብር ለገደላት ደግሞ ሰላሣ ብር ሽልግት ይሰጣል» ብሎ አስታወቀ።

በዚያን ዕለት ሌሊት ዋንዳር፣ ባለቤቱና የቤተ ክርስቲያን ሰዎች ሆነው እርሱ ወደሚሸሸግበት ራቅ ያለ ሥፍራ ድብቁን መንገድ ይዘው ይጓዙ ነበር። ወደ አንድ ሌላ መንገድ ማድረግ ሲደርሱ ሁለት ሰዎች በበቅሉ ወይም በፈረስ የተቀመጡ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው እያወሩ አለፉ። ሰዎቹ ጨለማ ስለነበር ዋንዳርንና ተከታዮቹን አላዩአቸውም፤ አልሰጧቸውም።

ምዕራፍ 16. ምግብ ለአካል - ምግብ ለነፍስ

እርሱም መጥቶ የእግዚአብሔርን ጸጋ ባየ ጊዜ ደስ አለው፤ ሁሉንም በልባቸው ፈቃድ በጌታ ጸንተው ይኖሩ ዘንድ መከራቸው።

የሐዋ. ሥራ 11:23

«አንድ ቀን ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች አንዱ ወደ እኔ መጥቶ ራቅ ብሎ በወላይታ ድንበር አካባቢ ለሚካሄድ የጥምቀት አገልግሎት አብራው እንድሄድ ጠየቀኝ» አለ ላውራ ዳቭሰን ሲናገር። «በጣም ጥሩ ቀን ያለመሆኑን ባውቅም ደስ ብሎኝ ሄድኩ» ክርቀቱ የተነሣ ካሰብንበት መድረስ ባለመቻላችን በመንገድ ለአዳር ቆይታ አደረግን። በነጋታውም ጧት ከቦታው ስንደርስ በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰዎች ተሰብስበው አገኘን። በድጋሚ ወደ አካባቢው ስመጣና በቤተ ክርስቲያናት መካከል ተገኝቼ ነገሮች እንደነበሩ መሆናቸውን ስመለከት ይህ የመጀመሪያ ጊዜዬ ነበር። በመሠራት ላይ ካለው አዲሱ ቤተ ክርስቲያን (ሕንፃ) ግማሽ ማይል ያህል ርቆ በሚገኘው ጅረት ለሚደረገው የጥምቀት አገልግሎት ዝግጅቱ ተጠናቅቆ ሕዝቡ ወደዚያ ጉዞ ሲጀምር እኔም የሚሆነውን ለማየት አብራ ሄድኩ። ከጥምቀቱ በኋላ ወደ ቤተ ክርስቲያን በሚመለስበት ጊዜ ለሕዝቡ ንግግር የማደርግ መሆኔ ተነግሮኝ ነበር። አንድ መጋቢና (አስተማሪ) ሁለት ሽማግሌዎች ስድሣ ሰዎችን ካጠመቁ በኋላ ሁላችንም ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ተመለስን። ጥምቀቱም ረዥም ጊዜ ፈጅቶ ነበር።

«በጣም የሚያስደስት ጊዜ ነበር። በመጀመሪያ ለጥምቀቱ ወደ ወንዝ ሲሄድ ዝም ብሎ በፀጥታ ተጉዞ የነበረው ሕዝብ አሁን ከጥምቀቱ ሲመለስ በከፍተኛ ድምፅ ይጮኹና ይዘምር ነበር። የልባቸው ጥልቅ ምንጭ ተነክቶ የማይገታ የደስታ ስሜትን የሚያፈልቅ ይመስላል።

«የሄድንበት ቤተ ክርስቲያን ትልቅና ክብ ቤት ሲሆን ገና በመገንባት ላይ የነበረ ከመሆኑ የተነሣ ግድግዳና ሮት ጣራው ባለመሠራቱ ወደላይ ሲመለከቱት ደመናማው ሰማይ ይታይ ነበር። ሕንፃው እንደሌሎቹ የወላይታ ቤተ ክርስቲያን አሠራር ሁሉ ትልቅና በውስጡ ወለል ላይ በብዙ መቶ የሚቆጠሩ ሰዎች ሊቀመጡ የሚችሉበት ነበር።

«ንግግሪን ስጀምር መዝነብ ጀመር። ከአማኞቹ አንዱ በፍጥነት ወደውጭ ወጥቶ ከእንሰቱ ትልቅ የኮባ ቅጠል ቆርጦ አመጣና ከራሴ በላይ በመያዝ ከዝናቡ እየተጠለለኩ ከፈታቸው ቆሜ ከፍቼ ከነበርኩበት አዲስ ኪዳን ውስጥ አዲስ ሰላሙት ጌታ (ኢየሱስ) ማወቅ የሚፈልጉትን አካፈልኳቸው።

«የኮባው ከሌላ በነፋስ ወዲያና ወዲህ እየተወዛወዘ ያስቸግር ነበር። ሕዝቡም ከዝናቡ ለመሸሸና ወደየቤቱ ለመሄድ ሳይንቀሳቀስ በተቀመጠበት ፀጥ ብሎ ሰፋ ላለ ጊዜ ያካፈልኩትን የእግዚአብሔር ቃል አዳመጠ።

«ዝናቡ ሲያባራ ለቁርባን አገልግሎት ዝግጅት ተደረገ። ግር በውሃ ተበጥብጦ ለቁርባኑ ወይን ሲዘጋጅ ዳቦው ደግሞ ከቦቆሉ የተሠራ የወላይታ ቲግ ነበር። ዳቦው በትናንሹ ተሰባብሮ ሕዝቡ አንዳንድ እንዲወሰዱ ሽግግሌዎች ያዙታል። በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ ሰው የሞላና አቀማመጡም ያለመሥመር በመሆኑ መተላለፊያ አልነበረም። ከዚህም የተነሣ ሽግግሌዎቹ ቁርባኑን ሲያድሉ በሰው መካከል ከቦታ ወደ ቦታ የሚተላለፉት እየዘለሉ ነበር። አስቀድሞ ለተለያየ ግልጋሎት በተሠሩ መጠናቸውና ቅርፃቸው በተለያዩ ጠርመሶች ተሞልቶ የቀረበውን ወይን አንዱ አማኝ ተቀብሎ በትንሹ ፋት ካለ በኋላ ለሚቀጥለው ያስተላልፋል። በምዕራብ አገሮች ቤተ ክርስቲያናት ዓይን ሲታይ ይህ አስነዋሪ ኋላ ቀርነትና በነዚያ ቤተ ክርስቲያናት ከተለመደው የቁርባን አገልግሎት ክብር በጣም የራቀ ሊመስል ይችላል። ለእነዚህ ሰዎች ግን የእግዚአብሔርን መኖርና ኃይል የሚያመለክት ነዋሪ ምልክት ነበር።»

* * *

የጥምቀት አገልግሎት ካለፈ በኋላ ብዙ ሳይቆይ ዳብሰን ወደ አንድ ወራሃዊ የመሪዎች ስብሰባ እንዲሄድ ተጠየቀ። በየጊዜው ሙሉ ጨረታ ስትወጣ የተለያዩ ቤተ ክርስቲያናት ሽግግሌዎች ወንጌላውያንና መሪዎች በአውራጃው ውስጥ በተለያየ ቤተ ክርስቲያናት በየተራ ይሰበሰባሉ። የስብሰባው የመጀመሪያ ክፍል የመንፈሳዊ ሕይወት ኮንፈራንስ በመሆኑ ለአማኞች ሁሉ ክፍት ይሆናል።

አስተናጋጁ ቤተ ክርስቲያን ለእንግዶቹ ምግብ ማቅረብ ብቻ ሳይሆን ወደ ቤተ ክርስቲያኑ በሚደርሱበት ጊዜ እግራቸውን ያጥባል። ይህ ለሃይማኖታዊ ቁም ነገር የተለመደ ሳይሆን ሥር የሰደደ ተወዳጅ የወላይታ ባሕል ነው። ተቀባዩ ቤተ ክርስቲያን ለእንግዳዎች መኝታም ያዘጋጃል። ለወንዶች በቤተ ክርስቲያን ወለል ላይ ሣር ተጉዝጉዝ ለሌላች ደግሞ በየጉረቤቱ ቤቶች መኝታ ይዘጋጃላቸዋል።

«በአበያ ሐይቅ በኩል ባለው ሚዳማ አካባቢ ለሚካሄድ ለአሁኑ ወር ስብሰባ ለመድረስ በበቅሉ አንድ ቀን ተጓዝን» ሲል አስታወሰ ላወራ ዳብሰን። «ከትልቁ የመስብሰቢያ ቤት ቀጥሎ ባለው ትንሽ ቤት ሌሊቱን እንዳሳልፍ ተደረገ። ሰዎች ወደ ስብሰባው መምጣት ጀምረው ሌሊቱን በሙሉ እስኪነጋ ድረስ ይጎርፉ ነበር። ሌሊቱ አልፎ መንጋት ሲጀምር ምንም እንኳን እስከሚቀጥለው ቀን ይፋ ስብሰባ ባይኖርም መዘመር ምስክርነታቸውንና ልምዳቸውን መካፈል ጀመሩ። ለወርሃዊው ስብሰባ የመጡ ሽግግሌዎች በጎጆው ውስጥ ከኔ ጋር ነበሩ። እንጨቶችን በመሬት ተክለው ለመኝታዩ የሚሆን መደብ (አልጋ) ሠርተውልኛል። እነርሱ ደግሞ በመሬት ላይ በተጉዘጉዘ ሣር ላይ ተኝተዋል።»

«ጧት በማለዳ ከእኔ ጋር በጎጆው ካደሩ ሰዎች ውስጥ ጥቂቶቹ ተቀምጠው ሲነጋገሩ የቼክሹክታው ድምፅ ከእንቅልፈ ቀስቀስኝ። ዓይኖቼን ከፍቼ ከተመለከትኳቸው በኋላ የሚያደርጉትን ግየት ጥሩ እንደሆነ በማሰብ ያንቀላፋሁ ለማስመሰል እንደገና ዓይኖቼን ጨፈንሁ። በውጭ ሴቶች ቁርስ ነገር ሲያዘጋጁ ይሰማኛል። ቁርስ ብዙውን ጊዜ ንፍር እና ቡና ነው።»

ሽማግሌዎች የሚወያዩበትን ጉዳይ ሳያምጥ ስለ ቤተ ክርስቲያን አስተዳደር መሆኑ ገባኝ። በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ባለፍ ሚስት በጋብቻ ሕይወታቸው ችግር ገጠማቸው። ይህንን የመሳሰሉትን ችግሮች ለመፍታት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ አንድ ዓይነት ሥነ ሥርዓታዊ ደንብ በግልጽ ሊኖርና በሥራ ሊውል እንደሚገባ የታመነ ነበር። ሽማግሌዎችም የሚወያዩት በዚህ ሥነ ሥርዓት ውስጥ ምንና ምን መካተት እንዳለበትና እንዴትስ በሥራ መተርጉም እንዳለበት ነበር።

«የጧት ፀሐይ ጨረር በተከፈተው በር ገብቶ በተቀመጡት ሽማግሌዎች ላይ ይበራ ስለነበረ የጎጂው በር ወደ ምሥራቅ አቅጣጫ የሚመለከት መሆን አለበት። ሰዎች ሙሉ ልብላቸውን ገና ሳይለብሱ እንዳንዶቹ ሱሪዎቻቸውን በእጅ እንደያዙ ሌሎችም ቀስ በቀስ እየለበሱ በወለሉ በተጉዘገዘው ሣር ላይ ተቀምጠዋል። እነዚህ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከልብ የሚወያዩበት ይህ ጉዳይ ከፍተኛ ቁም ነገርና በሥራ ሲውል ውጤት የሚኖረው ሆኖ ለቤተ ክርስቲያን መግከርት (ኮሚቴ) ሊቀርብ የሚችል ነበር።

«ራሴ ለራሴ ፈገግ አልኩና በአገሪ ይህንን የመሰሉ ስብሰባዎች በክብርና በምቅት እንደሚካሄዱ አሰብኩ። እነዚህ የወላይታ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ግን በሣር ጉዝጋዝ ላይ ተቀምጠው በልብሶቻቸው ውስጥ ተባይ ይኖር እንደሆነ እየፈተኹ የቤተ ክርስቲያን አስተዳደርና ዲስፕሊን ጉዳይ ሲወያዩ ተመልከቼ በጣም ተደነቅሁ። እግዚአብሔር በዚህ ዓይነት መንገድ መሥራቱ ለእኔ ፈጽሞ አዲስ ነገር ነበር። እግዚአብሔር በእነዚህ ሰዎች መካከል መኖሩ በመንፈስ ቅዱስ የሞላቸውና በእርሱ ምሪት የቤተ ክርስቲያኑን አጽም የሚያዘጋጁ መሪዎች ያደረጋቸው መሆኑ እጅግ አስደነቀኝ። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ስብሰባ ሲካሄድ ሕገ ተስማሚ ጠረጴዛና ወንበር ከፋይሎችና ወረቀቶች ጋር እንዲሁም ደግሞ ስብሰባው የሚመራበት የተወሰነ ሕገና ደንብ ያስፈልጋል ትሉ ይሆናል። ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በተመሳሳይ ሁኔታ በዚህ እጅግ በራቀ በተደበቀና በማይታይ ሥፍራ በሙላት ተገኝተ፤ ሁሉንም አሟልተና አስተካክሎ የቤተ ክርስቲያኑን ሥራ አከናውነ። ወዲያውም የስንደና በቆሎ ገፍር ከቡና ጋር ቀረበ። እኔም በቀኑ የመጀመሪያ ለሆነው ማዕድ ተነስቼ በአልጋዬ ላይ በመቀመጥ ከሰዎቹ ጋር ተቀላቀልኩ።

«ከቁርሱም በኋላ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ታጅቤ ሰገባ አማኞች የእግዚአብሔርን መልዕክት ለመስማት ከዳር እስከ ዳር ጥልቀውት ነበር። እግዚአብሔር ያሳያቸውና ያመለከታቸው ነገሮች የወሩ መንፈሳዊ ምግብ እንዲሆኑላቸው መመስከርና መንገር ለእኔ ትልቅ ዕድል ነበር። ከዚያም ስብሰባው አልቆ ሕዝቡ እየተደሰተ፤ እየዘመረና እያመለገ እያንዳንዱ ወደየአገልግሎቱ ተበታተነ።»

* * *

የልተር አህጉን እርሱ ለመጀመሪያ ጊዜ የተገኘበትን ወርሃዊ ስብሰባ በግልጽ ያስታውሳል። የተደረገውም ኮይሻ ካዎና ገበቶ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ነበር። ለስብሰባው ከሚመጡ እንግዶች አብዛኞቹ ጨለግው ዓይን እስኪይዝ አልደረሱም ነበር። ግታ በሁለት ሰዓት ገደግ ስብሰባው ተጀምሮ አራት

ዘማሪያን በየተራ ባሕላዊ መዝሙር ካለሙ በኋላ የሁለት ሰዎች ንግግር ተሰማ። ይህም ካበቃ በኋላ በትናንሽ መሰብ እራት ቀርቦ ሁሉም እንደበላ ጊዜው በግምት ከምሽቱ አምስት ሰዓት ሆነ። ሚስተር አህማን ደክሞት ስለነበረ ባመጣው ታጣፊ አልጋ ሊተኛ ቢያስብም አሥራ ስምንት ሽማግሌዎች በጎጆው ውስጥ ከርሱ ጋር ነበሩ። ለመተኛት በመዘጋጀት ላይ እንዳለ በጣም አስቸጋሪ በሆነ ጉዳዮች ላይ ሊወያዩ ያቀዱ በመሆኑ እርሱም በውይይቱ እንዲገኝላቸው የሚፈልጉ መሆኑ በሽማግሌዎች ተገለጸለት። ከእኩሉ ሌሊት በኋላ ስብሰባው አበቃ። ብዙዎቹ ከሩቅ ቦታዎች የመጡና የደከማቸው በመሆኑ ሰዓቱ ስድስት ተኩል ከምሽቱ ሲሆን ሁሉም እንቅልፍ ወስደው ያንኩራቱ ነበር። ከጥቂት ጊዜያት በኋላ እርሱንም እንቅልፍ ወስደው።

ገበቶ ሌሊት በስምንት ከሰላሳ ሰዓት መጥቶ ምግብ እንዲበሉ ቀስቀሳቸው። በቅርብ ጊዜ ከግታው አገልግሎት ስብሰባ በኋላ የበሉ እንደነበረ አህማን ቢያውቅም አሁን በድጋሚ ሙሉ ማዕድ ምን ጊዜም ከማይቀረው ከወላይታ ቡና ጋር ቀረበ። ቡና የኢትዮጵያ ባሕላዊ መጠጥ ሲሆን ዛፋ በአብዛኛው የሀገሪቱ ክፍሎች ይበቅላል። የወላይታ ቡና በቅቤና በጪው ተዘጋጅቶ ስለሚቀርብ መልካም ጣዕም አለው። በዘጠኝ ሰዓት ከሰላሳ እንደገና እንቅልፍ የወሰዳቸው ቢሆንም በአሥራ አንድ ከሰላሳ በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ በተጀመረው የመዝሙር ድምፅ ተቀሰቀሱ። ይህም የፀሎት ጥሪ በመሆኑ ብዙዎች እየሄዱ በፀሎቱ ሲሳተፉ ይሰማል። በጎጆውም ውስጥ ሽማግሌዎች በድታ ፊት ተንበርክከዋል። ፀሎቱ እንዳበቃ በቤተ ክርስቲያኑ ፊት ለፊት ካሉ ትላልቅ ጋኖች ውሃ እየወሰዱ ሁሉም ታጠቡ። ሌላ የፀሎት ስብሰባ ከተካሄደና ሁለት መልዕክቶች ከተከተሉ በኋላ ሁሉም በድጋሚ ተመገቡ።

ሁሉም ወደየቤቱ የሚመለስበት ጊዜ የደረሰ መስሎት አህማን ለጉዞ ለመዘጋጀት ዕቃዎቹን መሰብሰብ ሲጀምር ገና ሥራ ያልጨረሱ እንደሆነ ተነገረው። ጥቂቶች በአንድ ላይ ሆነው ለጥያቄዎቻቸውና ችግሮቻቸው መልስና መፍትሔ የሚፈልጉትን ሰዎች ሲጠባበቁ አብዛኛዎቹ ወደቤታቸው ይሄዱ ነበር። እስከ ጧቱ አራት ሰዓት ድረስ ችግሮቹ ተፈትተው ሲያበቁ ቡናና የበቆሉ ቆሎ ቀርቦ ከበሉ በኋላ ወደየቤታቸው መንገድ ጀመሩ። ነገር ግን በአንድ ቤተ ክርስቲያን ምግብ የተዘጋጀላቸው በመሆኑ ለመብላት በዚያ መቆየት ግድ ሆነ። ሚሲዮናውያንና ከሶዶ የመጡ ሽማግሌዎች የሚያልፉት በሠራራቸው መሆኑን ስለሚያውቁ የቤተ ክርስቲያኑ ሽማግሌዎች ለእረፍትና ለምግብ እንዲቆዩ ግድ አሏቸው።

*

*

*

ሚስተር አህማን ሌላ ተመሳሳይ ሁኔታ አስታውሶ እንዲህ አለ፡- «አንድ ቀን እኔና ባለቤቴ ከሶዶ ሰሜን ምሥራቅ አርፌ ለአንዱ ወርሃዊ ስብሰባ እንሄድ ነበር። በመንገድ የሚመራን ጃልዶ የሚባል የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌ በመንገዱ ባሉ ቤተ ክርስቲያናት ሁሉ የምንቆምበትንና የምንቆይበትን ፕሮግራም አዘጋጅቷል። ከአንድ ሰዓት ተኩል ጉዞ በኋላ ከአንድ ቤተ ክርስቲያን ደረሰንና ስኳር ድንችና ቡና ቀርቦልን በላን። ስኳር ድንቹን ለማጣራጫ ስጉ በሚመስል ሁኔታ የተዘጋጀውን ትኩስ በርበሬ እያጠቀስን

ከበላንና በቆይታው ከተደሰትን በኋላ ጉዞ ለመጀመር እንደገና በኮርቻ ተቀመጥን። ለአንድ ሰዓት ያህል ከተጓዝን በኋላ ለሰብሰባው ለመድረስ ከመጓጓዣችን የተነሣ ለመቆየት ባንወድም ከአንዱ ቤተ ክርስቲያን ስንደርስ እንድንቆም ተደረገ። ሁሉም ነገር የተዘጋጀና የማያስጠብቅ መሆኑን ካረጋገጠልንና በእምቢታ እነርሱን ማሳዘን ጥሩ እንዳልሆነ ከተገነዘብን በኋላ ከበቅሎቻችን ወርደን ማዕዱን ከእነርሱ ጋር ተመገብን። ከአንድ ሰዓት በፊት በልተን ስለነበረ ከዚሁ ትንሽ እንደበላን ወጥተን ጉዞ ጀመርን።

ሌላ አንድ ሰዓት ከተጓዝን በኋላ «ስብሰባው ከሚካሄድበት ቤተ ክርስቲያን ለመድረስ ምን ያህል ይቀረናል?» በማለት ጃልዶን ጠየቅሁት።

«ከዚህ ብዙ አይርቅም» አለኝ። «ሃያ ደቂቃ ያህል ከተጓዝን በኋላ ይህንን ሽማግሌዎች ሁሉ የሚገኙበትን ስብሰባ በውስጧ ማስተናገድ ከማትችል ከትንሽ ቤተ ክርስቲያን አጠገብ ስንደርስ ቆምን። ጃልዶንም መሰብሰቢያው ቤተ ክርስቲያን ይህ እንደሆነ ጠየቅሁት።

«እርሱም ፈገግ እያለ (አይ!) አይደለም፤ የቤተ ክርስቲያኑ ሰዎች እንድንበላ ምግብ አዘጋጅተውልናል» አለ።

«እንደገና መብላት በጣም ስለሚበብዛብኝ ይህ በሕይወቴ ካጋጠመኝ መጥፎ ጊዜያት አንዱ አድርጌ ቆጠርኩት። (አልበላም እንዲያውም ከበቅሎዬ አልወርድም፤ አንተም ሆነ ሌሎች መብላት ከፈለጋችሁ ቶሎ በልታችሁ ውጡ) አልኳቸው።

«(መብላት አለበት ጌታዬ! እነርሱ ያዘጋጁት ለእርስዎ ነው) ብሎ ለመገኝ ጃልዶ።

«ሚሲስ አህማን እነርሱን ላለማሳዘን መሄድ አለብን ብትለኝም (አልበላም ዛሬ ትምህርት አስተምራቸዋለሁ) አልኩ።

«ይልቅ እነርሱ ትምህርት አስተማሩኝ። ወላይታዎቹ ሁሉ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ገብተው እኛን ወደዚያ ማስገባት የሚችሉበትን ዘዴ ይመካከሩ ነበር። ወዲያው ጃልዶ ወጣና (ጎዶ (ጌታዬ) ከፈለጉ አይብሉ ነገር ግን መጥተው ስለማዕዱ እግዚአብሔርን ያመሰግኑልን) አለ።

«ከዚህ በኋላ ምንም ማድረግ ስለማልችል ገባሁ። ምግብ ያዘጋጅቸውን ሴት ለማስደሰት ስል ትንሽ በላሁ።»

*

*

*

ወላይታዎች ምግብ በማቅረብ ጥሩ እንግዳ ተቀባዮች ይሁኑ እንጂ ጊዜያቸውን ሁሉ ምግብ በመመገብ የሚያጠፉ አይደሉም። ለሆድ ጉዳይ ለሚሆን ምግብ በተለይ ክርስቲያኖች ብዙ አይጨነቁም። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች የተቀናበረ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርትን አስፈላጊነት በመገንዘብ ትምህርት ቤቱ ስለሚቋቋምበት ሁኔታ ከሚሲየናውያን ጋር ፀሎት ጀመሩ።

የቀድሞ ጣቢያ ለሚሲየናውያን በተመለሰላቸው ጊዜ በግቢው ውስጥ በኢጣሊያውያን የተገነቡ በርካታ የድንጋይ ቤቶችም ተሰጥተዋቸዋል። እነዚህ ቤቶች የመጽሐፍ ቅዱስና የአንደኛ ደረጃ ትምህርት መማሪያ ክፍሎች

ለግድረግ የተመቼ ክር። ሆኖም አብዛኛዎቹ አገልጋዮች (መጋቢዎች) የግጥሙት ከሩት ገጠር ስለሆነ የጥያቄ ቤቶችም በግለሰቦች ላይ ሲሰጡ ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች ጋር ከተመካከሩ በኋላ መሪዎቹ ሁሉ ራሳቸው መተው ጊዜያቸውን መስጥዕት በግድረግ ቤቱን የግጥሙ መሆን ወሰኑ።

ስምንቱ የቤት ክርስቲያን ወረዳዎች ለቤተ ሥራ የግጥሙ አገልጋዮችን ለግምገማት ገደግዳውን ለግብዓትና ለመገንባት እንዲሁም በጥቃት ለመላጩ ሥራውን ተከፋፍለው ጋላሬጃነት ተቀበሉ። ግጥሙናውያን ደግሞ ጣሪያውን ቆርቆሮ ለግልበስ ተስግመው ቆርቆሮው የተወሰደው በአገልግሎት ላይ ካልዋለው ሌላ የኢጣሊያን ቤት ክር።

በ1938 ዓ.ም. በመጀመሪያ ሲግሰተር ትምህርት ቤት ስድገ አገልጋዮችን ግስተግር እንደሚችሉ መልዕክት ቤተላላፍም መግር የግረሰሉት ሰዎች ከግጥሞቹ ተቀባይ በመሆን ቁጥሩ እየተባባሰ በሆነ የግጥሙ መሆኑን ሽግግራዊ ገለጹ። ይህም በተለይ ለጤናማ አደጋ የግጥሙ መሆኑን ግጥሙናውያን አስገንዝበዋል።

በመጨረሻ ሰባ ሁለት ተግራም መምጣት እንደሚችሉ ሰዎችን ተደረሰ። ተግራም የራሳቸውን ፍራሽ (ሰሌን) እና አልጋ ይዘው የግጥሙ ከመሆናቸው በላይ በየወሩ ሦስት የኢትዮጵያ ብር ይከፍላሉ። ገንዘቡ ለመሠረታዊ የትምህርትና የጥናት መርጃ ዕቃዎች መግዛ ይውላል። በዚህ መሠረት ለፍንዳንጽ ተግራ ወረቀት፣ እርሳስ፣ አንድ ግጥሙና ለኩራዙ ጋዜ ይሰጣል። አስረሳቢዎቹ ነገሮች በመጨረሻው ትምህርት ቤቱ ለሁለተኛ ስምስተር ዘመናዊ ሦስት ለምስተኛ ደግሞ ከመቶ በላይ ተግራም መስጫ ግስተግር ጀመረ።

ፆብራፍ 17. ሕልምና መጽሐፍ ቅዱስ

እንዲሁም የጌታ ቃል በጋይል ያድገና ያሸገና ክር።

የሐዋ. ሥራ 19:20

«(እግዚአብሔር ሲናገር) የተባለች ይህች ትንሽ መጽሐፍ በእጃችን ባትናር ባለፉት ዓመታት ያላለፍነውን ረተና ስደትና መከራ መጽደቅ በፍጹም ባልቃልንም ክር። ምንም እንኳን ከእግዚአብሔር ቃል የተወሰደች ትንሽ ከፍል መሆንን በኖውትም ሌላ ቅዱስ መጽሐፍ ባልዘረን ጊዜ ጥቅላይ ፍላጎታችንን አግልተዋል።»

ይህችን የተበጠጠች ባለስምንት ገጽ አክስተኛ መጽሐፍ በግርኪና እጅ በእኩበርትና በጥንቃቄ ተይዞ እየጻጸች ይህች ጽሑፍ በ1939 ዓ.ም. እንኳን ጤቃሚ መግሪያ ክረች። ደጋግመው የተጠተሙት በመሆኑ ነፃ የጸሩ ገጽቷ ቀሽሸው ጠቀረዋል፣ ጠርዖቻቸው ተቀደዋል፣ ጽሑፍቻቸውም ለግንባቢ

ከሚያስቸግር ደረጃ ደርሰዋል። የተገነጠለውን ሽፋን (ልባስ) ለመጠበቅ ሲባል የትግዥ መጽሐፍ አካል በሙሉ ከአርጌ ኮት ወይም ሱሪ በተወሰደ ቡናማ ጨርቅ ተሰፍቶና ተሸፍኖ ተመለከትኩ። ለብዙዎች የወላይታ ክርስቲያኖች በቋንቋቸው ተተርጉሞ ያላቸው የእግዚአብሔር ቃል፣ እንዲሁም በረሃብና በቸግር ጊዜ እግዚአብሔር ደግፎ ያቆያቸው በዚህች የሕይወት እንጀራ ነበር።

እነዚህ ጥቂት ኮፒዎች ለብዙ ጊዜ በአገልግሎት ከመዋላቸው የተነሣ ቢቆሸሹና ቢቀደዱ አያስደንቅም። በእጆቻቸው ያሉ ኮፒዎች እያለቁ አዳዲሶችን ማደልም በመቋረጡ አማኞቹ የየራሳቸውን ኮፒዎች እንደ ሕይወታቸው ሲጠብቋቸው በግል እንዲኖራቸው የፈለጉ ደግሞ በእጅ እየገለበጡ ለራሳቸው ቢይዙም በእጅ መጻፉ በውጭ ከታተመው ጋር ሲወዳደር የበለጠ አድካሚና ውድ ነበር።

ስክሪፕቼር ጊፍት ሚሲዮን በተባለ ድርጅት የታተመችው ይህች ትንሽ መጽሐፍ በኢጣሊያ አስተዳደር በነበረው የመከራ ጊዜ የወላይታ አማኞችን ለመደገፍ እግዚአብሔር የተጠቀመበት መሣሪያ ነበረች። ለመጀመሪያ ጊዜ በቋንቋቸው ከእግዚአብሔር ቃል የተወሰደች በመሆኗ በታላቅ አክብሮት ይመለከቷታል። ይዘተቿ ማብራሪያ የሌላቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ሲሆኑ ኮፒዎቿ የተከፋፈሉት ከኢጣሊያ ወረራ በፊት በሚሲዮናውያን ያለከፈያ ነበር።

ዋልተር አህማንም የግርቆስ ወንጌልን ወደ ጎሩ ቋንቋ ተርጉሞት ነበር። ጎፍኝ ከዋናው ወላይትኛ በመጠኑ ይለያል። ይሁን እንጂ ሌላ የተሻለና ግልጽ የሆነ ትርጉም ባልነበረበት ሁኔታ የጎፍኝ ግርቆስ ወንጌልም ለአማኞቹ እጅግ ጠቃሚ ነበር። ኮፒዎቹ በጣም የተወሰኑ በመሆኑ በብዙ የጉልበትና የገንዘብ ወጪ በእጅ ይገለበጡ ነበር።

ወላይታን ከመልቀቃችን በፊት ዋልተር አህማን የዮሐንስ ወንጌልን በመተርጎም ላይ የነበረ ቢሆንም ለቀን ከመውጣታችን በፊት ለሕትመትና ለእደላ አልበቃም ነበር። ነገር ግን በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ግብቂያ ገዳማ የሀገሪቱ በሮች እንደገና ስለተከፈቱ ዘጠኝ መቶ ያህል ኮፒዎች ተዘጋጁ። የወላይታ አማኞች ዳቭስንና ቤተሰቡን ለመታብኘት አዲስ አበባ በመጡበት ጊዜ ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በቋንቋቸው ሌላ መጽሐፍ በመተርጎሙ እጅግ በጣም አስደሰታቸው። የዮሐንስ ወንጌል ኮፒዎች በአንድ ሰው ሽክም መጠን ከተከፋፈሉ በኋላ ከሌሶችና ከውሃ ለመከላከል በከብት ቆዳ ተጠቅልለው ወደ ወላይታ ተወሰዱ።

በአግርኛ የተጻፈ ሙሉ መጽሐፍ ቅዱስ እጥረት በወላይታ ክርስቲያኖች ዘንድ አልነበረም። እንዳንዶቹ የራሳቸው ኮፒ ነበራቸው። ሆኖም የሚችሉት አግርኛ እና የሚያውቁት የመጽሐፍ ቅዱስ (መንፈሳዊ) ቃላት ውስን በመሆኑ ግንብብና መገንዘብ ያስቸግራቸው ነበር።

ኢትዮጵያ በሯን ለሚሲዮን ሥራ እንደገና እንደከፈተች ወዲያው ግንኛውም በሀገሪቱ ውስጥ የሚጻፍና የሚታተም ሥነ ጽሑፍ ሁሉ በአግርኛ እንዲሆን ደንብ ወጣ። የደንቡ ዓላማ አንድ ብሔራዊ ቋንቋን በመጠቀም አገሪቱንና ሕዝቡን አንድ ማድረግ ነበር። ይህ የእግዚአብሔርን ቃል በቋንቋቸው ግንብብ ለሚፈልጉ አግርኛ ተናጋሪ ላልሆኑ ሕዝቦች እንቅፋት

ሆኖባቸው ነበር። ግለትም የትውልዱ ጎልግሶች የእግዚአብሔርን ቃል አጥርተው በሚችሉት ጽንጽ ተዘጋጅተው አያገኙትም ግለት ነው። ካለ መንፈሳዊ መጻሕፍት መንፈሳዊነትን ግላዊ ለይቻልም።

ትምህርት የሚሰጠው በአግርኛ ስለሆነ ከአንድ ወይም ሁለት ትውልድ በኋላ ችግሩ ተወግዶ አዲሱ ትውልድ የእግዚአብሔርን ቃል በአግርኛ ግንባብና ግፊት ይችላል። ነገር ግን የእግዚአብሔርን ቃል የሚወደው ያሁኑ ጎልግላ ትውልድ ይህ ተነፍጉታል።

ሆኖም ይህ እንቅፋት ተስፋ አላስቆረጣቸውም፤ የአግርኛ መጽሐፍ ቅዱስም ቢሆን ለግሰላሰልና እውነትንም ሁሉ ለመቅሰም የተወደደ ስጦታ ነበር። ግንባብ የማይችሉት ሌሎች ሊያዝቡ እየሰሙ ያገኙ በቃል ግጥናት፣ ለሌሎች ግስተላለፍ መታዘዝና በሥራ ግዋል ጀመሩ። እንደ ሌሎችም ሁሉ መንፈስ ቅዱስ የእነዚህንም ፍላጎት ግግላት የሚችል መሆኑን አረጋገጠ። ቃሉ ባልደረሰበት ቦታ እግዚአብሔር ሊገናኙት ለሚፈልጉ ሁሉ ራሱን በሕልም በራዕይና በመሳሰሉት መንገዶች ይገልጻል።

* * *

ለቀን እንድንወጣ ከመገደዳችን ጥቂት ጊዜ ቀደም ብሎ እኔና ዋልተር አሁንን አግኛለን ለግጥመቅ በወላይታ አውራጃ በምዕራብ በኩል ወደሚገኝ ኮይባ ወደተባለው አካባቢ ሄድን። ተጠግቂዎቼ የቤተሰብ አባላት ሲሆኑ የእግዚአብሔርን ቃል ያመጡላቸው በወረዳው የወንጌላዊ ሥራ ጉብኝት ያደረጉ ሚሲዮናውያን ነበሩ። ያመኑት በወር በአንደኛው እሁድ ሃያ ግድለት ያህል እየተጓዙ ከመንደራቸው ሶዶ ሚሲዮን ጣቢያ ድረስ ይመጡ ነበር።

ከተጠመቁት ውስጥ ሚሲዮ እና ሳካሉ የተባሉ ወንድሞችና ወላጆቻቸው እንዲሁም ደግሞ ጻና ጋዳቦ የተባለ ዝቅተኛ ሹም ይገኙበታል። («ጻና» ግለት ሹም ግለት ነው)።

ሳካሉና አባቱ ኢጣሊያኖች በሚያስተዳዱበት ጊዜ በባለሥልጣናት ተወስደው የደረሱበት አልታወቀም። ሚሲዮ በወላይታ ደረጃ እንኳን ሲታሰብ በጣም ደሃ ሲሆን በጣም ቀንጆና በክርስትና ባሕርዋ ተዋዳጅ ልጅ ነበረችው። አንድ ሃብታም ሰው ሊያገባት ፈልጎ አንድ በሪ በስጦታ ቢሰጠውም ሚሲዮ ግን «አመሰግናለሁ፤ እኔ የምፈልገው ስጦታ ሳይሆን የሚያገባት ሰው አንደኔ እንዲወዳትና እንዲያፈቅራት ነው» ብሎ መለሰ። ልጅቱ በመጨረሻ ስታገባ የፈለገችውና የተሰጣትም ስጦታ መጽሐፍ ቅዱስ ነበር።

ጻና ጋዳቦ ሀብታም ሹም ቢሆንም ንባብ የመግር ዕድል አላጋጠመውም። መጽሐፍ ቅዱስን ያወቀው የተጠተሰለትንና የተሸበሰለትን ቃል በግሰላሰልና በቃል በግጥናት ነበር።

ሚስቱም አግኝና በኢየሱስ ክርስቶስ ስላላት አዲስ ሕይወት በጉረቤቷ ላሉት ለመናገርና ለመመስከር የምትወድ ሴት ነበረች። በጎንም ሁልጊዜ ጭቢት ሥራ ሁሉ እርሻውንም ጭምር ለእኔ ተወውና ወጥተህ ወንጌልን ስጠኝ፤ እኔ ጠንካራ ስለሆኑኩ ልጆቻችን እያገዙኝ ሁሉን እሠራዋለሁ» ትለው ነበር።

ሰለዚህ ዳና ጋዳቦ ወንጌላዊ ሆነ። በፀሐይና በዝናብ ተራራዎችን በረሃዎችንና ወንዞችን እያደረገ በመቶዎች የሚቆጠሩ ግይሎች ርቀት ተጓዘ። ባሕሪው ልዩ እምነት ቀጥተኛ እና ስለጌታ መመስከር የማይሰለቸው ሰው ነበር። የሚሰማውን ሰው ሲያገኝ በቃሉ ካጠናው የእግዚአብሔር ቃል እየጠቀሰ መስበክ ይጀምራል። ስብከቱንም በመጎል አዳርጦ መዝሙር ወይም አዝማች ይዘምራል። ከሚወዳቸው አዝማችች አንዱ የሚከተለው ነው። ይህን አዝማች በብዙ ቦታዎች ዘምሯል፤ አስተምሯል።

መሄድ እንፈልጋለን፤ መሄድ እንፈልጋለን
ወደዚያ ሐዘን፤ በሽታና ሞት ወደማይኖርበት አገር
መሄድ እንፈልጋለን፤ መሄድ እንፈልጋለን።

አንድ ቀን ዳና ጋዳቦ ወደ አንድ ሰው ቤት ተጠርቶ ሄደ፤ ሰውየው ባለፈው ሌሊት በነበረው ስብሰባ ዳና ጋዳቦ አዝማች ያስተማረው ሰው ነበር። አሞትም ተኝቶ ስለነበረ «እንድፈወስ ጸልይልኝ» ሲል ጋዳቦን ጠየቀው። ጋዳቦም «ባለፈው ሌሊት (መሄድ እንፈልጋለን፤ መሄድ እንፈልጋለን) እያልክ ስትዘምር በእርግጥ መሄድ የምትፈልግ መስሎኝ ነበር፤ አሁን ትንሽ ስትታመም ለመፈወስ እንድትችል እንድጸልይህ ለምን ትጠራኛለህ?» አለው።

* * *

ገንጃና ወልደ በግቢያው የመጀመሪያ ዓመታት በሰዶ ከሚሰየናውያን ጋር የሠሩ አማኞች ነበሩ። ሁለቱም ክርስቶስን ያመኑት አንድ ላይ ሲሆን ሉዊስና ባለቤቱ ማንበብ ያስተማሯቸውም በአንድ ላይ ነበር። ወልደ በሚሰተር ሉዊስ ወጥ ቤት ይሠራና ምግቡን ያዘጋጅለት ነበር።

ሚሰየናውያን ከአገር ከወጡ በኋላ ገንጃ ራሱን መመርመር ጀመረና ተረበሸ። የሰማውንና አምናለሁ የሚለውን የእግዚአብሔርን ቃል ያለመታዘዝ ምን ያህል አደገኛ እንደሆነ ተገነዘበ።

«እኔና አንተ ከነሎች ጋር ሰርተናል፤ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተናል፤ አምናናል እንላለን . . . ። ነገር ግን በርግጥ እናምናለን? በእውነት ንስሐ ንበተናል?» አለ ገንጃ።

በዚህ ጉዳይ በማሰብ ላይ ሳሉ ለመወያየትና ለመጸለይ ሌሊቱን በአንድ ትንሽ ጎጆ ለብቻቸው ሊያሳልፉ ተሰማው። በዚያም ሌሊት ሁለቱም ጌታ ሊየሱስ ክርስቶስን ለማመን ለመታዘዝና ለመከተል ወሰኑ።

ነገር ግን ገንጃ «በጌታ ፊት በምቶምበት ጊዜ ምን መልስ እሰጠዋለሁ» እያለ አሁንም ይጨነቃል። በአንድ ሌሊት በጣም ደክሞት የተኛ ቢሆንም እንቅልፍ ሊወስደው አልቻለም። በፊቱ በጣም ደማቅ መብራት የበራ መሰለው። «ገንጃ መጽሐፍ ቅዱስህን በሸከላ ማሰር ውስጥ አስቀምጦህ ተኝተሃል? ቃሌን አታነበም? ለምን በማሰራው ውስጥ ደበቅከው? ከዚያ አውጥተህ ካላነበብከው አንድ ቀን እፈርድብሃለሁ» የሚል ድምፅ ሰማ።

ገንጃ በፍርሃት ወደ ወልደ ሄዶ «ጌታን ለማገልገል ወስኛለሁ» አለው። እግዚአብሔር በተመሳሳይ ሁኔታ ለወልደም ሲናገረው ነበርና ሁለቱም እርሱን

ለግንገልገል ራሳቸውን አሳልፈው የሚሰጡ መሆናቸውን ወሰኑ። ከዚያም በፄዳበት ሁሉ መመስከር ጀመሩ። ወልደ በሚሰዩኑ አቅራቢያ ባለው ትልቅ ቤተ ክርስቲያን መጋቢ ሆነ። እርሱ ለብዙ ዓመታት በታማኝነት ካገለገለ በኋላ ሲዋት መጋቢነቱን ግንጃ ተቀበለ።

የእግዚአብሔር ቃል ኃይል በወላይታ ሕዝብ መካከል ሁልጊዜ ጎልተ ይታያል። ቃሉን የሚያውቁት ጫፍ ጫፉን ቢሆንም በሚያስፈልጋቸው ጊዜ ሁሉ ለመጠቀም ይኸው ትንሽ ዕውቀት በቂ ነበር። ምናልባት የቃሉ ኃይል ከወላይታ አማኞች ከልብ የመነጨና ቅን እምነት ጋር ሲሆን ዓለማውን ለማሳካት በሙላት በሥራ ላይ ውሏል።

ምዕራፍ 18. ፈውስና ፀሎት

ለመፈወስም እጅህን ስትዘረጋ በቅዱስ ብላቴናህም በኢየሱስ ስም ምልክትና ድንቅ ሲደረግ . . .

የሐዋ.ሥራ 4:30

«ጌታ ሆይ! ይህን ሰው አድነሃል፤ እርሱም ልጅህ ሆኗል። ማየትና ስላንተ መመስከር እንዲችል ዓይኑን ዳስሰው።»

የወላይታ ቤተ ክርስቲያን ፈተና ገጥሟት ትፀልይ ነበር።

አንዱ አማኝ ለአሥራ ስድስት ዓመታት ዓይኑ ታውሯል። አንድ ጊዜ በጌታ መዳኑን እያሰላሰለ ሳለ እግዚአብሔር ሕይወቱን መለወጥ ሲችል ዓይኑ እንደገና እንዲያይ ማድረግ አይችልም ወይ? ሲል ራሱን ጠየቀ። ስለጉዳዩ ከቤተሰቡ ጋር ከተወያየ በኋላ በአንድ ላይ ወደቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች መጥተው ተመካከሩ። ሽማግሌዎቹም ለቤተሰቡ እግዚአብሔር ይህ ጉዳይ ለክብሩና እንደ ፈቃዱ ከሆነ ጸሎታቸውን ስምተ የሚፈውሰው እንደሆነ አረጋገጡላቸው።

እግዚአብሔርም የአማኞቹን ፀሎት በመስማት ተዓምር በማድረጉ የሰውየው ዓይኖች ሙሉ በሙሉ ተከፈቱ። አስደናቂ ታሪክ በዚህ ብቻ አላበቃም። በአንድ ጊዜ ዕውር የነበረውና አሁን የተፈወሰው ይህ አማኝ ሰው ራሱ ታሪኩን እንደሚከተለው ይተርክልናል።

«ወራት ካለፉ በኋላ የዳንኩበትንና ዓይኖቼም የተከፈቱበትን አዲስ ኑር ለመድከት። ዛሬችን፣ ላዎችን፣ ሰዎችን ማየት ቻልኩ። እንደቀድሞ ጌታን ማመስገን ላይሆን በተለያዩ ጉዳዮች ተጠመድኩ። አንድ ቀን በመንገድ ሳልፍ ድር ከእኔ ጋር ለሰይጣን መስዋዕት ያቀርቡ የነበሩ ጓደኞቼ በመንገድ ዳር ተቀምጠው አገኘሁዋቸው። እነርሱ በዚያ ቦታ አንድ እንስሳ አርደው ለሰይጣን መስዋዕት ያቀርቡ ነበር። እኔ ከእነርሱ ጋር ባልተባበርም በአጠገባቸው ተቀምጠው መመልከት ጀመርኩ። ስለመስዋዕቱም ከእነርሱ ጋር አወራሁ፤ እኔ ድር እንደማደርገው መስዋዕቱን ተሸክመው ሲያደርሱም ተመለከትኳቸው።»

«ከነዚያ ሰዎች ጋር ተቀምጦ ሳለሁ ዓይኔ በድንገት ታወረ። በፍጥነት ወደ ቤተ ክርስቲያን ተመለስኩና የሆነውን ሁሉ ለሽማግሌዎች ከነገርኩዋቸውና ኃጢአቱን ከተናዘዝኩ በጥላ እንደገና እንዲጸለፉኝ ጠየቅኳቸው። ለሰይጣን መስዋዕት ያቀርቡ ከነበሩ ሰዎች ጋር ተቀምጦ እንደነበር፤ እንዳወራሁና መስዋዕቱን ሲያቀርቡም የተመለከትኩ መሆኔን ተናዘዝሮ በድንገት ጌታ ዓይኔን እንዳጨለመ ገለጽኩላቸው።»

«ሽማግሌዎችንም (እባካችሁ ዓይኔ እንደገና እንዲበራና ማየት እንድችሉ፤ ቤተሰቤን ባላቤቱን ልጆቼና ቤቱንም ማየት እንድችሉ እግዚአብሔር ይቅርታ እንዲያደርግልኝና ዓይኔን እንዲያበራልኝ ጸልዩልኝ) ብዬ ለመገኘታቸው።»

«ቤተ ክርስቲያኒቱ ጸለየችልኝ። ሽማግሌዎቹ (ኃጢአትህን ለጌታ ከተናዘዝክ በኋላ በጸሎቱ እንረዳለን) አሉኝ። በተሰበሰቡ ቁጥር ዓይኔ እንዲከፈትና እንደገና ማየት እንድችሉ ደግመው ደጋግመው ጸለዩልኝ። ለብዙ ወራት ከጸለዩልኝ በኋላ ጌታ ዓይኖቼን አበራ። ነገር ግን የማየት ችሎታዬ እንደበፊቱ በጣም የጦራ አልነበረም። የጸሎቱም መልስ እንደፊተኛው መልስ የፈጠነ አልነበረም። ሆኖም ጌታ ዓይኖቼን እንደገና ስላበራ አመሰግንዋለሁ። እኔ ይህ የሚገባኝ አልነበርኩም ነገር ግን እርሱ ስላደረገው አመሰግንዋለሁ። ወደ ቀድሞ አርጌ ሕይወት ተመልሼ ከርሱ እንዳልለይና እርሱን እንዳገለግል ጸለዩልኝ።»

* * *

እግዚአብሔር ጸሎትን እንደሚመልስ የታልጎረ ታሪክ ሌላው ምሳሌ ነበር። ስትወለድ ከነበረባት ጉድለት የተነሣ መራመድ አትችልም ነበር። ታልጎረ ወንጌል ሰምታ ባመነችበት ጊዜ የአሥራ አራት ዓመት ልጅ ነበረች። በተጠመቀችበት ጊዜ ወደ ወንዙ የተወሰደችውና የተመለሰችው በቃሬዛ ተሸክመዋት ነበር።

በዚያን ቀን የታልጎረ እናት ወደ ቤተ ክርስቲያን መጥታ ለልጅዋ እንዲጸለይላት ሽማግሌዎችን ጠየቀች። እርሷም እግዚአብሔር ለልጅዋ መዳንን እስከሰጠ ድረስ ሽባኒቷን ፈውሶ ሊያቆማት የማይችልበት ምክንያት የለም ስትል አሰበች። ማታውቅ ሽማግሌዎች ለታልጎረ ሊጸልዩ ተሰብስበው መዝሙር እየዘመሩና ከእግዚአብሔር ቃል እያነበቡ ጸለዩላት። በነጋታው ታልጎረ ተፈውሳ አምስት ወይም ስድስት ማይሎች ያህል ከቤቷ እስከ ቤተ ክርስቲያን በእግሯ መጣች።

ለክርስቲያኖቹ ጸሎት መልስ የሚሆኑ ሌሎች ፈውሶችም ታይተዋል። የሶዶ ሆስፒታል እንደገና ከተከፈተ ከሁለት ዓመት በኋላ ሚሲዮናውያን በወላይታ ውስጥ ከዳር እስከዳር እየተጓዙ የወንጌል ሥራ ይሠሩና ሕዝቡን ለሚያጠቁ ለአንዳንድ በሽታዎች መከላከያ የሚሆን መድኃኒት ያድሉ ነበር።

በአንዱ ወረዳ አንድ እርኩስ መንፈስ ያለበት ሰው ዓይኑን ታሞ ይሰቃይ ስለ ነበረ ወደ ሶዶ ሄዶ መድኃኒት እንዲወስድ ክርስቲያኖቹ ቢነገሩትም ሰውየው አልፈለገም ነበር።

እንዲያውም «አላአይ! እኔ በሰይጣን የተያዘኩና እርሱን የማመልከ ስለሆነ ስለኢየሱስ ወደሚወራበት ቦታ አልሄድም፤ የኢየሱስ ተከታዮችንም መድኃኒት አልጠይቅም» ይል ነበር።

ሆኖም ይህ የሰይጣን አምላኪ ሰው ብዙ ምሽቶችን ያለ እንቅልፍ ካደረፍ ከሕመሙም የተነሣ ለረዥም ጊዜ ከተሰቃየ በኋላ የክርስቲያኖችን ሃሳብ ስለተቀበለ አንዲት ሚሲዮናዊት ወዳለችበት ወደ አካባቢው ቤተ ክርስቲያን በበቅሎ ተወሰደ።

የቤተ ክርስቲያኑ መጋቢና ሽማግሌዎች ከዚህ የተነሣ ፈነደቁ። እነርሱ ይህን ሰው ለመርዳት ሁልጊዜ ቢሞክሩም እርሱ ሳይቀበላቸው ቆይቶ ዛሬ ራሱ ፈልጎ መጣ። ለዚህም የመጋቢው ቤት ተዘጋጀ፤ በወለል እርጉብ ሣር ተጎዘጉዞ አዲስ ሰሌን ተነጠፈ።

ሚሲዮናዊቷ ስታከመውና የመድኃኒት ጠብታ በዓይኑ ስትጨምር ክርስቲያኖቹ ምርጥ ምግብ አዘጋጁለት። መድኃኒቱ ሕመሙን አስወግዶ ከሥቃዩ ፋታ ስላገኘ ምስጋና አቀረበ። ክርስቲያኖቹም እግዚአብሔር አካላዊና መንፈሳዊ ፈውስ እንዲሰጠው ፀለዩ። ለእርሱም «እኛ ያለን ደስታ ለአንተም እንዲሆን እንፈልጋለን» ብለው ነገሩት።

በዚያን ሌሊት ሰይጣን አምላኪው ሰውዬ ያለሕመም እንቅልፍ ወስዶት አደረ። በነጋታውም እስከ ሳምንቱ መጨረሻ ቆይቶ በቤተ ክርስቲያኑ አገልግሎት እንዲገኝ መጋቢው ጋበዘው። በዚያም ተገኝቶ ብዙ ደስተኛ ሰዎች አንድ ላይ ተሰብስበው መዝሙር ሲዘምሩና ጌታን ሲያመልኩ ባየ ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ደንዳና ልቡን አራራ። በጉባኤው ፊትም ቆሞ «እኔ ለረዥም ጊዜ ኢየሱስ ክርስቶስን ሳልቀበል ቆይቻለሁ፤ አሁን ግን ተቀብዬ ልከተለው እፈልጋለሁ፤ እንደ እናንተ ጌታን እከተላለሁ ብዬ አላሰብኩም ነበር» ሲል ተናገረ።

ሰውየውም ተነስቶ እውነተኛ የጌታ ተከታይ እንደሆነ ለቤተሰቡና ለጉረቤቱ ለመናገር ሄደ። ሚስቱ አማኝ ስለነበረች ስለእርሱም ለብዙ ወራት ስትጸልይ ኖራለች።

ከጥቂት ወራት በኋላ በአንድ አሁድ ሰይጣን «ዛሬ ወደ ቤተ ክርስቲያን ለምን ሄድክ?» አለው።

በነጋታውም የሰይጣን ድምፅ እንደገና መጥቶ «ትናንት ወደ ቤተ ክርስቲያን ለምን ሄድክ? እኔ ዓይንህን ሳሳውር አንተ ወደ ሚሲዮናዊቷ ቤት ሄደህ መድኃኒት ለምን ወሰድክ? ሁለት ልጆቼህን በአንድ ቀን የገደልኩት እኔ እንደሆንኩ አታውቅምን? ቤትህ በእሳት ተቃጥሎ እንዲወድም ያደረግሁ እኔ አይደለሁምን? እንዴት ደፈርከኝ? ኃይል እንዳለኝ አታውቅምን? ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ስትሄድ እንድትወድቅና እንድትጎዳ ያደረግሁ እኔ እንደሆንኩ አታውቅምን? የፈለግሁትን ለማድረግ ኃይል እንዳለኝ አታውቅምን?» አለው።

«ከሠራዥው ሥራ ነፃ ለመሆን አሁኑኑ አንድ ነጭ በሬ ለመስዋዕት አቅርብ» ብሎ ቤተ ክርስቲያን ስለሄድክና ኢየሱስ ክርስቶስን አዳኝ አድርጌ

ተቀብያለሁ ስላልክ ከዚሁ ታጥቦህ ለመንፃት አዲስ ደም ያስፈልጋል። ሲል አስጠነቱተው።

ይህ ክርክሱ ለመንፈስ የሚመጣው ድምፅ ለብዙ ቀናት እየመጣ ግንብረራቱን ስለቀጠለ የሰውየው አካል መንምኖ ጉልበቱም ተዳክሞ ለምት ተቃረበ። መንቀሳቀስም አቃተው።

ቤተ ክርስቲያኒቱ ለርሱ መጸለይዋን ቀጠለች፤ ከብዙ ውጊያ በኋላ ሰውየው ድኖ ብርታት አገኘ። ቆሞ ለመሄድ በቻለ ጊዜ ጌታ እንደገና ስለፈወሰውና ስላዳነው ለማመስገን ወደ ቤተ ክርስቲያን መጣ። የሰይጣንን መንገድ ትቶ ኢየሱስን መከተል መጀመሩን ካሰማው ምስክርነትና ከተደጋገመ የጸሎት ጥያቄ በግልጽ ማወቅ ይቻላል።

«ሰይጣን ይብቃኝ፤ ሰይጣን ይብቃኝ፤ በጌታ አምናለሁ፤ በርሱ አበረታለሁ። ሰይጣን ሊያሰቃየኝ ነውና እባካችሁ ሳታቋርጡ ጸልዩልኝ፤ ካልጸለያችሁልኝ እርሱን መቋቋም አልችልም። ጌታም እንደሚጠብቀኝ አውቃለሁ።»

ክርስቶስን ለመከተል እውነተኛ ውሳኔ ካደረገ በኋላ እንዴት ሊታወክ እንደቻለ ተጠይቆ እንዲህ አለ፡ «ትምባሆ ማጩስ ባቆምም ትምባሆ መትከልና መሸጥ አላቆምኩም። ድሮ ከማደርጋቸው ነገሮች ውስጥ አንዳንዶቹን አሁንም ማድረግ እችላለሁ፤ ሁሉንም መተው የለብኝም ብዬ አሰብኩ። ስለዚህ ትምባሆ ሞልቼ ጋያ ካጩስኩ በኋላ በጣም ደስ አለኝ። በዚያን ዕለት ከሰዓት በኋላ ከቀድሞ ጓደኞቼ ጋር ሆኜ ሞልኩ። ወደኋላ ተመልሼ ድሮ የማደርጋቸውን ነገሮች ላደርግ መጥፎ መንፈስ መጥቶ ረበሸኝ።

«አጥፍቻለሁና ኃጢአቴን እናዘዛለሁ። የተውኳቸውን ነገሮች እንደገና ሰርቻለሁና ጌታ ይቅርታ እንዲያደርግልኝ እለምናለሁ። ሌሎችም ብዙ ነገሮች አድርጌአለሁና ለሰይጣን ተሸንፈዋለሁ። እርሱ ወደ አሮጌ ሕይወት ሊመልሰኝ እንደሚሞክር አውቃለሁ። ለርሱ ስለተሸነፍኩ ነው የተረበሸኩት።»

ውሳኔው ቁርጠኛ መሆኑን ለማረጋገጥ በቤቱ ውስጥ ያሉትን የሰይጣን ማምለኪያ መሣሪያዎችን ሁሉ ሲያወድም እንዲረዱትና እንዲመለከቱት የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎችን ጠራ። ሆኖም ሽማግሌዎቹ ከመድረሳቸው በፊት ራሱ እነዚህን ዕቃዎች ጋያውንም ጭምር ከቤቱ አውጥቶ እውጭ ሰብሰቦ በአንድ ቦታ ቆላላቸው። ወደጓሮ በመሄድ የትንባሆ ተክሎቹን በሙሉ ነቅሎ ካመጣ በኋላ በቁልሉ ጨመረ።

«ከአሁን ጀምሮ ከእነዚህ ነገሮች ጋር ጉዳይ የለኝም» አለ።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ይህ ሰው እግዚአብሔር በብርታትና በእውነት እንዲጠብቃቸው ሚስቱንና ልጆቹን በየዕለቱ እየሰበሰበ መጸለይ ጀመረ።

* * *

ከ1938 ዓ.ም. ጀምሮ ሚሲሰና ሚስተር ናታን በርሎ በሚሠሩበት በላዲ ሆስፒታል ውስጥም በሕዝብ ዓይን ያልገቡ ጥቃቅን ተፃምራዊ ፈውሶች ሁነዋል። እንደ ሌሎቹ በዚሁ ሆስፒታል ውስጥ የተካሄዱት ጥቅ በአብዛኛው በተለመዱ ዘሰታዎች ላይ ቢሆንም በአንዳንድ የተለዩ

በሽታዎች ላይ የተደረገው ቀዶ ጥገና አስደናቂ ነበር። ግንኙውም የሕክምና ሥራ የሚጀመረው በጸሎት ነበር። እያንዳንዱ ሕክምናና ፈውስም ተግምራታዊ የጸሎት መልስና የኢየሱስ ፍቅር ታሪክ ሌላው አካልና መግለጫ ነበር።

ወደ ሆስፒታሉ ከሚመጡና ከሚታከሙ በሽተኞች ውስጥ ብዙዎቹ ለመጀመሪያ ጊዜ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ እየሰሙ በግማን ራሳቸው እንደሚሉት «በሆዳቸው ውስጥ ሰላምን የሚሞላ» አዲስ የሕይወት መንገድ አገኙ። የሚሰብኩላቸው ሚሲዮናውያንና ሠራተኞች ብቻ አልነበሩም። አንድ ቀን ሁለት በሽተኞች ሲነጋገሩ ነርስ ትሰማቸዋለች፡

«በእኔ አካባቢ ቤተ ክርስቲያንም አማኞችም ስለሌሉ ወንጌል ለመስማት ብዙ ዕድል የለኝም» አለች አንዲት በሽተኛ።

«ለመሄድ የፈለግሽው ገበያ ቢሆን . . .» አለችት ሌላይቱ። «ሩቅ ነው ብለሽ ትቀሪያለሽ? ቦሎሶ ድረስ ሄደሽ ከገበያ የፈለግሽውን ገዝተሽ መመለስሽን ሩቅ ነው አትይውም። አንድ ሺልንግ ትርፍ ለማግኘት ስትይ እንደገና ቦዲቲ ድረስ ሄደሽ ያንን ትሸጭያለሽ። የእግዚአብሔርን ቃል ለመስማት አንድና ሁለት ሰዓት መሄድን ግን እንደችግር ትቆጥሪዋለሽ። የእግዚአብሔር ቃል ከገበያ ከምታገኘው ነገር አይበልጥም?»

ባርሎና ባለቤቱ ወደ ሶዶ ሆስፒታል መጀመሪያ በመጡ ጊዜ ለወላይታ ወጣቶች የሕክምና ማሠልጠኛ ለማቋቋም የነበራቸው ሕልም የጤና ረዳቶች ማሠልጠኛ ት/ቤት ሲቋቋም እውን ሆነ። የትምህርት ቤቱ ዓላማ ችሎታ ያላቸውን ወንጌላዊ የጤና ባለሙያዎችን ለማፍራት የሦስት ዓመት የቲያሪና ተግባራዊ ዕውቀት ለሠልጠና መስጠት ነበር። ከዘመናዊ ሕክምና ሳይንሳዊ ቴክኒክ በተጨማሪ ግልጽና የመታዘዝ ክርስቲያናዊ ሕይወት አስፈላጊነት ትኩረት ይሰጣል። የተመረቁት የጤና ረዳቶች ከሶዶ አልፈው በመላው ወላይታ እና በአንዳንድ የኢትዮጵያ ክፍለ ግዛቶች ተመድበው ሠርተዋል።

ምዕራፍ 19. ተግባራዊ ቤተ ክርስቲያን

በብዙ መከራ ተፈትነው ሳሉ የደስታቸው ብዛትና የድህነታቸው ጥልቅነት የላግሰናቸውን ባለጠግነት አብዝተዋል።

2ኛ ቆሮንቶስ 8:2

ከአራት ሺህ የሚበልጡ ክርስቲያኖች በኦቶና ዳገታማ ሜዳ በዞር ላይ ከባሕረሣፍ ቅጠል በተሠራ ዳስ ሥር ተቀምጠው እግዚአብሔርን ለመታዘዝ ስላለባቸው ኃላፊነት እየዘመሩ ያመልኩ ነበር።

የጧቱ ፀሐይ ጨረር ዳሱ በተከደነባቸው ቅጠሎች መኻል ሾልኮ በሴቶቹ ራስ ላይ ባለው በባለ ብዙ ቀለም ሻሽ ላይ አርፏል። ሰዎቹ ከመዝሙሩ መሪ አዝግቾን ሲቀበሉ ነጭ ፕሮሶፖችው ብልጭ ይሉ ነበር።

የኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወትና ሞት ምንነትና ታላቅነትን የሚገልጹ ረዳዎችና መንፈሳዊ መልዕክቶች የሚተላለፉለትና የሚታዩበት ጊዜ ነበር።

ሁለተኛው ተናጋሪ ተነስቶ መልዕክቱን ሲጀምር ሕዝቡ ፀጥ አለ። ጠቃሚ እውነት ሁሉ እንዳያመልጠው መልዕክቱን ቃል በቃል በጉጉት አዳመጠ። ከወላይታ ውጪ የሚኖሩ ሰባዊዎች መልዕክት እንዲያቀርቡ መጋበዝ በብዙ አይዘወተርም ነበር።

ሰባዊው መልዕክቱን እንዳበቃ ወንጌል ወዳልደረሰባቸው አካባቢዎች ለመስበክና ለማስተማር መሄድ ለሚፈልጉ በጉ ፈቃደኞች ጥሪ ባደረገ ጊዜ ከአንድ መቶ በላይ ሰዎች ተነሱ። እነርሱ ለኢየሱስ ክርስቶስና እርሱን ለማገልገል የወሰኑት በአክብሮትና ፀጥ ባለ መንፈስ ነበር እንጂ በስሜት አልነበረም።

የመጀመሪያ ዓመታዊ የመጽሐፍ ቅዱስ ኮንፈራንስ የተካሄደው ገዳር 1941 ዓ.ም. ነበር። ይህንን ካሳሰቡት ምክንያቶች ውስጥ አንዳንዶቹ የአማኞች የመጽሐፍ ቅዱስ ዕውቀት ውስን መሆን፣ በመጽሐፍ ቅዱስ የጠለቀ እውቀት ያላቸው የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ቁጥር ማነስ፣ የወላይታ ክርስቲያኖች በእውራጃው ውስጥ በተለያዩና በተራራቁ ቦታዎች የሚኖሩ በመሆኑ፣ ከዚህም የተነሣ ለመደጋገፍና ለአንድነት ሲባል አብሮ መሰባሰብ አስፈላጊ እንደሆነ በመታመኑ ነበር።

ሀሳቡ ችግሮች የነበሩበት ቢሆንም የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በጋላ ስሜት ተቀበሉት። ለኮንፈራንሱ ምን ያህል ሰዎች እንደሚመጡና የመጡትም ምን ያህል ቀናት መቆየት እንደሚችሉ የሚያውቅ አልነበረም። አንዳንድ ሽማግሌዎች ምናልባት አንድ ሺህ ያህል ሰዎች ሊመጡ ይችላሉ ብለው ሲያስቡ ሌሎች ደግሞ በግምት ሁለት ሺህ ያህል ይመጣሉ ብለው ተስፋ ያደርጉ ነበር። ታዲያ ይህ ሁሉ ሕዝብ የት ነው መሰባሰብ የሚችለው? በወላይታ ሰዎች አቀማመጥ እንኳን ቢሆን ይህን ያህል ሕዝብ የሚችል አዳራሽ በሚሲዮኑ ግቢ አልነበረም።

ሕዳር የማይዘንብበት ወር በመሆኑ ስብሰባዎቹ ከቤት ውጭ ሊካሄዱ ይችላሉ። በሁለቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት ሕንፃዎች መካከል ያለው ሣር የበዛበት ቦታ ሁሉም ማየትና መስማት በሚችሉበት በቁልቁለቱ መጨረሻ ጊዜያዊ መድረክ ከተሠራ ተስማሚ ቦታ መሆኑ ተረጋገጠ።

ከቀትር ፀሐይ መከላከያ እንዲሆን በቋሚ የባሕርዛፍ አጠናዎች ላይ ረብራብ ከታሠረ በኋላ በላዩ ላይ ቅጠሎች ተጨምረው ዳስ ተሠራ።

ለዚህ የመጀመሪያ ኮንፈራንስ አራት ሺህ ተሳታፊዎች በመምጣታቸው ሰው ሁሉ ተደነቀ። ከፊሎቹ ለሁለትና ለሶስት ቀናት ከቆዩ በኋላ ለሌሎች ቦታ ለቀው ወደቤታቸው ሲመለሱ ቤቱን ሲጠብቁ የቆዩት የቤተሰብ አባላት በተራቸው ይመጡና ፕሮግራሙን ይካፈላሉ። የወላይታ ቤት ከውጭ የማይቆለፍ በመሆኑ ቤትና ንብረት ለመጠበቅ እንዲሁም ከብተችን ልማዝግራትና ለማስገባት ቢያንስ አንድ ሰው በቤት መቅረት ነበረበት። በኮንፈራንሱ ቀናት የሰው ቁጥር ሁለት ሺህ እምስት መቶ ያህል ሆኖ ከቆየ

በእግዚአብሔር ፊት በምትቆምበት ጊዜ

ምን መልስ አለህ?

እርሱ የላካቸውን ካልደገፍክ

ምን መልስ አለህ?

በደልህን ካላረምክ

ምን መልስ አለህ?

መዋሸትን ካላቆምክ

ሐሚትን ካልተውክ

ቁጣህን ካልገታህ

ፈቃዱን ካላደረግህ

ወንጌልን ካልመሰከርክ

ወንጌልን ያልሰሙ በፊቱ በሚቆሙበት ጊዜ

በጨለማ ወዳሉት የሚሄዱትን ካልደገፍክ

ምን መልስ አለህ? . . .

በሜዳው ዝቅተኛ በኩል ካለው የመናገሪያ ሥፍራ ላይ ሆነው ሲመለከቱት በሺህ የሚቆጠሩ የጥቁር ዳማ ፊቶች ይታያሉ። ሁሉም እስከ ትከሻቸው የለበሷቸው ከጥጥ ፊትል የተሠሩና ደማቅ ጥለት ያለባቸው ነጭ ጋቢዎች ልዩ ድምቀት ሰጥተዋቸዋል።

ሕዝቡ ሲዘምር ሽማግሌዎቹ ተጠጋግቶ ያለመስመር በተቀመጠው ሕዝብ መካከል እየተዘዋወሩ ከአንዱ ወደ አንዱ ቦታ በሰው ላይ እየዘለሉ በማለፍ ስጦታ ይሰበሰቡ ነበር። እያንዳንዱ ሰው እጁን እየዘረጋ በሽማግሌዎች እጅና በያዟቸው ባርጌጣዎች ልዩ ልዩ ሳንቲሞችን፣ የምርት ውጤቶችን፣ ኮቶችን፣ ሽማግሌዎችን፣ ሹራቦችን፣ ጫማዎችን . . . ወዘተ ይጥል ነበር። በዚህና በዚያ ሰው እየቆመ ልብሱን አውልቆ ለእግዚአብሔር ስጦታ ይሰጥ ነበር።

መዝሙሩ ሲያበቃ ሽማግሌዎች የሰበሰቡትን የስጦታ ገንዘብና ዕቃዎችን በሕዝብ ፊት በመነጋገሪያው መድረክ ላይ ዘረገፏቸው። ገንዘቡ ከአገልግሎቱ በኋላ የሚቆጠር ሲሆን ሌሎች ዕቃዎች ደግሞ በገበያ ተሸጠው ሂሳቡ ከተሰበሰበው ገንዘብ ጋር ይደመራል።

ይህ እንግዲህ በዓመቱ ከፍተኛ በሆነው በወላይታ ቤተ ክርስቲያን ዓመታዊ ኮንፈራንስ ላይ ነው። በዚሁ የአንድ ሳምንት ኮንፈራንስ እያንዳንዱ ክርስቲያን ከሥራው ተለይቶ ቢያንስ ለአንድ ወይም ለሁለት ቀን እንኳን ቢሆን ይካፈላል። ኮንፈራንሱ ገና ፀሐይ ላትወጣ በተደረገው የአንድ ሰዓት ፀሎት ተጀመረ። ይህ ስብሰባ በሦስት ሰዓት ቀጥሎ ምፅዋት ከተሰበሰበ በኋላ ሁለተኛ ሰው ሰበከ። ከዚያም ምላ ተበልቶ ይህንኑ የመሰለ ፕሮግራም ተካሄደ። በማታ የሚኖረው ደግሞ በተለይ ክርስቲያን ላልሆኑት የጌታ

በኋላ በመዝጊያው ቀን ስድስት ሺህ ደረሰ። እያንዳንዱ ሰው የራሱን ምግብ ይዞ ይመጣ ነበር።

በኮንፈራንሱ ዋናው ተናጋሪ ሚስተር ፕላይፈር (የኢስ.አይ.ኤም. ኢንተርናሽናል ዳይሬክተር) ነበር። እርሱ ከአምስት ዓመት በፊት ወላይታን ከጎበኘ በኋላ በድጋሚ መጥቶ ነበር በዚህ ኮንፈራንስ የተገኘው። ሚስተር ፕላይፈር በወላይታና በጉረቤት ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ወንጌልን የማሰማት አስፈላጊነትን በማስገንዘብ ከፍተኛ ሚስዮናዊ ጥያቄ አቅርቦ አርባ ወጣቶች ፈቃደኝነታቸውን በመግለጽ መልስ ሰጡ። በዚያ ዓመት ወዲያው መጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት ገብተው እንዲማሩ ተመደቡ።

በተከታዩ ዓመት ማለትም በ1942 ዓ.ም. እነዚህ አርባ ወጣቶች ቤታቸውን ትተው በመውጣት ለወንጌል ስብከት ሊሄዱ በተዘጋጁ ጊዜ የገንዘብ ድጋፍ ጥያቄ በዓመታዊው ኮንፈራንስ ለተገኙ ክርስቲያኖች ቀረበ። በኮንፈራንሱ መጨረሻ ላይ ከሰጡታ የተገኘው ጠቅላላ ገንዘብ ሦስት መቶ ስድሳ ስምንት ብር መሆኑ ታወቀ። ይህም ከአጠቃላይ የወላይታ ቤተ ክርስቲያን በአንድ ጊዜ ከፍተኛ ገንዘብ ሲሰበሰብ የመጀመሪያ ነበር።

«እኛም በመስጠት እንደነጮች ሆነናል» ይሉ ነበር ክርስቲያኖች በ1943 ዓ.ም. ዓመታዊ ኮንፈራንስ የተሰበሰበው ስጦታ አንድ ሺህ ስምንት መቶ መድረሱን ተመልክተው። አብዛኛዎቹ ገቢያቸው በሳንቲሞች የሚቆጠር ነበር። ክርስቲያኖቹ በመስጠት ብቻ ሳይሆን በእምነትም አድገዋል። ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ላልሰሙት የወላይታና ሌሎች ሕዝቦች ያለባቸውን ኃላፊነት በመገንዘብ በቤተ ክርስቲያኑ ከሚሰበሰበው ምዕዋት ግማሹን ለወንጌላውያን ድጋፍ እንደሚያውሉት ቃል ገቡ።

ወላይታዎች ድሃ ቢሆኑም ሁልጊዜ ስጦታዎቻቸውን በማሳደግ ይደሰቱ ነበር። በክርስቶስ የነበራቸው ደስታና ፍቅር ስላደገ ካላቸው አካፍለው ለሌሎች ሲሉ የመለገስ ፍላጎትም አደገ። በእጃቸው ገንዘብ ወይም ደግሞ የሚጨበጥ ንብረት አልነበራቸውም። በሚቀጥለው የመጽሐፍ ቅዱስ ኮንፈራንስ ጥቂት ክርስቲያኖች በስብሰባው መኻል ቆመው በመጪው ዓመት የተወሰነ ገንዘብ ለጌታ እንደሚሰጡ ቃል ገቡ። የገቡትንም ቃል ለመጠበቅ እንዲችሉ ጌታ በቂ ገንዘብ እንደሚሰጣቸው ያምኑ ነበር።

ወዲያው በጥቂቶች የተጀመረው የስጦታ ቃል ኪዳን በሌሎች መካካልም ተቀጣጠለ። ክርስቲያኖች እየተነሱ የየራሳቸውን ስጦታ በእምነት እየገለጹ ቃል ገቡ። በግ፣ አህያ፣ ፈረስ፣ ቡሉኮ (ሸማ)፣ አሥር ብር፣ አሥር የቡና ዛፎች ምርት ወዘተ። ቃል ኪዳኖቹ በቀላሉ የተደረጉ አልነበረም። በሰጪውና በጌታ መካከል ግደታውን በመገንዘብ የተደረጉ ልባዊ ስጦታ እንጂ። ሰጪዎቹም ለኢየሱስ ክርስቶስ ካላቸው ፍቅር የተነሣ ይህን ያህል ለመስጠት በመቻላቸው (ጌታ ስለሚያስችላቸው) ደስ ብሏቸው ነበር። በጠቅላላው በዕለቱ የተሰበሰበውና ቃል የተገባው ስጦታ አምስት ሺህ ሁለት መቶ ብር ነበር።

በሚቀጥለው ዓመት ቃላቸውን ጠብቀው መከፈል ይችሉ ዘንድ ጠንክረው መሥራት ጀመሩ። ከፍያውን በየጊዜው በማድረግ ሙሉ በሙሉ አጠናቀቁ። በተከታዩ ኮንፈራንስ መዝገቡ ሲመረመር ቃል የተገባለት ሁሉ አንዲት ሳንቲም ሳትቀር መከፈሉ ተረጋገጠ።

ከዚያን ዓመት ጀምሮ በእንደዚህ ዓይነት ለጌታ ሥራ መስጠት እያደገ መጥቷል። ወላይታዎች ከዓለም ደሃ ሕዝቦች ጋር የሚቆጠሩ ሆነው ላሉ ለወንጌል ሥራ የሚሰጡትን ግን ከጊዜ ወደ ጊዜ ሲያሳድጉ ስናይ እንግዳ ነገር መስሉ ሊታየን ይችላል። የወላይታ ኑሮ እንደ አብዛኛው የዓለም ሕዝብ ከእጅ ወደ አፍ ሆኖ ለኑሮ መሠረታዊ በሆኑ አካላዊ ፍላጎት ላይ ያተኮረ ነው። ከበለጸጉት ሀገሮች ሕዝቦች ጋር ሲወዳደር በወላይታ ሀብታም የተባለ ሰው እንኳን ምንም የሌለው ተብሎ ሊቆጠር ይችላል። ወላይታዎቹ በሕይወታቸው ይደሰታሉ። ይህ ማለት ሕይወታቸው ምቹና የጥጋብ ሕይወት ነው ማለት አይደለም። ክርስቲያን ከሆኑ በኋላም የኑሮአቸው ደረጃ አደገ ማለት አይቻልም። ክርስቲያኖች በእምነት ቃል የገቡበትን ስጦታ እንኳን ለመክፈል ቀላል ሆኖ ባያገኙትም ከፍያውን ያልፈጸሙበት ወይም ጨርሶ ያልከፈሉበት ጊዜ የለም። አንዳንድ ጊዜ ከፋዩ በሙሉም ሆነ በከፊል ቃል የገባውን ሳይከፍል ቢሞት ቀሪው የትዳር ንደኛ (ባል ወይም ሚስት) እንደራሱ ግዴታ በመቆጠር ከፍሎ ያጠናቅቃል። ይህ ሲሆን ከፍያው ብዙውን ጊዜ ከዓመት በላይ ጊዜ ይወስዳል።

አንድ ቀን አንድ ሰውዬ መቆም እስኪሳነው ድረስ ደክሞት ሶዶ ከሚሲዮኑ መጽሐፍ መሸጫ ቤት መጣ። ሰልጣ በርግስተን ባቀረበችለት ወንበር ላይ እንዳረፈ ደጋግሞ «ጌታ ሆይ እዚህ ስላደረስከኝ አመሰግንሃለሁ» ካለ በኋላ ታሪኩን መናገር ጀመረ።

ድሃ በመሆኑ ገንዘብ ለማግኘት ሲል ሚስቱንና ቤተሰቡን በመተው ወደ ዶርዜ ሀገር ሄደ። በዚያ ሽማጌ ሆኖ ለራሱና ለባለቤቱ ልብስ አዘጋጀ። በእምነቱ ለወንጌል ሥራ ሊሰጥ ቃል የገባበትንም ለመክፈል የሚበቃ ገንዘብ አገኘ።

ወዲያው ከኩቱ ኪስ ከረጢት አውጥቶ በውስጡ ያለውን ገንዘብ በሚሲስ በርግስተን እጅ ዘረገፈ። «ሚሲስ በርግስተንም መዝገቡን ስትመለከተው ሰውየው ቃል የገባው የዛሬ አምስት ዓመት መሆኑን ካየች በኋላ ለመክፈሉ መዝግባ ገንዘቡን አስቀመጠችው። ሰውየውም በረዥሙ ከተነፈሰ በኋላ «አሁን ቀለለኝ በረታሁም። ቃል የገባሁትን እስከምክፈል ጌታ እንዲያኖረኝ (በሞት እንዳይጠራኝ) ለብዙ ወራት ስጸልይ ቆይቻለሁ» ሲል ተናገረ።

በአሁኑ ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ ኮንፈረንስ ላይ የሰጠታ ቃል መቀበልና መመዝገብ በተሻለና በተቀነባበረ መንገድ ይሠራል። ለሰጠታ ቃል መግባት የሚፈልጉ ሰዎች በጧትና ከሰዓት በኋላ ፕሮግራም መጨረሻ ቆመው ለሚጠባበቁ ሽማግሌዎች ወይም አስተማሪዎች ቀርበው ዝርዝር መረጃ ይሰጣሉ። እያንዳንዱ ሰው ለሰጠታው ቃል መግባት በፈቃደኝነት ለሰው ሳይሆን ለእግዚአብሔር የሚደረግ መሆኑን የሚያውቅ ቢሆንም ትክክለኛ ለመሆን ሲባል የሰጠው ስም ወረዳና የሚሰጠው ስጦታ ዓይነት ይመዘገባል። በወላይታ የባንክ አገልግሎት ተቋም ስላልነበረ መዝገቦቹና ገንዘቡ በሚሲዮናውያን ይጠበቅ ነበር።

ለመስጠት ያለው አጋጣሚ በመጽሐፍ ቅዱስ ኮንፈረንስ ምፅዋትና ስጦታ ብቻ የተወሰነ አልነበረም። ሁልጊዜ እሁድ ከአካባቢው ቤተ ክርስቲያን ምፅዋትና አሥራት ይሰበሰባል። ከዚህም በሁለተኛው ዓመታዊ ኮንፈራንስ

በተገባው ቃል መሠረት ግጥሥ ለቤተ ክርስቲያን ሲውል ሌላው ግጥሥ ደግሞ ለሚሊዮንና ወንጌል ሥራ ድጋፍ ይውላል። ይህ ለወንጌል ሥራ የተመደበው ገንዘብ ወደ አውራጃው የሽግግሌዎች ስብሰባ ይቀርብና በጋራ ግምጃ ቤት (ገንዘብ ቤት) ይቀመጣል።

ዘወትር ሐሙስ ጧት በነበረው የፀሎት ፕሮግራም ለችግሮች መርጃ የሚውል ምፅዋት ይሰበሰባል። በወር አንድ እሁድ ማለት በቁርባን ቀን የሚሰበሰበው ምፅዋት እህል፣ ድንች፣ ቅቤ፣ ልብስም ጨምሮ ለመጋቢው ይሰጣል።

ሴቶችም የራሳቸው የሆነ ብዙ ባይኖራቸውም መጽሐፍ ቅዱስ ለመማር በሚሰበሰቡበት ጊዜ ምፅዋት ይጥላሉ።

አንድ ጊዜ ሳምንታዊ የሴቶች ስብሰባ ተፈጽሞ ሁሉም ወደየቤታቸው ጉዞ ሲጀምሩ ሳልማ በርግስተንም ወደ ቤትዋ መንገድ እንደሾመረች አንዲት አርጊት ፈጥና ወደ እርስዋ ስትሮጥ ተመለከተች። ዳገቱን ጨርሳ ወደ እርስዋ ስትደርስ አርጊቷ ላብ በላብ ከመሆኗም በላይ በመጨረሻም እያቃተተች «ጌታ ሆይ ተመስገን፣ በጊዜ እዚህ ድረስ ስላደረስከኝ አመሰግናለሁ» አለች።

«በጊዜ እንዳልደረሰች ስለማውቅ አባባሏ ግራ ቢገባኝም ሳት አልኩና (ደጋግመሽ እግዚአብሔር እዚህ በጊዜ ስላደረሽ የምታመሰግንበትን ምክንያት ልትነግረኝ ትችያለሽ?) አልኳት» አለች ስልማ በርግስተን ያለፈውን አስታውሳ።

«እንደገናም (ጌታ ሆይ አመሰግንሃለሁ) ካለች በኋላ መቀነቷን መፍታት ጀመረች። (ሳምንቱን መሉ በዚሁ በሴቶች ስብሰባ ነበር የቆየሁት። ከእግዚአብሔር ቃል ባንበብሽልንና እግዚአብሔርም ለእኛ ያደረገውን ሁሉ እንድናውቅ በረዳሽን መሠረት ለእርሱ የምሰጠው ነገር እንዲኖረኝ ፈልገኩ። ሌሎች ሴቶች የየራሳቸውን ስጦታ ሲሰጡ እኔ ግን የምሰጠው አልነበረኝም።»

«(ያሉኝን ጥቂት ሳንቲሞች ወስጄ ከገበያ ጥጥ ገዛሁ። ቀን ቀን ይህን የሴቶች ስብሰባ እየተካፈልኩ ማታ ማታ እያመሽሁ ስፈትል ከቆየሁ በኋላ ባለፈው ሌሊት ጨረስኩ።»

«(ዛሬ ማለዳ ፀሐይ ከመውጣቱ በፊት ከመኝታዬ ተንሰኜ ወደ ገበያ ሄድኩ።)»

«እስከ ገበያው አምስት ሰዓት የእግር ጉዞ ይፈጃል። በዚያ ፈትሷን ሽጣ (ጌታ ሆይ በጊዜ ደርሼ ስጦታዬን እንዳደርስ እርዳኝ እያለች ተመልሳ ወደ ሶዶ ጉዞ ጀመረች።»

«(ተመልከቼ) አለችን (እግዚአብሔር ይህንን ገንዘብ እንድሰጠው ነግሮኝ ቶሎ እንድደርስ ረዳኝ።)»

«እጇንም ዘርግታ ሃያ ሣንቲም በእጄ አስቀመጠችው።»

ክፍል ሰባት፡- ቋሚ ብርሃናት

ምዕራፍ 20. ናና

እነርሱም ስለሰሙ ይናቁ ዘንድ የተገባቸው ሆነው ስለተቆጠሩ ከሸንገው ፊት ደስ እያላቸው ወጡ፤ ዕለት ዕለትም በመቅደስና በቤታቸው ስለ ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ እንደሆነ ማስተማርንና መስበክን አይተውም ነበር።

የሐዋ. ሥራ 5:41-42

«እኛ፤ ትፈልገዋለህ?» ሲል ሽማግሌው ሚሲዮናዊውን ጠየቀ። ወደ ናናም ዞር «እስቲ ውጪ ቆይ፤ ስንፈልግህ እንጠራለን» አለው።

ረዥምና ቀጭን ለግላጋ ወጣት ክፍሉን ለቆ ከወጣ በኋላ «እንቅልፋም ይመስላል፤ ሲሠራ ፍጥነትና ቅልጥፍና ይኖረው እንደሆነ አላውቅም» አለ ሚሲዮናዊው።

«እንቅልፋም ነው ብለህ አትጨነቅ። ዛሬ ከመንደሩ ተነስቶ በእግሩ ስለመጣና ፀሐይ ስለአደከመው ነውና ሲቆይ ይሻለዋል። ቅሬታህ ይኸው ብቻ ከሆነ ግድ የለህም ምክረው» አለው ሽማግሌው እየሳቀ። ከዚያም ተስማምተው ናና በሚሲዮናዊው ቤት እንዲሠራ ተቀጠረ።

ናና ከተጠበቀው የበለጠ ሥራ ሠራ። ማንበብ የሚችል መሆኑንም ሲያውቁ ሚሲዮናውያን ደስ አላቸው። ታሪኩን ሳይነግራቸው ብዙ ወራት ከሠራ በኋላ አንድ ቀን ማታ ጠየቁትና ይነግራቸው ጀመር። ልጅ በነበረበት ጊዜ ጌታን ሊያውቅ የቻለው በአካባቢው በነበሩ ክርስቲያኖች በተለይም ወደ ሚሲዮናዊው እንዲሠራ ባመጣው ሽማግሌ ምስክርነት ነበር።

ናና እንዳለው ከሆነ እርሱ በእግዚአብሔር ሲያምን ታላቅ ወንድሙም አመነ፤ ነገር ግን በእምነቱ ጠንካራ አልነበረም። የሽማግሌው ሕይወት ግን ጠንካራ፤ እውነተኛና ደስተኛ መሆኑን ናና አይቶ እንደ እርሱ ጌታን ለመከተል ፈለገ። በቤተ ክርስቲያን የሚካሄዱ አገልግሎቶችንና ስብሰባዎችን በተለይም የሐሙስ ማለዳውን የፀሎት ፕሮግራም በታማኝነት ተከታተለ። ናና ቤተ ክርስቲያን ለመድረስ የሚጓዝበት ሞንገድ ረዥም ከመሆኑም በላይ ቤተሰቦቹ መሄዱን ስላልወደዱ ለማስቀረት ያላደረጉት ነገር አልነበረም። ሁልጊዜ ሐሙስ ጧት ከመኝታው ሲነሣ ቤተ ክርስቲያን እንዳይሄድ ልብሶቹን ይደብቁበታል።

አንድ ቀን ልብሶቹን መደበኛ ብቻ ሳይሆን ቤተ ክርስቲያን በሚሄድባቸው ሐሙስና እሁድ ዕለታት ምግብ የማይሰጠው መሆኑን እናቱ ብትነግረውም ናናን ልታስተውው አልቻለችም። ይህ በጣም ከባድ ወይም ትልቅ ቅጣት

አይደለምና እችላለሁ። የእግዚአብሔርን ቃል ለመስማት ስል አንድ ቀን ያለምግብ መዋል በጣም አይከብደኝም ብሎ አሰበ። ግን የልብሱን ጉዳይ ምን ግድረግ እንዳለበት ሊያውቅ ባለመቻሉ በቤተ ክርስቲያን ለነበሩ አንዳንድ ሰዎች ሲነግራቸው ሌላ ተደራቢ ልብስ ሰጡት። በየጊዜው ከቤተ ክርስቲያን ሲመለስ አውልቆ እስከሚቀጥለው አገልግሎት ቀን ድረስ በጎረቤት ሰው ቤት ያስቀምጥ ነበር።

በሌሎች ቀናት በቤት ውስጥ ሆኖ ምግብ ሲቀርብለት ከመመገቡ በፊት ጌታ እንዲባርክለት ለመጠየቅና ለማመስገንም ሲፈልግ አይፈቀድለትም። ወላጆቹም «እኛ አንተ የምታምነውን ስለማናምን በቤታችንና በምግብ ሰዓታችን መጸለይ አትችልም» ይሉት ነበር።

ናኖ ግን ለራሱ ሲናገር እንዲህ አለ፡ «እግዚአብሔር የምበላውን ምግብ የሰጠኝ ሆኖ ሳለ ሳላመሰግነው እንዴት እበላለሁ?» በመጨረሻም ምግብ ሲቀርብ ከመብላቱ በፊት ቁርጭምጭምቱን እያከከ ዓይኑን ጨፍኖ ስለምግቡ ጌታን ሊያመሰግን ስለወሰነ ቁርጭምጭምቱን አሞት ይሆናል እያለች እናቱ ዝም ትለው ነበር።

ናኖ የፀሎት ጊዜ እንዲናረው ሲፈልግ ወደ በቆሎው ተክሎች ውስጥ ይሄድና በጉልበቱ ተንበርክቶ ከጌታው ጋር አስደናቂ ጊዜ አሳልፎ ይመለሳል።

የናኖ አባትና እናት ልጃቸው ነጮች ባመጡት አዲስ እምነት ማመኑን እንዲተው ለማድረግ የሚችሉበት ዘዴ ግራ ገብቷቸዋል። ምናልባት ከሌሎች ክርስቲያኖች ጋር የሚገናኝበት መንገድ ቢዘጋ ይመለስ ይሆናል ብለው አሰቡ። ወደ ኢጣሊያኖች መጥተው ናኖን ወደ ቆላው ጥጥ እርሻ እንዲወስዱትና እንዲያሠሩት ጠየቁቸው። «በዚያ አስቀምጣችሁ ወደዚህ እንዳይመጣ እየጠበቃችሁ እንደፈለጋችሁ አድርጉት» ሥራ ስጡት፤ በኃይል እንዲሠራም አድርጉት» አሏቸው። ኢጣሊያኖችም ለጥጥ እርሻዎቻቸው ጤናማ ወጣት ሠራተኞችን ይፈልጉ ስለነበር ደስ እያላቸው ናኖን ወሰዱት።

ናኖ ቀደም ብለው በጥጥ እርሻው የነበሩ ሰዎች ስለደረሰባቸው ችግሮች ብዙ ታሪክ ያውቅ ነበር። ስለሆነም የሚጠበቀውን በመፍራት ጌታ ጤናማ አካሉን እንዲጠብቅለት ለመነ። ላልተወሰነ ጊዜ ከጌታ ጋር ባለው ሕብረት መቀጠል የሚችል መሆኑ ቢታየውም ከታመመ ግን ምን እንደሚደርስበት ለማወቅ ይቸገራል። በቆላው ወባ በብዛት ስላለ የሚይዘውም ከውሃ መሆኑን ስለሚያውቅ ውሃ እንዳይጠጣና እንዳይጠማውም እግዚአብሔርን ይለምን ነበር።

«ትሰሙኛላችሁ! በዚያ በቆላ አንድ ቀን እንኳን አልተጠማሁም። በጌታም በጣም ደስ ይለኝ ነበር። በመጨረሻም አንድ ቀን አጋጣሚ አገኘሁና ጤናቼ ወጣሁ» አለ።

ወላጆቹ እርሱን በማየት ብዙ ባይደሰቱም ናኖ ወደ ቤቱ በመድረሱ በጣም ተደሰቱ። ከጥቂት ጊዜ በኋላም ቤተ ክርስቲያን ሄዶ ከአማኝ ወንድሞቹ ጋር እንደገና በመገናኘቱ ደስ አለው።

በዚያ ሰዎች እናቱ ታመመች። ናና እቤት ሆኖ ሲያስታምግትና ሲረዳት ቢቆይም በአንድ ረቡዕ ግታ እናቱ አረፈች። በነጋታው ሐሙስ ጧት ከሚኖረው የፀሎት ፕሮግራም መቅረት ስላልፈለገ ገና ሳይነጋ ከቤት ወጥቶ ወደ ቤተ ክርስቲያን ሄደ።

ከሰብሰባው በኋላ አግኞቹ ወደ ለቅሶ ቤቱ በመሄድ ናናን እንዲያጽናኑ ግላሰቢያ ተሰጠ። እዚያ ሲደርሱም ከሰዓት በኋላ ለሚኖረው ቀብር ብዙ ሕዝብ ተሰብስቦ ነበር። ናና በቤተሰቡ መካከል ሆኖ በእናቱ ሞት በጣም ያዘነ ቢሆንም እንደሌሎች የቤተሰቡ አባላት አላለቀሰም፤ ደረቱን አልደለቀም፤ ፊቱን አልቧጩረም። ከዚህም የተነሣ አንዳንድ የአካባቢ ሽግግሎች ተበላጭተው አስፈራሩት፤ እነርሱ ሁልጊዜ እንደሚያደርጉት ወጉንና ሥርዓቱን ተከትሎ በለቅሶው ካልተሳተፈ አስፈሪ አደጋ እንደሚደርስበት አስጠነቀቁት።

ናናም «እናንተ የምታደርጉትን በማድረግ ጌታዬን አላዋርድም። ኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝ ነው። እርሱ ደስታን ስለሰጠኝ ይህን በመሰለው የሐዘን ጊዜ እንኳን ደስተኛ ነኝ» ቢል መለሰላቸው።

እንደገና ቢያስጠነቅቁም ናናን ሊያስለቅሱ አልቻሉም። ስለዚህም ይዘው እጆቹን ከሌላው ሰውነት ጋር በገመድ ካሰሩ በኋላ ጎትተው በመውሰድ በዛፍ ላይ ሰቀሉት።

በመጀመሪያ ስቅላቱን መቋቋም አልከበደውም።

ጌታዬን ከማሳፈር ይህንን መቀበል ይሻለኛል ብሎ አሰበ። ለብዙ ሰዓታትም እንደተሰቀለ አቆዩት።

ናና ስለዚያ ሁኔታ ሲናገር እንዲህ ብሎ ነበር። «በዚያን ጊዜ ሰውነቴ በጣም የከበደ ይመስለኝ ነበር። ገመዱም ሰውነቴ ውስጥ ዘልቆ በመግባት ይቆራርጠኝ ነበር። በጣም የጎዳኝ ይሁን እንጂ እኔ አልተሰማኝም። ተሰቅዬ ላለሁም ከጌታ ጋር እንዳልነጋገር የሚከለክለኝ ነገር እንደሌለ አወቅሁ። ጌታም እነጋግሮኝ ደስታንና ስቃዩን የምቋቋምበት ጥንካሬ ሰጠኝ። በዚያ መከራ ምክንያት ያጣሁት አንዳች ነገር አልነበረም።»

የግታው ሰዓት ሲደርስ አባቱ «ልጄ እኔን ትቶ ሌላ እምነት ለመከተል ከቆረጠ ከዚህ በላይ መቀጣት አያስፈልገውም። ከዚህ በኋላ እሽ ብሎ አይተውም። ሄዶ ላሞችን ይጠብቅ፤ ሲመሽም ወደ ቤት ይመልስ።» በቤት ለቅሶ (ሐዘን) እያለ ወደ ላሞች መላክ ለቤተሰቡ አባል እንደውርደት ይቆጠር ነበር።

«ላሞችን ለመጠበቅ ስላክ ደስ ብሎኝ ነበር። በዚያም ከኢየሱስ ጋር መነጋገር ለዘመዶቹ እንድናገርና እኔንም ለራሱ እንዲያበረታኝ ጠየቅኩት» አለ ናና።

ከዚያ በኋላ ለብዙ ዓመታት ናና በቤት ከአባቱ ጋር ኖረ። አሁን ግን ለምግብና ለልብስ መግዣ የሚሆን ገንዘብ ግጥሟት ለሚያስችል ሥራ ወደ ሚሲዮኑ መጣ።

በሚሲዮናዊው ቤት ብዙ ሳይቆይ አንድ ቀን «ጌታ ወንጌልን ለሚያስፈልጋቸው ሄጀ እንድናገር ሊልከኝ ስለሆነ በዚህ ሥራ ብዙ ጊዜ የምቆይ አይመስለኝም» አለ።

«በእርግጥ ጌታ የጠራህ ከሆነ እዚህ መቆየት የለብህምና መሄድ አለብህ» ብሎ ሚሲዮናዊው አበረታታው። ናናም ከሁለት ሳምንታት ባነሰ ጊዜ ውስጥ ለወንጌል ሥራ የሚሄድ መሆኑን ወሰነ።

ሁለት ሳምንት ሊሞላ ጥቂት ሲቀረው ናና «አሁን ወዲያው ልሄድ የምችል አይመስለኝም ተጨማሪ ሱሪና ሌሎች ልብሶች ያስፈልገኛል። ይህን አንድ ሙሉ ልብስ ብቻ ይገር መሄድ አልችልምና ትንሽ ቆይቼ ተጨማሪ ገንዘብ ማግኘት ያለብኝ ይመስለኛል» ሲል ሚሲዮናዊውን አማከረ።

ሚሲዮናዊውም «ጌታ የጠራህ ከሆነ ተጨማሪ ልብሶችን በመፈለግ እዚህ የምትቆይበት ምክንያት የለም። ጌታ ራሱ የሚያስፈልግህን ልብስ ያሟላል» ብሎ ካስጠነቀቀው በኋላ ናና ብርታት አግኝቶ ወንጌልን ለመስበክ ሄደ።

ከቤቱ ትንሽ ራቅ ብሎ ቤተ ክርስቲያን የተጀመረ ይሁን እንጂ መጋቢ አልነበረውም። ለዚህ ጥቂት አማኞች ለነበሩበት ቤተ ክርስቲያን ናና መጋቢ ሆኖ እሁድ እና ሐሙስ ይሰበክ ነበር። በሳምንቱ ቀናትም ጧት ጧት ማንበብና መጻፍ እንዲችሉ ተማሪዎችን ያስተምራል። ተማሪዎቹ አዲስ አማኞችና ማንበብና መጻፍም የማይችሉ በመሆናቸው መጽሐፍ ቅዱስም ሆነ አዲስ ኪዳን አልነበራቸው። ናና የእግዚአብሔርን ቃል ሊሰብክላቸውና ራሳቸውም እንዲያነቡት ሊያስተምራቸው ሙሉ ሽክም ተሰማው።

ከጥቂት ጊዜ በኋላ የወንጌል ጠላቶች ቤተ ክርስቲያኑን አቃጠሉ። ናና እና ሌሎች ሽማግሌዎች «በዚህ ምክንያት የእግዚአብሔርን ቃል መስበክ አናቆምም። ምናልባት ጌታ ከበሬቱ ይበልጥ የሰፋ ቤተ ክርስቲያን እንዲኖረን ፈልጎ ይሆናል» በማለት ሰዎችን አስተባብረው ትልቅ ቤተ ክርስቲያን መገንባት ጀመሩ። ቁጥሩ የበዛ ሕዝብ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ይመጣ ስለ ነበረ ብዙዎች ዳኑ። ጌታም ቃሉን ባረከ። አነስተኛ የነበሩ አማኞችም ቁጥራቸው በየሳምንቱ ያድግ ነበር።

ናና በዚሁ ቤተ ክርስቲያን ሲያገለግል ከቆየ በኋላ በአንድ እሁድ ጧት በጉባኤው መካከል ተነስቶ «ዛሬ ጧት ስንት መጽሐፍ ቅዱስና አዲስ ኪዳን ይዛችኋል?» ሲል ጠየቀ። «አሥራ ሁለት! ጥሩ! አሥራ ሁለት ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስ ያላችሁና ማንበብ የምትችሉ ስለሆነ ከአሁን በኋላ የመስበክና የማስተማር ሥራ የናንተ ይሆናል። እኔ ግን ወደ ሌላ አካባቢ ሄጀ ወንጌልን ላልሰሙት እንዳሰማ ጌታ እየጠራኝ ነው» አላቸው።

አማኞቹ ሀሳቡን ባለመቀበል እንዲህ አሉ፡ «አይሆንም። እንድትሄድ አንፈቅድም። በሚመጡት ዓመታት ከኛ ጋር እዚህ ሆነህ ካልጠበቅክንና ካልመገበክን ከጌታ ጋር እንዴት መቀጠል እንችላለን? በዚህ ሁኔታ እያለን ትተሽን የምትሄደው ለምንድነው? ወደ ቀድሞ አርጌ ሕይወት እንድንመለስ ትፈልጋለህ ማለት ነው?»

«አላለይ! አልፈልግም። ነገር ግን እስካሁን እናንተ ስትቀላቁ የናሬችሁ ስለሆነ ከአሁን ጀምሮ ራሳችሁ መሥራት አለባችሁ። ጌታ እየጠራኝ እንደሆነ ይሰማኛል። እኔ ሄጀ ወንጌል እንድሰበክ እንዲሁም እናንተ ደግሞ እዚህ ያለውን መሥራት የምትችሉትን እንድትሠሩ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው።»

የመሄዱ ጉዳይ ከፍተኛ ተቃውሞ ስለገጠመውና ከርስቲያኖችንም ተለይቶ ችኩሉ በመሄድ ሥራውን ላለመጉዳት ትቂት ጊዜ ቆየ። እርሱ ጥሩ መጋቢ፣ ጥሩ ሰባኪ፣ ታጋሽና የሚቀርቡትን ሰዎች ለመርዳትና ለማገልገል የሚወድ ሰው ነበር።

ናና ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ሽማግሌዎች ሄዶ «አሁን መሄድ አለብኝ። እኔ ከሄድኩ በኋላ ጌታ እዚህ ያለውን ሥራ በጥሩ ሁኔታ ይዞ የሚያገለግል መጋቢ ይሰጣችኋል። እንደሄድ ከፈቀዳችሁልኝ ከደገፋችሁኝና ከጸለያችሁልኝ ጌታ ቤተ ክርስቲያኑን እስካሁን ከባረከው በላይ ይባርክላችኋል» አላቸው።

የቤተ ክርስቲያኑ ሰዎች እንዲሄድ ባይፈልጉም ናና ስለለመናቸውና የተልዕኮውን አስፈላጊነት ስለተገነዘቡ በሌላ ቦታ ሄዶ እንዲያገለግል ፈቀዱለት።

«ጥሩ! እንድትሄድ ፈቅደንልሃል። ጌታ ለቤተ ክርስቲያናችን መሪ እንዲሰጥ እንጸልያለን።»

በዚያን ጊዜ ናና ሚስትና አንድ ልጅ ነበረው። «ሚስትህንና ልጅህን አትውሰዳቸው። በምትሄድበት የመኖሪያ ቦታ ካዘጋጀህ በኋላ ተመልሰህ ይዘሃቸው ጌታ ወደሚመራህ ሥራ ትሄዳለህ። እስከዚያ እኛ እንከባከባቸዋለን» አሉት።

እንግዲህ በወላይታ ቤተ ክርስቲያን እንዲያድግና እንዲስፋፋ የረዱት ናናን የመሰሉ ለመከራም ሆነ ለምቶት ሳይበገሩ የእግዚአብሔርን የማዳን ሥራ የምሥራቹን ወንጌል ለሌሎች ሳያቋርጡ የሰበኩ ሰዎች ናቸው። በተጨማሪም ከናና ታሪክ ኢየሱስ በምሳሌው እንዳስቀመጠው እርሱ የዘራው የሕይወት ዘር እየበዛና እያደገ እንደሄደ እንማራለን፤ የአካባቢው ቤተ ክርስቲያን አደገ፤ አዳዲስ ሰባኪዎች ወደ አዳዲስ ቦታዎች ተላኩ፤ አዳዲስ ፍራዎችም ተገኙ፤ በዚሁ ዓይነት የማባዛቱ ሂደት ቀጠለ።

ምዕራፍ 21. ባሎቲ

... አንዲት ቤት ትሰማ ነበረች፤ ጳውሎስም የሚናገረውን ታደምጥ ዘንድ ጌታ ልብዋን ከፈተላት።

የሐዋ. ሥራ 16: 14

በወላይትኛ ማንበብና መጻፍ ከተማሩት ከመጀመሪያዎቹ ልጃገረዶች ውስጥ አንዷ ባሎቲ ነበረች። ጌታን ያወቀችው በኢጣሊያን ወረራ ዘመን

ነበር። በምትሠራው ሥራ ሁሉ በጣም ቀልጣፋ ከመሆኗም በላይ በመዳን ያገኘችውን አዲስ ደስታና ሰላምን ለሌሎች ሴቶች ለማሳወቅና ለመመስከር በጣም ትጥራለች። ጦርነቱ ካበቃ በኋላ ሰልጣ በርግስተን የሴቶችን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ቡድኖችን ለማስተባበር በየቤተ ክርስቲያኑ በምትዘዋወርበት ጊዜ አብረዋት ከሚዘዋወሩት አምስት ወይም ስድስት ሴቶች ውስጥ አንደኛዋ ባሉቲ ነበረች።

በአካባቢያዋ ባለ ቤተ ክርስቲያን የሚያመልክ አዋጪ የተባለ ወጣት ባሉቲን ወደዳት። አዋጪው ልጅ ሆኖ ከብት ሲጠብቅ አንድ ቀን ኃይለኛ አውሎ ነፋስ ስለ መጣበት ራሱን ለመከላከል መሬት ለመሬት እየተንፈቀቀ ወደ አንድ ትንሽ ጉድጓድ ሲጠጋ ሳያየው አንድ ነብር የሚመስል አውራ በቁጣ መጥቶ ጉንጩን ቧጩረው። በኋላም ቁስሉ ሲድን ከቀኝ ዓይኑ በታች ጠባሳ ሆኖ ቀረ። እርሱ ረጋ ያለና ዝምተኛ ልጅ ሲሆን ባሉቲ ግን ጉቁ ነበረች። አስፈላጊዎቹ ስምምነቶች ከተደረሱ በኋላ ሁለቱ ተጋቡ። አዋጪውም በወላይታ በተለያዩ ቦታዎች እየተዘዋወረ ወንጌል መስበክ ጀመረ።

የመጀመሪያ ልጃቸው ቤት ስትሆን በአካባቢው ካሉ ልጆች የበለጠ ቆንጆና ተወዳጅ ነበረች። ስሟ ፔርሴ ይባላ ነበር፤ ባሉቲና ፔርሴ መቼም አይለያዩም ነበር። ባሉቲ ከልጅዋ ጋር ስትነጋገር የምትለውን ሁሉ ልጅዋ የምትረዳ ይመስል ነበር። ባሉቲ ስለችግሯም ሆነ ስለደስታዋ ታወራላታለች። ባሉቲ ጥጡን እንዝርቱንና የማስታወሻ ደብተሯን የምትይዝበት በላዩ ላይ በክር ጥልፍ ወይም በእጅ ስፈት «ባሉቲ» ተብሎ ስሟ የተፃፈበት ከጥጥ ጨርቅ የተሠራ ከረጢት መሰል ቦርሣ ነበራት። ፔርሴም እንዲሁ ለሦስት ዓመት ልጅ አስፈላጊ የሆኑ ነገሮችን የምትይዝበትና በላዩ ስሟ የተፃፈበት ተመሳሳይ ቦርሣ ነበራት። ባሉቲና ፔርሴ አይለያዩም፤ ባሉቲ በሄደችበት ሁሉ በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ቦታዎችም ጭምር ፔርሴም አብራት ትገኝ ነበር።

ከዕለታት አንድ ቀን ፔርሴ ታመመች። ባሉቲ እርጉዝ ስለነበረችና ከዚህም የተነሣ አቅም አጥታ ስለነበር ሆስፒታል ልትወሰዳት አልቻለችም። አዋጪውም ለሰብከት ርቆ ሄዷል። ዘመዶችና ጎረቤቶች ተሸክመው ሶዶ ወደ ሚሲዮኑ ሆስፒታል ቢያደርሷትም ምንም ሊደረግላት አልተቻለምና ሞተች።

«በጣም የምትወዳትን የትንሿን ፔርሴ ሞት ባሉቲ እንዴት ትቀበለዋለች?» የሚለው በሁሉም ሰው አእምሮ የሚጉላላ ጥያቄ ነበር። ወደ ሆስፒታል ተሸክመው የወሰዷት ዘመዶች አስከሬን በሸማ ጠቅልለው በመሸከም ወደ ባሉቲ ተመለሱ። ከሆስፒታሉ የባሉቲ ቤት የሁለት ሰዓት ጉዞ ነበር።

በነጋታው ሰልጣ በርግስተን ይህንን መንገድ ተከትላ ወደ ባሉቲ ቤት ስትሄድ ምን ብላ እንደም ታጽናናት እያሰበች እግዚአብሔር ከቃሉ የምትለውን እንዲሰጣት ጠየቀችው። ወደ ባሉቲ ቤት የሚያስገባውን እግር መንገድ ይላ ስትሄድ ባሉቲ በበር ቆማ እየቻት፤ ቀርባም ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ ተያይዘው ወደ ቤት ገቡ። ሚሲዮናዊቷ የማጽናኛ ቃል ከመጀመርዋ በፊት ባሉቲ «ያቺ ትንሽ ልጄ ከጌታ ጋር መኖሯ አያስደንቅምን? ባለፈው ሳምንት እዚህ ከኔ ጋር የነበረች ዛሬ ግን ከጌታ ጋር መሆኗ አያስደንቅምን? ብዙ ተወዳጅ የሆኑ ትናንሽ ልጆች እያሉ ጌታ የኔን መምረጡ! አያስደንቅምን?»

እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር በቤቱ እንድትኖር ልጅዋን መርጦ ስለወሰዳት እንዳከበራት ስለቆጠረች ከፍተኛ ደስታና አድናቆት አደረባት እንጂ ምንም ሐዘን አልተሰማትም። የልጇን መሄድ እንደድል ስለቆጠረች በመመረር አላለቀሰችም።

አሞጭ የፔርሴን መታመም ሰምቶ ሆስፒታል በተወሰደችበት ዕለት ማታ ወደ ቤቱ ጉዞ ከጀመረ በኋላ ልክ የፔርሴ አስከራን ከሆስፒታል ወደ ቤት ተወስዶ ለቀብር ሲዘጋጅ ደረሰ።

ከፔርሴ ሞት በኋላ ደሴታ ተወለደ። ደሴታ በጣም ዝምተኛ ከመሆኑም በላይ ንቁ ስላልሆነ ከፔርሴ የተለየ ነበር። ባሉቱ እንደ ፔርሴ ሁሉ በጣም ትወደውና ትንከባከበው ነበር።

በዚህን ጊዜ ባሉቱና ባለቤቷ በስተደቡብ ምዕራብ ሁለት ሣምንት ያህል የእግር ጉዞ ርቆ በሚገኝ በጎፋ ወንጌል እንዲሰብኩ እግዚአብሔር እየጠራቸው እንደሆነ አወቁ። አሞጭ ቤት ሊሠራ የሚችልበትን ቦታ ለመፈለግና ለመምረጥ አስቀድሞ ወደ ጎፋ ሄደ። በዚያም ወንጌል ያልደረሰበትን ጎሣ በማግኘት በአካባቢው ባለ ኮረብታ ንን ጥሩ መሬት መርጦ ቤት ከሠራና አትክልት ከተከለ በኋላ ባሉቱንና ደሴታን ለመውሰድ ወደ ወላይታ ተመለሰ። የተመለሰውም ዓመታዊው ኮንፈረንስ ሊከፈት ጥቂት ቀናት ሲቀረው ነበር።

ኮንፍራንሱ አልፎ ጎፋ የሚሄዱበት ጊዜ ደረሰ። ሌላም ወንጌላዊ ከሚሰቁ ጋር በተመሳሳይ ጊዜ ወደ ጎፋ የሚሄድ በመሆኑ የሚያስፈልጋቸውን እዛል በራሳቸው ከመሸከም ይልቅ በአህያ ጭነው እንደሚጓዙ ሁለቱ ቤተሰቦች ተሰማሙ። ስንቃቸውን ሰብስበው በአንድ ትንሽ አህያ ጫኑ። ባሉቱ በአንድ እጁ በትንሽ ማሰሮ ወተት በሌላ እጁ ደግሞ በቅል የተሞላ የሰንጸ ዱቄት ከመያዝም በላይ ደሴታን በጀርባዋ አዝላለች። አሞጭ አህያውያንና ላሟን ይነዳ ነበር።

እንግዲህ አሞጭና ባሉቱ ሁሉንም ትተው ቤታቸውንም ለቀው ወጡ። ጥሩ ጎረቤቶችን እንዲሁም ደግሞ ሁሉ የሚገኝበትና የሚገዛበት ገበያ በቅርብ ያለበትን አካባቢ ወደኋላ ትተው ጉዞ ጀመሩ። ካላቸውም ሁሉ ከንዲት ላም በስተቀር ቤታቸውን፣ የእርሻ መሣሪያዎቻቸውን፣ የውሃ እንስራዎችንና የሽከላ ምጣዳቸውን አልያዙም። እነዚህ በገንዘብ ሲተመኑ ብዙ ላይሆኑ ቢችሉም ለእነሱ ግን ትልቅ መስዋዕት መክፈል ያህል ነበር። ሆኖም ወንጌልን ላልሰሙት አሰምተው ክርስቶስን ለማሳወቅ ወደ ጎፋ ለመሄድ ሲሉ ምቹቶቻቸውን በወላይታ ጥለው መሄድ በመቻላቸው ተደሰቱ።

የእንስሳዎቹ እርምጃ በቀስታ በመሆኑና ባሉቱ ልጅ ስላዘለች ጉዞአቸው ሁለት ሳምንት ፈጀ። በእግር የተጓዙት ድንጋያ ማተራሮችን፣ ጥልቅ ወንዞችን፣ በረሃዎችን፣ አውራሾችና ወንበደዎች የሚያደፍጡባቸውን ጫካዎችን እያቆራረጡ ነበር። ዝናቡ በዝቶ ሰፋፈ ወንዞች ሞልተው መሻገር እንዳይከለክሉ በመስጋት ቶሎ ቶሎ ተጉዘው በመጨረሻ ጎፋ ደረሱ። ባሉቱ ባሏ ያዘጋጅላቸውን ቤትና አትክልት ስታይ ደስ አላት።

ሦስት ሳምንታት ከቆዩ በኋላ አሞጭ ለሥራ ጉዳይ ሶዶ መመለስ ነበረበት። ባሉቱ ብቸኛ ብትሆንም አልፈራችም። አስቀድሞም ከአካባቢው

ሴቶችና ልጆች ጋር ወዳጅነት ፈጥራ ስለነበር ከእግዚአብሔር ቃል እያነበበችላቸው ስለ ጌታ ትነግራቸው ነበር። ብዙ ሥራ እየሠራች ጊዜን በማሳለፍ የባሏን መመለስ ትጠባበቅ ነበር። አዋጭ ቶሎ ቶሎ ይሄድ ስለነበረ ተመልሶ ወላይታ መድረስ ከአንድ ሣምንት ትንሽ የሚበልጥ ጊዜ ወስደበት።

«ወደ ሶዶ በደረሰ ጊዜ ቤቴ መጥቶ ነበር» አለች ስልማ በርግስትን አስታውሳ። «አብረን ቡና ጠጣን፣ ስለባሉትም ጠይቄው (በጣም ደህና ነች፣ እኔ እስከም መለስ ጥናቶችን ትመራለች፣ የመሳሰሉትንም ትሠራለች) ብሎኝ ነበር። ደግሞም ከጎረቤቶቻቸው ሁሉ ጋር በጣም ወዳጅ መሆንዋንም ነገረኝ። ውይይቶችንም ማንም ማቆየት እስከማይችልበት ጊዜ ድረስ ተካፋዮችን እያስደሰተች ማቆየት ትችላለች። ተመልሶ ሊጠይቀን የሚመጣበትን ቀን ተቀጣጥረን ተለያየን ቀኑንም ተጠባበቅን።»

አዋጭ ይመለሳል ተብሎ በተጠበቀበት ቀን ጧት በቀማኞች የተገደለ መሆኑን የሚነግር መልዕክተኛ ደረሰ።

አሁንም ጥያቄዎች መጡ። ባሉቴ ከትንሽ ልጇ ደሲታ ጋር ሁለት ሣምንት የእግር ጉዞ ርቆ በጎፋ ብቻዋን ትኖራለች። የአዋጭን ሞት ስትሰማ ምን ትሆን? ባለችበት አካባቢ (በጎፋ) የሚያጽናኗት ክርስቲያኖች የሉም። ታዲያ አዋጭ የማይመለስ መሆኑን በምትሰማበት ጊዜ የምታደርገው ምን ይኖራታል? ማንስ ሊያጽናናትና ሊያበረታት ይችላል?

የሶዶ ቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች አሳዛኙን መልዕክት ይዞ ወደ ባሉቴ የሚሄድ መልዕክተኛ ቢያገኙም እግዚአብሔር ግን አስቀድሞ የባሏን ያለመመለስ እንድታውቅና መርዶውንም እንድትሰማ ያዘጋጃት ነበር።

አዋጭ ወደ ወላይታ ከሄደ ከጥቂት ቀናት በኋላ በአንድ ሌሊት «ባሉቴ ባልሽ ባይመለስ ምን ትሆኛለሽ?» የሚል ድምፅ ከእንቅልፍ ቀሰቀሳት።

ባሉቴም «ይመለሳል እንጂ። ጌታ ሆይ! እንድናገለግልህ እዚህ ያመጣሽን አንተ ነህ። ባሌም ገና ስብከቱን በደንብ አልጀመረም። ስለዚህ ጌታ ሆይ ባሌ ይመለሳል» ብላ ተመልሳ ተኛች።

ያ ድምፅ በድጋሚ መጥቶ ከእንቅልፍ ቀሰቀሳት። «ባሉቴ ባልሽ ባይመለስ ምን ትሆኛለሽ? ምንስ ታደርጊያለሽ?»

ለትንሽ ጊዜ ተጠራጠረች። ፈራ ተባም እያለች «እንግዲህ ጌታ ሆይ! የምትጠይቀኝ አንተ ከሆነክ እርሱ (ባሌ) ያንተ ነው እኔም ያንተ ነኝ። ስለዚህ የራስህ በሆነው የፈለግከውን ማድረግ ትችላለህ» ብላ ተመልሳ ተኛች። ግን እንቅልፍ አልወሰዳትም። ነገሩ ምን ማለትና ምንስ ሊያስከትል እንደሆነ ለብዙ ጊዜ አሰበች።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ በየቀኑ ከወላይታ የሚመጣ ሰው ትጠባበቅ ነበር። የሚመለስበት ቀን አለፈ። እንደገናም ቀናት አለፉ። አሁንም አልተመለሰም። ወሬም የለም። ባሉቴም ታስብ ጀመር።

ከዚያም በኋላ ከወላይታ ከእርስዋ አካባቢ የሆነ አንድ ሰው ከሩቅ እየመጣ ወደ ቤትዋ ሲታረብ ተመለከተች። ወዲያው ያ ደጋግሞ ከእንቅልፍ የቀሰቀሳት

ድምፅ ያላት እውነት መሆኑን ተንክበች። ከዚያም «አይመጣም ወይ?» አለችው ሙሽ ብላ።

መልዕክተኛውም «አዎን አይመጣም» ብሎ መለሰላት። ይህንን እንደሰማች ባሉት ወደጎጆዋ ተመልሳ ገባች። ተንበርክካ ግድረግ ያልባትን ጌታ እንዲያሳያት ጠየቀችው። «ጌታ ሆይ ተመልሰ የማይመጣ ከሆነ አንተ በነገር ሁሉ አብዝተህ ምራኝ» ብላ ጸለየች።

ብዙ የምታስብበት ጊዜ አልነበራትም። ወዲያው ጎረቤቶቿ ተሰብስበው ዋይታና ልቅሶ ጀመሩ። የጎፋዎች አለቃቀስ ኃይለኛና አሰቃቂ ነበር። ወደ አየር ከፍ ብለው በመዝለል ከዚያ ራሳቸውን በመራት ላይ በጀርባቸው ይጥሉ ነበር። በዚህ አኳኋን የወደቀ ሰው መትረፋ በጣም ያስደንቃል።

የአካባቢው ሰዎች በቡድን እየሆኑ ሊያለቅሱና ሐዘኛቸውን ለመግለጽ ሲመጡ ባሉት ወደ ውጭ ወጥታ «ለምን ታለቅሳላችሁ?» እያለች ትጠይቃቸው ነበር።

«ባልሽ ስለተገደለ! ባልሽ ስለተገደለ ነው የምናለቅሰው! ለእርሱ ነው የምናለቅሰው።»

«ለምን? ለምን ለባሌ ታለቅሳላችሁ?»

«ተመልሰ ስለማይመጣ» አሉ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው። «ባሌ ከሄደበት ጊዜ ጀምሮ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ እናንተ የዋተ መሆኑን ነግራለችሁ ነበር። እርሱ ስለ እናንተ ለመሞቱ አንድ ጊዜ እንኳን አላለቀሳችሁለትም። ለባሌ ግን ለምን ታለቅሳላችሁ? ኢየሱስ ክርስቶስ እንጂ እርሱ ስለ እናንተ አልሞተም።»

ከዚያም ባሉት ኢየሱስ ክርስቶስ ያደረገላቸውንና አዳኛቸው አድርገው ከተቀበሉ እንዴት እንደሟደድናቸው ደጋግግ ታስረዳችዋለች።

በነዚሁ የልቅሶ ቀናት ሀዘናቸውን ለመግለጽ ይመጡ የነበሩ ሰዎችን በመገናኘት ባሉት በረታች። ከሶዶ ቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች ወደ ጎፋ መልዕክተኞች ተላኩላት። መልዕክቱም «አሁን ብቻሽን ስለሆንሽ ጎፋ መቆየት የለብሽም። ስለዚህ ወደ ወላይታ መመለስ ትችያለሽ እዚህም ብዙ የግሠሩ ነገሮች አሉና» የግሏ ነበር። ባሉት ለዚህ ስትመልስ «ለምን እመለሳለሁ? እዚሁ እቆያለሁ እንጂ! ጌታ ባሌን ለአገልግሎት ሲጠራው እኔንም ጠርቶኛልና እርሱ ተመለሺ እስከግሏኝ ከዚህ አልለቅም» አለች።

ባሉትም በጎፋ በተለያዩ አካባቢዎች የግሠሩ ወንጌላውያን የርሷን ሥራ የግሺፍን ሰው እስኪያገኙ ድረስ በዚያ ቆየች። በቆየችባቸው ጊዜያት ሥራውን ብቻዋን በመወጣት በሳምንቱ ሁሉ ሰዎችን እየሰበሰበች ታስተምር ነበር።

በዚያ የተመደበው ወንጌላዊና ባለቤት ሲደርሱ ባሉት በጎፋ አካባቢ ተዘዋውራ እናቶችንና ልጃገረዶችን ለግስተማር ነገ ሆነች። ሰዎች ወንጌላ ሰምተው ጌታን በተቀበሉበት አካባቢ የግሠሩ ወንጌላውያንና ግስተኞቸው ባሉትን ሁልጊዜ ወደ እነርሱ ይጠሩዋት ነበር። ግሲየናውያን በሶዶ እንዳደረጉት እቧዎ የሆሉት ግምን ትምህርት እያዘጋጀች እናትና ወጣት ሴቶችን ታስተምር ነበር። የሥራው ብዛትና የክርስቲያኖች ቁጥር በዉመረ

ጊዜ ባሉቴ ረዘም ላለ ጊዜ ግለት በሁለት ሳምንት ፋንታ ሁለት ሁለት ወር እንድትቆይና እንድታስተምር ቤተ ክርስቲያናት ጠየቁአት።

ባሉቴ በየቤተ ክርስቲያን ተዘዋውራ ከግስተግራ ጎን ትገሽ ልጁን ደሲታን ትገባባቸዋለች። የሰንደ ዱቄት በቅል እንዲሁም ደገሞ የልጅ ወተት በትገሽ ግሰር በሁለቱም እጆቿ አንጠልጥላ ድንጋያግ የእግረ መንገዶችን እያቋረጠች ስትሄድ ደሲታ ከጀርባዋ አይለያትም። አዲሱ ወንጌላዊ ከግሰቱ ጋር መጥቶ ሥራዋን ሲረከብ ባሉቴ አሞጭ የሠራላትን ቤት ለቅቃ ወጣች። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ባሉቴ የራሷ የሆነ ቤት ወይም ደገሞ «ይህ ቤት ነው፤ ይህ አልጋዬ ነው፤ በዚህ እኖራለሁ» የምትለው ቦታ አልነበራትም።

ሴቶችንና ሕፃናትን ለግስተግራ ከቡድን ወደ ቡድን ትዘዋወር ነበር። ግለሳ ከብቶች ሳይለቀቁ ሃምግ የግሪያህሉ ሕፃናትን ለብሰባ ካስተግረች በኋላ የሥራ ሰዓት ሲደርስ ታሰናብታቸዋለች። ሕፃናት ሲለቀቁ ሴቶቹ ይመጡና ቀኑን ሙሉ እስከ ግታ ሰዓት ድረስ ይግራሉ። በምሽት ሰዓት ሁልጊዜ ወንዶችና ሴቶች ተሰብስበው መጽሐፍ ቅዱስ ግንብ በግሪያህላቸውን ፈደል ይግራሉ።

ከአሞጭ ሞት በኋላ በተካሄደው የሶዶ ዓመታዊ ኮንፈራንስ ባሉቴ ተገኝታ ነበር። በጎፋ ለምታገለግላቸው ሰዎች ለኮንፈራንሱ የምትሄድ መሆኗን በነገረቻቸው ጊዜ «በፍጹም መሄድ የለብሽም» እኛም አንፈቅድልሽም» አሏት።

«ሄጂ ልቀር አይደለም እመለሳለሁ።»

«አይሆንም! ውሸትሽን ነው፤ አትመጧም።»

ባሉቴ የምትሄደው ለኮንፈራንሱ ብቻ እንደሆነና ተመልሳም የምትመጣ መሆኗን ደጋግግ በግስረዳት ለግላመን ሞከረች።

አሁንም «ትተሽን መሄድሽ ነው፤ ዳገመኛም እንደግትመለሼ ልትነገሪን አልፈለግሽም» አሏት።

«በውነት እመለሳለሁ» አለቻቸው ባሉቴ።

ባሉቴ ምንም ብትሞክር ልታሳምናቸው አልቻለችም። ሰዎቹ ከዚያ በፊት ብዙ አገልጋዮች የመጡላቸውና እንመለሳለን እያሉ በመሄድ ሳይመለሱ የቀሩ መሆኑን ነገሯት።

ስለዚህ «አንቺን አንለትም» አሏት።

«የምናገረው እውነት እንደሆነና ከሄድኩ በእርግጥ የምመለስ መሆኔን በምን ልታምኑኝ ትችላላችሁ?» አለች ባሉቴ ከፍ አድርጋ በመናገር።

«ከወላይታ ኮንፈራንስ በኋላ በእርግጥ እመጣለሁ የምትይ ከሆነ ይህን ለግረጋገጥ ሕገሽን (ደሲታን) በኛ ዘንድ ትተሽው ሂጁ።»

ባሉቴ ለጥቂት ጊዜ አሰበች። እነዚህ ይህንን የግጦይቋት ሰዎች አማኝ ያልሆኑ ናቸው። ፔርሴንና አሞጭን በሞት ምክንያት አጥታቸዋለች። አሁን የቀራት ገና ዕድጜው አንድ ዓመት ያልሆነው ትገሽ ደሲታ ብቻ ነው። ይህ

ብቻ አይደለም። ደሴታ ብቸኛ ወገኗ ነው። ሌላ የሥጋ ዘመድ ወይም ወገን የላትም። በጎሩ ያሉ ያላመኑ ሰዎች ታዲያ «ተመልሰሽ የምትመጧ መሆኑን ለማረጋገጥ ደሴታን በኛ ዘንድ ተይው» ይሏታል።

«እሺ! ጥሩ! እንደምመለስ በዚህ የምታረጋግጡና የምታምኑኝ ከሆነ እግዚአብሔር በእውነት ተመልሼ እንደምመጣ ያውቃልና ደሴታን ከናንተ ጋር እንዲቆይ ትኛ እሄዳለሁ» ብላ መለሰች ፈገግ እያለች።

ከዚያም ባሉት ወደ ወላይታ በመሄድ በኮንፈረንሱ ተካፈለች። በአንዱ ፕሮግራም መጨረሻ ባሉት ሁለቱንም እጆች ገጥማ እንደያዘች ወደ ሰልጣ በርግስተን መጣች። ሌሎች የሚያደርጉትን ንግግር ሲያበቁ እርሷ ወደፊት ወጥታ ቆመች። እጇንም ዘርግታ የተወሰነ ገንዘብ በሚሲዮና እጅ አስቀመጠች። ገንዘቡ ባሏ (አሞጭ) ባለፈው ዓመት ለጌታ ሊሰጥ ቃል የገባውና እርሱ በመሞቱ ግን ሳይፈጸም የቆየ ነበር። ከአገር አገር እየዘረችና የእግዚአብሔርን ቃል እያስተማረች ከዚህም በተጨማሪ ሕፃን ልጅዋን እየተንከባከበችና እያሳደገች ባሏ ለጌታ ሊሰጥ የገባው ገንዘብ እስኪሞላ ድረስ ቀስ በቀስ ሳንቲሞችን እየሰበሰበች ከቆየች በኋላ የከፈለችው መሆኑ ነው።

ኮንፈረንሱ እንዳበቃ ባሉት ወደ ጎሩ ተመለሰች። ልቧ በርትቶ የጌታዋን ፍቅር ላላመኑ በጎሩ ላሉ ጎረቤቶቿና ለሌሎች ሰዎች ለመመስከር ያላት ፍላጎት ይበልጥ አደገ። የእናት ፍቅር በቶሎ እንድትመለስ ያስገደዳት ይሁን እንጂ ለክርስቶስ ያላትን ፍቅር ሌሎችም እንዲያውቁትና እንዲለማመዱት መመኘቷ ሌላው አስገዳጅ ምክንያት ነበር። እንደደረሰችም ደሴታን በደህና አገኘችው። ያላመኑ ጎረቤቶቿም እርሷን በማየታቸውና ቃሏን ጠብቃ በመመለሷ በጣም ተደስቱ።

ባሉትና መሰሉቿ በትልቅ መስዋዕትነትና በመከራ እያለፉ በታማኝነት እግዚአብሔርን ከማገልገላቸው የተነሣ በጎሩ ወንጌል ሥር ሰደደ።

የጎሩ አማኞች ወንጌል ከየት እንደመጣ ለማወቅ ፈለጉ። ወንጌልን ወደ ጎሩ ያመጡ የወላይታ ወንጌላውያን ሚሲዮናውያን ከሀገራቸው ወደ ወላይታ ያመጡት መሆኑን ነገሯቸው። ወደ ጎሩ ወንጌልን ስላመጡ ክርስቲያናቸው ለሚሲዮናውያን የምስጋናና የአድናቆት ደብዳቤ ጻፋቸው።

ወንጌል ይዛችሁ ወደ ወላይታ ስለመጣችሁ ልናመሰግናችሁ እንወዳለን። ወደ ጨለማው ብርሃን ይዛችሁ ስለመጣችሁ ልናመሰግናችሁ እንወዳለን። በወላይታ ከምትሠሩት ሥራ የተነሣ ወላይታዎች ጌታን ከማወቃቸውና ወንጌልን ይዘው ወደጎሩ መምጣት በመቻላቸው እናመሰግናችኋለን።

በደብዳቤው ፍሬርማቸውን አኖሩ።

ልብስ ከማይለብሱ ሰዎች ቤተ ክርስቲያን ወይም ልብስ ለብሰው ከማያውቁ ሰዎች ቤተ ክርስቲያን የተላከ (አሁን ግን ጌታን በማወቃችን ከቀድሞ በተለየ አኳኋን ስለምንኖር ደስ ይለናል)።

ምዕራፍ 22. አሞኔ

የሰንዴ ቅንጣት በምድር ወድቃ ካልሞተች
ብቻዋን ትቀራለች፤ ብትሞት ግን . . .
የዮሐ. 12:24

«ዝም ብሎ መኖር ሳይሆን እንደ አሞኔ ነው መኖር የምረልገው»

የአጆ እናት ለአሞኔ እናት በላከችው ደብዳቤ ነበር ይህንን የአጆን ምስክርነት የጠቀሰችው። የኮይባ ተራሮችን አቋርጠው በመሄድ አጆና በሷ በወንጌላዊነት የሚያገለግሉት ከአሞኔ የተነሣ ነበር። ይህም የእግዚአብሔር አስደናቂ ሥራ ውጤት ነበር።

ወንጌላ በኑሮም በአፍም ይሰበካል። አሞኔና ሻንካ በሕይወታቸው በኩል የእግዚአብሔር ቃል የሚናገርባቸው ሕያው መልዕክቶች ነበሩ። ቅርብ ጊዜ የተጋቡ ደስተኛ መሽሮች እንደሆኑ ለሻንቂላ ሕዝቦች የወንጌላ ሚሲዮናውያን ሆነው ወደ ጎሩ ሄዱ። በአፍሪካ ሆነ በሌላ ምድር እንደአሞኔ ያለ ዝምተኛና ደግ የሆነች ወጣት ሴት ግግኘት ያስቸግራል። አሞኔ ምንም ሳትቆጥብና ሳታስቀር በሙሉ ልብና ፈቃደኝነት ራሷን ለጌታ ሥራ ከመስጠቷም በላይ በሻንቂላ ሕዝቦች መካከል ሕይወቷን ሁሉ ለጌታ መኖር ነበር ምቹቷ።

ለክርስቶስ ስትል በዚያ መኖር ቢያስደስታትም በመጀመሪያ ከሻንቂላ ሴቶች ጋር ወዳጅነት መፍጠር አልቻለችም። ምክንያቱን አታውቀውም። ስትጎበኝቸውና ስታነጋግራቸው ፍላጎት አያሳዩአትም። ወደ ቤታቸውም አይጋብዟትም። ወደ ቤታቸው ስትሄድ ከበር ውጪ ቆመው ነበር የሚያነጋግሯት። አንዳንድ ጊዜ ተዘተዝ ባለ ስሜት ወደ ውስጥ ይጋብዟታል። ሆኖም በገዛ ቤቷ ከሻንካ ጋር ደስተኛ ነበረች። ከሻንቂላ ሴቶች ጋር ወዳጅ የምትሆንበትን መንገድ እንድታገኝ እግዚአብሔር ይረዳት ዘንድ አብረው ይጸልዩ ነበር።

ሻንካ ለመቀራረብ እንዲመቸው ሻንቂላዎችን ወደ ቤቱ እንዲመጡ ይጋበዛቸዋል። በሚመጡ ጊዜ በእርሱና በእነሱ ቤት ውስጥ ብዙ ልዩነት እንዳለ ይመለከቱ ነበር። አሞኔ ቡና ወይም ምግብ ስታቀርብ ምን ያህል እንደምታስተናግዳቸው፣ ባሏንም የምታከብርና የምትወድ መሆኗን እንደባሕላቸው ምግብ ከመበላቱ በፊት ፈጥና ሞቅ ባለ ውሃ እጃቸውን ስታስታጥብ እንዲሁም ደግሞ ግታ ግታ በትህትና በመቅረብ የሻንካን እግሮች ስታጥብና በአጠቃላይ በቤት ውስጥ በሚያስፈልገው ነገር ሁሉ ጠንቃቃ እንደሆነች አይተው የመጡት ሁሉ ይህ ቤት በእርግጥ ደስተኛ ቤት እንደሆነ አረጋገጡ።

በመጨረሻ የሻንቂላ ወንዶች ሚስቶቻቸው መጥተው አሞኔን እንዲገበኙ ሻንካን ጠየቁት። ሻንካ ቢመጡ ደስ እንደሚለው ገለጸላቸው። አሞኔም በፍላጎታቸው ደስ ተሰኝታ መምጧቸውን በጉጉት መጠባበቅ ጀመረች። ሻንቂላዎችም ሚስቶቻቸውን «የዚያን በቅርብ ወደ አካባቢያችን የመጣውን ሰውዬ ሚስት ለምን አትጠይቋትም? በዚህ አካባቢ ዘመድ ወይም የምታውቀው

ሰው የላትም። ሄዳችሁ ካልጠየቃችኋትና ካላነጋገራችኋት ብቸኝነት ይሰግታል» አሏቸው።

«ከዚያን በኋላ ሴቶቹ ወደ አሞኔ ለመሄድ ተስግመው። አንዳንድ ቀን ወደ አሞኔ ሲሄዱ ዝም ብለው የምታደርገውን ብቻ ይመለከታሉ። የአሞኔ ሁኔታ ለእነርሱ ሊገባቸው የእነርሱም ሁኔታ ለእርሷ ሊገባት አልቻለም። ከዚህም የተነሣ አሞኔ የሻንቂላ ሴቶች አልወደዱኝም ይሆናል ስትል አሰበች።

በመጨረሻ አንድ ቀን ብዙ ሴቶች በአንድ ላይ ሆነው በሚነጋገሩበት ጊዜ «አሞኔ በዚህ አካባቢ እንድትቆይ ከፈቀድንላት ባሉቻችን እንደርሷ ሁሉን ነገር እንድንሠራ ያስገድዱናል» ሲባባሉ ሰማች።

እስከዚህ ጊዜ ድረስ ሻንካና አሞኔ በሻንቂላ ባሕል መሠረት በቤተሰብ ውስጥ የበላይነት ያላት ሴት መሆንዋን አላወቁም ነበር። ግታ ግታ ሴትየዋ ተቀምጣ እረፍት ስታገኝ ወንድየው በሥራ ደሩ ቀና ይላል። ባል በጋያ ትንባሆ ጨምሮ እሳት ካደረገበትና ካቀጣጠለ በኋላ እንድታጨስ ለሚሰት ያቀርባላትና እርሷ ተቀምጣ ስታጨስ እርሱ የቤት ውስጥ ሥራ ያከናውናል። በመንገድ በሚጓዙበትም ጊዜ የሻንቂላ ሴቶች ጋያ እያጨሱ ከፊት ለፊት ሲሄዱ ወንዶቹ ዕቃ ተሸክመው ይከተሏቸዋል። አሞኔና ሻንካ ግታ ግታ የሻንቂላዎችን ቤቶች እየተዘዋወሩ በሚገኙበት ጊዜ በባሕላቸው መሠረት ወንዶች የሴቶችን እግር የሚያጥቡ መሆኑን ለማወቅ ችሉ። ሚስት መቼም ቢሆን የባሏን እግር አጥባ አታውቅም ነበር።

ስለዚህም የሻንቂላ ሴቶች «በዚህ አካባቢ እንድትኖር መፍቀድ የለብንም። ፈጽሞ! ፈጽሞ እዚህ እንድትኖር ግድረግ አንችልም» ቢሉ አያስደንቅም።

ወደ ቤቷ ደጋግመው ስለመጡና ሰላዩ ከረዥም ጊዜ በኋላ ሴቶቹ አሞኔ በእርግጥ የምትወደድ ሴት መሆኗን ተገነዘቡ። በአሞኔና ሻንካ ቤት የምላውን ሰላምና ፀጥታ ተመልከተው ወደ ቤታቸው እየመጣች እንድትገባቸው አብዝተው ይጋብዟት ጀመር። አሞኔም የሚወዷትና የሚያምኗት መሆኑን ካረጋገጠች በኋላ የእግዚአብሔር ቃል የሚለውን ከመጽሐፍ ቅዱስ እያነበበች ታስተምራቸው ጀመር። ጌታ ያደረገላትንና እርሱን ካወቀች በኋላ በሕይወቷ ስለመጣው ደስታ ነገረቻቸው። ሴቶቹም ያዳመጧት ይሁን እንጂ አርጌ አናደራቸውንና ልግዳቸውን ለመተው ፈቃደኛ አልሆኑም።

ሻንካና አሞኔ ለጎረቤቶቻቸው ለሦስት ዓመታት መስከሩላቸው። ከጊዜ ወደ ጊዜ ሻንቂላዎቹ ፍላጎት እያሳዩ ቢሄዱም ፍላጎታቸው አንዴ ከፍ አንዴ ዝቅ ሲል ቆዩ። ባልና ሚስት አገልግሎታቸው ከፍተኛ ደረጃ ቢደርስም ሻንቂላዎች ጌታን ለመከተል ምንም ዓይነት (ውጫይ) ምልክት ሳይታይባቸው የሦስተኛው ዓመት መጨረሻ ደረሰ። በመጨረሻም ጥቂቶች ወደ ክርስቶስ ተማረኩ።

አሞኔ ካሉብ ብለው የሰየሙትን የመጀመሪያ ልጃቸውን እንደወለደች በጣም ታመመች። በዚያን ጊዜ ሴቶች ወደ ቤቷ እየመጡ ያስታምሟት ነበር። «ይህችን ለእኛ ብዙ ያደረገችልንን ሰው ለመርዳት ምን ግድረግ እንችላለን?» እያሉ ይጠይቁ ነበር።

አሞኔ አያሌ ቀናት በጠና ታማ ከቆየች በኋላ ሞተች። ሞቷ በሁሉም ዘንድ ታላቅ ድንጋጤ ከመፍጠሩም ሌላ በጊዜው የነበሩ ጥቂት አግኞች ተደናገሩ። ሻንካ ትንሹን ሕፃን ብቻውን ሊንከባከበውና ሊያሳድገው እንደግደችል ግልጽ ሆነ።

ክርስቲያናቱ ለሻንካ «ሕፃኑን ብቻህን ሆነህ መጠበቅና ማሳደግ ስለማትችል ለአሞኔ እናት መውሰድ አለብህ። እኛም የሚሸከምልህን ሰው እንፈልግልሃለን» የሚል ሀሳብ አቀረቡ። ይህም ሻንካ አስቀድሞ በልቡ የወሰነው ነበር።

ልጁን ለመሸከም ፈቃደኞች አልጠቱም። በርካታ ሴቶች «እኔ እሸከመዋለሁ። እኔ እሸከመዋለሁ። አሞኔ ለእኛ ብዙ አድርጋ ነበር። እርሷ እናታችን ከመሆኗም በላይ ወደ ክርስቶስ መርታናለች። ማንበብና ቤታችንም እንዴት ደስተኛ ማድረግ እንዳለብን አስተምራናለች። ለእርሷና ለጌታችን ያለንን አድናቆት ለመግለጽ ልጅዋን ለአያቱ ወላይታ ድረስ ተሸከመን ለመውሰድ ፈቃደኞች ነን» አሉ።

በመጨረሻም ቤተ ክርስቲያኑ ሕፃኑን ተሸከሞ ለአያቱ የሚወስድ ሰው ከአያቱ ጋር በእድሜ የሚመጣጠን ሰው መሆን አለበት በማለት አንዲት አርጊት ሴት መረጠ። ምንም እንኳን ሕፃኑን ተሸከማ የምትሄድበት ቦታ ሁለት ሳምንት የእግር ጉዞ ቢሆንም ሴትየዋ ለዚህ ዕድል በመመረጧ ደስ አላት። የአሞኔን ትንሽ ልጅ በጀርባ አዝላ መሄድን ነበር እንደ ልዩ መብት የቆጠረችው።

ካሌብም በሰላም ከአያቱ እጅ በገባ ጊዜ በጣም ከመከላቀ የተነሣ ደምና ሥጋ ያልነበረው ለሞትም የተቃረበ ነበር። ያለ በቂ ዋግብና ውሃ ይህን የመሰለ ረዥም ጉዞ በጣም ይበላበት ነበር። ሆኖም እንደምንም ነፍሱ ከተረፈ በኋላ ደስ የሚል ልጅ ሆነ።

አሞኔ ከመስከረቻላቸው የሻንቅላ ሴቶች መካከል አጀ የምትባል ወጣት ሴት ነበረች። አሞኔ ሕይወቷና መልዕክቷ በሌሎች ሰዎች ላይ ያሳደረውን ተጽዕኖ ሳታውቅ ነበር የሞተችው። እነዚህ ሰዎታው የማይሰሙ፣ የማያምኑና ወዳጅነት የሌላቸው ሰዎች ወንጌልን መስማታቸው መረዳታቸውና አምነው መቀበላቸው የክርስቶስን ወንጌል ታላቅ ኃይል ይመሰክራል። በእርግጥም ወንጌል አዲስ ሕይወትን አዲስ አመለካከትን ከሁሉም በላይ ደግሞ የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን አዲስ ፀጋ አመጣላቸው።

ስምንት ዓመታት አለፉ። የክርስቲያናቸው ቁጥር ጨመረ። አሞኔ ከሞተች ከስምንት ዓመታት በኋላ በጎፋ የሴቶች ኮንፍራንስ መዝጊያ ላይ የአጀ እናት ቀርባ ለአሞኔ እናት መልዕክት ለመላክ የምትፈልግ መሆኗን ገለጸች። መልዕክቱም የሚከተለው ነበረ፡

አሞኔና ባሏ ለወንጌል ሥራ ጎፋ እንዲመጡ በመፍቀዷ የአሞኔ እናት እንዳታዝን ንገሩልኝ። ልጄ በጎፋ ስለ ሞተች እንዳታዝን ንገሩልኝ። እኔ፣ አጆና የአጆ እህት ግርታ ጌታ ኢየሱስን የምገወደው ከአሞኔ የተነሣ ነው።

አሞኔ ከሞተችበት ጊዜ ጀምሮ አጆ «ዝም ብሎ መኖር ሳይሆን፤ እንደ አሞኔ ነው መኖር የምረልገው፤ እንደ አሞኔ መሥራት፤ አሞኔ እኛን እንዳስተማረችን ሌሎች ሴቶችን ግስተማር ነው የምረልገው፤ ዝም ብሎ መኖር አልፈልገም» ትላለች። ያንን በሩቅ ያለውን ተራራ ታያላችሁ? አጆ ከወንጌላዊ ባሏ ጋር በዚያ ትኖራለች። ልክ አሞኔ እንዳስተማረችን እርሷም ሴቶችን ታስተምራለች። አሞኔ እዚህ ስለሞተች እናቷ እንዳታዝን ንገሩልኝ። አሞኔ የዘራችው ዘር ፍሪ እያፈራና ይበልጥ ማፍራትም እየጀመረ ነው። ስለዚህ አሞኔ ጎሩ እንድትመጣ ስለፈቀድሽ ደስ ይበልሽ በሉልኝ።

ምዕራፍ 23 . ግፋቴ

በሄዱ ጊዜ ዘራቸውን ተሸክመው እያለቀሱ ተሰማሩ፤ በተመለሱ ጊዜ ግን ነዶአቸውን ተሸክመው ደስ እያላቸው ይመጣሉ።
መዝ. 125(126)፡6

«እኔ አልሄድም፤ መሄድ ካለብህ ራስህ ሂድ፤ ተመልሰህ እኔን ትወስደኛለህ» አለችው ግፋቴ።

ግፋቴ ባሏ በሲዳሞ ወንጌልን እንዲሰብክ እግዚአብሔር የጠራው መሆኑን ሲነግራት ተቃወመችው፤ አብራሃም ላለመሄድም «በመጀመሪያ ራስህ ሂድና ተመልሰህ ስትመጣ እኔንም ትወስደኛለህ» አለችው። እርሱም ብቻውን ሄደ። ተመልሶ ሚስቱንና ልጆቹን ከመውሰዱ በፊት የሚኖሩበትን ሥፍራ በመፈለግ በዚያ ብዙ ወራትን አሰለፈ።

ሊወስዳት ተመልሶ በመጣ ጊዜ «አብረህ ለሄድ አልችልም፤ እዚያ በሄድ ለረዥም ጊዜ መቆየት ስላለብኝ እዚህ ያሉ ዘመዶቹንና ወላጆቹን መለየት አልፈልገም። አንተ ብቻህን ሂድ እኔ እዚህ ሆኜ ልጆቻችንን አሳድጋለሁ» ብላ መለሰችለት።

ሁለቱ በጉዳዩ ላይ ከረር ባሉ ሁኔታ ሲነጋገሩ ጊዜያት አለፉ። እሷ ፈጽሞ አልሄድም ስትል እሱ ደግሞ ብቻዩን አልሄድም በማለት ነበር ሲከራከሩ የቆዩት። ራቅ ወዳሉ አውራጃዎች ሄደው ወንጌል ለሚሰብኩ ሰዎች የመጀመሪያዎቹ ወራት ብቸኝነት፤ ሌሎችም ፈተናዎችና ችግሮች የሚበዙባቸው ጊዜያት መሆኑን ያውቅ ነበር።

በመጨረሻ ግን ሁሉንም ትቶ ወደ ሥራው መስክ ተመለሰ። ብዙ ወራትም አሳለፈ። በዚህ ረዥም ጊዜ ሁሉ ሚስቱ ቤቱንና ልጆቹን ስታስተዳድር ብቻዋን ስለቆየች ከእርሱ ጋር መሄድና መኖርን ትፈልግ ይሆናል ብሎ ተስፋ በማድረግ ሊወስዳት መጣ።

ለምስተኛ ጊዜ ለመሄድ ሲነግሩ «ይህንን ሥራ ብቻ የንግድ ልወጣው ስለግልጽ ከእኔ ጋር መሄድ አለብሽ፤ ጌታ ሥራውን አብረን እንድንሠራ ነው የጠራን» ስለዚህ አሁን አብረን እንሄድ» ብሎ ለመናት»

የመሄዱ ነገር ለርሷ የማትችለው መስዋዕትነት መሆኑን በግስረዳት ለማሳመን የቻለችውን ሁሉ ስታደርግ ጥቂት ቀናት አለፉ። በመጨረሻም ያልተሳካላት መሆኑን ስታውቅ «እኚ እንግዲህ እሄዳለሁ» አለችው። በልቧ ግን «ግድ የለም እሄዳለሁ! ነገር ግን በተቻለኝ መጠን የምትሠራው ሁሉ እንዳይሳካና እንዲከብድብህ አደርጋለሁ፤ ያኔ ከወገኖቻችን ጋር በደስታ እንድንኖር ወደ ቀድሞ መኖሪያችን እንመለስ ትል የለ?» ብላ አለበች።

በአዲሱ ሥራ ላይ ሆነው ምግብ እንኳን የማያገኙባቸው ብዙ ቀናት ነበሩ። ችግራቸውን ተገንዝቦ የሚያዝንላቸው ግንም በአቅራቢያቸው የሌለ መሆኑን ግፋቱ አየች። ከዚህም የተነሣ ባሏ ለሰብከት ሥራ በመስክ ውሎ ደክሞት ሲመለስ ግፋቱ ትቆጣና ትነጫነጭ ጀመር።

ግፋቱ በለዶ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ላይ ስለዚህ እንደሚከተው መሰከረች፡ «ከሰብከት ሥራ ላይ እርቦትና ደክሞት ሲመለስ ምግብና ቡና እንዳቀርብ ይጠይቀኛል። እኔ ግን በጎጆአችን ውስጥ በሽንጠቆ (መቃ) ወደ ተከለለው ጓዳ ንብቼ እራት ወይም ቡና የተጣደበትን እሳት እንኳን በትክክል አላነድም ነበር። በማኩረፍና በማጉረምረም ቁጭ ብዬ ቡናው የሚቀርብበትን ጊዜ አራዝምበታለሁ። በዚህ ዓይነት ለእርሱ ሁሉንም ነገር ለማክበድ ወሰንኩ፤ አከበድኩበትም፤ ምክንያቱም እኔ ወደ ወላይታ ተመልኼ በዘመዶቼ አጠንብ ደስ ብሎኝ መኖር አፈላጋለሁ። የወላይታን ቅቤና እንደልብ ከቤት የሚታፈሰውን እህል እፈልጋለሁ። አሰብኩም፤ አቤት ወደ ቤታችን ብንመለስ እንዴት ጥሩ ይሆን ነበር! ግድ የለም! ችግር መፍጠሪን ልቀጥልና ሲለለቸው ራሱ ይመልሰኛል።»

«በየቀኑ ባሌን ብረታተነውም እርሱ ግን ሁልቀን ግልጽ እየተነሣ የእግዚአብሔርን ቃል ላልሰሙት ያደርስ ነበር። ሙሉውን ቀን ከቦታ ወደ ቦታ እና ከቤት ወደ ቤት እየተዘዋወረ ሲመሰክር ውሎ በጣም ደክሞት ወደ ቤት ይመለስ ነበር። ከዚያም (ቡና አለ? እራት ደረሰ?) ብሎ ሲጠይቀኝ በቁጣ (ቡና? እራት? ከየት ያመጣሁት?) ብዬ እመልስለታለሁ። ደስ ካለኝ ቡና አፍልፄ ከደረቅ የቦቆሎ ቆሎ ጋር አቀርብለታለሁ። ረጋ ብዬ በቀስታ ደግሞ እራት አዘጋጃለሁ። በዚህ ሁሉ ጊዜ እርሱ በጣም የደከመውና የራብው ቢሆንም ቁጭ ብሎ በትዕግሥት ይጠብቃል። አንዳንዴም ብዙ ከመጠበቅ የተነሣ እንቅልፍ ይወስደዋል። ቡናውንና ቆሎውን አቅርቤ (እራት ተርቧል) ብዬ እቀስቅሰዋለሁ።»

«ወደ እራት! ይህ በወላይታ እራት የሚባል አልነበረም፤ መከሰስ እንጂ፤ ለእራት የሚበላው ሙሉ ግዕድ ግለት መሰብ ሙሉ ስኳር ድንች ወይም ንፍሮ ነበር። ባሌ በሁኔታዬ አልተብላጠም፤ ግድም አልነበረውም። ዘወትር የሚነግረኝ በቀኑ ውስጥ ስለመሰከረላቸው ሰዎች እንዴትስ እንደመሰከረላቸው ነበር። ስብከቱንና ምስክርነቱን በጥምና ሲሰሙ በጣም ደስ ይለው ነበር።»

«(ወንጌልን እንዴት እንደሰግንና ለምንና እንዴት ልንመሰክርላቸው እንደመጣን ስነግራቸው ደስ ብሏቸው ያዳምጡኛል) ይለኛል»

«እርሱ በጣም ይደሰታል፤ እኔ ግን እበላጭና እናደድ ነበር» ግታ ወደ ቤት ሲገባ በጥሩ አላናገረውም። በቤት ብቻዩን ትቶ ሙሉውን ቀን ለሌሎች ስለ ጌታ ሲሰብክ ስለግራው እኔ ተመልሼ ወደ ዘመዶቼ ለመሄድ ፈለግኩ።

«ከብዙ ወራት በኋላ አንድ ቀን ከአንድ ሰው ጋር ወደ ቤት መጣ» ወደ ቤቱ እየቀረበ ገና ሳይገባ (ግፋቱ! እስቲ ወጣ በይ» ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የግል አዳኝ መሆኑን አምና ከተቀበለ የመጀመሪያ ሰው ጋር ላስተዋውቅሽ። አስቤ እስቲ! ጌታ እርሱን የተቀበለ የመጀመሪያ ሰው ስለሰጠን ከእኔ ጋር ደስ ይበልሽ። በዚህ አስቸጋሪ ቦታ ካለን ከዚህ አንድ ሰው ጋር ጥሩ ቡና አፍልተሽ ብንጠጣለን! አለኝ።

«እኔ ግን ለራሴ አሰብኩት ወይ ጉድ! ያንተ አንሶ ለሌላ ተጨግሪ ሰው ቡና ላፈላ? ያለፈው አንሶ ሌላ ተጨግሪ ልፋት? ለአንድ ሌላ ሰውም ጭምር ቡና ግፍላት ያለብኝ መሆኑን ላስበው ውስጤ በንዴት ከሰለ። የምቀ ቤቱን፣ ውድ ዘምዶቼን፣ እህቴን፣ እናቴንና ጎረቤቶቼን ትቼ መምጣቴ አይበቃም? ሁሉን ነገር ለመግዛት የሚቻልበት ገበያ ያለበትን አካባቢ ትቼ መምጣቴ አይበቃም? ሺህ አግኝቶ ቢኖሩ ለሁሉም ቡና ግፍላትና ምግብ መሥራት አለብኝ? እያልኩ ነበር የምበላጩው።

«ከዚያም ወደ ጎጆው ጓዳ ገብቼ እያጉረመረምሁ ቡናውን ግፍላት ብጀምርም ለግድረስ ረዥም ጊዜ ወሰደብኝ» ባሌ ውጪ በጎጆው አጠገብ ከመሰከረለት ሰውዬ ጋር ተቀምጦ ያወራና ይደሰት ነበር። በጣም ይደሰት ነበር። ከሰውየው ጋር ሆነው ሲጸልዩና መጽሐፍ ቅዱስ ሲያነቡ እኔ ግን ጭስ የበዛበትን እሳት እፍ እያልኩ በምድጃ አጠገብ ተቀምጦ ነበር። ከዚያ ምን ደስታ ይገኛል?

«በመጨረሻም እንደምንም ቡናውን አደረስኩና ሳቀራርብ ነበር ጌታ የተናገረኝ» ባሌ በጣም ተደስቶ እያለ እኔ ግን ቅንጣት ደስታ እንኳን አልነበረኝም።

«በዚያን ጊዜ ጌታ እንዲህ ብሎ ተናገረኝ፤ (ግፋቱ ከእነርሱ ጋር አትደሰትም? ዛሬ ባልሽ በሚደሰትበት ጉዳይ አንቺ ድርሻ የለሽም? ከዚህ ደስታ አልፈለግሽምና ፈጽሞ አታገኚም» ባልሽ ወንጌልን ይዞ እግሩ እስኪቆስል ድረስ ሚዳውንና ተራራውን እያቆራረጠ ሲሄድ ከዚያም እርሶትና ደክምት ሲመለስ አንቺ ረድተሽዋል? ጸልየሽለታል? በዚህ ደስታ አንቺ ድርሻ የለሽም። ወደ ቤት በሚገባበት ጊዜ ጸልየሽለት አበረታተሽና መግበሽ ቢሆን ኖሮ አብረሽ ትደሰቺ ነበር። ያኔ (ይህን ነፍስ ያገኘው እኔም ስለረዳሁት ነው) ግለት ትችይ ነበር።)

«ጌታ ግን (በጭራሽ አንቺ በዚህ ድርሻና ተሳትፎ የለሽም» ባልሽ ግን ከደክመውና ከተራበው በላይ ሊደሰት ይገባዋል። አንቺ ለርሱ ምን አደረግሽለት? ለእኔስ ምን ሠራሽልኝ?) አለኝ።

«በዚያን ጊዜ በጣም አለቀሰኩት ጌታ አጥብቆ የተናገረኝና የተገናኘኝ መሆኑን አስቤ በጣም አዘንኩ። በእግዚአብሔርና በባሌ ፊት ወድቄ (አ ጌታ

ሆይ! ባሌ ሲያገለግልህ እኔ እርሱን ባለግንዝ ኃጢአት ሠርቻለሁና እንደገና ይቅር በለኝ። አንተ እንድረዳው ስትረዳለህ እኔ ግን ጭራሽ አገልግሎት እንዲደናቀፍ የቻልኩትን ሁሉ አድርጌያለሁና ይቅር በለኝ። ጉልበቴን ፍቅረን ሁሉ እሰጥሃለሁ። በዚህ አካባቢ ያሉትን ሰዎች መንገድህን አስተምራቸዋለሁና ጌታ ሆይ ከአሁን ጀምሮ ይህን እንዳደርግ እርዳኝ) ብዬ ለመንሁ።

«ኃጢአቴን ለጌታና ለባሌ ከተናዘዝኩ በኋላ በአንድነት በጌታ ደስ አለን። ቀደም ሲል ባሌ ብቻውን ይሠራ ከነበረው ጋር ሲነፃፀር አሁን በጋራ ስለምንሠራው በከመም ቀለለ።»

ገፋቴ ይህንን ምስክርነት የተናገረችው በስልጣን በርግስተን ቤት ለሚሰበሰቡ የሴቶች የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት አባላት ነበር። ሁሉም ዓይኖቻቸውን ከገፋቴ ሳይንቅሉ እያንዳንዱን ቃል በጥምና ካዳመጡ በኋላ ገፋቴ ታሪኩን ስትደመድም እንዲህ አለች።

«ሁላችሁም ጸልዩልኝ። ጌታ ለእኔና ለባሌ ስለሰጠን አገልግሎት፣ እዚሁም በቤተ ክርስቲያናችን ስለተመደብንበት ሥራና ከዚህም የተነሣ ስለሚደረግልን የገንዘብ እርዳታ ጸልዩልኝ። ጌታ እንድሆን የሚረዳለኝ ሳይነት ሰው እሆን ዘንድ ጸልዩልኝ። ከፋና ቸልተኛ ሆኜ ጌታን በግንገልገል የሚገኘውን ደስታ ሳላውቅና ሳልካፈል ያሳለፍኩባቸውን ቀናትና ዓመታትን መካስ እንድችል ጸልዩልኝ።»

ምዕራፍ 24. የአዳ ሚስት

ባንዝልም በጊዜው እናጭዳለንና መልካም ሥራን ለመሥራት አንታክት።

ገላ. 6:6

አዳ ልቡ ታንቡር ይመታ ነበር፤ ለቅሶ ሲደርስ ግድረግ ያለበትን በጊዜ መወሰን ይጠበቅበታል። ምን ይሆን ግድረግ ያለበት?

የአዳ ሚስት ወንድሟ ስለሞተ አዳና እርሷ ለቀብሩ ሥነ ሥርዓት ለመሄድ ከቤት ወጡ። አዳ ምንም እንኳን ክርስቲያን ቢሆንም እንደሌሎች አግኞች በክርስቲያናዊ መንገድ ሐዘኑን ለመግለጽ ሳይሆን ግቹ የቅርብ ዘመድ በመሆኑ ክርስቲያናዊ ባልሆነ የወላይታ ልግዳዊ አለቃቀስ ለመሳተፍ ወሰነ።

ወደ ለቅሶው ቤት እንደደረሱ አዳ ከሚስቱ ተለይቶ በብዛትና በአንድ ላይ ሆነው ከቅጥጥር ውጭ በሆነ ስሜት በከፍተኛ ድምፅ ከሚጮኹና ከሚያለቅሱ ሰዎች ተቀላቀለ። በከበር በታጀበ የለቅሶ ዘፈንና ጭራራ ከተሳተፈ በኋላ በሬውንም ከሌሎች ጋር ሆኖ አረደ።

አዳ ሆነ ብሎ ይህንን ለግድረግ መምረጡ በሕይወቱ ትልቅ ተወሳኝ መሆኑን አረጋገጠ። ምክንያቱም ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ጌታን መከተል ተወ።

የአዳ ሚስት በሁኔታው በጣም ያዘነች ቢሆንም ለባሏ በታማኝነት መጸለይዋን አላዳረገችም። በለቅሶው የተቀመጠችውና ከለቅሶም በኋላ ተነስታ ወደ ቤቷ (ወደ ልጆቿ) የተመለሰችው ብቻዋን ነበር። እርሱ ግን ከደናሽ አልቃሾች ጋር በመሆን የላቅ ጊዜ አሳለፈ።

ምትና በሞት ምክንያት የሚከናወኑ ሥነ ሥርዓቶች ለወላይታ አማኞች ብርቱ የፈተና ጊዜያት ነበሩ። እነዚህ ሥርዓቶች በባሕሉ ውስጥ ሥር የሰደዱ መሆናቸው ከወላይታ ላልሆነ ሰው ብዙ ላይገባው ይችላል። በለቅሶ ሥነ ሥርዓት ውስጥ ያለው ቁም ነገር ለግሽ ማዘን ብቻ ሳይሆን ፅርዓታት፣ ትሕትና፣ መከባበር ማሕበራዊ ግዴታና በማሕበረሰብ ውስጥ ያለውን ቦታ ያጠቃልላል። ከዚህም የተነሣ አንዳንዴ ቃሉን በበቂ ላልተማሩና መንፈሳዊ ሕይወታቸው ለቀዝቀዝ አማኞች ለቅሶዎች የማሰናከያ ድንጋዮች ቢሆኑ አያስደንቅም። የአዳም ጉዳይ ይኸው ነበር።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ አዳ ጋላፈነቱን ሁሉ እርግፍ አድርጎ በመተዉ የቤት ውስጥ ሥራ፣ እርሻ ማሳረስ፣ ለቤተሰቡ ምግብ ማቅረብ፣ ለልጆች ልብስ ማዘጋጀትና መግዛት በሚስቱ ትከሻ ላይ ወደቀ። አዳ በለቅሶ ብዙ ቀናትን አሳልፎ ሲመለስ እርሷ ምንም አላለችውም። ቃሉን ንቆ ለጌታ ጀርባውን ስላዞረ በማማረር ወይም በመዝለፍ አልተናገረችውም። ይልቅ ስለእርሱ በመጸለይ ተጋች። በቤት ውስጥ ሆና ቤቱን እየጠበቀችና ልጆቿን እያሳደገች በጸሎት ብትበረታም አዳ ግን ከቀን ወደ ቀን በጌታ ነገር ፍላጎት እያጣ ወደ አርጌ ሕይወቱ ዘልቆ ገባ።

በየጊዜውም ሚስቱን «ከአሁን ጀምሮ እዚህ ቤት መኖር የለብሽም፣ ለቀሽ ውጪልኝ» እኔ ያለ አንቺ መኖር እችላለሁ» እያለ ያስቸግራት ነበር።

እርሷም «አይሆንም እዚሁ እኖራለሁ» እዚሁ እየኖርሁ አንተ ወደ ጌታ እስከምትመለስና ከቤተሰብህና ከሌሎች ከርስቲያኖች በጎብረት የምትደሰትበትን ሕይወት እስከምታገኝ ለአንተ እጸልያለሁ» ስትል መለሰችለት።

አዳ ቤቱን ለቃ እንድትሄድ ደጋግሞ ከግዝዙም በላይ ቢደበድባትም እርሷ ብዙ አልተሰማትም፣ አልተጨነቀችም፣ ከቤት ወጥታ እርሱ እንዳዘዛት አልሄደችም። ይህንን አይቶ እርሱ ግን ተበላጠ።

«አንተን እየረዳሁና ላንተ እየጸለይሁ የሚሆነውን እዚሁ ሆኜ እጠባበቃለሁ» እኔ ሚስትህ ነኝና ቤቱን ለቅቂ አልሄድም» አለችው።

«እሺ ጥሩ! ቁጭ በይ እንግዲህ!»

አዳ ሚስቱን እንድትሄድ ያዘዘው ብቻውን ለመሆን ፈልጎ ሳይሆን እንደርሱ እምነቷን እንድትተው ቢሆንም እርሷ አልተወችውም።

አንድ ቀን አዳ ቡልኮዋን ወሰደ። የወላይታ ሴቶች ቡሉኩውን ቀን ይለብሱታል፣ ግታም እንደብርድልብስ የአልጋ ልብስ ያደርጉታል። ቡሉኩ ግሠራት ሳምንታትን ሊፈጅ ይችላል። ጥጡ ተገዝቶ ወይም በሌላ መንገድ ከተገኘ በኋላ ተጣርቶ ይፈተላል። ከዚያም ለሽግጌ በቂ ገንዘብ ተከፍሎ ይሠራል። ይህን በመሰለው ድካምና መስዋዕት የተሠራ የሚስቱን ቡሉኩ አዳ

ወስዶ በገበያ ከሸጠ በኋላ ገንዘቡን አጥፍቶ ያለ ሣንቲም ወደ ቤት ተመልሶ መጣ። እርሷም ልብስ አጥታ በጣም የተቸገረች ቢሆንም «ልብሴን ለምን ወሰድክ?» አላለችውም። በታማኝነት ስለ እርሱ መጸለይዋን ሳታቋርጥ ወደ ጌታ የሚመለስበትን ቀን በእምነት ተጠባበቀች።

አዳ ሚስቱን አናድዶ እርሱን እንድትጠላው ለማድረግ ያልፈጸመባት ጨካኝ ድርጊት አልነበረም። ወደ ሴቶቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት እንዳትሄድ ከለከላት። በዚህም አልተበሳጨችም። በሠርን ስጦታ እንድትሆናት ከወላጆቿ የተሰጣትን አንዲት ላም ገበያ ወስዶ ሸጠባት። ወደ ቤቱ በተመለሰ ጊዜ ስለላሟ ምንም አላነሳችበትም።

ሚስቱም ላሟን የት እንዳደረሳት አልጠየቀችውም። በዚህን ጊዜ አዳ በጣም ተገረመ፣ ተናደደም። እንድትበሳጭና እንድትጠላው ለማድረግ ብዙ ቢለፋም ሊሳካለት አልቻለም።

«ለምን እንደምትወጁኝ አላውቅም። እኔ ግን ፍቅርሽን አልፈልገውም። ከአሁን በኋላ አንቺን ከውለታሽና ከትዕግሥትሽ ጋር የምታገለበት አንድ ቀን አይኖረኝም» አላት።

አዳ ሳይሳካለት ከሚስቱ ለመገላገል የተለያዩ ዘዴዎች ቢሞክርም ጌታ ለአዳ ሚስት የሚያስፈልጋትን ጸጋና ትዕግሥት አብዝቶ ሰጣት። በመጨረሻም አዳ አንድ ተጨማሪ ነገር ለመሞከር በመወሰን ሌላ ሚስት አገባ። አዲሱን ሚስት ይዞ ወደ ግቢው ከገባ በኋላ በአካባቢው ያለ ሁሉ እንዲሰማው ከፍ ባለ ድምፅ «ይህ ቤትሽ ነው» አላት።

የመጀመሪያ ሚስቱ ይህንን ሁሉ ብትመለከትም በአዳ አልተማረረችም። «ስላንተ መጸለዩን አላቋርጥም» እያለች ልጆቿን ማሳደግና ሌላም ሥራ መሥራት ቀጠለች። ከቀን ወደ ቀን አዳ በሁለት ሚስቶቹ መካከል ችግር ይፈጠራል በማለት ሲጠብቅ ቆየ። አንድ ቤት ለሁለት ሴት ስለማይሆንና በራሷ ቤትም ሌላ ሴት ስትኖር በእርግጥ ትናደዳለች ብሎ አሰበ።

ሳምንት አልፎ ሳምንት ቢተካም የተፈጠረ ነገር የለም። ሁልጊዜ ውጭ ውሎ ወደ ቤት ሲገባ ሁለቱ ሚስቶቹ ሲጫወቱ ያያቸው ነበር። የመጀመሪያ ሚስቱ ለሁለተኛይቱ በጣም ደግ ከመሆኗም በላይ ስለ ጌታ የምትመስክርላት መሆኗን ለመገመት ቻለ።

አንድ ቀን አዳ ወደ ቤት ሲገባ ሁለተኛ ሚስቱ ታማ ያገኛታል። የመጀመሪያ ሚስቱ እርሷን በመጠበቅና በማስታመም ተሰላችታ ትማረራለች ብሎ ገመተ። ሁልጊዜ ግታ ከእርሻ ወይንም ደግሞ ከገበያ ተመልሶ ወደ ቤቱ ሲገባ ይህ ይሆናል እያለ ይገምት ነበር። ነገር ግን የመጀመሪያ ሚስቱ ለሁለተኛይቱ መሆን የምትችለውን ያህል ደግ ሆና አገኛት።

በመጨረሻ የመጀመሪያ ሚስቱ ቤቱን ለቅታ አልወጣችም፣ አልሄደችምም። ጭራሽ ሁለተኛ ሚስቱ አመነች። ይህ ሁኔታዋ ስላስቆጣው አዳ ሁለተኛ ሚስቱን አባረራት። ከእርሱ የበለጠ የመጀመሪያ ሚስቱ በሁለተኛይቱ ላይ ተጽዕኖ ስታሳድርና በእርሷ ዘንድ ተሰሚነት ሲኖራት ባሏን ምን ያህል እንደሚያናድደው መገመት ይቻላል።

ይህ ሁሉ የበዛበት ዘመን አዳ ሚስቱን «ከአንቺ ትዕግሥት፣ ደግነትና ፍቅር የተነሣ እኔም ዛሬ ወደ ጌታ ለመመለስ ወስኛለሁ» ሲል ነገራት። ሚስቱን ይቅርታ ከጠየቀ በኋላ ተግባሩን ሁሉ የቤተ ክርስቲያን ሽግግሎች እንዲያውቁ አደረገ። እነርሱ ባሉበት በእግዚአብሔር ፊት ተደፍቶ ከከዳበት ቀን ጀምሮ ለሠራው መጥፎ ሥራ፣ ለገባበት ጥልቅ ኃጢአትና ቤተሰቡን ለበደለበት ይቅርታ በመጠየቅ ልቡን አፈሰሰ።

በሚቀጥለው እሁድ አዳ ከሚስቱና ከቤተሰቡ ጋር ወደ ቤተ ክርስቲያን ሄደ። ሚስቱ በጽኑነት፣ ለርሱ ታማኝ በመሆንና በቅን ጸሎት ወደ ጌታ መለሰችው።

በጥቂት የሚዘራ በጥቂት ደግሞ የጭዳል በበረከትም
የሚዘራ በበረከት ደግሞ የጭዳል።

25 4c. 9:6

«ጌታ ሆይ! እሽ ላሚን እስጥሃለሁት ግን . . .!» ላፋሚ በመቶዎች ከሚቀጠሩ አማኞች ጋር በሚዳው ሣር ላይ ተቀምጣ ታዳምጣለች። ላሚን ለጌታ እንድትሰጥ ለቀረበላት ጥያቄ ልቧ በአዎንታ ቢመልስም ያላት ግን ይህችው ላም ብቻ ነበረች።

ላዲዲና ባሏ በደቡብ ምዕራብ በገፋ ተራራማ ቦታዎች ለሚኖሩ ለተረሱ ሕዝቦች ወንጌል ለማድረስ እንዲሄዱ እንዚላብሔር ያቀረበላቸውን ጥሪ ተቀበሉ። ባሏ ቤት የሚሠራበትን ቦታና ለእርሻ የሚሆን መሬት ለመምረጥ አስቀድሞ ብቻውን በሄደ ጊዜ ላዲዲ ልጆቿን እየተንከባከበችና ለጉዞ አስፈላጊ የሆኑትን ነገሮች ስታዘጋጅ በቤት ቆይታ የባሏን መመለስ ትጠባበቅ ነበር።

በዚህን ጊዜ ነበር ከአንድ ቀን ሙሉ ጉዞ በኋላ በሚደረስ በሶዶ ዓመታዊ የመጽሐፍ ቅዱስ ኮንፈራንስ የተካሄደው። በኮንፈራንሱ መገኘት ለላፋሚ የሚቻል አልነበረም። ሆኖም ጌታ ቤቷና ልጆቿ የሚጠብቁበትን ሁኔታ እመቻችተላት በኮንፈራንሱ እንድትገኝ ረዳት። ከፊት ለሚጠብቁት ፈታኝ ቀናት የሚረዱ የሚያጠናክሩና የሚጠግኑ መልእክቶችን ለመስማት በጣም ጓጓች።

ከመጀመሪያዎቹ ስብሰባዎች በአንዱ ለወንጌላውያን የገንዘብ ርዳታ እንዲደረግ ጥያቄው ለሕዝቡ ቀረበ።

ወዲያው ብዙ ገንዘብ መሰብሰብ አልተቻለም። ምክንያቱም ብዙ ሰዎች መስጠት አልቻሉም ነበር። ገንዘብ ያላቸው የወላይታ ሰዎች ጥቂቶች ነበሩና። ነገር ግን ወደፊት ለመስጠት በእምነት ቃል የመግባት ዕቅድ ወጥቶ በዚሁ መሠረት ሁሉም ሰው መስጠት ቻለ።

አንድ በአንድ እየተነሡ ለስጦታቸው ቃል መግባት ጀመሩ። አንዱ ላም ለመስጠት ቃል ሲገባ ሌላው ጥጃ ሌላውም በግ። ብዙዎች ደግሞ የተለያዩ ብዛት ያላቸውን የቡድኖች ሰጡ። አንዳንዶች ከሌላ ሰው ጋር በጋራ አንዲት ላም ቢኖራቸው የራሳቸውን ድርሻ (ግማሽ ላም) ይሰጡ ነበር። ይህም ማለት አጥፋ ድርሻውን ለሌላ ከሸጠ በኋላ ገንዘቡን ለጌታ ይሰጣል ማለት ነው።

ሌሎች እየተነሱ ለስጦታ ቃል በሚገቡበት ጊዜ ላፋሚ በጣም ተነክታ እርሷም እንድታደርግ ጌታ የሚፈልገውን ለማወቅ እያሰበች ነበር የተቀመጠችው። ለጌታ አንድ የምትችለውን ስጦታ ለማድረግ ፈልጋለች። በጸሎት መንፈስ ሆኖ በምታስብበት ጊዜ ለእግዚአብሔር መስዋዕት አድርጋ ለመስጠት ያላት ነገር ዋጋ የማያወጣና ዋጋ ቢያወጣም ደግሞ አነስተኛ መስሎ

ታያት። ወዲያውም መንፈስ ቅዱስ «ላፋሚ! ላምሽን ለእኔ መስጠት ትችላለሽ» ሲል ተናገራት።

ወላይታዎች በጣም የሚያስደስት ልማድ አላቸው። ሴት ልጅ ስታገባ ወላጆቿ ለሠርግ ስጦታ ላም ይሰጧታል። ተጋቢዎች በቤታቸው ሌሎች ላምች ሊናራቸው ቢችሉም ለሠርግ ስጦታ ከወላጆቿ የምትሰጥ ላም የሚስት የራሷ ሀብት ትሆናለች። ይህ በጣም ጠቃሚ ጥሎሽ ነበር። ምክንያቱም ለቤት እመቤት ላም መጠበቅና መንከባከብ አይከብድባትም። ላፋሚም በጣም የምትንከባከባት እንደዚህ ዓይነት ላም ነበረችት። ይህችን ላም ነበር ጌታ «የእግዚአብሔር ቃል ይዞ አዲስና ወዳልሰሙ ሰዎች ከሄዱት ወንጌላውያን አንዱን መደገፍ እንዲቻል ላምሽን ብትሰጧት» ብሎ ላፋሚን የጠየቃት።

ላፋሚ ጥቂት ደቂቃዎችን እያሰበች ካላለፈች በኋላ «ጌታ ሆይ! እኚ! ላሚን እስጥሃለሁ። በእርግጥ እስጥሃለሁ» አለችው። ሌሎች እየተነሙ የሚሰጡትን ይናገሩ ነበር። ሰዓቱ እያለፈ ሲሄድ ላፋሚ በድጋሚ ለጌታ ስትናገር «ጌታ ሆይ! ላሚን እስጥሃለሁ። ግን ባሌ ተመልሶ ሊመጣና ሊወስደን በታ ፍለጋ እንደሄደ አንተ ታውቃለህ። እርሱ እስከሚመለስ ምግብ ልብሰና ለልጆቻችን ወተት ስለሚያስፈልገን እርሱ መጥቶ እኔንና ልጆቻችንን ሲወስደንና አብረን ስንሄድ ላሚን ላንተ እስጥሃለሁ» አለች።

ከስብሰባውም ተነስታ በኮንፈራንሱ ሳምንት ወደምታርፍበት ቦታ ሄደች።

በነጋታው ላፋሚ እንደገና ለኮንፈራንሱ መጣች። ለጌታ የሚደረግ የስጦታ ጥሪ እንደገና ቀረበ። ላፋሚ በሣሩ ተቀምጣ እንዳለች የከፍተኛ እርዳታ አስፈላጊነት ጥያቄ ሲቀርብ በመስማቷና ሰዎች እየተነሱ ስጦታዎቻቸውን ሲያሳውቁ በማየቷ ስሜቷ ተነካ። ጌታ በቀስታና በፀጥታ «ላፋሚ! ላምሽን ሰጧት» ሲል በድጋሚ ተናገራት። ሌሎች የሚሰጡትን መናገር ቀጥለዋል። ላምች፣ አህዮች፣ በጎች፣ የቡና ዛፎች፣ ባሕረ ዛፎች፣ ብር። ላፋሚም «ጌታ ሆይ! ሰዎች አሁን በደንብ እየሰጡ ስለሆኑ እኔም ላሚን በምንሄድበት ጊዜ እስጥሃለሁ። ለምግብ ለልብሰና ለሌሎች ለእኔና ለልጆቻችን ለሚያስፈልጉ ነገሮች ማግኛ እጠቀምባታለሁ እንጂ ሌላ ነገር አላደርጋትም። ላሚን ላንተ ጠብቄ እቆያታለሁ» ብላ አሰበች።

በሦስተኛው ቀንም በኮንፈራንሱ ከሌሎች ጋር ተቀምጣ ሳለች «አሁንም ላምችን፣ ፈረሶችን፣ አህዮችን፣ ገንዘብ . . . መስጠት የምትፈልጉ ካላችሁ? ስንት ናችሁ?» የሚል ጥሪ ሰማች።

ላፋሚ ከስብሰባው ወጥታ ጥቂት የራሷን አካባቢ ሰዎች ካገኘች በኋላ «ይህን ያህል ብር የምታወጣ ላም እስጣለሁ» ማለት እንድትችል ላሚን እንዲገምቱላት ጠየቀቻቸው። እነርሱም «የላምሽ ዋጋ ሃያ-ሰባት ብር ይሆናል» ካሏት በኋላ ተመልሳ ከስብሰባው ገብታ ተቀመጠች። «ሃያ ሰባት ብር! ሃያ ሰባት ብር! በሃያ ሰባት ብር ለእኔ አዲስ ቀሚስ፣ ለባሌ አዲስ ኮት፣ ለልጆቻችንም ልብስ፣ ቀለብም ጭምር መግዛት ይቻላል» አረ ብዙ ነገር ማድረግ ይቻላል! አዎን ጌታ ሆይ! እኛ ስንሄድ ላንተ እስጣለሁ። ግን አሁን አይደለም የምሰጥህ! በኋላ! ስንሄድ! አሁን ላሚን በጥብቅ እንፈልጋታለን።»

ሰብሰባው ሲያልፉ ላፋሚ ላሟን ለጌታ ለመስጠት በይፋ ቃል ላትገባ ተነስታ ሄደች። መቼ እንደምትታዘዝ ከጌታ ጋር የተወያየችና የተከራከረች ቢሆንም በዚያን ጊዜ የማትታዘዝ መሆንዋን ወስናለች። በርግጥ መቼ መታዘዝ እንዳለባትም አላወቀችም። በሚቀጥለው ሰብሰባ ሌሎች ቃል ሲገቡ ላፋሚ ቁጭ ካለችበት አልተንቀሳቀሰችም። ተነስታ በእግሯ መቆም አልቻለችም።

ከጥቂት ቀናት በኋላ አንድ ክርስቲያን ያልሆነ የላፋሚ ጎረቤት ሰው በትንሽ ጎጆዋ በር ቆሞ በቁጣ ይጮኽ ጀመረ «ላምሽ ከቡቃያዬ ገብታ ስለበላችና ስላበላሽኝ ነይ ከእኔ ጋር ሕግ ፊት እንቀርባለን። እዚያ ለጥፋትሽ መክፈል ያለብሽን ትሰሟልሽ» አላት። አዎን! ላሟ በሚዳ ከታሰረችበት ባልታወቀ ምክንያት ገመዱ ተበጥሶ ነበር ከጎረቤት ማሳ የገባችው።

ላፋሚ ሕግ ፊት ከመቅረብ በስተቀር ማድረግ የምትችለው አልነበረም። ላፋሚና ላሟ ተይዘው ከጭቃ ሹሙ (ዳኛው) ፊት ቀረቡ።

«ምን ያህል እህል ነው በላሚቱ የተበላብህ?» ብሎ ጠየቀ ጭቃ ሹሙ ከላሹን።

«በጣም ብዙ ነው፤ ብዙ ነው ጌታዬ! ስለዚህ ዋጋውን ትክፈለኝ» አለ ከላሹ ጎረቤት። ዳኛውም በተለመደው የዳኞች አሠራር መሠረት ፍርዱን ለማዘግየት «የዛሬ አሥራ አምስት ቀን እንደገና ትቀርቡና ጉዳያችሁ ይታያል» ብሎ አስናበታችው።

ከአሥራ አምስት ቀናት በኋላ ላፋሚና ላሟ እንደገና ለፍርድ ቀረቡ። ዳኛውም ላፋሚንና ከላሹን እንደገና ጠየቀ። ከላሹ ጎረቤቷ አሁንም በጣም ተቆጥቷል። ይበልጥ የተናደደው ምናልባት የፍርዱ ሒደት ስለረዘመ ይሆናል። ዳኛውም «ይህ ከባድ ጉዳይ በመሆኑ የዛሬ አሥራ አምስት ቀን ተመለሱ። በዚያን ጊዜ ላሟቷ ምን መደረግ እንዳለባት ይወስናል» አላቸው።

ላፋሚ ላሟን ይዛ ወደ ቤቷ ተመለሰች። ከአሥራ አምስት ቀን በኋላ እንደገና ቢቀርቡም ምንም የተወሰነ ነገር አልነበረም። ከዚያን በኋላ ተደጋግሞ እየተቀጠረ ውሳኔው ዘገየ።

በመጨረሻም ዳኛው ፍርዱን ሲያስታውቅ «ይህች ላም በጣም አጥፍታለች። የባላችው እህል በጣም ብዙ በመሆኑ መክፈል አለባት» አለ። ላፋሚ መክፈል የነበረባት ላሟ ለበላችው እህል በተጨማሪ የፍርድ ቤቱንም ልፋት ጭምር ነበር። በጠቀላላው ሃያ ሰባት ብር እንድትከፍል ተፈረደባት።

ላፋሚ ምድርና ሰማይ ዞረባት። «ሃያ ሰባት ብር? ልክ ላሟን ለጌታ ልሰጣት ስንት ታወጣለች ብዬ በሽግግሌዎች ካስገመትኩት ጋር እኩል» ካለች በኋላ ምርር ብላ አለቀሰች።

ላፋሚ በደነዘዘ አእምሮ ወደ ቤቷ ተመልሳ ሄደች። ለገበሬው ጎረቤቷና ለዳኛ የምክፍለውን ሃያ ሰባት ብር ከየት አመጣዋለሁ? ብላ አሰበች። እንደ እውነቱ ከሆነ የራሷ የሆነ ሃያ ሰባት ብር የላትም። ያላትን ልብስ ሁሉ ምንም ጨርቅ ላታስቀር ከሽጠች በኋላ የሚጎድለውን ከጎረቤት ተበድራ ሃያ ሰባት ብር ሰበሰበች። ከዚህ የተነሣ ላፋሚ ራሷን ከግደህቷም በላይ በዕዳ ተዘፈቀች።

ከጥቂት ጊዜ በኋላ አንድ ቀን ጧት ላፋሚ ከእንቅልፏ እንደነቃች በደብዛዛው የግለዳ ብርሃን ላሟ ወደምትቆምበት ቦታ ተመለከተች። አንድ

ነገር ተከስቷል። ሌሊቱን ላግረው ሞታ አድራለች። ዋጋ ቢስም ሆኖ ያለ እንቅስቃሴ በመራት ላይ ተጋድማለች።

ላፋሜ በሁለት እጆቿ ራሷን ይዛ በአፈር ወለል ላይም ተቀምጣ መጮህና ግልቀስ ጀመረች። ደጋግማ «ጌታ እንድሰጠው በጠየቀኝ ጊዜ ላግረን ለእርሱ በሰጠሁ። በመጨረሻ ሁሉን አጣሁ። አዲስ ቀሚስ ለባሌ አዲስ ኮትና ለልጆቻችንም አዲስ ልብስ አይኖራቸውም። ለጎረቤቱ ያለብኝን ዕዳ የምከፍልበት የለኝም። ከሁሉም በላይ ለጌታዬ የምሰጠው ላም አይኖረኝም» አለች።

በኋላም በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ በአማኞች መካከል ቆማ ላፋሜ የደረሰባትን እንዲህ ብላ መሰከረች «ወገኖቼ ይህንን ታሪክ የምነግራችሁ ለአንድ ምክንያት ነው። ይኸውም ጌታ አንድን ነገር እንድታደርጉለት ሲጠይቅ ያንን ወዲያው መታዘዝና መፈጸም ያስፈልጋል። ከጌታ ጋር መከራከር ይቻላል ብላችሁ አታሰቡ። እርሱ ከጠየቀውና ከፈለገው ሌላ የተሻለ መምረጥ አትችሉምና የጠየቀውን ወዲያው አድርጉት። ወዲያው ከታዘዛችሁለት በኋላ ትደሰታላችሁ። እኔ የፈጸምኩትን ስሕተት እናንተ አትፈጽሙ።»

ክፍል ስምንት ፡- ያልጠፋው እሳት

ምዕራፍ 26. የወላይታ ቤተ ክርስቲያን ዛሬ¹

... ቤተ ክርስቲያኔን እሠራለሁ፤ የገሃነም ደጆችም አይችሉአትም።

ማቴ. 16:18

ዛሬ ቤተ ክርስቲያንና አገልግሎቷ የወላይታ ክርስቲያናዊ ኑሮና አስተሳሰብ እምብርት ናቸው። ክርስትና ወደ ወላይታ በገባ በሠላሳ ዓመታት ውስጥ የሕዝቡ ማህበራዊና ባሕላዊ ሕይወት ከዚሁ አዲስ አስተሳሰብ ጋር ፈጽሞ ተዋሐደ፤ ተላመደ።

ሕይወት በሁሉም አቅጣጫ ተለውጧል። ከእነዚህም አንዱ አባባል ወይም ንግግር ነው። ለምሳሌ መከራ ያጋጠመውን ሰው ለግጽናናትና መከራው የራሱም እንዲሆን በመመኘት የግንባር የተለመደ አነጋገር «እኔን ይብላኝ» የግሏ ነበር። ክርስቲያኖች ይህንን አባባል ለምን እንደግይጠቀሙ ተጠይቀው «እኛ ይህንን አባባል ያቆምነው ውሸትና ከልብ ስላልሆነ ነው።»

¹ በዚህ ምዕራፍ ሥር የተገለጹት የዛሬ ሠላሳ ዓመት አካባቢ የነበሩ ሁኔታዎች ናቸው።

በእርግጥ የዚያ ሰው መከራ የኛ እንዲሆን አንፈልግም ነበር። ስለዚህ አሁን ሁኔታን ይብላኝ። በግለት ፋንታ (እግዚአብሔር ይርዳህ) እንላለን።»

ከረዥም ዘመናት ጀምሮ ባላቸው ልማድ መሠረት ወላይታዎች በሕፃን ልጆቻቸው ፊት በዓይንና ጀር መካከል በሁለቱም በኩል ምልክት ያደርጉ ነበር። ምልክቱ ያልተደረገለት ሕፃን ዓይነት ጤናማ አይሆንም ብለው ያምኑ ነበር። ክርስቲያኖች ግን ቤተ ክርስቲያን ስለአስተማረችና ስለ መከረች በልጆቻቸው ላይ ይህንን ማድረግ አቆሙ።

ቤተ ክርስቲያን ሥነ ሥርዓት የማያከብሩ አባላትን ያስተምሯቸዋል፤ ይመክሯቸዋል፤ እርምጃም ይወስዳቸዋል። ይህ የእያንዳንዱ ቤተ ክርስቲያን መጋቢና ሽማግሌዎች ኃላፊነት ነው። ከአቅማቸው በላይ የሆነ ጉዳይ ሲያጋጥማቸው ግን እርዳታና ምክር እንዲደረግላቸው ወደ ክፍለ ማህበር (ወረዳ) ሽማግሌዎች ስብሰባ ያቀርቡታል።

የወላይታ ቤተ ክርስቲያን አሥራ አንድ ክፍለ ማህበራት የነበሩት ሲሆን ይህም የታዳረውን ቤተ ክርስቲያን ፍላጎት ለማርካት ታስቦ የተደረገ አዳረጃጀት ነበር። ከያንዳንዱ ቤተ ክርስቲያን ሁለት ሁለት ሽማግሌዎች ለፀሎት ለመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትና በቤተ ክርስቲያን ችግሮች ላይ ለመመካከር ይሰበሰባሉ።

ከየክፍለ ማህበሩ ኮሚቴ ሁለት ሁለት ሽማግሌዎች ተመርጠው «ጠረጴዛ» በመባል በሚታወቀው በአውራጃ ሽማግሌዎች ወርሃዊ ስብሰባ ክፍለ ማህበራቸውን ይወክላሉ። ለስብሰባው «ጠረጴዛ» የሚል ስያሜ የተሰጠው ከሚሲዮናውያን ልምምድ የተነሣ ነበር። ሚሲዮናውያን በየወሩ በመጨረሻ ዓርብ ለጸሎትና ለምክክር በ«ጠረጴዛ» ዙሪያ ይሰበሰቡ ነበር። ሚሲዮናውያን በኢጣሊያኖች አስገዳጅነት ከወጡ በኋላ የወላይታ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች በሚሲዮናውያኑ አሠራር ዘዴ ለመቀጠል በመወሰን ስብሰባቸውን በጠረጴዛ ዙሪያ ማድረግ ጀመሩ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ስብሰባው (በኋላም የቤተ ክርስቲያኑ ጽ/ቤት) «ጠረጴዛ» ተብሎ ተጠራ። የወላይታ ቤተ ክርስቲያን የወንጌል አማኞች አንድነት ማኅበር (አሁን የኢትዮጵያ ቃል ሕይወት ቤተ ክርስቲያን) አካል ነው።

የወላይታ ቤተ ክርስቲያን መሠረቷ መጽሐፍ ቅዱስ ቢሆንም በቤተ ክርስቲያኗ ጠለቅ ያለ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጉድለት ነበር። ለዚህ ምክንያት ከሆኑት ነገሮች ውስጥ አንዱ ማንኛውም ሥነ ጽሑፍ በአግርኛ ቋንቋ ብቻ እንዲሆን ከሚያዘው ደንብ የተነሣ የመጽሐፍ ቅዱስ በወላይትኛ ቋንቋ ያለመኖር ነበር። የእግዚአብሔር ቃል በራሳቸው ቋንቋ ሲናፈቸው ክርስቲያኖች የበለጠ ያድጋሉ። የቃሉ በቋንቋቸው ያለመኖር በተለይ ለቆዩ ክርስቲያኖች እንቅፋት ነበር።

ሚሲዮናውያን ለቀው ከወጡ በኋላ በነበሩ ዓመታት የአማኞች ቁጥር ባለተለመደ ሁኔታ ፈጥሮ ቢያድግም ክርስቲያኖቹ በጣም አነስተኛ የእግዚአብሔር ቃል እውቀት ነበራቸው። ስለሆነም ባለፉት ዓመታት

ለመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ትኩረት ተሰጥቶ ትልቅ ውጤት ተገኝቷል። ሆኖም መሠረታዊ የሆነው የቀለም ትምህርት አብሮ ባለመሰጠቱ እርምጃው አዝጋግ ነበር።

በመጀመሪያ ሕዝቡ ለትምህርት ያለው ፍላጎት ተዝቃዛ ነበር። በተከተሉት ዓመታት ገን ይህ ተቀይሮ ሁሉም ልጆችን ትምህርት ቤት ለማስገባት ይጋፋ ጀመር። በሺህ የሚቆጠሩ የወላይታ ክርስቲያን ወላጆች የመግር እድል ስላልነበራቸው ዛሬ ደግሞ ይህ እድል ልጆቻቸውን እንዳያመልጣቸው ይፈልጋሉ።

የወደፊት ተስፋ የሚጣልባቸው እነዚህ ተማሪዎች በብዛት መተረፋቸው ሚሲዮናውያንና የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን አሳስቧቸው ነበር። እነርሱ እንደሚያምኑት ለልጆች የትምህርት እድል መክፈት ለወላይታ ቤተ ክርስቲያን እድገት ወሳኝ ቢሆንም የመግሪያ ድርጅት አጠቅላላ አንደኛው ችግር ነበር። በሶዶ የሚገኘው የግዕዝነት ኤስ አይ ኤም ትምህርት ቤት በአሁኑ (ይህ መጽሐፍ በእንግሊዝኛ በተጻፈበት) ጊዜ ከስድስት መቶ ተማሪዎች በላይ ይዟል። ትምህርት ቤቱን ለማስፋፋትም ሆነ በሌሎች ሥፍራዎች በተመሳሳይ ሁኔታ መሥራት አይቻልም ነበር። ይህንን ለማድረግ ብቃት ያላቸው የሚሲዮን ሠራተኞች ካለመኖራቸውም በላይ የሚያስፈልገው ገንዘብ መጠንም ሲታሰብ ሥራውን ጭራሽ የማያስጠክር ሆነ።

በኋላ የራስ አገዝ ትምህርት ቤት እቅድ በመውጣቱ ለትምህርት ችግር ከፊል መፍትሔ ተገኘ። ቤተ ክርስቲያናቱ «እኛ ብዙ ዕቃና መሣሪያ አያስፈልገንም። ለግድግዳው ጭቃ ለጣሪያው ደግሞ ሣር ተጠቅመን ለምን የራሳችን ትምህርት ቤቶች አንሠራም?» ብለው ጠየቁ። በሶዶ ትምህርት ቤት አራተኛ ክፍል ያጠናቀቁ ወጣቶች ሌሎችን ፈደል ማንበብና መጻፍ ያስተምራሉ። ከዚያም የቤተ ክርስቲያን ትምህርት ቤቶች በሚቻላቸው ሁሉ በመንግሥት በጸደቀ ሥርዓት ትምህርት ወደ ግስተማር ያድጋሉ። ትምህርት ቤቶቹ አንደኛ ክፍል ከፍተው ግስተማር ሲጀምሩ የሶዶ ትምህርት ቤት አንደኛ ክፍሉን በመዝጋት በፋንታው አምስተኛ ክፍልን ከፍተ ተማሪዎች እንዲቀበል እንዲሁም በሁለተኛ ክፍል ፋንታ ስድስተኛ፣ በሦስተኛ ፋንታ ሰባተኛ እያሉ እንዲቀጥሉ በቤተ ክርስቲያናትና ሚሲዮናውያን መካከል ስምምነት ተደረገ።

ሀሳቡን በሥራ መተርጎሙ በመጀመሪያ በዝግታ ሆኖ በኋላ ገን በፍጥነት አደገ። በሦስት ዓመታት ውስጥ የቤተ ክርስቲያን ትምህርት ቤቶች ቁጥር ከምንም ወደ ዘጠና ስድስት ከፍ አለ። በ1957 ዓ.ም. አጋጣሽ ከአሥር ሺህ በላይ ተማሪዎችና አንድ መቶ አሥራ አምስት አስተማሪዎች በነዚህ ትምህርት ቤቶች ነበሩ። አሥራ ሰባቱ ትምህርት ቤቶች አንደኛና ሁለተኛ ክፍል የነበራቸው ሲሆን አምስቱ በተጨማሪ ሦስተኛ ክፍል ነበራቸው። የሶዶ ትምህርት ቤት ደግሞ ስድስተኛ ክፍል የከፈተ ሲሆን ወደ ፊትም ሌሎችን ከፍሎች ጨምሮ ለመክፈት ተስፋ ያደርግ ነበር።

ከዚያን በኋላ ትኩረቱ ወደ መጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ዞር በሶዶ መጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት በሰለጠኑ አስተማሪዎች እየተረዱ የአሥራ ሁለቱ ክፍል ግንባራት የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች ያስተምሩ ነበር። እነዚህ

ትምህርት ቤቶች የዝቅተኛውን ደረጃ ሥልጠና ሙሉ በሙሉ በሚያካሄዱበት ጊዜ ግዕዝላዊው የሶዶ ትምህርት ቤት የሚሰጣቸውን ኮርሶች ከፍ እንዲያደርግ ታቀደ።

በዚህ አኳኋን በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት እጦት ላይ ጦርነት ተካሂዶ ቀስ በቀስም ድል ለመቀዳጀት ተቻለ።

*

*

*

ወንጌል በየሄደበት ሁሉ ለውጥን ያስከትላል። በጳውሎስ ጊዜም በትንሹ ኢስያና በግሪክ የታየው ይኸው ነበር። በወላይታም ወንጌል ይህንን ሠርቷል። በአንድ በኩል እንግዲህ የሚያስከትለውን ውጤት አውቆ የኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል ወደ ሕዝቦች ሕይወት ማምጣት ድፍረትና ልብ-መሉኑነትን ይጠይቃል። የወንጌል መምጣት ደም መፍሰስን፣ መከራን፣ ስቃይን፣ ረሃብን፣ በሽታን፣ አልፎም ሞትን ያስከትላልና። ቁጭ ብሎ ያሰበ አንድ ሰው ወንጌል አማኞቹን ምን ያህል ዋጋ እንደሚያስከፍል ሊገምት ይችላል። በእርግጥ ወንጌል ለአማኞቹ ያን ያህል ዋጋ አለው?

የወላይታ አማኞች ወንጌል ለእነርሱ ከከፈሉት ዋጋ ሁሉ የበለጠ እንደሆነ ይናገራሉ። «ወንጌል ወደ እኛ በመምጣቱ በጣም ደስ ይለናል፤ መከራና ሥቃይ የሚመጣና የሚያልፍ ሲሆን የእግዚአብሔር ቃልና በእግዚአብሔር የተገኘ ሕይወት መቼም ቢሆን አይለወጥም» ይላሉ ወላይታዎች።

እነርሱም በሚከተለው የሐዋርያው ጳውሎስ አገላለጽ ይስማማሉ፦

በየአቅጣጫው መከራ ይደርስብናል፤ ነገር ግን እንሸነፍም። ብዙ ጊዜ ግራ ይገባናል ግን ተስፋ አንቆርጥም። ጠላቶች ያሳድዱናል፤ ግን ወዳጆች እጥተን አናውቅም። ተመትተን እንወድቃለን፤ ግን አንሞትም። የኢየሱስ ሕይወት በእኛ ሰውነት እንዲገለጥ ዘወትር የኢየሱስን ሞት በሰውነታችን ተሸክመን እንዘራለን።

ስለዚህ ተስፋ አንቆርጥም፤ ምንም እንኳ ውጫዊው ሰውነታችን ቢጠፋ ውስጣዊው ሰውነታችን በየቀኑ ይታደላል። ይህም ቀላልና ጊዜያዊ የሆነ መከራችን ወደር የሌለውን እጅግ ታላቅ የሆነ ዘላለማዊ ክብር ያስገኛልና። እኛ የምንመለከተው የማይታውን ነገር እንጂ የሚታየውን አይደለም። ምክንያቱም የሚታየው ነገር ጊዜያዊ ነው፤ የማይታየው ግን ዘላለማዊ ነው።

2 ቆሮ. 4:8-10፤ 16-18

(ከአዲሱ የአማርኛ ትርጉም)

ምዕራፍ 27. ለምን በወላይታ ሆነ?

ነፋስ ወደሚወደው ይነፍሳል፤ ድምፁንም ትሰማለህ፤ ነገር ግን
ከወደት እንደመጣ ወደትም እንዲሄድ አታውቅም፤

ዮሐ. 3:8

ለእኛ አይደለም አቤቱ ለእኛ አይደለም፤ ነገር ግን ለስምህ .
. . . ምስጋናን ሰጥ።

መዝሙረ ዳዊት 115:1

በምዕተ ዓመቱ መግቢያ አካባቢ አሳሳቢ ሰላሳ ሰው በወላይታ አውራጃ
በሰፊው ይወራ ነበር። አሳ መነሻው ከጋሞ ቢሆንም ዝናውና ትምህርቱ
በሁሉም አካባቢዎች ታወቁ። እርሱም ሰማይንና ምድርን ከፈጠረው አንድ
እግዚአብሔር ራእይ እንዳለው ተናገረ። ራእዩም የወላይታ ሕዝብ ሰይጣንን
ማምለክ ትቶ አንድና ፈጣሪ የሆነውን አምላክ ብቻ እንዲያመልክ የሚያሳስብ
ነበር። በተጨማሪም አሳ በሰማንት አንድ ቀን በተለይም እሁድ እሁድ ሕዝቡ
እንዲጸልይ አስተማረ። ሲጸልይም ጣቱን ማር ውስጥ አጥልቆ ካወጣ በኋላ
ያንን ወደ ሰማይ በመርጨት ጸሎቱ ለሰይጣን ሳይሆን ለእግዚአብሔር መሆኑን
ያሳይ ነበር። አሳ ያስተማራቸው ሕጎች አሥርቱ ትዕዛዛትን የሚመስሉ ነበሩ።

ትምህርቱ እየተሰፋፋ ተከታዩም እየበዛ ሲሄድ የጥንቆላ ሥራ ተገታ።
የሰይጣንን አምልኮ ይመሩ የነበሩ ጠንቋዮች የአሳን ትምህርት ሲቀበሉ የቀሩት
ደግሞ በድብቅ ይሠሩ ነበር።

በመጨረሻ ንቅናቄው በፖለቲካ በመጥጡ አሳ ታሥሮ ከቆየ በኋላ
የመጀመሪያዎቹ ሚሲዮናውያን ሶዶ ከተማ ከመግባታቸው ከጥቂት ዓመታት
በፊት ሞተ። ንቅናቄውም ከእርሱ ጋር የሞተ ይሁን እንጂ የዚሁ አምልኮ
ቅሪት በመላው ወላይታ ቆይቶ ነበር። በመጀመሪያ እግዚአብሔርን ያመኑ
ሰዎች በአሳ ትምህርት ተገፋፍተው አልነበረም። ነገር ግን ከአንዱና
እውነተኛው አምላክ የተገኘ ራእይ አንድ ቀን እንደሚመጣ ሕዝቡ ይጠብቅ
ነበር። ምክንያቱም አሳ ነጭ ሰዎች የእግዚአብሔር መጽሐፍ ይዘው
እንደሚመጡ ትንቢት ተናገሮ ይህም መጽሐፍ ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ
ይበልጥ የሚያስረዳቸው ስለሆነ እንዲከተሉት አሳስቦ ነበርና።

የእግዚአብሔርን ሥራ መመርመር የሚችል የለም። ኢየሱስ የመንፈስ
ቅዱስን ሥራ ሲገልጽ የነፋስን ምሳሌ ተጠቅሞ ነበር፤ ነፋስ ከየት እንደሚነግሩ
ወደት እንደሚችሉል እናውቅም። ወደ ፈለገበትም ይነፍሳል። ነገር ግን
ድምፁን እንሰማለንና ውጤቱን ወይም ደግሞ መኖሩን ማወቅ እንችላለን።

«ይህ ሁሉ ለምን በወላይታ ሆነ?» ለሚለው ጥያቄ የመጨረሻው መልስ
አይታወቅም። በወላይታ የታየው የወንጌል ሥራ ውጤትና የቤተ ክርስቲያን
እድገት የተሠራው በመንፈስ ቅዱስ ብቻ ነበር። ብዙዎች ለዚህ ሲሉ ራሳቸውን

አላላፈው በመስጠት ችግር መከራ ስደትና ጉድለት ቢተበሉም በወላይታ የሆነው ሁሉ በሰው ጥረትና ሥራ ፈጽሞ ሊሆን አይችልም ነበር።

ከዚህ ጋር አብሮ ሌሎች ምክንያቶችንም ግዩት ይቻላል። የእግዚአብሔርን አሠራር ለማወቅ በምንሞክርበት ጊዜ የጸጋው ኃይል ይበልጥ ጎልቶ ይታየናል እንጂ አይደበዝዝም። ከእግዚአብሔር በታች ሆነው፣ እግዚአብሔር ራሱ፣ ዓለምና ቤተ ክርስቲያን በዓለም ወንጌልን ለማዳረስ ለተነደፈው የተሣሳ ሥልጣን እግዚአብሔር በወላይታ የተጠቀመባቸውን መንገዶችና ምክንያቶችን ለማሳወቅ ባለውለታዎች ናቸው።

በወላይታ የታየውና ዛሬም በብዙዎች የኢትዮጵያ ክፍሎች የሚታየው ሁሉ ያልተለመደ የእግዚአብሔር ኃይል መግለጫ ሆኖ መቆጠር የለበትም። በአንደኛው ምዕተዓመት ተጀምሮ እስካሁን የቀጠለና ጌታ ተመልሶ ሲመጣ ለራሱ ሲረከባት የሚያበቃው የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ እንጂ። የወላይታዎችን ክርስትና ልዩ የሚያደርገው እግዚአብሔር በዚያ ቦታና ጊዜ ይህንን ንትናፍ ሊያስከትሉ የሚችሉ ነገሮችን በአንድ ላይ አቀናጅቶ መሥራቱ ነው። በዚህም እግዚአብሔር በደቡብ ኢትዮጵያ ኃይሉ ይበልጥ የሚገልጽበትን መንገድ ፈጠረ።

እግዚአብሔር ግንኛውንም ነገር ለዓለማው ግስፈጸሚያ ይጠቀማል። ለወላይታ ቤተ ክርስቲያን እድገት ተጨባጭና የሚታዩ ምክንያታዊ ነገሮች ተግደና ግላዊ ባሕሪያት፣ ግህበራዊ አጽኖት፣ ፖለቲካዊ አደረጃጀት፣ ብልሹ ሃይማኖትና የመሳሰሉት ነበሩ።

በመሠረቱ ወላይታዎች ጸሃና ታታሪ ሰዎች ናቸው። በደቡብ ኢትዮጵያ እንደሚኖሩ የአርሞ ተግ አባሎች ሁሉ ወላይታዎችም ለብዙ ምዕተ ዓመታት ለፈውዳል ነገሥታት ሲገብሩ ኑረዋል። ወላይታዎች ከሚደርሰባቸው ግህበራዊ ፖለቲካዊና ባሕላዊ ጭቆና ለመላቀቅ መንፈሳዊ ኑሮአቸውና አስተሳሰባቸው እንዲለወጥ ተመኙ። ከረዥም ጊዜ ጀምሮ ወላይታዎች ከቅድመ አያት ተያይዞ በመጣ ጥብቅና ረቂቅ በሆነ መንፈሳዊ እምነት ለሰይጣን ሲያመልኩ የኖሩ ቢሆንም በዚህኛው ምዕተ ዓመት መጀመሪያ ላይ በእግ ስበከት ምክንያት ይህ ሥርዓት ተደክመ። ይህ ሰይጣናዊ አምልኮ በመቋረጡና ሥርዓታዊ የሆነው አርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የሕዝቡን መንፈሳዊ ጥግት ግርካት ባለመቻሉ ለወንጌል መግባት አመቺ ሁኔታ ተፈጠረ።

ስለሆነም ሚሲዮናውያን መጡ። የቆዩት ለዘጠኝ ዓመታት ብቻ ቢሆንም እነዚህ ዓመታት ከቀደሙት ጋር ሲነፃፀር ሰላማዊ ፖለቲካ የሰፈነባቸው ነበሩ። ምንም እንኳን ጳጳሩ መግሩ ብዙ ጊዜ የወሰደና የቤተ ክርስቲያን እድገት ዝግቶና ቢሆንም ሚሲዮናውያን ለቀው እንዲወጡ በተገደዱበት ጊዜ ወደ ጳላ መለስ ብለው የነበረውን ሁኔታ ሲመለከቱ በግልጽ የሚታይ መንፈሳዊ መነቃቃት ነበር።

በጳሊኖዎቹ ዓመታት በወላይታ ለታየው መልካም ውጤት አስተዋጽኦ ካደረጉት ዋና ዋና ምክንያቶች አንዱ የመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች ከመጠመቃቸው በፊት በጥንቃቄና በሚገባ መመርመራቸው (መጣራታቸው) ነበር። ከመጀመሪያዎቹ ሃያ ሦስት አጣኞች አሥራ ስድስቱ ቀርበው ከእነዚህ

ውስጥ አሥሩ ብቻ መጠመቃቸው ምን ያህል ጥንቃቄ ይደረግ እንደነበረ ያሳያል።

ከሠላሳ ዓመታት በኋላ ከመጀመሪያዎቹ አሥር ተጠግቂዎች ውስጥ አንዱ ብቻ ከእምነቱ ወደ ኋላ ተመለሰ። ከአርጌው ሕይወት ለመለየት የተደረገ ቁርጥ ውሳኔ ለመጠመቅ አስፈላጊ መሆኑ ከመጠን የበለጠ ግምት ሊሰጠው አይገባም። ከዚህም የተነሳ በመጀመሪያ ቀርበው ካልተጠመቁ አማኞች ውስጥ አብዛኞቻቸው በኋላ እንዲጠመቁ ተደርጓል።

በሌሎች ተመሳሳይ ግህበራዊ ባሕላዊና መንፈሳዊ ንቅናቄዎች የቡድኑ ወይም የግህበረሰቡ መለወጥና ተቀባይነት አስፈላጊ ነገር ነበር። በተቀራረው ወደ ክርስቶስ መመለስ ግን የግል ውሳኔና ከጌታ ጋር ቃል መግባትን ይጠይቃል። በግለሰቦቹም ላይ ልዩ ልዩ ችግሮች ይደርሱ ነበር። ግለሰቦች ክርስቶስን በመቀበላቸው ቤተሰብ ተከፋፍሏል፤ ባሎች ከሚስታቸው ልጆች ከወላጆቻቸው ተለያይተዋል። በዚህ ንቅናቄ መካፈልና መሳተፍ ከአርጌው ሕይወት ወጥቶ ወደ አዲሱ የመቀላቀልን ጥጋ ያስከፍል ነበር።

ይህም በመጀመሪያ የንቅናቄው ሂደት እንዳይፋጠን ያደረገ ቢሆንም የወላይታ ቤተ ክርስቲያን የተገነባችበትን መሠረት አጠገክሯል። ከዚህም የተነሳ በቡድን (በግህበር) ሳይሆን በግል የእምነት ውሳኔ ምክንያት በእግዚአብሔርና በአማኝ ግለሰብ መካከል እውነተኛ የመንፈስ ልውውጥ ስላለ በመከራ ጊዜ ጽናት እንዳስገኘ ታምኖአል።

የመጀመሪያዎቹ ሚሲዮናውያን በሕዝቡ ላይ ምዕራባዊ ባሕልን ሳይጭኑ ራሳቸውም ሕዝቡን መሰለው መኖር መቻላቸው በጣም ጠቃሚ ሆኖአል፤ ከዚህም የተነሳ የወላይታዎች አኗኗርና አመለካከት ከውጫዊ ተጽዕኖ ሙሉ በሙሉ ነፃ ናቸው ማለት ይቻላል። ሚሲዮናውያኑ ለሕዝቡ «የእግዚአብሔርን ነገር» ያመጡላቸው መሆኑን ሁልጊዜ ይናገሩ ነበር። ይህን እንዲያምኑና እንዲቀበሉ የግድ ከሌሎች ነገሮች በተለይም ከምዕራባዊ አመለካከት ጋር ተወዳድሮ መቅረብ የለበትም።

በቋንቋ ምክንያት አስቸጋሪ ሆኖ ቢቆይም ለመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ከመጀመሪያም ትኩረት በመስጠቱ የእግዚአብሔር ቃል በሥራና በሕይወት ተገቢ ቦታ ተሰጥቶታል። ወላይታዎች እንደ ሕፃን ማመን መቻላቸውንና በእግዚአብሔር ቃል የታዘዘውን ሁሉ ለግድረግ ዝግጁ መሆናቸውን አስመስክረዋል። ሚሲዮናውያን በነበሩበትም ሆነ ባልነበሩበት ጊዜ ሁሉ በሥራ ላይ የዋለው ጥበቅ የሥነ-ሥርዓት (ዲሲፕሊን) ደንብ የቤተ ክርስቲያኑን ጥራት በሚገባ እንዲጠበቅ አድርጓል።

የወንጌል ሥራ በወላይታ መልካም ውጤት እንዲያሳይ ከረዱት ነገሮች አንዱ ክርስቲያኖች ወንጌል ለመመስከር ያላቸው ቅንፃትና ኃይል ነበር። እነርሱ በክርስቶስ ያላቸውን እምነት በግልጽ ያለፍርሃት ይናገሩ ነበር። እንዲያውም «ሳር፣ ሳር» (ሰላም፣ ሰላም) የሚለውን የተለመደ ሰላምታ አስከትለው «እኔ አማኝ ነኝ» ይሉ ነበር።

ለወላይታ ቤተ ክርስቲያን ስደት የሁልጊዜ ዕጣ ሆኖ ቢቆይም አማኞች ለኢየሱስ ክርስቶስ ያላቸው ፍቅር ይበልጥ የሚያድገው ስደቱ ሲበረታ መሆኑ ታውቋል። ዛሬም ቢሆን ለክርስቶስ ያላቸው ፍቅር የምቀና የጠበቀ ሆኖ እንዲቀጥል

የሚያስችል ብቸኛ መንገድ ስደት ከሆነ ተመልሶ እንዲመጣ መጸለይ በወላይታ ክርስቲያኖች ዘንድ የተለመደ ነው።

ሌላው ቀርቶ ገና ከመጀመሪያ አማኞቹ የሰይጣንን አምልኮ ትተው ኢየሱስን ለመከተል በመወሰናቸው የጠንቋዮች እርግግኔና ስደት ነበረባቸው። በሁሉም የወላይታ ሕይወት ዘርፍ ዘልቆ የገባው አረግጧል ሥርዓትና አምልኮው አርጌውን እምነትና አኗኗር ክደው ለወጡ አማኞች ትልቅ ችግር ፈጥሮባቸው ነበር።

የኢጣሊያ ወታደራዊና ፖለቲካዊ መሪዎች ቤተ ክርስቲያን ወደ ፊት ችግር ያስከትላቸዋል ብለው በመስጋት ለማፈን ብዙ ደክመዋል። በኢጣሊያን ቅኝ ገዢ መንግሥት እየተደገፈ የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን የወላይታን ቤተ ክርስቲያን በቁጥጥሩ ሥር ለማስገባት ቢሞክርም ሊሳካለት ባለመቻሉ ስደት ጨመረ። የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንም በወላይታ ወንጌላውያን ክርስቲያኖች ሰሜን ቆራጥነትና ሕብረት ላይ ቅንክት ነበረው።

ምን ጊዜም ቢሆን የወላይታ ቤተ ክርስቲያን የነበሯት መሪዎች የአገራው ሰዎች ናቸው። እነርሱ በአመራር ጠንካራ ይሁኑ እንጂ በአካል በአስተሳሰብና ግንዛቤ በውስጥ ባላቸው ቦታ ታዋቂነትና ተሰሚነት ያላቸው አልነበሩም። በክርስቶስ ላይ ያልተለመደ ልዩ እምነት ያላቸው ተራ ሰዎች ነበሩት አሁንም ናቸው። ኢየሱስ ክርስቶስ በሉቃስ ወንጌል 10:21 ላይ «በመንፈስ ቅዱስ ሐሜት እደረገና የሰማይና የምድር ጌታ አባት ሆይ ይህን ከጥበበኞችና ከአስተዋዮች ሰውረህ ለሕፃናት ስለገለጥህላቸው አመሰግንሃለሁ» ያለው ይህን ለማስገንዘብ ነበር።

የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና አማኞችም በሙሉ ችግር መከራና እጦትን ለመቀበል ፈቃደኞች መሆናቸው ለቤተ ክርስቲያን እድገት አስተዋጽኦ አድርጓል። እሥራት ግርፈያ ውርደትና ጭካኔ ተደጋግሞ ቢደርስባቸውም በጀግንነትና በደስታ አሳልፈዋል። የኢየሱስ ክርስቶስን የምሥራቹን ቃል ለማሰጣት በርካታ ቤተሰቦች ውላጆችና ዘመዶች ቀየሯቸውን ለቀው ወደ ሩቅ አካባቢዎች ሄደዋል። በመጀመሪያ ለወንጌላውያን መጠነኛ እርዳታ እንደሚደረግላቸው በአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ቃል የተገባላቸው ቢሆንም ከእግዚአብሔር በቀጥታ ከመጣላቸው በስተቀር የቤተ ክርስቲያን ድጋፍ የሚበቃቸው አልነበሩም።

በብርቱ መከራ ጊዜ ክርስቲያኖቹ አንዱ ለሌላው ያላዩት የነበረው የሞቆ ፍቅር ባላመኑት ዘንድ ከፍተኛ አድናቆት አተረፈላቸው። በእሥር በነበሩበት ጊዜም ምግብ ከእሥር ቤት ስለማይቀርብላቸው ወዳጆች ዘመዶችና አማኞች ከሚያስፈልጋቸው በላይ ስለሚያመጡላቸው የግያምን እሥረኞችም ጭምር ይመገቡ ነበር። ይህን የመሰለ ሕያውና ተግባራዊ ምስክርነት ብዙዎችን ወደ ጌታ አምተኦቶቹዋል። ሌሎችም ስለዚህ አዲስ የሕይወት መንገድ ይበልጥ ለማወቅ ክርስቲያኖችን መቅረብ ጀመሩ። የዚህ ያልታወቀና ያልተሰጠ ፍቅር ዜና በሩቅ አካባቢዎች ሁሉ ተዛመተ። በእሥር ቤት የመት ሰዎች ተፈትተው ወደ ቤታቸው በሚሄዱበት ጊዜ በአካባቢያቸው በሚገኝ ቤተ ክርስቲያን ይቀላቀላሉ።

አማኞቹ ከአብዛኛው የወላይታ ሕዝብ የተለየ ጠባይ ነበራቸው። በአንድ ወቅት በአንድ እሥር ቤት ለነበሩ እሥረኞች ምግብ እንዳያደርሱ አማኞቹ

ተከለከለ። በመጨረሻም አንዲት አርጊት የተዘጋጀውን ምግብ ይዛ ወደ እሥር ቤቱ ኃላፊዎች በመሄድ ለወንድሞቿ ምግብ ለማቀበል የተከለከለች መሆኗን ነገረችታቸው። ኃላፊዎቹ እሥረኞቹ የሥጋ ወንድሞቿ መስጧቸው ምግብ እንድትሰጣቸው ፈቀዱላት። አርጊቷ በኋላ ስለዚህ ተጠይቃ የተናገረችው እውነት መሆኑን «በእናት ብንለያይም አንድ ሰማያዊ አባት አለን፤ ከዚህ የበለጠ ወይም የቀረበ ወዳጅነት በሰማይ ሆነ በምድር አይኖርም» በማለት አስረድታለች።

ወንጌል በወላይታ እንዲዳረስ ሴቶች የራሳቸውን ድርሻ አከናውነዋል። ሴቶች ለክፉ መንፈስ የሚያመልኩበት አርጊ ልማድን ለማጥፋትና ምንም ዓይነት መስዋዕትነትን ቢያስከፍል ለክርስቶስና ለወንጌል ታማኝ መሆን ፍጹም አስፈላጊ መሆኑን ልጆቻቸው እንዲያውቁ ለማድረግ ችለዋል። እነዚህ ያልተማሩ ሴቶች በመከራ የነበሩትን ወንዶች እያበረቱ በታማኝነት ከጉናቸው ቆመዋል። እንደ ወንዶቹ ሁሉ እነርሱም የሚያደርጉትን ሁሉ በሙሉ ልብ ያደርጉ ነበር። ከልብ አርጊውን መንገድ ይከተሉ እንደነበረ ሁሉ አሁን ክርስቶስን በመከተል የጸኑ ሆነዋል።

ገና ከመጀመሪያው ጀምሮ ቤተ ክርስቲያንን በመንፈስ ቅዱስ እየተመሩ ራሳቸው የሚሠሩትና የሚያሳድጉት መሆኑን ወላይታዎቹ እንዲያውቁት ተደርጓል። እርግጥ ነው በመጀመሪያ ወንጌል የመጣው በሚሲዮናውያን አማካይነት ነበር። ነገር ግን በወንጌል የሚያደርጉ ሰዎች ከተገኙ በኋላ እነዚህ ይህንን የመዳን ምሥራች ለሌሎች የማስተላለፍ ኃላፊነት ያለባቸው እንደሆነ አውቀዋል። ወንጌልም ሊስፋፋ የቻለው አስቀድሞ ሚሲዮናውያን የእግዚአብሔርን ቃል አስተምረው ካሳሙ በኋላ አማኞቹ ደግሞ የተማሩትን ወዲያው እና በተደጋጋሚ ለሌሎች በማስተላለፍ በወላይታ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ «የሁሉ አማኝ ወንጌላዊነት» ዘዴ በመመስረታቸው ነበር።

ለቤተ ክርስቲያኑ ዘላቂ ምስክርነትና የማያቋርጥ እድገት ዋናው ምክንያት የቤተ ክርስቲያኑ ወንድና ሴት መሪዎች መንፈስ ጠንካራነት ነበር። እነዚህ ሰዎች በምንም አንፃር ጎልተው የማይታዩ ቢሆንም የጠለቀ መንፈሳዊ አመለካከት ያላቸውና በሙሉ ልባቸው ሊያገለግሉ ቃል የገቡ ነበሩ። ጌታ በምድር በተመላለሰባቸው ጊዜያት የመረጣቸውና የተከተሉትም ወንጆችና ሴቶች ተራ ሰዎች ነበሩ።

ዛሬ ቤተ ክርስቲያኑ በሚገባ ከመዋቀሩም በላይ የክርስቶስን ጌትነት በሚያስተምሩና በሚያውጁ ጠንካራ መንፈሳዊ ሰዎች ይመራል። ዋናዎቹ መሪዎች ከየክፍል ማህበሩ የሚመረጡ ሲሆን በየጊዜው በዋናው ጽ/ቤት በመሰብሰብ በቤተ ክርስቲያን ጉዳዮች ላይ ይወያያሉ፤ ይጸልያሉ። ለብዙ ዓመታት ቀድሞ ባሪያ ፈንጋይና አሳዳሪ የነበሩት ዳና ማጃ ተመርጠው ያገለገሉ ሲሆን ታላቅ ልጃቸው አቶ ማርኪና ማጃ የወላይታ ቤተ ክርስቲያን ዋና ፀሐፊ እንዲሁም ደግሞ በኢትዮጵያ-አቀፍ የወንጌል አማኞች አንድነት ማህበር ሥራ አመራር ውስጥ ሠርቷል።

እነዚህ መሪዎች «ነገር ግን እግዚአብሔር ጥበበኞችን እንዲያሳፍር የዓለምን ሞኝ ነገር መረጠ፤ ብርቱንም ነገር እንዲያሳፍር እግዚአብሔር የዓለምን ደካማ ነገር መረጠ» (1ኛ ቆሮ. 1:27) ለሚለው የእግዚአብሔር ቃል እውነትነት ማስረጃዎች ናቸው።

አጅግ ብርቱ የሆነው የወንጌል አሠራር እምብዛም ጎልቶና ደምቆ አይታየንም። እግዚአብሔር ወንጌል የሚመጣበት ጊዜ ሲደርስ የተለያዩ ግህበራዊ ኢኮኖሚያዊ ፖለቲካዊና መንፈሳዊ ሁኔታዎችን መንገድ ጠራጊዎች አድርጎ እንደሚጠቀሙባቸው ልብ አናደርገም። የወላይታ ቤተ ክርስቲያን ከሁሉ በላይ የሆነው በሰው ውስጥ በወንጌል አማካይነት የራሱን ፈቃድ የሚሠራ የእግዚአብሔር ጸጋ ሐውልት ነው።

መደምደሚያ

ጌታው መጥቶ እንዲህ ሲያደርግ የሚያገኘው ያ ባሪያ ብፁዕ ነው።
ሉቃስ ወንጌል 12:43

በወላይታ በቆየሁባቸው ሁለት ዓመት ተኩል ጊዜያት የሆነፒታሉ ሕንፃ ሲገነባ ከእኔ ጋር ይሠሩ ከነበሩ ወጣቶች ውስጥ አንዱ ተገኘ ይባላል። ሁልጊዜ ጧት ከሥራ በፊት ወንጌል ሲሰበክ ይሰማ ስለነበረ ኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝ እንደሆነ ይህ ወጣት አምና ተቀበለ።

ተገኘ ባሪያ እንደመሆኑ መጠን በወሰደው እርምጃ ጌታው ተቆጥቶ በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት እንዳይላተፍ ከመከልከልም በላይ አካላዊ ጉዳትም ያደርስበት ጀመር።

የተደጋገመ ደብደባ የደረሰበት መሆኑና ከሌሎች አግኞች ጋር በነበረው ሕብረት እንዳይገኝ መከልከሉን ስናይ እምነቱ በፈተና ላይ መውደቁን አረጋገጠልን። እርሱ ነፃ የሚወጣበት ዋጋ ምን ያህል እንደሆነ ከተረዳን በኋላ ከቤተ ክርስቲያን ሽግግሌዎች ጋር በጉዳዩ ተመካከረን ዋጋውን ለመክፈል ወሰንን። ስለሆነም በርካታ ሚሲዮናውያን ሠላሳ ብር (አሥራ ሁለት አሜሪካን ዶላር) አዋጥተን ከክፈልን በኋላ ነፃ አወጣነው።

ተገኘ ነፃ በመውጣቱ ከልብ አመሰግንን። ውለታውን ለመመለስም የሚያደርግልንና የግይሠራልን ነገር አልነበረም።

ሚሲዮናውያን ከአገር እንዲወጡ ተደርጎ ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት በኋላ ጥቂቶቹ ሲመለሱ ሌሎች እንደወጡ ቀሩ። እኔ ግን በወቅቱ ናይጀሪያ በነበረው ሥራ ተይዬ ስለነበር ወደ ኢትዮጵያ ያለመመለስን መረጥሁ።

ሃያ አራት ዓመታት ተለይቼ ከቆየሁ በኋላ እንደገና ወደ ወላይታ ተመለስኩ። ያሁን ከአዲስ አበባ እስከ ወላይታ ጉዞ እንደፈተኛው ሁለት ሳምንት በበቅሉ አልነበረም። በአውሮፕላን በርረን በዳምት ተራራ እገር ከሶዶ ከተማ አጠገብ ባለው ሚዳ ስናርፍ ጥቂት እኔ የግውቃቸው የመጀመሪያ ክርስቲያኖች እኛን ለመቀበል ይጠብቁ ነበር። ከሩብ ምዕተ ዓመት ያህል በኋላ እንደገና መገናኘት በጣም አስደናቂ ነበር። ቀድሞ ያሳለፉትን መከራና ችግር እያሰብኩ አሁን እንደገና እነርሱን ለግዢት በመቻሉ የተሰማኝን ደስታ ለመገለጽ ቃላት አልነበረኝም።

ከዚያም ስድስት ግድሎች ርቀው ወደጊገኘው የጊሊዮን ጣቢያ ጉዞ እንደጀመርን በመንገዱ ገራና ቀኝ ሌሎች የግውቃቸው ክርስቲያኖች የእንኳን ደህና መጣችሁ መግለጫ ለግስተላላፍ ቆመዋል።

በጊሊዮን ጣቢያ አቅራቢያ ከመጨረሻው መጠምዘዣ ስንደርስ ተገኘ ከመንገዱ ዳር ቀዋ አየሁት። የእኔንና የተገኘን ወዳጅነት ሾፈሩ ጊሊዮናዊ የግያውቅ በመሆኑ ወደ ጊሊዮን ገቢ መኪናውን ግብረሩን አላቆመም። መኪናውን አስቆጧ እጄን ወደ ውጪ ስዘረጋ ተገኘ በሩጫ መጥቶ እጄን እስኪረጥብ ድረስ ደጋገሞ ከላመው በኋላ «ይኸውላችሁ! እየት! እኔን ነፃ ካወጡት ውስጥ እንዱ ተመልሶ መጣልኝ» ሲል አብረው ላሉት አወጀ።

እዚያው ከመኪና እንደወረደኩ ተገኘ በጉልበቱ ተንበርክኮ እግሮቹን በእጁ ጥብቅ አድርጎ በመያዝ አቧራ የሞላበት ጫግዬን ይስም ጀመር። እኔም ቀኝ አድርጌው በእገሩ ከቆመ በኋላ ተቃቅፈን ደረቀቻችን እስኪረጥቡ ድረስ አለቀስን።

ቀኝችን በትክክል ለመወሰን የቀን መቁጠሪያ የሌለው ተገኘ ከእኔ ጋር ለመገናኘት እርግጠኛ ሆኖ ወደ ጊሊዮን ጣቢያ መምጣቱ በኋላ ተነግሮኛል። በእጁም ሰዓት ሳይኖረው ለደቂቃ እንኳን ሳይቀድምና ሳይዘገይ በመጣሁበት ዕለት ግለዳ በጊሊዮን ጣቢያ መገኘቱን ለግወቅ ችያለሁ።

ይህ ልባዊ ሰጧት የወላይታ ክርስቲያኖች ነፃ ላወጣቸው ለኢየሱስ ክርስቶስ ያላቸውን ፍቅርና ታማኝነት ያሳየኛል። ለርሱ ሲሉ ግንኙነትንም መስዋዕትነት ለመከፈል ዝግጁ ናቸው። በግንኙነትም ሰዓት ተመልሶ እንደሚመጣ ስለጊያውቁ በናፍቶት ይጠበቁታል። የወላይታን ቤተ ክርስቲያን ሄሪ ለደረሰበት ደረጃ ያበቃው ምናልባት ይህ ለአዳኛቸው ያላቸው ጉጉትና ፍቅር ይሆናል።